

ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ Ν.Π.Δ.Δ.
(ν. 3528/2007, Α'26)
Με παράρτημα εγκυκλίων

Προεδρία της Κυβέρνησης

Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικών Κωδικοποιήσεων -
«ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ»

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Η παρούσα διοικητική κωδικοποίηση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας) εκπονήθηκε από το Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικών Κωδικοποιήσεων – Ραπτάρχη της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης και ακολουθεί τα μεθοδολογικά και λειτουργικά εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί επί δεκαετίες από το Τμήμα αυτό.

Αποκλειστική πηγή πληροφόρησης είναι τα τεύχη Α΄ και Β΄ της Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Το νομοθέτημα παρουσιάζεται στην ισχύουσα τον Δεκέμβριο 2025 μορφή του, μετά από τροποποιήσεις που έχει υποστεί από έτερα νομοθετήματα, ενώ, συνοδεύεται και από Παράρτημα Εγκυκλίων που έχουν εκδοθεί και αφορούν τις επιμέρους διατάξεις του. Σε κάθε νομοθέτημα που αναφέρεται, υπάρχει υπερσύνδεσμος με το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης στο οποίο δημοσιεύθηκε. Κάτω από κάθε εξουσιοδοτική διάταξη σημειώνονται οι κατ΄ εξουσιοδότηση εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις. Επίσης έχουν καταχωρηθεί, με τους αντίστοιχους συνδέσμους/ υπερσυνδέσμους, ιδιαίτερης ρυθμιστικής χρησιμότητας σχόλια που αφορούν σε συναφείς ρυθμίσεις που εμπεριέχουν ερμηνευτικούς ή άλλους συσχετισμούς πεδίου εφαρμογής κλπ.

Επισημαίνεται πως το νομοθετικό κείμενο αποτυπώνεται σε όρθια/κανονική γραφή, ενώ τα σχόλια είτε των παρεμβάσεων είτε των συσχετιζόμενων νομοθετημάτων έχουν γραφεί με *πλάγια γραφή (italics)* και έχουν τεθεί σε εσοχή σε σχέση με το αριστερό περιθώριο του νομοθετικού κειμένου.

Η κωδικοποίηση αυτή επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

ΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Φέρεται σε γνώση των χρηστών της παρούσας διοικητικής κωδικοποίησης ότι αυτή αποτελεί χρηστικό εργαλείο νομικής πληροφόρησης και ότι σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τα επίσημα κανονιστικά κείμενα, όπως αυτά βρίσκονται δημοσιευμένα στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Λόγω των αλλεπάλληλων τροποποιήσεων επιμέρους διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα, επί τη βάση των οποίων έχουν εκδοθεί παρατιθέμενες συναφείς ρυθμίσεις, επιβάλλεται η αξιολόγηση, από τον εφαρμοστή του Κώδικα, της ισχύος των συναφών αυτών ρυθμίσεων.

Συντονισμός έργου:

Δρ. Βασιλική Νταλάκου,

Προϊσταμένη Αυτοτελούς Τμήματος
Διοικητικών Κωδικοποιήσεων –
Ραπτάρχη

Νομική Επεξεργασία:

Ηλίας Καρακατσάνης

Νομικός Συνεργάτης Αυτοτελούς
Τμήματος Διοικητικών Κωδικοποιή-
σεων – Ραπτάρχη

Κωνσταντίνος Κουλουράς

Σπουδαστής της Λ΄ Εκπαιδευτικής
Σειράς «Γεώργιος Κοντογεώργης» της
Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης
και Αυτοδιοίκησης

Δρ. Βασιλική Νταλάκου

Παντελής Γρ. Τραϊανός

Νομικός Συνεργάτης Αυτοτελούς
Τμήματος Διοικητικών Κωδικοποιή-
σεων Ραπτάρχη

**Αποδελτίωση και καταγραφή
εγκυκλίων:**

Θωμάς Σαΐνης

Διοικητικό στέλεχος Αυτοτελούς
Τμήματος Διοικητικών Κωδικοποιή-
σεων – Ραπτάρχη

Υπεύθυνη ανάρτησης περιεχομένου:

Θεώνη Λιβανού

Επιτελικό Στέλεχος/ Αναλύτρια
Ψηφιακής Πολιτικής, Διεύθυνση
Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας,
Τμήμα Β΄ Γενική Γραμματεία Νομικών
και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

*Η παρούσα έκδοση αφιερώνεται στη μνήμη της συναδέλφου νομικής συνεργάτιδας
Στυλιανής Ντομπρούδη, που έφυγε πρόωρα από κοντά μας.*

Πίνακας περιεχομένων

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3528 της 9/9 Φεβρ. 2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (ΦΕΚ Α' 26)	13
Άρθρο πρώτο	13
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	13
Άρθρο 1	13
Αρχές του Υπαλληλικού Κώδικα	13
Άρθρο 2	14
Έκταση εφαρμογής	14
Άρθρο 3	14
Αμφισβήτηση ιδιότητας υπαλλήλου	14
ΜΕΡΟΣ Α'	14
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	14
ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΚΑΙ ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ	14
Άρθρο 4	14
Ιθαγένεια	14
Άρθρο 5	15
Μη εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων	15
Άρθρο 6	15
Ηλικία διορισμού	15
Άρθρο 7	16
Υγεία	16
Άρθρο 10	18
Χρόνος συνδρομής προϋποθέσεων διορισμού	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	18
ΠΛΗΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ	18
Άρθρο 11	18
Προγραμματισμός πλήρωσης θέσεων	18
Άρθρο 12	19
Τρόπος πλήρωσης θέσεων	19
Άρθρο 13	19
Αρμόδιο όργανο	19
Άρθρο 14	19
Προκήρυξη πλήρωσης θέσεων	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	19
ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	19
Άρθρο 15	19
Υποχρέωση διορισμού	19
Άρθρο 16	20
Αρμοδιότητα έκδοσης και τύπος πράξης διορισμού	20
Άρθρο 17	20
Δημοσίευση και κοινοποίηση πράξης διορισμού	20
Άρθρο 18	21
Κατάρτιση υπαλληλικής σχέσης	21
Άρθρο 19	21
Ορκωμοσία - Διαβεβαίωση - Ανάληψη υπηρεσίας	21
Άρθρο 21	22
Αναδιορισμός	22
Άρθρο 22	23
Βαθμός διοριζομένου	23
Άρθρο 23	23
Προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου	23
ΜΕΡΟΣ Β'	24
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΚΩΛΥΜΑΤΑ	24
ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	24

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	24
Άρθρο 24	24
Πίστη στο Σύνταγμα	24
Άρθρο 25	24
Νομιμότητα υπηρεσιακών ενεργειών	24
Άρθρο 26	25
Εχεμύθεια	25
Άρθρο 27	26
Συμπεριφορά υπαλλήλου	26
Άρθρο 28	26
Περιουσιακή κατάσταση	26
Άρθρο 29	27
Χρόνος παροχής εργασίας	27
Άρθρο 30	27
Καθήκοντα υπαλλήλου	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	28
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	28
Άρθρο 31	28
Άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή	28
Άρθρο 32	30
Συμμετοχή σε εταιρείες	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	31
ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ ΕΡΓΑ Ή ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ	31
Άρθρο 33	31
Έργα ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα	31
Άρθρο 34	31
Δικηγορική ιδιότητα	31
Άρθρο 35	31
Κατοχή δεύτερης θέσης	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	32
ΚΩΛΥΜΑΤΑ	32
Άρθρο 36	32
Κώλυμα συμφέροντος	32
Άρθρο 37	32
Κώλυμα εντοπιότητας	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'	32
ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	32
Άρθρο 38	32
Αστική ευθύνη	32
ΜΕΡΟΣ Γ'	33
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	33
ΜΟΝΙΜΟΤΗΤΑ	33
Άρθρο 39	33
Δικαίωμα μονιμότητας - Εξαιρέσεις	33
Άρθρο 40	33
Δοκιμαστική υπηρεσία - Μονιμοποίηση	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	34
ΜΙΣΘΟΣ - ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	34
Άρθρο 41	34
Δικαίωμα - Αξίωση μισθού	34
Άρθρο 42	35
Χρόνος καταβολής μισθού	35
Άρθρο 43	35
Πότε δεν οφείλεται μισθός	35
Άρθρο 44	35
Όροι υγιεινής και ασφάλειας	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	36
ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	36
Άρθρο 45	36
Ελευθερία της έκφρασης.....	36
Άρθρο 46	36
Συνδικαλιστική ελευθερία και δικαίωμα απεργίας.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	36
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	36
Άρθρο 47	36
Υπηρεσιακή εκπαίδευση	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'	37
ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ.....	37
Άρθρο 48.....	37
Δικαίωμα κανονικής άδειας.....	37
Άρθρο 49.....	38
Χορήγηση κανονικής άδειας	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'	38
ΑΔΕΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ	38
Άρθρο 50.....	38
Δικαίωμα ειδικής άδειας	38
Άρθρο 51.....	41
Άδειες χωρίς αποδοχές.....	41
Άρθρο 52.....	43
Άδειες μητρότητας και προγεννητικού ελέγχου - Εξουσιοδοτική διάταξη».....	43
Άρθρο 53.....	44
Διευκολύνσεις υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις.....	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'	47
ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	47
Άρθρο 54.....	47
Δικαίωμα αναρρωτικής άδειας.....	47
Άρθρο 55.....	48
Χορήγηση αναρρωτικής άδειας.....	48
Άρθρο 56.....	48
Διαδικασία χορήγησης αναρρωτικής άδειας.....	48
Άρθρο 57.....	50
Υγειονομική περίθαλψη - Έξοδα κηδείας	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'	51
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	51
Άρθρο 58.....	51
Άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης	51
Άρθρο 59.....	53
Άδειες για επιμορφωτικούς ή επιστημονικούς λόγους	53
Άρθρο 60.....	54
Άδειες εξετάσεων	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'	54
ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ.....	54
Άρθρο 61.....	54
Έπαινος – Μετάλλιο.....	54
Άρθρο 62.....	55
Τρόπος απονομής ηθικών αμοιβών - Δημοσιοποίηση απονομής.....	55
Άρθρο 63.....	55
Ευαρέσκεια	55
Άρθρο 64.....	55
Βράβευση προτάσεων ή μελετών.....	55
ΜΕΡΟΣ Δ'	56
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	56

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	56
Άρθρο 65	56
Τοποθέτηση	56
Άρθρο 66	56
Μετακίνηση.....	56
Άρθρο 67	57
Μετάθεση	57
Άρθρο 68.....	59
Απόσπαση.....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	60
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ – ΜΕΤΑΤΑΞΗ.....	60
Άρθρο 69	61
Μετάταξη από κλάδο σε κλάδο της ίδιας κατηγορίας	61
Άρθρο 70	61
Μετάταξη σε κλάδο ανώτερης κατηγορίας.....	61
Άρθρο 71	62
Μετάταξη σε άλλη υπηρεσία.....	62
Άρθρο 72	64
Μετάταξη σε υπηρεσίες παραμεθόριων περιοχών	64
Άρθρο 73.....	64
Διαδικασία μετατάξεων εντός του ίδιου φορέα.....	64
Άρθρο 74.....	65
Πράξη μετάταξης.....	65
Άρθρο 75.....	65
Ειδικές διατάξεις	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	65
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ - ΚΛΑΔΟΙ – ΠΡΟΣΟΝΤΑ.....	65
Άρθρο 76.....	65
Κατάταξη θέσεων σε κατηγορίες	65
Άρθρο 77.....	66
Θέσεις κατά κατηγορία - Τυπικά προσόντα	66
Άρθρο 78.....	66
Θέσεις και τυπικά προσόντα κατά κλάδο -Καθήκοντα	66
Άρθρο 79.....	67
Διυπουργικοί κλάδοι.....	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	67
ΠΡΟΑΓΩΓΗ – ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ	67
Άρθρο 80.....	67
Βαθμολογική διάρθρωση θέσεων	67
Άρθρο 81.....	69
Αξιολόγηση	69
Άρθρο 82.....	69
Χρόνος προαγωγής.....	69
Άρθρο 83.....	71
Σύστημα προαγωγών - Πίνακες προακτέων	71
Άρθρο 84.....	72
Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων.....	72
Άρθρο 85.....	76
Κριτήρια επιλογής Προϊσταμένων.....	76
Άρθρο 86.....	83
Διαδικασία Επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων	83
Άρθρο 87.....	96
Αναπλήρωση προϊσταμένων	96
Άρθρο 88.....	97
Καταστάσεις υπαλλήλων	97
Άρθρο 89.....	97
Χρόνος μη υπολογιζόμενος για προαγωγή	97

Άρθρο 90	98
Έλεγχος νομιμότητας πινάκων προακτέων	98
Άρθρο 91	98
Ειδικές περιπτώσεις εγγραφής σε πίνακες προακτέων	98
Άρθρο 92	99
Μη εγγραφή σε πίνακα προακτέων	99
Άρθρο 93	99
Διαγραφή από πίνακα προακτέων	99
Άρθρο 94	100
Παράλειψη από προαγωγή	100
Άρθρο 95	100
Παραπομπή μη προακτέου υπαλλήλου	100
Άρθρο 96	101
Τιμητική απονομή τίτλων	101
Άρθρο 97	101
Προβάδισμα	101
Άρθρο 98	101
Βαθμολογική ένταξη	101
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	102
ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ	102
Άρθρο 99	102
Θέση σε διαθεσιμότητα	102
Άρθρο 100	103
Διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας	103
Άρθρο 101	103
Διαθεσιμότητα λόγω κατάργησης θέσης	103
Άρθρο 102	104
Αποδοχές διαθεσιμότητας	104
«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄	104
ΑΡΓΙΑ-ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	104
«ΜΕΡΟΣ Ε΄	108
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	108
ΤΜΗΜΑ Α΄	111
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ	111
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	111
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ	111
Άρθρο 106	111
Πειθαρχικό παράπτωμα	111
Άρθρο 107	112
Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων	112
Άρθρο 108	118
Εφαρμογή αρχών και κανόνων του ποινικού δικαίου	118
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	120
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ	120
Άρθρο 109	120
Πειθαρχικές ποινές	120
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΔΙΩΞΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΩΝ	124
Άρθρο 110	124
Δίωξη πειθαρχικών παραπτωμάτων	124
Άρθρο 111	127
Σχέση πειθαρχικού παραπτώματος και ποινής	127
Άρθρο 112	129
Παραγραφή πειθαρχικών παραπτωμάτων	129
Άρθρο 113	131
Λήξη πειθαρχικής ευθύνης	131
Άρθρο 114	132
Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη	132

Άρθρο 115	134
Αυτοτέλεια κολασίμου του πειθαρχικού παραπτώματος	134
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	136
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	136
Άρθρο 116	136
Πειθαρχικά όργανα	136
Άρθρο 117	137
Πειθαρχικώς προϊστάμενοι.....	137
Άρθρο 118	140
Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων.....	140
Άρθρο 119	143
Αρμοδιότητα διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου	143
Άρθρο 119Α	143
Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα	143
Άρθρο 119Β	146
Λειτουργία των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα - Εξουσιοδοτική διάταξη	146
Άρθρο 119Γ	149
Αρμοδιότητα των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα.....	149
Άρθρο 119Δ.....	151
Αρμοδιότητες του Συντονιστή του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα.....	151
Άρθρο 119Ε	153
Γραμματειακή υποστήριξη του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα - Εξουσιοδοτικές διατάξεις	153
Άρθρο 120	155
Αρμοδιότητα πειθαρχικών συμβουλίων	155
Άρθρο 121	158
Ενιαία κρίση πειθαρχικών παραπτωμάτων	158
ΤΜΗΜΑ Β΄	160
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	160
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	160
ΑΣΚΗΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ	160
Άρθρο 122	160
Άσκηση πειθαρχικής δίωξης.....	160
Άρθρο 122Α	162
Πειθαρχική συνδιαλλαγή	162
Άρθρο 123.....	164
Παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο	164
Άρθρο 124	167
Διαδικασία και συνέπειες παραπομπής.....	167
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	169
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΝΟΡΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ -.....	169
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ	169
Άρθρο 125	169
Προκαταρκτική εξέταση	169
Άρθρο 126	171
Ένορκη διοικητική εξέταση	171
Άρθρο 127	174
Πειθαρχική ανάκριση	174
Άρθρο 128	177
Ανακριτικές πράξεις	177
Άρθρο 129	179
Αυτοψία.....	179
Άρθρο 130	180
Μάρτυρες	180

Άρθρο 131	182
Πραγματογνώμονες	182
Άρθρο 132	183
Εξέταση διωκομένου.....	183
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	186
ΑΠΟΛΟΓΙΑ	186
Άρθρο 134	186
Κλήση σε απολογία.....	186
Άρθρο 135	188
Απολογία	188
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	189
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ».....	189
Άρθρο 136Α	192
Διεξαγωγή τηλεματικής συνεδρίασης και τεχνολογικές προϋποθέσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη.....	192
Άρθρο 136Β	194
Δυνατότητα παράστασης του διωκομένου με τη χρήση τεχνολογιών απομακρυσμένης σύνδεσης.....	194
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'	198
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	198
Άρθρο 138	198
Κοινοποιήσεις στον διωκόμενο	198
Άρθρο 139	200
Εκτίμηση αποδείξεων.....	200
Άρθρο 140 Πειθαρχική απόφαση	201
ΕΝΣΤΑΣΗ – ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	203
Άρθρο 141	203
Ένσταση.....	203
Άρθρο 142	206
Προσφυγή	206
Άρθρο 143	209
Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας	209
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'	211
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ - ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΟΙΝΩΝ - ΔΑΠΑΝΕΣ	211
Άρθρο 144	211
Εκτέλεση απόφασης	211
Άρθρο 145	213
Διαγραφή πειθαρχικών ποινών	213
Άρθρο 146	214
Δαπάνες πειθαρχικής διαδικασίας.....	214
ΤΜΗΜΑ Γ'	215
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ.....	215
Άρθρο 146Α	215
Συγκρότηση και λειτουργία Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου	215
Άρθρο 146Β	221
Σύσταση - Συγκρότηση και λειτουργία πειθαρχικών συμβουλίων.....	221
ΜΕΡΟΣ ΣΤ'	226
ΛΥΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ	226
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	226
ΛΥΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ.....	226
Άρθρο 147	226
Λόγοι λύσης.....	226
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	226
ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ.....	226
Άρθρο 148	226
Παραίτηση	226
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	227

ΕΚΠΤΩΣΗ.....	227
Άρθρο 149	227
Αυτοδίκαιη έκπτωση λόγω ποινικής καταδίκης	227
Άρθρο 150	227
Επαναφορά στην υπηρεσία μετά από έκπτωση	227
Άρθρο 151	228
Έκπτωση λόγω απώλειας ιθαγένειας	228
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	228
ΑΠΟΛΥΣΗ.....	228
Άρθρο 152	228
Λόγοι απόλυσης	228
Άρθρο 153	228
Απόλυση για σωματική ή πνευματική ανικανότητα	228
Άρθρο 154	228
Απόλυση λόγω κατάργησης θέσης	228
Άρθρο 155	229
«Αυτοδίκαιη απόλυση λόγω ορίου ηλικίας»	229
Άρθρο 156	229
Πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης	229
ΜΕΡΟΣ Ζ'	230
ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	230
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	230
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ	230
Άρθρο 157	230
Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) - Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων	230
Άρθρο 158	233
Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π.) – Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων	233
Άρθρο 159	237
Υπηρεσιακά Συμβούλια	237
Άρθρο 160	241
Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων	241
Άρθρο 161	242
Εκπροσώπηση των φύλων	242
Άρθρο 162	243
Λειτουργία των Συμβουλίων	243
Άρθρο 163	244
Συγκρότηση και λειτουργία Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου	244
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	244
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ.....	244
Άρθρο 164	244
Είδη υγειονομικών επιτροπών	244
Άρθρο 165	244
Πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές	244
Άρθρο 166	246
Επιτροπές προσφυγών	246
Άρθρο 167	246
Ειδικές υγειονομικές επιτροπές	246
ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	247
Άρθρο 168	247
Τελικές διατάξεις	247
Άρθρο 169	248
Μεταβατικές διατάξεις.....	248
Άρθρο δεύτερο	249
Άρθρο τρίτο	249

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3528 της 9/9 Φεβρ. 2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (ΦΕΚ Α' 26)

Με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου ογδόου του ν. 4057/2012 (Α' 54), ορίστηκε ότι: «Καταργείται κάθε διάταξη των νόμων 3528/2007, 3584/2007, καθώς και του π.δ. 410/1988 που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που διέπονται από αυτόν».

Με το άρθρο 8 του ν. 5089/2024 (Α' 27), ορίστηκε ότι: «Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν σε αξιώσεις, παροχές και προνόμια των συζύγων και γονέων έναντι τρίτων ή έναντι του Δημοσίου εφαρμόζονται, ευθέως ή αναλόγως και στην περίπτωση προσώπων του ίδιου φύλου που έχουν τελέσει μεταξύ τους γάμο ή έχουν αποκτήσει κοινό παιδί, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ειδική ρύθμιση στα άρθρα 6 και 7 ή σε άλλον νόμο.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 9 του π.δ. 13/2025 (Α' 19), ορίστηκε ότι: «Κατά την παροχή τηλεργασίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3528/2007 (Α' 26) όσον αφορά την υποχρέωση εχεμύθειας για γεγονότα ή πληροφορίες, των οποίων ο τηλεργαζόμενος λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτής, καθώς και όσον αφορά τη χρήση του Σταθμού Τηλεργασίας. Ειδικότερα, κατά την παροχή της τηλεργασίας ο τηλεργαζόμενος δεσμεύεται από την υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 του ν. 3528/2007 και κάθε άλλης οικείας διάταξης νόμου και υποχρεούται να διασφαλίσει ότι τρίτα προς τη σχέση απασχόλησης πρόσωπα, όπως ενδεικτικά τα μέλη της οικογένειάς του, δεν αποκτούν πρόσβαση στα αρχεία του Φορέα. Η εκτύπωση εγγράφων του Φορέα στην οικία του τηλεργαζόμενου ή σε οποιονδήποτε χώρο πέραν του χώρου εργασίας πραγματοποιείται με ευθύνη του τηλεργαζόμενου, κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν μπορούν να γνωστοποιηθούν σε τρίτα μη δικαιούμενα πρόσωπα. Στην περίπτωση της μη προσήκουσας χρήσης των Σταθμών Τηλεργασίας εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 107 επ. του ν. 3528/2007.»

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως καταρτίστηκε από την Επιτροπή του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 3242/2004, του οποίου το κείμενο έχει ως εξής:

«ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ Ν.Π.Δ.Δ.»

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αρχές του Υπαλληλικού Κώδικα

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι η καθιέρωση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων που διέπουν την πρόσληψη και την υπηρεσιακή κατάσταση των πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, σύμφωνα ιδίως με τις αρχές της ισότητας, της αξιοκρατίας

και της κοινωνικής αλληλεγγύης και την ανάγκη διασφάλισης της μέγιστης δυνατής απόδοσης κατά την εργασία τους.

Άρθρο 2

Έκταση εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.

Άρθρο 3

Αμφισβήτηση ιδιότητας υπαλλήλου

1. Οποιαδήποτε αμφισβήτηση ως προς την ιδιότητα του πολιτικού διοικητικού υπαλλήλου, κατά τον παρόντα Κώδικα, ακόμα και αν αναφέρεται ως προδικαστικό ζήτημα σε αστική ή ποινική δίκη, επιλύεται με απόφαση τριμελούς Επιτροπής του αρμόδιου για την επίλυση των υπαλληλικών διαφορών Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.

2. Η Επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου συγκροτείται από τον πρόεδρο του προαναφερόμενου Τμήματος και αποτελείται από τον ίδιο ή τον αναπληρωτή του και δύο συμβούλους του ίδιου Τμήματος, από τους οποίους ο ένας ορίζεται ως εισηγητής.

3. Η Επιτροπή επιλαμβάνεται ύστερα από ερώτημα του δικαστηρίου ή της δημόσιας αρχής, ενώπιον των οποίων έχει ανακύψει το σχετικό ζήτημα ή ύστερα από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου.

4. Η αίτηση του ενδιαφερομένου κοινοποιείται με μέριμνα του ίδιου προς την υπηρεσία του και τις τυχόν άλλες εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές. Τα ερωτήματα που υποβάλλονται εκ μέρους δικαστηρίου ή δημόσιας αρχής κοινοποιούνται, με μέριμνα τους, στον ενδιαφερόμενο και στις αρχές του προηγούμενου εδαφίου. Ο ενδιαφερόμενος και οι δημόσιες αρχές μπορούν να υποβάλουν στην Επιτροπή υπόμνημα εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς του σχετικού ερωτήματος ή αίτησης.

5. Η απόφαση της Επιτροπής εκδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από τις κατά την παρ. 4 του παρόντος άρθρου, κοινοποιήσεις.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΚΑΙ ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 4

Ιθαγένεια

1. Ως υπάλληλοι διορίζονται μόνο Έλληνες και Ελληνίδες πολίτες.

2. Οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπεται να διορίζονται σε θέσεις οι οποίες δεν εμπίπτουν στην εξαίρεση της παρ. 4 του άρθρου 39 Συνθ. Ε.Κ., σύμφωνα με τα προβλεπόμενα γι' αυτούς σε ειδικό νόμο.

3. Ο διορισμός αλλοδαπών πολιτών των κρατών, που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιτρέπεται μόνο στις προβλεπόμενες από ειδικούς νόμους περιπτώσεις.

4. (Καταργήθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4604/2019 [\(Α' 50\)](#)).

Άρθρο 5

Μη εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων

Δεν διορίζονται υπάλληλοι:

α) όσοι δεν έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή δεν έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτές,

β) όσοι έχουν αναγνωρισθεί ως αντιρρησίες συνείδησης και δεν έχουν εκπληρώσει, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις της στρατολογικής νομοθεσίας, άοπλη θητεία ή εναλλακτική πολιτική κοινωνική υπηρεσία.

Άρθρο 6

Ηλικία διορισμού

1. Το κατώτατο όριο ηλικίας διορισμού, κατά κατηγορία, ορίζεται ως ακολούθως: Για τις κατηγορίες Π Ε, ΤΕ και ΔΕ το 21ο έτος της ηλικίας. Για την κατηγορία ΥΕ το 20ό έτος της ηλικίας.

2. Ανώτατα όρια ηλικίας διορισμού μπορεί να καθορίζονται με την οικεία προκήρυξη μετά από γνώμη του οικείου φορέα και απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εφόσον απαιτούνται από τη φύση και τις ιδιαιτερότητες των καθηκόντων των προς πλήρωση θέσεων. Η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται στους μετακλητούς και επί θητεία υπαλλήλους του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

3. Παρεκκλίσεις από το κατώτατο όριο ηλικίας της παρ.1 του παρόντος άρθρου μπορεί να καθορίζεται μόνο για εξαιρετικούς υπηρεσιακούς λόγους με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

4. Για τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων από τις παραγράφους 1 και 2 κατώτατων και ανώτατων ορίων ηλικίας για διορισμό, ως ημέρα γέννησης θεωρείται η 1η Ιανουαρίου του έτους γέννησης για το κατώτατο όριο και η 31η Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους για το ανώτατο.

5. Η ηλικία αποδεικνύεται από το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας και, σε περίπτωση αμφισβήτησης, από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης που έχει συνταχθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από τη γέννηση. Αν δεν υπάρχει τέτοια πράξη, η ηλικία αποδεικνύεται από τα μητρώα αρρένων για τους άνδρες και από το γενικό μητρώο δημοτών (δημοτολόγιο) για τις γυναίκες.

6. Εάν υπάρχουν περισσότερες εγγραφές στο οικείο μητρώο, επικρατεί η πρώτη εγγραφή.

7. Βεβαίωση της ηλικίας ή διόρθωση της εγγραφής με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ουδέποτε λαμβάνεται υπόψη.

8. Διατάξεις που προβλέπουν κατώτατα όρια ηλικίας διορισμού μικρότερα από τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 7

Υγεία

1. Υπάλληλοι διορίζονται όσοι έχουν την υγεία που τους επιτρέπει την εκτέλεση των καθηκόντων της αντίστοιχης θέσης. Η έλλειψη φυσικών σωματικών δεξιοτήτων δεν εμποδίζει το διορισμό, εφόσον ο υπάλληλος, με την κατάλληλη και δικαιολογημένη τεχνική υποστήριξη, μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντα της αντίστοιχης θέσης. Ειδικές διατάξεις για το διορισμό ατόμων με αναπηρία δεν τίγονται.

«2. Η υγεία των υποψήφιων υπαλλήλων να ασκήσουν τα καθήκοντα της αντίστοιχης θέσης, πιστοποιείται με γνωματεύσεις (α) παθολόγου ή γενικού ιατρού και (β) ψυχιάτρου, είτε του δημοσίου είτε ιδιωτών, με βάση παραπεμπτικό έγγραφο, στο οποίο περιγράφονται από την υπηρεσία τα καθήκοντα της θέσης που πρόκειται να καταληφθεί.»

Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4210/2013 (Α' 254).

«3. Ειδικά για τα άτομα με αναπηρία που διορίζονται με γενικές ή ειδικές διατάξεις, η υγεία και η φυσική καταλληλότητα πιστοποιούνται από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές, με βάση παραπεμπτικό έγγραφο, στο οποίο περιγράφονται από την Υπηρεσία τα καθήκοντα της θέσης που πρόκειται να αναλάβει ο υπάλληλος.»

Η παρ. 3 προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 4674/2020 (Α' 53). Με την δε παρ. 5 ιδίου άρθρου 48 ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλες τις εκκρεμείς περιπτώσεις διορισμών κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

«Άρθρο 8

Ποινική καταδίκη, στερητική ή επικουρική δικαστική συμπαράσταση, ανάκληση διορισμού

1. Δεν διορίζονται υπάλληλοι:

α) Όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απάτη με υπολογιστή, εκβίαση, πλαστογραφία, πλαστογραφία πιστοποιητικών, απιστία δικηγόρου, απιστία, δωροληψία, δωροδοκία, παράνομη βεβαίωση ή είσπραξη δικαιωμάτων του Δημοσίου, παράβαση καθήκοντος, ψευδή βεβαίωση, υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγή εγγράφων, οποιοδήποτε άλλο έγκλημα σχετικά με την υπηρεσία, οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, οποιοδήποτε έγκλημα του Τέταρτου και Πέμπτου Κεφαλαίου του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί εγκλημάτων κατά των πολιτειακών και πολιτικών οργάνων, κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας, της Βουλής, της Κυβέρνησης και οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και περί προσβολών κατά της πολιτειακής εξουσίας, αντίστοιχα, οποιοδήποτε έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, εγκληματική οργάνωση, τρομοκρατικές πράξεις τρομοκρατική οργάνωση, αξιόποινη υποστήριξη, παραβίαση της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, λαθρεμπορίας, όπλων, πυρομαχικών και τυχερών παιχνιδιών,

τουλάχιστον δύο (2) φορές για συκοφαντική δυσφήμιση ή τουλάχιστον δύο (2) φορές για ψευδή καταμήνυση,

β) όσοι έχουν παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα ή με απευθείας κλήση για κακούργημα ή με τελεσίδικο βούλευμα για πλημμέλημα της περ. α' έστω και αν το αδίκημα έχει παραγραφεί,

γ) αυτοί στους οποίους έχει επιβληθεί η παρεπόμενη ποινή της αποστέρησης δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος, που κατέχουν, και όσοι έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα, για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή,

δ) όσοι τελούν υπό στερητική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική), υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική) και υπό τις δύο αυτές καταστάσεις,

ε) αυτοί των οποίων έχει ανακληθεί ο διορισμός, εφόσον προκλήθηκε με δόλο ή παρανομία από τους ίδιους σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 20 ή άλλη αντίστοιχη διάταξη, αν δεν παρέλθει δεκαετία από την ανάκληση. Για τη διαπίστωση του ως άνω κωλύματος εφαρμόζεται το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 9.

1Α. Το κώλυμα των περ. α) και β) της παρ. 1 αφορά και σε περιπτώσεις καταδίκης ή παραπομπής για απόπειρα τέλεσης ή για συμμετοχή στην τέλεση των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στην περ. α) της παρ. 1.

2. Η ανικανότητα προς διορισμό αίρεται μόνο με την έκδοση του προεδρικού διατάγματος κατά την παρ. 1 του άρθρου 47 του Συντάγματος, που αίρει τις συνέπειες της ποινής.»

Στο άρθρο 8, α) στον τίτλο προστέθηκαν οι λέξεις «ανάκληση διορισμού», β) στην παρ. 1, βα) οι περ. α) έως δ) αντικαταστάθηκαν, ββ) προστέθηκε περ. ε), γ) προστέθηκε παρ. 1Α και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο αυτό διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 3 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)).

Με την δε παρ. 8 του άρθρου 66 ιδίου ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 3, 4, 49 και 50 που αφορούν σε κωλύματα διορισμού δεν εφαρμόζονται σε διοριστέους ή προσληπτέους κατόπιν συμμετοχής τους σε προκηρύξεις ή ανακοινώσεις πλήρωσης θέσεων, που εκδόθηκαν βάσει του ν. 4765/2021 (Α' 6) ή βάσει ειδικών διατάξεων μέχρι και τη δημοσίευση του παρόντος.»

«Άρθρο 9

Απόλυση από άλλη θέση για πειθαρχικούς λόγους

Δεν διορίζονται υπάλληλοι όσοι απολύθηκαν από θέση δημόσιας υπηρεσίας ή Ο.Τ.Α. ή άλλου νομικού προσώπου του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα που δεν περιλαμβάνεται στη Γενική Κυβέρνηση, όπως αυτή ορίζεται στο ανωτέρω άρθρο, λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης ή λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας για σπουδαίο λόγο, οφειλόμενο σε υπαιτιότητα του εργαζομένου, αν δεν παρέλθει δεκαετία από την απόλυση. Για τη διαπίστωση του ως άνω κωλύματος διορισμού υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση από τον ενδιαφερόμενο, το αληθές περιεχόμενο της οποίας ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια υπηρεσία διορισμού με βάση τα στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο Απογραφής Ελληνικού Δημοσίου. Το παρόν ισχύει και για όσους υπαλλήλους απώλεσαν την υπαλληλική τους ιδιότητα και ακολούθως τους επιβλήθηκε αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης

λόγω συνέχισης της πειθαρχικής διαδικασίας μετά τη λύση της υπαλληλικής τους σχέσης.»

Στο άρθρο 9,

-που είχε συμπληρωθεί με την παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4590/2019 ([Α' 17](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις : α) στο πρώτο εδάφιο, αα) μετά τις λέξεις «δημόσιου τομέα,» προστέθηκαν οι λέξεις «όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα που δεν περιλαμβάνεται στη Γενική Κυβέρνηση, όπως αυτή ορίζεται στο ανωτέρω άρθρο,», αβ) η λέξη «πενταετία» αντικαταστάθηκε από τη λέξη «δεκαετία», β) προστέθηκε τρίτο εδάφιο και το άρθρο 9 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 4 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 8 του άρθρου 66 ιδίου ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 3, 4, 49 και 50 που αφορούν σε κωλύματα διορισμού δεν εφαρμόζονται σε διοριστέους ή προσληπτέους κατόπιν συμμετοχής τους σε προκηρύξεις ή ανακοινώσεις πλήρωσης θέσεων, που εκδόθηκαν βάσει του ν. 4765/2021 (Α' 6) ή βάσει ειδικών διατάξεων μέχρι και τη δημοσίευση του παρόντος.»

Άρθρο 10

Χρόνος συνδρομής προϋποθέσεων διορισμού

1. Οι υποψήφιοι υπάλληλοι πρέπει να έχουν τα προσόντα του διορισμού τόσο κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων όσο και κατά το χρόνο του διορισμού. Το ανώτατο όριο της ηλικίας διορισμού, όπου υπάρχει, πρέπει να συντρέχει κατά το πρώτο, σύμφωνα με τα ανωτέρω, χρονικό σημείο. «Η μη εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων αποτελεί κώλυμα διορισμού, εφόσον αυτές δεν έχουν εκπληρωθεί κατά το χρόνο διορισμού του υπαλλήλου.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 29 του ν. 4440/2016 ([Α' 224](#)).

2. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τα κωλύματα διορισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΛΗΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 11

Προγραμματισμός πλήρωσης θέσεων

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου προγραμματίζουν σε ετήσια βάση τις ανάγκες τους σε τακτικό προσωπικό, υποχρεωτικώς μετά από γνώμη της οικείας συνδικαλιστικής οργάνωσης.

2. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στο πλαίσιο της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής, συντονίζει τον προγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού, ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες των υπηρεσιών.

Άρθρο 12

Τρόπος πλήρωσης θέσεων

1. Η πλήρωση των θέσεων διέπεται από τις αρχές της ίσης ευκαιρίας συμμετοχής, της αξιοκρατίας, της αντικειμενικότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της διαφάνειας και της δημοσιότητας.

2. Η πλήρωση των θέσεων γίνεται με δημόσιο διαγωνισμό, γραπτό και, κατ' εξαίρεση, προφορικό ή με σειρά προτεραιότητας, βάσει σαφώς καθορισμένων και αντικειμενικών κριτηρίων, σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 1 του παρόντος και όπως ορίζει ο νόμος.

3. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν κατ' εξαίρεση διορισμό χωρίς την τήρηση των διατάξεων της παρ. 2 εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 13

Αρμόδιο όργανο

1. Οι διαδικασίες διορισμού τελούν υπό τον έλεγχο ανεξάρτητης διοικητικής αρχής ή διενεργούνται από αυτήν.

2. Κατά των πράξεων της ανεξάρτητης αυτής αρχής επιτρέπεται στον αρμόδιο Υπουργό η άσκηση αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου.

Άρθρο 14

Προκήρυξη πλήρωσης θέσεων

1. Κάθε διαδικασία διορισμού προϋποθέτει προηγούμενη προκήρυξη, η οποία δημοσιεύεται υποχρεωτικά σε ειδικό τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Για την εξασφάλιση της ευρύτερης δυνατής πληροφόρησης των υποψηφίων, περίληψη της προκήρυξης δημοσιεύεται δια του τύπου και ανακοινώνεται με άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο για τις προσλήψεις, όπως εκάστοτε αυτός ισχύει.

2. Δεν επιτρέπεται η προκήρυξη χωρίς προηγούμενη έγκριση για την πλήρωση των θέσεων από το εκάστοτε αρμόδιο κυβερνητικό όργανο, εφόσον απαιτείται, καθώς και βεβαίωση ύπαρξης των σχετικών πιστώσεων.

3. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν κατ' εξαίρεση πλήρωση κενής θέσης χωρίς την πρόβλεψη σχετικής προκήρυξης εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

«Άρθρο 15

Υποχρέωση διορισμού

Οι επιτυχόντες που περιλαμβάνονται στον πίνακα διοριστέων, διορίζονται υποχρεωτικά μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των δικαιολογητικών και το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έκδοση των πινάκων διοριστέων.»

Στο άρθρο 15: α) οι λέξεις «τριάντα (30)» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «είκοσι (20)», β) οι λέξεις «τέσσερις (4)» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «τρεις (3)» και το άρθρο αυτό διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 19 του ν. 5149/2024 ([Α' 169](#)).

Με την δε παρ. 1 του άρθρου 29 ιδίου άνω ν. 5149/2024 ορίστηκε ότι: «1. Τα άρθρα 7 και 9, καθώς και οι προθεσμίες των άρθρων 19, 20, 22, 23 του Κεφαλαίου Γ' και των άρθρων 24, 26 και 28 του Κεφαλαίου Δ' δεν εφαρμόζονται σε διοριστέους προκηρύξεων του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) οι οποίες δημοσιεύθηκαν μέχρι και την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 16

Αρμοδιότητα έκδοσης και τύπος πράξης διορισμού

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι διορίζονται με απόφαση του οικείου Υπουργού, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο.
2. Οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου διορίζονται με απόφαση του ανώτατου μονομελούς οργάνου διοίκησης του και, αν δεν υπάρχει, του προέδρου του συλλογικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου.

«Άρθρο 17

Δημοσίευση και κοινοποίηση πράξης διορισμού

1. Περίληψη της πράξης διορισμού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και κοινοποιείται στον διοριζόμενο το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση.

Για την ανάρτηση στο διαδίκτυο των περιλήψεων πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών και αντιστοίχων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία καθώς και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου, βλ. την περ. ιδ' της παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 ([Α' 184](#)).

2. Εφόσον ο διοριζόμενος έχει επιβεβαιώσει κατά την αίτησή του τα στοιχεία του Α.Φ.Μ. του, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και το κινητό του τηλέφωνο, η κοινοποίηση της παρ. 1 πραγματοποιείται ηλεκτρονικά, με έγγραφο της οικείας αρχής, στο οποίο αναγράφεται ο αριθμός του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως όπου δημοσιεύθηκε η περίληψη της πράξης διορισμού. Σε διαφορετική περίπτωση, η κοινοποίηση πραγματοποιείται με επίδοση επί αποδείξει στην κατοικία του είτε στον ίδιο είτε σε πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν. Με το έγγραφο αυτό τάσσεται και εύλογη προθεσμία είκοσι (20) το πολύ ημερών για ορκωμοσία ή διαβεβαίωση του διοριζομένου και ανάληψη υπηρεσίας. Αν δεν καθορίζεται τέτοια προθεσμία, θεωρείται ότι έχει ταχθεί προθεσμία είκοσι (20) ημερών. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί έως δύο (2) μήνες, μόνο μία φορά, για εξαιρετικούς λόγους.

3. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 1, η πράξη διορισμού θεωρείται ότι έχει κοινοποιηθεί τη δέκατη ημέρα από τη δημοσίευση και από την ημέρα αυτή αρχίζει η προθεσμία για ορκωμοσία ή διαβεβαίωση του διοριζομένου και ανάληψη υπηρεσίας.»

Στο άρθρο 17: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «τριάντα (30)» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «δέκα (10)», β) η παρ. 2 αντικαταστάθηκε, γ) στην παρ. 3, γα) οι λέξεις «την τριακοστή» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «τη δέκατη» και γβ) προστέθηκαν οι λέξεις «ή διαβεβαίωση» και το άρθρο αυτό διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 20 του ν. 5149/2024 ([Α' 169](#)).

Με την δε παρ. 1 του άρθρου 29 ιδίου ν. 5149/2024 ορίστηκε ότι: «1. Τα άρθρα 7 και 9, καθώς και οι προθεσμίες των άρθρων 19, 20, 22, 23 του Κεφαλαίου Γ' και των άρθρων 24, 26 και 28 του Κεφαλαίου Δ' δεν εφαρμόζονται σε διοριστέους προκηρύξεων του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) οι οποίες δημοσιεύθηκαν μέχρι και την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 18

Κατάρτιση υπαλληλικής σχέσης

1. Η υπαλληλική σχέση καταρτίζεται με το διορισμό και την αποδοχή του.
- «2. Η αποδοχή δηλώνεται με την ορκωμοσία ή με τη διαβεβαίωση.»

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 18 προστέθηκαν οι λέξεις «ή με τη διαβεβαίωση» και η παρ. 2 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 21 του ν. 5149/2024 ([Α' 169](#)).

«Άρθρο 19

Ορκωμοσία - Διαβεβαίωση - Ανάλυση υπηρεσίας

1. Ο όρκος δίνεται ενώπιον του οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη διορισμού ή του οργάνου που ορίζεται στο έγγραφο της κοινοποίησης. Ο όρκος έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους και να εκπληρώνω τιμίως και ευσυνειδήτως τα καθήκοντα μου.» Ο όρκος των αλλοδαπών έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Ελλάδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους της και να εκπληρώνω τιμίως και ευσυνειδήτως τα καθήκοντα μου.» Όσοι επιθυμούν, παρέχουν, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδηση μου, ότι θα φυλάττω πίστη στην Ελλάδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τιμίως και ευσυνειδήτως τα καθήκοντα μου.»

2. Η ορκωμοσία βεβαιώνεται με πρωτόκολλο, που χρονολογείται και υπογράφεται από τον ορκιζόμενο και το όργανο ενώπιον του οποίου ορκίζεται. Η ανάληψη καθηκόντων πιστοποιείται με έκθεση, που υπογράφεται από τον προϊστάμενο της οικείας υπηρεσίας και τον υπάλληλο. Η έκθεση φέρει αριθμό πρωτοκόλλου της χρονολογίας ανάληψης καθηκόντων. Η παρούσα εφαρμόζεται και στην περίπτωση της διαβεβαίωσης.

3. Αφετηρία υπολογισμού του χρόνου υπηρεσίας των υπαλλήλων αποτελεί η χρονολογία δημοσίευσης στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της πράξης διορισμού, με την προϋπόθεση ότι η ανάληψη υπηρεσίας γίνεται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση της πράξης διορισμού, αλλιώς η ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας.»

Στο άρθρο 19: α) στον τίτλο, προστέθηκε η λέξη «- Διαβεβαίωση», β) στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 1, οι λέξεις «Όσοι δηλώνουν ότι δεν πρεσβεύουν καμιά θρησκεία ή πρεσβεύουν θρησκεία που δεν επιτρέπει τον όρκο,» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «Όσοι επιθυμούν,», γ) στην παρ. 2, προστέθηκε

τέταρτο εδάφιο, δ) στην παρ. 3, οι λέξεις «ένα (1) μήνα» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «είκοσι (20) ημέρες» και το άρθρο αυτό διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 22 του ν. 5149/2024 ([Α' 169](#)).

Με την δε παρ. 1 του άρθρου 29 ιδίου ν. 5149/2024 ορίστηκε ότι: «1. Τα άρθρα 7 και 9, καθώς και οι προθεσμίες των άρθρων 19, 20, 22, 23 του Κεφαλαίου Γ' και των άρθρων 24, 26 και 28 του Κεφαλαίου Δ' δεν εφαρμόζονται σε διοριστέους προκηρύξεων του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) οι οποίες δημοσιεύθηκαν μέχρι και την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

«Άρθρο 20

Ανάκληση διορισμού

1. Η πράξη διορισμού ανακαλείται υποχρεωτικά, εάν ο διοριζόμενος δεν αποδέχτηκε τον διορισμό ρητώς ή σιωπηρώς ή δεν εκπλήρωσε άλλες νόμιμες πρόσθετες υποχρεώσεις πριν από την ανάληψη υπηρεσίας.
2. Η πράξη διορισμού, που έγινε κατά παράβαση νόμου, ανακαλείται εντός διετίας από τη δημοσίευσή της. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η πράξη διορισμού ανακαλείται, εάν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία ή εάν ο διορισμός του έγινε κατά παράβαση των άρθρων 4 και 8 του παρόντος Κώδικα.
3. Ο υπάλληλος, του οποίου η πράξη διορισμού ανακλήθηκε κατά την παρ. 2, υπέχει τις ευθύνες των δημοσίων υπαλλήλων για τον χρόνο κατά τον οποίο άσκησε τα καθήκοντά του και οι πράξεις του είναι έγκυρες.
4. Οι διατάξεις της παρ. 2 για απαγόρευση ανάκλησης της πράξης διορισμού μετά την πάροδο διετίας δεν εφαρμόζονται, όταν η πράξη διορισμού ακυρώνεται δικαστικώς.
5. Η διάρκεια της διαδικασίας ανάκλησης του διορισμού από το αρμόδιο όργανο δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις (3) μήνες.»

Στο άρθρο 20 προστέθηκε παρ. 5 και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 20 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 5 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Άρθρο 21

Αναδιορισμός

1. Ο υπάλληλος, που απολύθηκε λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας, αναδιορίζεται μέσα σε μία (1) πενταετία από την απόλυση, εφόσον: α) είχε τουλάχιστον τριετή ευδόκιμη υπηρεσία, β) υπέβαλε αίτηση αναδιορισμού μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ετών από την απόλυση, γ) έχει όλα τα τυπικά προσόντα, εκτός από την ηλικία, που απαιτούνται για την κατάληψη της θέσης κατά το χρόνο του αναδιορισμού.
2. Ο υπάλληλος αναδιορίζεται μετά από γνωμοδότηση της οικείας υγειονομικής επιτροπής, με την οποία διαπιστώνεται ότι αποκαταστάθηκε η σωματική ή πνευματική του ικανότητα, σε βαθμό που του επιτρέπει να ασκεί τα καθήκοντα του. Ο υπάλληλος παραπέμπεται στην επιτροπή μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναδιορισμού.
3. Για τον αναδιορισμό αποφασίζει το υπηρεσιακό συμβούλιο. Ο υπάλληλος αναδιορίζεται με το βαθμό που έφερε κατά το χρόνο της απόλυσης του. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει κατά το χρόνο του αναδιορισμού κενή θέση, συνιστάται

προσωποπαγής θέση με την απόφαση αναδιορισμού. Ο αναδιοριζόμενος σε προσωποπαγή θέση καταλαμβάνει την πρώτη θέση που κενούται στον οικείο κλάδο και βαθμό.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 16 έως και 20 που αναφέρονται στο διορισμό ισχύουν και για τον αναδιορισμό.

Άρθρο 22

Βαθμός διοριζομένου

1. Ο διοριζόμενος εισέρχεται στην υπηρεσία με τον εισαγωγικό βαθμό που προβλέπεται στον οικείο κλάδο.

2. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται ο διορισμός, σε βαθμό ανώτερο του εισαγωγικού, προσώπων τα οποία έχουν αυξημένα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, εφόσον αυτό προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Άρθρο 23

Προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου

1. Το προσωπικό μητρώο συγκροτείται μετά το διορισμό του υπαλλήλου και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν την ατομική, οικογενειακή, περιουσιακή και υπηρεσιακή του κατάσταση σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.

2. Ειδικότερα το προσωπικό μητρώο περιλαμβάνει:

α) Τα στοιχεία της ταυτότητας του υπαλλήλου, τα στοιχεία συζύγου και των παιδιών του, καθώς και τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης του άρθρου 28 του παρόντος. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται από τον υπάλληλο με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει στην υπηρεσία του κατά το διορισμό του. Με τον ίδιο τρόπο δηλώνεται υποχρεωτικά κάθε ουσιώδης μεταβολή των στοιχείων αυτών.

β) Τους τίτλους σπουδών ή άλλα τυπικά προσόντα.

γ) Αποφάσεις, έγγραφα ή άλλα στοιχεία που αναφέρονται στην υπηρεσιακή γενικά κατάσταση και δραστηριότητα του υπαλλήλου, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι εκθέσεις αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων.

δ) Κάθε άλλο στοιχείο που ο υπάλληλος καταθέτει ο ίδιος στην υπηρεσία του ζητώντας να συμπεριληφθεί στο προσωπικό του μητρώο, εφόσον σχετίζεται με τα υπηρεσιακά του καθήκοντα και είναι πρόσφορο για την αξιολόγηση του.

3. Κάθε υπάλληλος δικαιούται να λάβει γνώση του προσωπικού μητρώου του.

4. Η αρμόδια υπηρεσία προσωπικού υποχρεούται να τηρεί, να φυλάσσει και να ενημερώνει το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων. Η παράλειψη των υποχρεωών για εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου συνιστά το παράπτωμα της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107.

5. Η αρμόδια υπηρεσία, σε περίπτωση μετάθεσης του υπαλλήλου, συγκροτεί βοηθητικό προσωπικό μητρώο με τα απαραίτητα στοιχεία, το οποίο τον συνοδεύει.

6. Το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου τίθεται υπόψη του υπηρεσιακού συμβουλίου, καθώς και κάθε άλλου οργάνου που είναι αρμόδιο για τη διενέργεια υπηρεσιακών κρίσεων.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται ο τρόπος τήρησης και ενημέρωσης του προσωπικού μητρώου, κύριου και βοηθητικού, ο

χρόνος περιοδικής καταστροφής των εκθέσεων αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων, η μετά από αίτηση του υπαλλήλου αφαίρεση στοιχείων, καθώς και η σχετική διαδικασία, όπως και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΚΩΛΥΜΑΤΑ
ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Άρθρο 24

Πίστη στο Σύνταγμα

Ο υπάλληλος είναι εκτελεστής της θέλησης του Κράτους, υπηρετεί μόνο το Λαό και οφείλει πίστη στο Σύνταγμα και αφοσίωση στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία.

Άρθρο 25

Νομιμότητα υπηρεσιακών ενεργειών

1. Ο υπάλληλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των καθηκόντων του και τη νομιμότητα των υπηρεσιακών του ενεργειών.

2. Ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του. Όταν όμως εκτελεί διαταγή, την οποία θεωρεί παράνομη, οφείλει, πριν την εκτέλεση, να αναφέρει εγγράφως την αντίθετη γνώμη του και να εκτελέσει τη διαταγή χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Η διαταγή δεν προσκτάται νομιμότητα εκ του ότι ο υπάλληλος οφείλει να υπακούσει σε αυτήν.

3. Αν η διαταγή είναι προδήλως αντισυνταγματική ή παράνομη, ο υπάλληλος οφείλει να μην την εκτελέσει και να το αναφέρει χωρίς αναβολή. Όταν σε διαταγή, η οποία προδήλως αντίκειται σε διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων, διατυπώνονται επείγοντες και εξαιρετικοί λόγοι γενικότερου συμφέροντος ή όταν, ύστερα από άρνηση υπακοής σε πρώτη διαταγή που προδήλως αντίκειται σε τέτοιες διατάξεις, ακολουθήσει δεύτερη διαταγή που εκθέτει επείγοντες και εξαιρετικούς λόγους γενικότερου συμφέροντος, ο υπάλληλος οφείλει να εκτελέσει τη διαταγή και να αναφέρει συγχρόνως στην προϊσταμένη αρχή εκείνου που τον διέταξε. Επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον εκείνος που διέταξε είναι το διοικητικό συμβούλιο ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης, η αναφορά υποβάλλεται στον εποπτεύοντα Υπουργό. Εάν εκείνος που διέταξε είναι ο Υπουργός, η αναφορά υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό.

4. Αν ο υπάλληλος έχει αντίθετη γνώμη για εντελλόμενη ενέργεια, για την οποία είναι αναγκαία η προσυπογραφή ή η θεώρηση του, οφείλει να τη διατυπώσει εγγράφως για να απαλλαγεί από την ευθύνη. Εάν παραλείπει την προσυπογραφή ή θεώρηση, θεωρείται ότι προσυπέγραψε ή θεώρησε.

5. Οι προϊστάμενοι όλων των βαθμίδων οφείλουν να προσυπογράφουν τα έγγραφα που ανήκουν στην αρμοδιότητα τους και εκδίδονται με την υπογραφή του προϊσταμένου τους. Αν διαφωνούν, οφείλουν να διατυπώσουν εγγράφως τις τυχόν αντιρρήσεις τους. Αν παραλείψουν να προσυπογράψουν το έγγραφο, θεωρείται ότι το προσυπέγραψαν.

6. Ο υπάλληλος δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη σύνταξη, με κάθε μέσο, εγγράφου για θέμα της αρμοδιότητας του, εφόσον διαταχθεί γι' αυτό από οποιονδήποτε από τους προϊσταμένους του. Αν διαφωνεί με το περιεχόμενο του εγγράφου, εφαρμόζεται η παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 26

Εχεμύθεια

Με την παρ. 3 του άρθρου 9 του π.δ. 13/2025 ([Α'19](#)), ορίστηκε ότι: « Κατά την παροχή τηλεργασίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3528/2007 ([Α' 26](#)) όσον αφορά την υποχρέωση εχεμύθειας για γεγονότα ή πληροφορίες, των οποίων ο τηλεργαζόμενος λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτής, καθώς και όσον αφορά τη χρήση του Σταθμού Τηλεργασίας. Ειδικότερα, κατά την παροχή της τηλεργασίας ο τηλεργαζόμενος δεσμεύεται από την υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 του ν. 3528/2007 και κάθε άλλης οικείας διάταξης νόμου και υποχρεούται να διασφαλίσει ότι τρίτα προς τη σχέση απασχόλησης πρόσωπα, όπως ενδεικτικά τα μέλη της οικογένειάς του, δεν αποκτούν πρόσβαση στα αρχεία του Φορέα. Η εκτύπωση εγγράφων του Φορέα στην οικία του τηλεργαζόμενου ή σε οποιονδήποτε χώρο πέραν του χώρου εργασίας πραγματοποιείται με ευθύνη του τηλεργαζόμενου, κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν μπορούν να γνωστοποιηθούν σε τρίτα μη δικαιούμενα πρόσωπα. Στην περίπτωση της μη προσήκουσας χρήσης των Σταθμών Τηλεργασίας εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 107 επ. του ν. 3528/2007.»

1. Ο υπάλληλος οφείλει να τηρεί εχεμύθεια για θέματα που χαρακτηρίζονται ως απόρρητα από τις κείμενες διατάξεις. Οφείλει επίσης να τηρεί εχεμύθεια σε κάθε περίπτωση που αυτό επιβάλλεται από την κοινή πείρα και λογική, για γεγονότα ή πληροφορίες των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών.

2. Η υποχρέωση εχεμύθειας δεν αντιτάσσεται στις περιπτώσεις που προβλέπεται δικαίωμα των πολιτών να λαμβάνουν γνώση των διοικητικών εγγράφων.

Για την πρόσβαση σε έγγραφα, βλ. το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, [Α' 45](#)) όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 59 του ν. 5143/2024 ([Α' 161](#)).

3. Μαρτυρία ή πραγματογνωμοσύνη για θέματα απόρρητα επιτρέπεται μόνο με άδεια του οικείου Υπουργού.

«4. Ο υπάλληλος που έχει χαρακτηριστεί ως μάρτυς δημοσίου συμφέροντος κατά το άρθρο 45B του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δεν παραλείπεται σε διαδικασία προαγωγής ούτε υπόκειται σε οποιαδήποτε πειθαρχική διαδικασία ή τιμωρείται, απολύεται ή καθ' οιονδήποτε τρόπο υφίσταται άλλη δυσμενή διακριτική μεταχείριση αμέσως ή εμμέσως και ιδίως σε θέματα υπηρεσιακής εξέλιξης, μετακίνησης ή τοποθέτησης, κατά τη διάρκεια του αναγκαίου για τη δικαστική διερεύνηση της υπόθεσης χρόνου.»

Η παρ. 4 προστέθηκε με την υποπερίπτ. α' της περίπτ. 6 της Υποπαρ. ΙΕ.17 της Παρ. ΙΕ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 ([Α' 85](#)).

Άρθρο 27

Συμπεριφορά υπαλλήλου

1. Ο υπάλληλος οφείλει να συμπεριφέρεται εντός και εκτός της υπηρεσίας κατά τρόπο ώστε να καθίσταται άξιος της κοινής εμπιστοσύνης.

2. Ο υπάλληλος οφείλει κατά την άσκηση των καθηκόντων του να συμπεριφέρεται με ευπρέπεια στους διοικούμενους και να τους εξυπηρετεί κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων τους.

3. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ο υπάλληλος δεν επιτρέπεται να κάνει διακρίσεις σε όφελος ή σε βάρος των πολιτών, εξαιτίας των πολιτικών, των φιλοσοφικών ή των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων.

Άρθρο 28

Περιουσιακή κατάσταση

1. Ο υπάλληλος υποχρεούται να δηλώσει εγγράφως, κατά το διορισμό του, την περιουσιακή κατάσταση του ίδιου, συζύγου και παιδιών του, εφόσον συνοικούν με αυτόν, καθώς και κάθε μεταγενέστερη ουσιώδη μεταβολή της. Οι υπάλληλοι, εντός τριών (3) μηνών από την τέλεση γάμου, υποχρεούνται να δηλώσουν την περιουσιακή κατάσταση των συζύγων τους. Οποιαδήποτε αγορά κινητών σημαντικής αξίας ή ακινήτων, από τον υπάλληλο ή τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου, αιτιολογείται υποχρεωτικά με την υποβαλλόμενη δήλωση. Αν για την αγορά αυτή ο υπάλληλος επικαλείται οικονομική ενίσχυση προσώπων άλλων από τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο, οφείλει να δηλώσει και την περιουσιακή κατάσταση αυτών.

2. Κάθε δύο (2) χρόνια η αρμόδια υπηρεσία προσωπικού υποχρεούται να ζητεί από τους υπαλλήλους να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση για την ουσιώδη μεταβολή ή μη της περιουσιακής τους κατάστασης.

3. Αν η μεταβολή της περιουσιακής κατάστασης του υπαλλήλου είναι δυσανάλογη προς τις αποδοχές και την εν γένει οικονομική του κατάσταση, η αρμόδια υπηρεσία υποχρεούται να ενεργήσει έρευνα για την προέλευση των πόρων του υπαλλήλου. Αν μετά την έρευνα αυτή προκύψουν σοβαρές ενδείξεις ότι ο υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κατά τρόπο που συνιστά ποινικό αδίκημα ή πειθαρχικό παράπτωμα, ο αρμόδιος Υπουργός προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την ποινική ή πειθαρχική δίωξη αυτού. Προκειμένου για υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τη δίωξη αυτή ασκούν και τα όργανα που είναι αρμόδια για την παραπομπή των υπαλλήλων στο υπηρεσιακό συμβούλιο.

4. Η δήλωση περιουσιακής κατάστασης συντάσσεται σε ειδικό έντυπο το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. Με την ίδια απόφαση μπορεί να οριστούν δικαιολογητικά τα οποία πρέπει να αναγράφονται ή να συνοδεύουν τις δηλώσεις. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω δηλώσεις αποτελούν υποχρεωτικά αντικείμενο επεξεργασίας και διαβιβάζονται σε ηλεκτρονική μορφή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων τηρεί ειδικό μητρώο υπόχρεων και μεριμνά για τη μηχανογραφική επεξεργασία των δηλώσεων και την κατοχύρωση του απόρρητου χαρακτήρα των στοιχείων που περιέχονται σε αυτές.

5. Ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, επιφυλασσομένων των διατάξεων της περίπτωσης ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α΄) και της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3491/2006 (ΦΕΚ 207 Α΄), διενεργείται είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από αίτημα της υπηρεσίας του υπαλλήλου είτε μετά από καταγγελία, από υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.

6. Η υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης σύμφωνα με το άρθρο αυτό είναι ανεξάρτητη από την υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Για την υπόχρεους σε υποβολή Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης βλ. και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ του ν. 5026/2023 (Α΄ 45), όπως τροποποιήθηκαν από τους ν. 5130/2024 (Α΄ 127), 5172/2025 (Α΄ 10) και 5193/2025 (Α΄ 56).

Άρθρο 29

Χρόνος παροχής εργασίας

1. Ο υπάλληλος παρέχει την εργασία του μέσα στον οριζόμενο από τις κείμενες γενικές ή ειδικές διατάξεις χρόνο.

2. Εφόσον έκτακτες και εξαιρετικές υπηρεσιακές ανάγκες το επιβάλλουν, ο υπάλληλος οφείλει να εργαστεί και πέρα από το χρόνο εργασίας ή σε μη εργάσιμες ημέρες. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται στον υπάλληλο αποζημίωση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 30

Καθήκοντα υπαλλήλου

1. Ο υπάλληλος εκτελεί τα καθήκοντα του κλάδου ή της ειδικότητας του.

2. Σε περιπτώσεις επιτακτικής υπηρεσιακής ανάγκης που δεν μπορεί να καλυφθεί με άλλον τρόπο, επιτρέπεται να ανατίθενται στον υπάλληλο καθήκοντα άλλου κλάδου ή ειδικότητας. Σε όμοιες περιπτώσεις επιτρέπεται να ανατίθενται στον υπάλληλο εργασίες συναφείς με την ειδικότητα ή τα καθήκοντα του ή για τις οποίες έχει την απαιτούμενη εμπειρία ή ειδικευση.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάθεση επιτρέπεται για χρονικό διάστημα έως δύο (2) μηνών με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου προϊσταμένου. Παράταση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος έως έξι (6) μήνες ακόμη επιτρέπεται μετά από αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.

Με το άρθρο 27 του ν. 4605/2019 (Α΄ 52), ορίστηκε ότι: «1. Για την πραγματοποίηση των πληρωμών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν.4270/2014 (Α΄ 143) μπορεί να ορίζεται υπεύθυνος λογαριασμού ή εισηγητής για την εκκαθάριση υπάλληλος άλλης, εκτός της αρμόδιας για την πληρωμή, υπηρεσίας ή υπάλληλος του ευρύτερου δημόσιου τομέα που απασχολείται με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Η ανάθεση των καθηκόντων γίνεται παράλληλα με τα κύρια καθήκοντα του υπαλλήλου με εντολή του Προϊσταμένου του, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 30 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26) και δεν δημιουργεί οποιαδήποτε άλλη ιεραρχική σχέση. 2. Η διάταξη της παραγράφου 1 ισχύει από την 1η.1.2018.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Άρθρο 31

Άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή

1. Μετά από άδεια ο υπάλληλος μπορεί να ασκεί ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή, εφόσον συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του και δεν παρεμποδίζει την ομαλή εκτέλεση της υπηρεσίας του.

2. Η άδεια χορηγείται για συγκεκριμένο έργο ή εργασία μετά από σύμφωνη αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου και μπορεί να ανακαλείται με τον ίδιο τρόπο. Η άδεια στους υπαλλήλους του Δημοσίου χορηγείται από τον οικείο υπουργό και στους υπαλλήλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης και αν δεν υπάρχει τέτοιο όργανο, από τον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης.

3. Δεν επιτρέπεται στον υπάλληλο η κατ' επάγγελμα άσκηση εμπορίας.

4. Ειδικές απαγορευτικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ.

«5. Ο υπάλληλος επιτρέπεται να αποκτά αυτοκίνητο δημοσίας χρήσεως ή να εκμεταλλεύεται αυτό με εκμίσθωση, εφόσον απέκτησε τούτο είτε με γονική παροχή είτε λόγω κληρονομικής διαδοχής είτε λόγω δωρεάς εν ζωή από συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως β΄ βαθμού ή από σύζυγο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα τεχνικής φύσης που αφορούν τη χορήγηση αδειών κυκλοφορίας και την εκμετάλλευση δημοσίας χρήσης αυτοκινήτου στις περιπτώσεις αυτού του άρθρου.»

Η παρ. 5 που είχε προστεθεί με την παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3801/2009 ([Α' 163](#)) αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 10 του άρθρου 18 του ν. 4233/2014 ([Α' 22](#)).

Για το πειθαρχικό παράπτωμα της άσκησης εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας, βλ. την περ. κστ) της παρ. 1 του άρθρου 107 του παρόντος Κώδικα.

Με το άρθρο 127 του ν. 4957/2022 ([Α' 141](#)) ορίστηκε ότι: «1. Για το διδακτικό έργο σε προγράμματα πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών, ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών και εκπαιδευτικά προγράμματα των Κέντρων Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), καθώς και για το ερευνητικό έργο προς τα Α.Ε.Ι. και ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, το οποίο παρέχεται από υπαλλήλους φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 ([Α' 143](#)), δεν εφαρμόζεται το άρθρο 31 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007 [Α' 26](#)), περί της άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή, ή άλλες αντίστοιχες διατάξεις, υπό την προϋπόθεση ότι εκτελείται εκτός του ωραρίου εργασίας των υπαλλήλων. Σε κάθε άλλη περίπτωση απαιτείται προηγούμενη άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή.

2. Οι δημόσιοι υπάλληλοι της παρ. 1 διατηρούν την υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης της υπηρεσίας τους, αν αναλάβουν σχετική δραστηριότητα, γνωστοποιώντας τα ακόλουθα στοιχεία: α) το Α.Ε.Ι. ή τον ερευνητικό ή

τεχνολογικό φορέα προς το οποίο θα παρασχεθεί το διδακτικό ή ερευνητικό έργο, β) το ακριβές αντικείμενο, γ) τη χρονική διάρκεια και δ) τις ημέρες και ώρες απασχόλησής τους ανά εβδομάδα. Η παράλειψη ενημέρωσης της υπηρεσίας εκ μέρους του υπαλλήλου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με την περ. κε) της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 3528/2007.»

Με τις περ. α), β) και γ) της παρ. 1 του άρθρου 243 ιδίου άνω ν. 4957/2022 ορίστηκε ότι: «1. Κάθε έργο/πρόγραμμα που διαχειρίζεται ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) εκπονείται από ομάδα έργου, της οποίας προΐσταται ο Επιστημονικός Υπεύθυνος. Ως μέλη της ομάδας έργου δύνανται να συμμετέχουν: α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και υπάλληλοι με σχέση δημοσίου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), β) μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, γ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες, καθώς και υπάλληλοι με σχέση δημοσίου δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ...». Με το δε τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 ιδίου άρθρου 243 ορίστηκε ότι: «Ειδικώς για τη συμμετοχή προσωπικού των περ. α) έως γ) της παρ. 1 σε έργα/προγράμματα δεν απαιτείται η χορήγηση άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου επ' αμοιβή, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), εφόσον η απασχόληση εκτελείται πέραν του ωραρίου απασχόλησής τους.»

Με το άρθρο 137Α που προστέθηκε στον ν. 4763/2020 ([Α' 254](#)) με το άρθρο 25 του ν. 5237/2025 ([Α' 176](#)) ορίστηκε ότι: «1. Στους υπαλλήλους φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οροθετείται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί ορισμών, κατά παρέκκλιση του άρθρου 31 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), περί άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή, του άρθρου 38 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, (ν. 3584/2007, Α' 143), περί άσκησης ιδιωτικού έργου με αμοιβή, ή άλλης αντίστοιχης διάταξης, δεν απαιτείται άδεια για την άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή σε περίπτωση παροχής: α) διδακτικού έργου προς όλες τις δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, επιπέδων τρία (3) και πέντε (5) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Ε.Π.Π.), που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια βίου Μάθησης (Γ.Γ.Ε.Ε.Κ. & Δ.Β.Μ.), β) διδακτικού και συμβουλευτικού έργου προς τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.), γ) υπηρεσιών υλοποίησης των πράξεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.) 2021-2027 που υλοποιούνται στον τομέα αρμοδιότητας της Γ.Γ.Ε.Ε.Κ. & Δ.Β.Μ.. Προϋπόθεση για την εφαρμογή της παρούσας είναι το διδακτικό ή συμβουλευτικό έργο και οι υπηρεσίες υλοποίησης να παρέχονται εκτός του ωραρίου εργασίας των υπαλλήλων.

2. Οι δημόσιοι υπάλληλοι της παρ. 1 διατηρούν την υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης της υπηρεσίας τους, γνωστοποιώντας εντός δέκα (10) ημερών από την ανάθεση του έργου τα ακόλουθα στοιχεία: α) τη δομή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας,

Θρησκευμάτων και Αθλητισμού προς την οποία θα παρασχεθεί το έργο ή την απόφαση ανάθεσης για το έργο που αναλαμβάνουν, β) το ακριβές αντικείμενο, γ) τη χρονική διάρκεια και δ) τις ημέρες και ώρες απασχόλησής τους ανά εβδομάδα. Η παράλειψη ενημέρωσης της υπηρεσίας εκ μέρους του υπαλλήλου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με την περ. κε) της παρ. 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., περί απαρίθμησης πειθαρχικών παραπτωμάτων, την περ. θ' της παρ. 1 του άρθρου 111 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, ή άλλη αντίστοιχη διάταξη.»»

Άρθρο 32

Συμμετοχή σε εταιρείες

1. Ο υπάλληλος υποχρεούται να δηλώνει στην υπηρεσία του τη συμμετοχή του σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου οποιασδήποτε μορφής, εκτός των σωματείων και των κοινωφελών ιδρυμάτων.

2. Απαγορεύεται ο υπάλληλος να μετέχει σε οποιαδήποτε εμπορική εταιρεία προσωπική, περιορισμένης ευθύνης ή κοινοπραξία ή να είναι διευθύνων ή εντεταλμένος σύμβουλος ανώνυμης εταιρείας ή διαχειριστής οποιασδήποτε εμπορικής εταιρείας. Μετά από άδεια ο υπάλληλος μπορεί να μετέχει στη διοίκηση ανώνυμης εταιρείας ή γεωργικού συνεταιρισμού με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου. Η άδεια χορηγείται με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 31 του παρόντος.

3. Απαγορεύεται η απόκτηση από υπάλληλο, σύζυγο του ή ανήλικα τέκνα τους μετοχών ανωνύμων εταιρειών που υπάγονται στον ειδικό έλεγχο της υπηρεσίας του. Ο υπάλληλος που κατά το διορισμό ο ίδιος ή σύζυγος του ή ανήλικα τέκνα του κατέχουν μετοχές ανωνύμων εταιρειών οι οποίες εμπίπτουν στην απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου ή τις αποκτά κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, λόγω κληρονομιάς, υποχρεούται να υποβάλει σχετική δήλωση στην υπηρεσία του και εντός ενός έτους είτε να τις μεταβιβάσει είτε να ζητήσει τη μετακίνηση του σε άλλη αρχή της υπηρεσίας του ή τη μετάταξη του σε άλλη δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Η μετακίνηση ή μετάταξη είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του και διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 66 και 74 του παρόντος. Κατά το διάστημα που μεσολαβεί μέχρι τη μεταβίβαση των μετοχών ή την ολοκλήρωση της μετάταξης του, ο υπάλληλος εμπίπτει στο κώλυμα συμφέροντος του άρθρου 36 του παρόντος.

4. Διατηρούνται σε ισχύ ειδικές διατάξεις που αναφέρονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της παρ. 2 του παρόντος άρθρου και θεσπίζουν πρόσθετους περιορισμούς για τους υπαλλήλους.

5. Επιτρέπεται η συμμετοχή υπαλλήλων με την υπηρεσιακή τους ιδιότητα σε συνεταιρισμούς ή στη διοίκηση ανωνύμων εταιρειών ή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, οι οποίες ελέγχονται από το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Ο.Τ.Α. και τις δημόσιες επιχειρήσεις, όταν τούτο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Για το πειθαρχικό παράπτωμα της συμμετοχής σε εταιρείες κατά παράβαση του παρόντος άρθρου, βλ. την περ. κστ) της παρ. 1 του άρθρου 107 του παρόντος Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ ΕΡΓΑ Ή ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 33

Έργα ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα

Απαγορεύεται στους υπαλλήλους η άσκηση έργων ασυμβίβαστων, κατά τις κείμενες διατάξεις, με το βουλευτικό αξίωμα, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 32 του παρόντος.

Για το πειθαρχικό παράπτωμα της άσκησης έργων ασυμβίβαστων με την ιδιότητα του δημόσιου υπαλλήλου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, βλ. την περ. κστ) της παρ. 1 του άρθρου 107 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 34

Δικηγορική ιδιότητα

Η ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου είναι ασυμβίβαστη προς την ιδιότητα του δικηγόρου, εκτός αν ειδικές διατάξεις ορίζουν διαφορετικά.

Για το πειθαρχικό παράπτωμα της άσκησης έργων ασυμβίβαστων με την ιδιότητα του δημόσιου υπαλλήλου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, βλ. την περ. κστ) της παρ. 1 του άρθρου 107 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 35

Κατοχή δεύτερης θέσης

1. Απαγορεύεται ο διορισμός υπαλλήλου, με οποιαδήποτε σχέση, σε δεύτερη θέση: α) δημοσίων υπηρεσιών, β) νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, γ) Ο.Τ.Α., συμπεριλαμβανομένων και των ενώσεων αυτών, δ) δημοσίων επιχειρήσεων και δημοσίων οργανισμών, ε) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή το κράτος κατέχει το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου και στ) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στα υπό στοιχεία β΄, γ΄, δ΄ και ε΄ νομικά πρόσωπα ή επιχορηγούνται από αυτά τακτικώς, κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή κατά τα οικεία καταστατικά ή που τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα κατέχουν το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου.

2. Διατάξεις ειδικών νόμων που επιτρέπουν το διορισμό σε δεύτερη θέση εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Υπάλληλος που κατά παράβαση των διατάξεων των παραπάνω παραγράφων διορίζεται σε δεύτερη θέση και αποδέχεται το διορισμό του θεωρείται ότι παραιτείται αυτοδίκαια από την πρώτη θέση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΩΛΥΜΑΤΑ

Άρθρο 36

Κώλυμα συμφέροντος

1. Ο υπάλληλος δεν επιτρέπεται είτε ατομικώς είτε ως μέλος συλλογικού οργάνου να αναλαμβάνει την επίλυση ζητήματος ή να συμπράττει στην έκδοση πράξεων, εάν ο ίδιος ή σύζυγος του ή συγγενής του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό ή πρόσωπο με το οποίο τελεί σε σχέση ιδιαίτερης φιλίας ή έχθρας έχει πρόδηλο συμφέρον στην έκβαση της υπόθεσης.

2. Η παράβαση της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου αποτελεί λόγο ακυρώσεως της σχετικής διοικητικής πράξης.

3. Υπάλληλοι που είναι σύζυγοι ή συγγενείς μεταξύ τους έως και τον τρίτο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας δεν επιτρέπεται να είναι μέλη του ίδιου συλλογικού οργάνου.

4. Ο υπάλληλος υποχρεούται να ζητήσει την εξαίρεση του από κάθε ενέργεια των παραγράφων 1 και 3 του παρόντος άρθρου, όταν ο ίδιος έχει κώλυμα.

Για την αμεροληψία των διοικητικών οργάνων βλ. το άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, [Α'45](#)).

Άρθρο 37

Κώλυμα εντοπιότητας

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη της οικείας συνδικαλιστικής οργάνωσης, είναι δυνατόν να ορίζεται ότι οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών δεν μπορούν να υπηρετούν στον τόπο καταγωγής των ίδιων ή των συζύγων τους. Αν δεν υπάρχει συνδικαλιστική οργάνωση ζητείται η γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν έχει εφαρμογή για την περιφέρεια τ έως διοικήσεως πρωτεύουσας και την περιφέρεια του Δήμου Θεσσαλονίκης και των όμορων δήμων, καθώς και σε δήμους ή κοινότητες άγονων, προβληματικών ή νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό μέχρι 3.000 κατοίκους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 38

Αστική ευθύνη

1. Ο υπάλληλος ευθύνεται έναντι του Δημοσίου για κάθε ζημιά την οποία προξένησε σε αυτό από δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο υπάλληλος ευθύνεται επίσης για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε το Δημόσιο σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια. Ο υπάλληλος δεν ευθύνεται έναντι των τρίτων για τις ανωτέρω πράξεις ή παραλείψεις του.

2. Σε περίπτωση δόλου του υπαλλήλου, αυτός παραπέμπεται υποχρεωτικώς στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση βαρείας αμέλειας, αν ο υπάλληλος παραπεμφθεί, το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, μπορεί να καταλογίσει σε αυτόν μέρος μόνο της ζημιάς που επήλθε στο Δημόσιο ή της αποζημίωσης που το τελευταίο υποχρεώθηκε να καταβάλει.

3. Αν περισσότεροι υπάλληλοι προξένησαν από κοινού ζημιά στο Δημόσιο, ευθύνονται εις ολόκληρον κατά τις διατάξεις του Αστικού Δικαίου.

4. Η αξίωση του Δημοσίου κατά υπαλλήλων του για αποζημίωση στις περιπτώσεις της παρ. 1 παραγράφεται σε πέντε (5) έτη. Στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, η πενταετία αρχίζει αφότου το αρμόδιο όργανο για την υποβολή της αίτησης καταλογισμού έλαβε γνώση της ζημιάς και του λόγου αυτής, και στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου, αφότου το Δημόσιο κατέβαλε την αποζημίωση.

5. Η αστική ευθύνη των δημοσίων υπολόγων και των διατακτών διέπεται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.

6. Ειδικές διατάξεις για την προσωπική αστική ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων έναντι των τρίτων διατηρούνται σε ισχύ.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΜΟΝΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρο 39

Δικαίωμα μονιμότητας - Εξαιρέσεις

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι, εφόσον αυτές οι θέσεις υπάρχουν.

2. Εξαιρούνται από τη μονιμότητα οι κατά την παρ. 5 του άρθρου 103 του Συντάγματος υπάλληλοι.

3. Μόνιμοι υπάλληλοι, οι οποίοι, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις, καταλαμβάνουν θέσεις υπαλλήλων της παρ. 2, διατηρούν τη μονιμότητά τους.

Άρθρο 40

Δοκιμαστική υπηρεσία - Μονιμοποίηση

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 (Α'33) ορίστηκε ότι: « 1. Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που διορίζονται σε οργανικές θέσεις, διανύουν δύο (2) έτη δοκιμαστικής υπηρεσίας κατά τη διάρκεια της οποίας απολύονται για λόγους που ανάγονται στην υπηρεσία τους μόνο μετά από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.

2. Οι δόκιμοι υπάλληλοι, κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής υπηρεσίας τους, παρακολουθούν προγράμματα εισαγωγικής εκπαίδευσης που οργανώνονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 47 του παρόντος.

3. Με τη συμπλήρωση της διετούς δοκιμαστικής υπηρεσίας οι υπάλληλοι μονιμοποιούνται αυτοδίκαια, με εξαίρεση τους υπαλλήλους στους οποίους έχει επιβληθεί πειθαρχική ποινή ή για τους οποίους υφίσταται πειθαρχική εκκρεμότητα ή υπάρχει δυσμενής έκθεση αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων. Στις τελευταίες αυτές περιπτώσεις για τη μονιμοποίηση ή μη αποφαινεται το υπηρεσιακό συμβούλιο εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση της δοκιμαστικής υπηρεσίας. Για την αυτοδίκαιη μονιμοποίηση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οργάνου που είναι αρμόδιο για το διορισμό.

4. Κατά της απόφασης του υπηρεσιακού συμβουλίου για την απόλυση δοκίμου υπαλλήλου, σύμφωνα με την παρ. 1, καθώς και κατά της απόφασης περί μη μονιμοποίησης του σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού, επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

5. Οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) δεν διανύουν δοκιμαστική υπηρεσία.

6. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν δοκιμαστική υπηρεσία μεγαλύτερης διάρκειας εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΜΙΣΘΟΣ - ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 41

Δικαίωμα - Αξίωση μισθού

1. Ο υπάλληλος έχει δικαίωμα σε μισθό. Ο μισθός καθορίζεται σε μηνιαία βάση και έχει σκοπό την αξιοπρεπή διαβίωση του υπαλλήλου.

2. Οι κάθε είδους πρόσθετες αποδοχές ή απολαβές των υπαλλήλων δεν μπορεί να είναι κατά μήνα ανώτερες από το σύνολο των αποδοχών της οργανικής τους θέσης.

3. Η αξίωση του υπαλλήλου για το μισθό αρχίζει από την ανάληψη υπηρεσίας.

4. Προκειμένου περί υπαλλήλου, ο οποίος επανέρχεται από την κατάσταση της διαθεσιμότητας ή της αργίας στα καθήκοντα του, η αξίωση για πλήρη μισθό αρχίζει από την επανάληψη των καθηκόντων του.

5. Η αξίωση του υπαλλήλου για μισθό παύει με τη λύση της υπαλληλικής σχέσης.

6. Οι αποδοχές που παρέχονται μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης αντί για σύνταξη, σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία, δεν επηρεάζονται από τις διατάξεις της παρ. 5 του παρόντος άρθρου.

Για θέματα διασφάλισης αποδοχών (προσωπική διαφορά), βλ.:

-την παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 ([Α'176](#)),

-το άρθρο 45 του ν. 4569/2018 ([Α' 179](#)) όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 57 του ν. 4605/2019 ([Α'52](#)), συμπληρώθηκε με το

άρθρο 221 του ν. 4635/2019 ([Α'167](#)) και διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 9 του άρθρου 123 του ν. 4831/2021 ([Α'170](#))

-το άρθρο 28 του ν. 4940/2022 ([Α'112](#)),

-το άρθρο 64 του ν. 5042/2023 ([Α'88](#)) και

-την παρ. 3 του άρθρου 91 του ν. 5043/2023 ([Α'91](#)).

Άρθρο 42

Χρόνος καταβολής μισθού

Ο μισθός προκαταβάλλεται στην αρχή κάθε δεκαπενθημέρου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται διαφορετικά ο χρόνος καταβολής του μισθού.

Άρθρο 43

Πότε δεν οφείλεται μισθός

1. Δεν οφείλεται μισθός όταν ο υπάλληλος από υπαιτιότητα του δεν παρέσχε υπηρεσία καθόλου ή εν μέρει.

2. Η περικοπή του μισθού στις περιπτώσεις της παρ. 1 ενεργείται με πράξη του αρμόδιου για την εκκαθάριση και πληρωμή των δαπανών οργάνου, το οποίο οφείλει να ειδοποιήσει ο προϊστάμενος της υπηρεσίας προσωπικού ή της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος. Κατά της πράξης αυτής, η οποία κοινοποιείται με απόδειξη στον υπάλληλο, επιτρέπεται προσφυγή στο υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση. Η άσκηση της προσφυγής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το υπηρεσιακό συμβούλιο αποφαινεται οριστικώς.

3. Σε περίπτωση κινήσεως της διαδικασίας απολύσεως του υπαλλήλου λόγω ανίατης ασθένειας καταβάλλεται ο μισθός ενέργειας ή διαθεσιμότητας ως τη λύση της υπαλληλικής σχέσης, όχι όμως πέρα από έξι (6) μήνες από τη λήξη της αναρρωτικής άδειας ή της διαθεσιμότητας.

Άρθρο 44

Όροι υγιεινής και ασφάλειας

1. Οι υπάλληλοι έχουν δικαίωμα στη διασφάλιση συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας τους.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών και ύστερα από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ, ιδρύεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης οργανική μονάδα για την εποπτεία και τήρηση των όρων υγιεινής και ασφάλειας του χώρου εργασίας των υπαλλήλων του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται το επίπεδο της οργανικής μονάδας και κάθε άλλο θέμα που αφορά στη λειτουργία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 45

Ελευθερία της έκφρασης

1. Η ελευθερία της έκφρασης των πολιτικών, φιλοσοφικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων, όπως και των επιστημονικών απόψεων και της υπηρεσιακής κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής, αποτελεί δικαίωμα των υπαλλήλων και τελεί υπό την εγγύηση του Κράτους. Δεν επιτρέπονται διακρίσεις των υπαλλήλων λόγω των πεποιθήσεων ή των απόψεων τους ή της κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής.

2. Η συμμετοχή των υπαλλήλων στην πολιτική ζωή της Χώρας επιτρέπεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 46

Συνδικαλιστική ελευθερία και δικαίωμα απεργίας

1. Η συνδικαλιστική ελευθερία και η ανεμπόδιστη άσκηση των συναφών με αυτήν δικαιωμάτων διασφαλίζονται στους υπαλλήλους.

2. Οι υπάλληλοι μπορούν ελεύθερα να ιδρύουν συνδικαλιστικές οργανώσεις, να γίνονται μέλη τους και να ασκούν τα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα.

3. Η απεργία αποτελεί δικαίωμα των υπαλλήλων και ασκείται από τις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις ως μέσο για τη διασφάλιση και προαγωγή των οικονομικών, εργασιακών, συνδικαλιστικών, κοινωνικών και ασφαλιστικών συμφερόντων τους και ως εκδήλωση αλληλεγγύης προς άλλους εργαζόμενους για τους αυτούς σκοπούς. Το δικαίωμα της απεργίας ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου που το ρυθμίζει.

4. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν δικαίωμα να διαπραγματεύονται με τις αρμόδιες αρχές για τους όρους, την αμοιβή και τις συνθήκες εργασίας των μελών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 47

Υπηρεσιακή εκπαίδευση

1. Η υπηρεσιακή εκπαίδευση είναι δικαίωμα του υπαλλήλου. Η εκπαίδευση γίνεται με τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα εισαγωγικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης και προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα εκτελούνται στην Ελλάδα ιδίως στο πλαίσιο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ή στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

2. Η εισαγωγική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική, τόσο για την υπηρεσία όσο και για τον υπάλληλο. Γίνεται κατά την πρώτη διετία από το διορισμό του υπαλλήλου και έχει ως σκοπό την εξοικείωση του υπαλλήλου με τα αντικείμενα της υπηρεσίας του και τα καθήκοντα του ως δημοσίου υπαλλήλου γενικότερα. Οι αρμόδιες υπηρεσίες

υποχρεούνται να φροντίζουν για την πρόβλεψη των αναγκαίων πιστώσεων στον οικείο προϋπολογισμό. Δεν γίνεται προαγωγή υπαλλήλου στον επόμενο του εισαγωγικού βαθμό εάν δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εισαγωγική εκπαίδευση. Ευθύς ως ο υπάλληλος ολοκληρώσει την εισαγωγική εκπαίδευση, η προαγωγή διενεργείται αναδρομικώς με όλες τις συνέπειες.

3. Η υπηρεσία είναι υποχρεωμένη να μεριμνά για την επιμόρφωση των υπαλλήλων της σε όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους ανεξάρτητα από την κατηγορία, τον κλάδο, την ειδικότητα και το βαθμό τους. Η επιμόρφωση μπορεί να είναι γενική ή να έχει τη μορφή εξειδίκευσης σε αντικείμενα της υπηρεσίας του υπαλλήλου. Η συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα επιμόρφωσης μπορεί να ορίζεται και ως υποχρεωτική.

4. Η μετεκπαίδευση έχει ως σκοπό την απόκτηση από τον υπάλληλο των ειδικών γνώσεων που είναι απαραίτητες για την άσκηση των καθηκόντων του. Γίνεται σε φορείς δημόσιους ή ιδιωτικούς, στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ιδίως σε Πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι. και στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α.. Η μετεκπαίδευση μπορεί να ορίζεται και ως υποχρεωτική.

5. Η μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται με τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών που εκτελούνται σε αναγνωρισμένα Πανεπιστήμια του εσωτερικού ή του εξωτερικού, είτε αυτοτελώς είτε σε σύμπραξη με Τ.Ε.Ι.. Ως προγράμματα ή κύκλοι μεταπτυχιακών σπουδών νοούνται όσα καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την ανώτατη εκπαίδευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ **ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ**

Άρθρο 48

Δικαίωμα κανονικής άδειας

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι δικαιούνται κανονική άδεια με αποδοχές δύο (2) μήνες μετά το διορισμό τους. Η άδεια που δικαιούνται να λάβουν οι υπάλληλοι ορίζεται σε δύο (2) ημέρες για κάθε μήνα υπηρεσίας και δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά τον αριθμό των ημερών κανονικής άδειας που δικαιούνται με τη συμπλήρωση ενός (1) έτους δημόσιας πραγματικής υπηρεσίας.

2. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, μετά τη συμπλήρωση ενός (1) έτους πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, δικαιούνται κανονική άδεια απουσίας με αποδοχές, η διάρκεια της οποίας ορίζεται σε είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες αν ακολουθούν εβδομάδα πέντε (5) εργάσιμων ημερών και είκοσι τέσσερις (24) εργάσιμες ημέρες αν ακολουθούν εβδομάδα έξι (6) εργάσιμων ημερών.

Ο χρόνος της κανονικής άδειας επαυξάνεται κατά μία (1) εργάσιμη ημέρα για κάθε έτος απασχόλησης και μέχρι τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου των είκοσι πέντε (25) ή τριάντα (30) εργάσιμων ημερών προκειμένου για πενθήμερη ή εξαήμερη εβδομάδα εργασίας, αντίστοιχα.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να προσαυξάνεται ως τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες ο αριθμός των ημερών κανονικής άδειας των υπαλλήλων που υπηρετούν σε παραμεθόριες περιοχές.

Εκδόθηκε η υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/φ.51/578/οικ. 6378/6-3-2008 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Προσαύξηση της κανονικής άδειας των υπαλλήλων που υπηρετούν σε παραμεθόριες περιοχές» ([B' 475](#)).

4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε όσους έχουν κατά τις κείμενες διατάξεις διακοπές εργασίας. Οι υπάλληλοι αυτοί μπορούν, εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι ανάγκης, να παίρνουν κανονική άδεια με αποδοχές ως δέκα (10) εργάσιμες ημέρες κατ' έτος.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, προσαυξάνεται η κανονική άδεια των υπαλλήλων που απασχολούνται σε επικίνδυνες και ανθυγιεινές εργασίες. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι προϋποθέσεις και ο αριθμός των ημερών προσαύξησης της κανονικής άδειας.

Άρθρο 49

Χορήγηση κανονικής άδειας

1. Δεκαπέντε (15) ημέρες από την κανονική άδεια χορηγούνται υποχρεωτικά, εφόσον το ζητήσει ο υπάλληλος, από 15 Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει σε υπηρεσίες οι οποίες έχουν καθοριστεί με απόφαση του οικείου Υπουργού και κατά την περίοδο αυτή βρίσκονται στην αιχμή της λειτουργίας τους ή λειτουργούν σε εικοσιτετράωρη βάση. Όταν με αίτηση του υπαλλήλου ολόκληρη η άδεια χορηγείται εκτός από την περίοδο αυτή, προσαυξάνεται κατά πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Η προσαύξηση αυτή δεν χορηγείται όταν ο υπάλληλος κάνει χρήση της κανονικής του άδειας κατά την περίοδο των Χριστουγέννων και του Πάσχα.

2. Η υπηρεσία, στην οποία ανήκει ο υπάλληλος, χορηγεί υποχρεωτικά σε αυτόν μέσα στο δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους την κανονική άδεια που δικαιούται και αν ακόμα δεν την ζητήσει.

3. Επιτρέπεται να μην χορηγείται, να περιορίζεται ή να ανακαλείται η κανονική άδεια προκειμένου να αντιμετωπιστούν έκτακτες ανάγκες της υπηρεσίας, μετά όμως από έγκριση του οργάνου που προΐσταται εκείνου το οποίο είναι αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας. Αν τέτοιο όργανο δεν υπάρχει, αποφασίζει το αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας όργανο.

4. Η άδεια που δεν χορηγήθηκε κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, χορηγείται υποχρεωτικά το επόμενο έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΑΔΕΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ

Άρθρο 50

Δικαίωμα ειδικής άδειας

«1. Οι υπάλληλοι έχουν δικαίωμα άδειας απουσίας με αποδοχές πέντε (5) εργάσιμων ημερών σε περίπτωση γάμου και τριών (3) εργάσιμων ημερών σε περίπτωση θανάτου συζύγου τους ή και συγγενούς έως και β' βαθμού. Ειδικότερα, οι γονείς υπάλληλοι δικαιούνται αυτοτελώς συνεχόμενη άδεια είκοσι (20) ημερών με αποδοχές από την ημέρα θανάτου του τέκνου τους. Επίσης, δικαιούνται, κατόπιν τεκμηριωμένης αίτησης, ειδική άδεια με αποδοχές διάρκειας μίας (1) έως τριών (3) ημερών, κατά περίπτωση, για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος ή για τη συμμετοχή σε δίκη ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου. Στον πατέρα υπάλληλο χορηγείται υποχρεωτικά άδεια δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών, με αποδοχές, η οποία πρέπει να λαμβάνεται κατά τη γέννηση του τέκνου. Η άδεια αυτή δύναται να

χορηγείται είτε α) δύο (2) ημέρες πριν από την αναμενόμενη ημερομηνία τοκετού, οπότε οι υπόλοιπες δώδεκα (12) χορηγούνται, συνολικά ή τμηματικά, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία γέννησης είτε β) μετά την ημερομηνία γέννησης, συνολικά ή τμηματικά, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία γέννησης. Για την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας, ο υπάλληλος γνωστοποιεί αρμοδίως την πιθανολογούμενη ημέρα τοκετού, προκειμένου η υπηρεσία να λάβει εγκαίρως γνώση. Σε περίπτωση υιοθεσίας ή αναδοχής τέκνου, ηλικίας έως οκτώ (8) ετών, η άδεια των προηγούμενων εδαφίων χορηγείται από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια.»

Στην παρ. 1 στην οποία:

-είχαν προστεθεί εδάφια με την παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3801/2009 ([Α' 163](#)),

-είχε τροποποιηθεί το τρίτο εδάφιο, προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός ημερών της άδειας απουσίας του πατέρα υπαλλήλου λόγω γέννησης τέκνου, είχαν προστεθεί τρία νέα εδάφια και η παρ. 1 είχε διαμορφωθεί στο σύνολό της από το άρθρο 54 του ν. 4830/2021 ([Α' 169](#)),

-προστέθηκε δεύτερο εδάφιο μετά το πρώτο εδάφιο σχετικά με τη χορήγηση άδειας σε γονείς δημοσίων υπαλλήλους λόγω θανάτου τέκνου τους και η παρ. αυτή διαμορφώθηκε εκ νέου ως άνω από το άρθρο 30 του ν. 5027/2023 ([Α' 48](#)).

Με το δε πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 5089/2024 ([Α' 27](#)), ορίστηκε ότι: «Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από σύζυγους του ίδιου φύλου, που επιπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), καθορίζεται με δήλωση προς την υπηρεσία ποιος γονέας θα κάνει χρήση καθεμιάς εκ των διευκολύνσεων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 50 και του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 53 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

«2. Υπάλληλοι που πάσχουν ή έχουν σύζυγο ή τέκνο που πάσχει από νόσημα, το οποίο απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος ή χρήζει περιοδικής νοσηλείας, δικαιούνται ειδική άδεια με αποδοχές έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο. Η ειδική άδεια του προηγούμενου εδαφίου χορηγείται και σε υπαλλήλους που έχουν τέκνα που πάσχουν από βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down ή Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή (Δ.Α.Δ.), εφόσον αυτά είναι ανήλικα ή ενήλικα που δεν εργάζονται λόγω των παθήσεων αυτών. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος δικαιούται την ειδική άδεια για περισσότερα από ένα πάσχοντα πρόσωπα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας, η ειδική άδεια με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα δύο (32) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο. Σε περίπτωση που για το ίδιο πάσχον πρόσωπο δικαιούχοι της άδειας είναι περισσότεροι του ενός υπάλληλοι, η ειδική άδεια με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα δύο (32) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο για το σύνολο των δικαιούχων υπαλλήλων αθροιστικά. Με δήλωση των συνδικαιούχων υπαλλήλων καθορίζεται ο αριθμός των ημερών που θα λάβει κάθε δικαιούχος υπάλληλος από το σύνολο των τριάντα δύο (32) εργασίμων ημερών τον χρόνο που δικαιούνται για το ίδιο πάσχον πρόσωπο αθροιστικά.»

«3. Υπάλληλοι που δεν υπάγονται στην παράγραφο 2 και έχουν ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, ή ανήλικα ή ενήλικα τέκνα, τα οποία δεν εργάζονται λόγω της αναπηρίας αυτής, με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, δικαιούνται ειδική άδεια έξι (6) εργασίμων ημερών με αποδοχές κάθε χρόνο, επιπλέον της κανονικής. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος δικαιούται την ειδική άδεια για περισσότερα από ένα πάσχοντα πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις της

παρούσας, η ειδική άδεια με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο. Σε περίπτωση που για το ίδιο πάσχον πρόσωπο δικαιούχοι της άδειας είναι περισσότεροι του ενός υπάλληλοι, η ειδική άδεια με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο για το σύνολο των δικαιούχων υπαλλήλων αθροιστικά. Με δήλωση των συνδικαιούχων υπαλλήλων καθορίζεται ο αριθμός των ημερών που θα λάβει κάθε δικαιούχος υπάλληλος από το σύνολο των δέκα (10) εργάσιμων ημερών τον χρόνο που δικαιούνται για το ίδιο πάσχον πρόσωπο αθροιστικά.»

«4. Οι άδειες των παραγράφων 2 και 3 χορηγούνται, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτές, και σε υπαλλήλους που έχουν οριστεί δικαστικοί συμπαραστάτες και τους έχει ανατεθεί δικαστικώς και η επιμέλεια των προσώπων αυτών, εφόσον η καθημερινή φροντίδα των προσώπων αυτών δεν παρέχεται από αρμόδια ιδρύματα και φορείς κοινωνικής πρόνοιας. Σε περίπτωση που η φροντίδα των προσώπων αυτών παρέχεται από αρμόδια ιδρύματα και φορείς κοινωνικής πρόνοιας, οι υπάλληλοι του προηγούμενου εδαφίου δικαιούνται, κατά περίπτωση, το ήμισυ των προβλεπομένων αδειών των παραγράφων 2 και 3, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτές. Η άδεια της παραγράφου 2 χορηγείται στους δικαστικούς συμπαραστάτες και σε περίπτωση που οι συμπαραστατούμενοι πάσχουν από ανοϊκή συνδρομή, εφόσον πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις.»

Η παρ. 2, η παρ. 3 όπως είχε αντικατασταθεί από την παρ. 1 του άρθρου 149 του ν. 4483/2017 ([Α' 107](#)) και η παρ. 4 αντικαταστάθηκαν ως άνω από την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

«5. Υπάλληλος, ο οποίος ανταποκρίνεται σε πρόσκληση από υπηρεσία αιμοληψίας για κάλυψη έκτακτης ανάγκης, καθώς και υπάλληλος, ο οποίος μετέχει σε οργανωμένη ομαδική αιμοληψία ή σε διαδικασία παροχής αιμοπεταλίων, δικαιούται ειδικής άδειας απουσίας με πλήρεις αποδοχές δύο (2) ημερών για έξι (6) αιμοληψίες ή παροχές αιμοπεταλίων τον χρόνο κατ' ανώτατο όριο.»

Η παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω από την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 47 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

Με την παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4351/2015 ([Α' 164](#)) όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 81 του ν. 4589/2019 ([Α' 13](#)) ορίστηκε ότι: ««5. Η παρ. 5 του άρθρου 50 και το άρθρο 60 του ν. 3528/2007 ([Α' 26](#)), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, εφαρμόζονται και για τους προσωρινούς αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.»

(6). (Καταργήθηκε από το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)). Με το δε δεύτερο εδάφιο ίδιας παρ. 1 ορίστηκε ότι: «Κάθε διάταξη που ρυθμίζει το ίδιο ζήτημα με τις ως άνω καταργούμενες διατάξεις και αφορά υπαλλήλους ή λειτουργούς του Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού πάει να ισχύει»).

(7). 6. Λοιπές άδειες που προβλέπονται από κείμενες ειδικές διατάξεις διατηρούνται.

Η παρ. 7 αναριθμήθηκε σε παρ. 6 από την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)).

7. «Υπάλληλος που εργάζεται πέραν του νόμιμου ημερήσιου ωραρίου του, δικαιούται υπηρεσιακή άδεια αναπλήρωσης με αποδοχές, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες το έτος.»

Η ανωτέρω άδεια χορηγείται μόνον εφόσον:

α) προκύπτει από το σύστημα ελέγχου τήρησης του ωραρίου ότι ο υπάλληλος έχει εργαστεί τουλάχιστον μία (1) ώρα ανά ημέρα πέραν του νόμιμου ωραρίου του,

β) ο άμεσα προϊστάμενος του και ο προϊστάμενος της άμεσα υπερκείμενης οργανικής μονάδας και εφόσον δεν υπάρχει ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Διοικητικού, βεβαιώνει εγγράφως ότι ο υπάλληλος εργάστηκε πέραν του νόμιμου ημερήσιου ωραρίου του, για εξαιρετικά επείγουσα και ιδιαίτερα σημαντική εργασία που έπρεπε να ολοκληρωθεί μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία και

γ) ο υπάλληλος δεν έχει λάβει υπερωριακή αμοιβή για το χρόνο που εργάστηκε πέραν του νόμιμου ημερήσιου ωραρίου του.

«Προκειμένου να χορηγηθεί μία (1) ημέρα υπηρεσιακή άδεια, ο υπάλληλος πρέπει να έχει εργαστεί τουλάχιστον μία (1) ώρα ανά ημέρα, πέραν του νόμιμου ωραρίου του και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ίσο με το 75% του ισχύοντος για αυτόν ημερήσιου ωραρίου.»

Στην παρ. 7, που είχε προστεθεί με το άρθρο 38 του ν. 4250/2014 (Α' 74), τα μέσα σε «» πρώτο και τελευταίο εδάφια αντικαταστάθηκαν ως άνω αντίστοιχα από τις περ. α' και β' της παρ. 10 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 (Α' 47).

«8. Στις υπαλλήλους στις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής του ν. 3305/2005 (Α' 17) χορηγείται άδεια επτά (7) εργάσιμων ημερών με πλήρεις αποδοχές, ύστερα από βεβαίωση του θεράποντος ιατρού και του διευθυντή μονάδας ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (M.I.Y.A.).»

Η παρ. 8 προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4604/2019 (Α' 50).

«9. Χορηγείται μία (1) ημέρα τον χρόνο με αποδοχές για ετήσιο γυναικολογικό έλεγχο. Η άδεια χορηγείται έπειτα από βεβαίωση του θεράποντος ιατρού.

10. Υπάλληλοι που έχουν σύζυγο ή ανήλικο τέκνο που πάσχει από κακοήθεις νεοπλασίες, όπως λευχαιμίες, λεμφώματα και συμπαγείς όγκους, και ακολουθεί θεραπείες με χημικούς ή ανοσοτροποποιητικούς παράγοντες ή ακτινοθεραπεία δικαιούνται ειδικής άδειας, η οποία καλύπτει την ημέρα της θεραπείας και την επόμενη αυτής. Η άδεια αυτή χορηγείται κατόπιν σχετικής βεβαίωσης περί πραγματοποίησης της θεραπείας και μετά από την εξάντληση των δικαιούμενων αδειών κατά περίπτωση των παραγράφων 2 και 3.»

Οι παρ. 9 και 10 προστέθηκαν με την περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 47 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

«11. Σε περίπτωση ανυπαίτιας αδυναμίας προσέλευσης στην εργασία για λόγους που οφείλονται σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες και εφόσον έχει εκδοθεί αρμοδίως σύσταση για περιορισμό των μετακινήσεων, δύναται να χορηγείται στους υπαλλήλους ειδική άδεια έως δύο (2) εργάσιμων ημερών ανά ημερολογιακό έτος.»

Η παρ. 11 προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 80 του ν. 5027/2023 (Α' 48) με έναρξη ισχύος από την 1^η.1.2023 σύμφωνα με την παρ. 3 ιδίου άρθρου.

Άρθρο 51

Άδειες χωρίς αποδοχές

1. Επιτρέπεται η χορήγηση στον υπάλληλο, μετά από αίτηση του, άδειας χωρίς αποδοχές, εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν. Η άδεια αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τον ένα (1) μήνα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους. «Η άδεια χορηγείται υποχρεωτικά στο φυσικό, θετό και ανάδοχο γονέα όταν πρόκειται για νοσηλεία ανήλικου τέκνου λόγω ασθένειας ή ατυχήματος που καθιστά αναγκαία την άμεση παρουσία του.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4305/2014 (Α' 237).

«1Α. Οι υπάλληλοι μπορούν, με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις της παρ. 2, να ζητήσουν με αίτησή τους τη μείωση των ωρών εργασίας τους μέχρι και πενήντα τοις εκατό (50%), με ανάλογη μείωση των αποδοχών τους, για χρονική διάρκεια μέχρι πέντε (5) έτη. Με την αίτησή του ο υπάλληλος προσδιορίζει εάν επιθυμεί τη μείωση της ημερήσιας απασχόλησης ή των εργάσιμων ημερών. Σε κάθε περίπτωση, ως χρόνος πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας για κάθε νόμιμη συνέπεια, υπολογίζεται μόνο ο χρόνος πραγματικής απασχόλησης.»

Η παρ. 1Α προστέθηκε με το άρθρο 55 του ν. 4830/2021 (Α' 169).

2. Στους υπαλλήλους επιτρέπεται η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές συνολικής διάρκειας έως «πέντε (5) ετών», ύστερα από αίτησή τους και γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, για σοβαρούς ιδιωτικούς λόγους.

Οι μέσα σε «» λέξεις αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ. 4 του άρθρου 37 του ν. 3986/2011 (Α' 152).

Με την παρ. 6 του άρθρου 37 ίδιου άνω ν. 3986/2011 (Α' 152), όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 5 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α' 180), ορίστηκε ότι: «Οι περιορισμοί που προβλέπονται στα άρθρα 31 και 32 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας – Α' 26) και το ασυμβίβαστο που προβλέπεται στο άρθρο 34 του ίδιου νόμου έχουν εφαρμογή και στους υπαλλήλους που κάνουν χρήση των διατάξεων "των παραγράφων 4 και 5" του παρόντος άρθρου.»

3. Υπάλληλος, του οποίου σύζυγος υπηρετεί στο εξωτερικό σε ελληνική υπηρεσία του Δημοσίου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα ή σε υπηρεσία ή φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει και η Ελλάδα, δικαιούται να πάρει άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι έξι (6) έτη συνεχώς ή και τμηματικά, εφόσον έχει συμπληρώσει διετή πραγματική υπηρεσία.

4. Στον υπάλληλο που αποδέχεται θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, χορηγείται μετά από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι πέντε (5) έτη, η οποία μπορεί να παραταθεί με την ίδια διαδικασία για μία ακόμα πενταετία. Αν ο υπάλληλος δεν εμφανιστεί να αναλάβει καθήκοντα μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της άδειας, θεωρείται ότι παραιτήθηκε αυτοδικαίως από την υπηρεσία.

5. Ο χρόνος της άδειας χωρίς αποδοχές αποτελεί χρόνο πραγματικής υπηρεσίας μόνο στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 4 του παρόντος άρθρου.

6. Κατά τη διάρκεια της άδειας της παρ. 4 του άρθρου αυτού ο υπάλληλος υποχρεούται να καταβάλλει τις νόμιμες κρατήσεις για κύρια και επικουρική ασφάλιση και στα ταμεία πρόνοιας, οι οποίες αντιστοιχούν στο βαθμό ή το μισθό της υπηρεσίας στην οποία ανήκει οργανικά.

Με την παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4529/2018 (Α' 56), ορίστηκε ότι: «Οι υπάλληλοι του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ. κατά τη διάρκεια της άδειας άνευ αποδοχών που λαμβάνουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26) και του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143) πέραν του ενός (1) μηνός, δύνανται να συνεχίσουν την ασφάλισή τους για υγειονομική περίθαλψη στο φορέα που υπάγονταν πριν από την χορήγηση της άδειας άνευ αποδοχών, κατόπιν αιτήσεως. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλουν ανά μήνα τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη

ασφαλισμένου και εργοδότη που υπολογίζονται επί των αποδοχών του τελευταίου μήνα πριν από τη λήψη της άδειας άνευ αποδοχών. Αν ο υπάλληλος δεν ασφαλιστεί, η ασφαλιστική ικανότητα διακόπτεται από την πρώτη του επόμενου μήνα της απόφασης χορήγησης άδειας άνευ αποδοχών. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στους λοιπούς υπαλλήλους ή λειτουργούς του κράτους ή Ν.Π.Δ.Δ., οι οποίοι κατά τη συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη διέπονται από ειδικές γι' αυτούς διατάξεις»

Άρθρο 52

«Άδειες μητρότητας και προγεννητικού ελέγχου - Εξουσιοδοτική διάταξη»

Στον τίτλο προστέθηκαν οι λέξεις «και προγεννητικού ελέγχου - Εξουσιοδοτική διάταξη» και ο τίτλος διαμορφώθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 5003/2022 ([Α' 230](#)).

1. Στις υπαλλήλους οι οποίες κυοφορούν, χορηγείται άδεια μητρότητας με πλήρεις αποδοχές δύο (2) μήνες πριν και τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό. Σε περίπτωση απόκτησης τέκνου πέραν του 3ου, η μετά τον τοκετό άδεια προσαυξάνεται κάθε φορά κατά δύο (2) μήνες. Η άδεια λόγω κυοφορίας χορηγείται ύστερα από βεβαίωση του θεράποντος ιατρού για τον πιθανολογούμενο χρόνο τοκετού. «Σε περίπτωση πολύδυμης κύησης, η άδεια λοχείας αυξάνεται κατά ένα (1) μήνα για κάθε τέκνο πέραν του ενός.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3801/2009 ([Α' 163](#)).

2. Όταν ο τοκετός πραγματοποιείται σε χρόνο μεταγενέστερο από αυτόν που είχε πιθανολογηθεί αρχικά, η άδεια που είχε χορηγηθεί, παρατείνεται μέχρι την πραγματική ημερομηνία του τοκετού, χωρίς αυτή η παράταση να συνεπάγεται αντίστοιχη μείωση του χρόνου της άδειας που χορηγείται μετά τον τοκετό. Όταν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που είχε αρχικά πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο της άδειας χορηγείται μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλιστεί συνολικός χρόνος άδειας πέντε (5) μηνών.

3. Σε κυοφορούσες υπαλλήλους που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας, μετά την εξάντληση της αναρρωτικής άδειας με αποδοχές, χορηγείται κανονική άδεια κυοφορίας με αποδοχές, μετά από βεβαίωση θεράποντος ιατρού και διευθυντή γυναικολογικής ή μαιευτικής κλινικής ή τμήματος δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος.

«4. Οι υπάλληλοι που κυοφορούν δύνανται να απουσιάζουν δικαιολογημένα από την υπηρεσία, όπου υπηρετούν, χωρίς περικοπή αποδοχών, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης της υπηρεσίας, προκειμένου να υποβάλλονται σε εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου, εφόσον αυτές οι εξετάσεις μπορούν να γίνουν μόνο κατά τη διάρκεια του χρόνου εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου κατ' αρχάς για ορισμένες ώρες και σε εξαιρετικές περιπτώσεις για όλη την ημέρα, ανάλογα με το είδος της εξέτασης προγεννητικού ελέγχου. Για τη δικαιολόγηση της απουσίας και τη χορήγηση της άδειας συνυποβάλλεται βεβαίωση πραγματοποίησης της εξέτασης και της ώρας που αυτή πραγματοποιήθηκε από τον φορέα ή τον ιατρό που πραγματοποίησε την εξέταση. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύνανται να καθορίζονται περαιτέρω οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη νόμιμη απαλλαγή της υπαλλήλου, σύμφωνα με την παρούσα, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της.»

Η παρ. 4 που είχε καταργηθεί από την παρ. 5 του άρθρου 34 του ν. 4590/2019 (Α'17), προστέθηκε με το άνω περιεχόμενο με την παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 5003/2022 (Α'230).

5. Επιδόματα λόγω τοκετού, που καταβλήθηκαν στην υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου λόγω υποχρεωτικής ασφάλισης σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, εκπίπτουν από τις αποδοχές που καταβάλλονται κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας, εφόσον η ασφάλιση θεμελιώνεται και σε συνεισφορά του νομικού προσώπου.

«Άρθρο 53

Διευκολύνσεις υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις

1. Η προβλεπόμενη από την παρ. 2 του άρθρου 51 άδεια άνευ αποδοχών χορηγείται αυτοτελώς σε κάθε φυσικό, θετό και ανάδοχο γονέα υποχρεωτικά, χωρίς γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου, όταν πρόκειται για ανατροφή τέκνου ηλικίας έως και οκτώ (8) ετών. Για τους υπαλλήλους που έχουν έως δύο (2) τέκνα και δικαιούνται την άδεια του πρώτου εδαφίου, η υπηρεσία που βαρύνεται με την υποχρέωση μισθοδοσίας του υπαλλήλου, υποχρεούται να καταβάλλει στον γονέα μηνιαίως, για κάθε τέκνο, ποσό ίσο με τον ελάχιστο νομοθετημένο μισθό, για τους δύο (2) πρώτους μήνες της άδειας. Οι γονείς διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων δικαιούνται να λάβουν την άδεια του πρώτου εδαφίου για κάθε παιδί ξεχωριστά, τμηματικά ή και συνεχόμενα, και δικαιούνται να λάβουν την παροχή του δεύτερου εδαφίου για δύο (2) μήνες επιπλέον, ανεξαρτήτως του αριθμού των παιδιών που γεννήθηκαν μαζί. Οι μονογονείς, λόγω θανάτου του άλλου γονέα ή λόγω ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης του τέκνου από τον άλλο γονέα, δικαιούνται τις διευκολύνσεις των προηγούμενων εδαφίων εις διπλούν. Σε περίπτωση γέννησης τρίτου και περισσότερων τέκνων, για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, η άδεια του πρώτου εδαφίου χορηγείται με πλήρεις αποδοχές. Η άδεια των προηγούμενων εδαφίων χορηγείται είτε συνεχόμενα είτε τμηματικά, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν είναι δυνατή η χορήγησή της για διάστημα μικρότερο του ενός (1) μηνός. Για κάθε τέκνο, διάστημα τεσσάρων (4) μηνών της άδειας του πρώτου εδαφίου λογίζεται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας για κάθε συνέπεια. Η αίτηση για χορήγηση της άδειας των προηγούμενων εδαφίων υποβάλλεται τουλάχιστον, έναν (1) μήνα πριν από την έναρξη της άδειας, εκτός εάν συντρέχουν έκτακτοι λόγοι, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την έναρξη της άδειας σε συντομότερο χρονικό διάστημα. Η αρμόδια υπηρεσία απαντά στην αίτηση του υπαλλήλου άμεσα και πάντως το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της.

1Α. Η διευκόλυνση της παρ. 1Α του άρθρου 51 χορηγείται αυτοτελώς σε κάθε φυσικό, θετό και ανάδοχο γονέα υποχρεωτικά, χωρίς γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου, όταν πρόκειται για ανατροφή τέκνου ηλικίας έως και οκτώ (8) ετών.

2. Ο χρόνος εργασίας του υπαλλήλου που είναι γονέας μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών, και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Υπάλληλος που είναι γονέας δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο. Ο θετός και ανάδοχος γονέας δικαιούται τις διευκολύνσεις των προηγούμενων εδαφίων αμέσως μετά τη χορήγηση της άδειας της παρ. 9 και σε κάθε περίπτωση έως τη συμπλήρωση των οκτώ (8) ετών του τέκνου. Εφόσον επιλεγεί από τον θετό ή ανάδοχο γονέα η διευκόλυνση του μειωμένου ωραρίου, αυτό χορηγείται ως μείωση του χρόνου εργασίας κατά δύο (2) ώρες για τα πρώτα δύο (2) έτη από την περαίωση

της διαδικασίας της υιοθεσίας ή της αναδοχής αντίστοιχα και κατά μία (1) ώρα για τα επόμενα δύο (2) έτη και σε κάθε περίπτωση έως τη συμπλήρωση των οκτώ (8) ετών του τέκνου. Για τον γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία εξήντα επτά τις εκατό (67%) και άνω, το κατά μία (1) ώρα μειωμένο ωράριο ή η εναλλακτικώς χορηγούμενη άδεια των εννέα (9) μηνών προσαυξάνονται κατά έξι (6) μήνες ή έναν (1) μήνα, αντίστοιχα. Ο χρόνος εργασίας γονέα υπαλλήλου μειώνεται κατά μία (1) ώρα ημερησίως για δύο (2) επιπλέον χρόνια, μετά από την απόκτηση τέταρτου τέκνου, ανεξαρτήτως της άδειας ή της διευκόλυνσης που έχει επιλεγεί προηγουμένως. Το ίδιο δικαίωμα θεμελιώνεται και μετά από την απόκτηση κάθε τέκνου μετά το τέταρτο. Υπάλληλος που αποκτά δίδυμα, τρίδυμα ή και περισσότερα τέκνα δικαιούται επιπλέον άδεια ανατροφής έξι (6) μηνών με αποδοχές για κάθε τέκνο πέραν του ενός.

Με την παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3896/2010 (Α' 207), το οποίο κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 53 του π.δ. 80/2022 (Α' 222), είχε οριστεί ότι: «Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης στις περιπτώσεις που τίθεται ζήτημα άνισης μεταχείρισης λόγω φύλου, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ, όπως ενσωματώθηκε ιδίως με τα προεδρικά διατάγματα 176/1997 (ΦΕΚ 50 Α') και 41/2003 (ΦΕΚ 44 Α'), καθώς και της οδηγίας 96/34/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε ιδίως με τα άρθρα 5 και 6 του ν. 1483/1984 (ΦΕΚ 153 Α'), 25 του ν. 2639/1998 (ΦΕΚ 205 Α'), 53 παρ. 2 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α'), 6 του π.δ. 193/1988 (ΦΕΚ 84 Α') και 8 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας έτους 2003.»

Με τη δε παρ. 1 ιδίου άνω άρθρου 24 είχε οριστεί ότι: «Όταν ένα πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ισχυρίζεται ότι υφίσταται μεταχείριση που ενέχει διάκριση λόγω φύλου, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, και επικαλείται, ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής, γεγονότα ή στοιχεία από τα οποία πιθανολογείται άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου, ή ότι εκδηλώθηκε σεξουαλική ή άλλη παρενόχληση κατά την έννοια του παρόντος νόμου, ο καθ' ου φέρει το βάρος να αποδείξει στο δικαστήριο ή σε άλλη αρμόδια αρχή, ότι δεν υπήρξε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών. Η ανωτέρω ρύθμιση δεν ισχύει στην ποινική διαδικασία.»

3. Με την επιφύλαξη της πρόβλεψης περί αυτοτελούς άσκησης των διευκολύνσεων του παρόντος, αν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, με κοινή τους δήλωση, που κατατίθεται στις υπηρεσίες τους, καθορίζεται ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση των διευκολύνσεων του παρόντος, εκτός αν με τη δήλωση αυτή καθορίσουν χρονικά διαστήματα που ο καθένας θα κάνει χρήση, μέσα στα οριζόμενα κατά περίπτωση ηλικιακά όρια του τέκνου. Αν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, εφόσον δικαιούται όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων, ο σύζυγος ή η σύζυγος υπάλληλος δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ. 2 κατά το μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται των διευκολύνσεων της παρ. 2.

4. Όταν ο ένας γονέας λάβει την άδεια της παρ. 1 ή τη διευκόλυνση της παρ. 1Α του παρόντος, ο άλλος δεν έχει δικαίωμα να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ. 2 του άρθρου αυτού για το ίδιο διάστημα.

5. Σε περίπτωση διάστασης, διαζυγίου, χηρείας ή γέννησης τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του, την άδεια της παρ. 1 και τις διευκολύνσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου δικαιούται ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια.

6. Οι υπηρεσίες υποχρεούνται να διευκολύνουν τους υπαλλήλους που έχουν τέκνα τα οποία παρακολουθούν μαθήματα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για να επισκέπτονται το σχολείο των παιδιών τους, με σκοπό την παρακολούθηση της σχολικής τους επίδοσης.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου και καθορίζεται το ανώτατο όριο ημερών απουσίας.

Είχε εκδοθεί η υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53/1222/οικ. 20561/9-8-2007 ([B' 1613](#)) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Χορήγηση διευκόλυνσης στους υπαλλήλους για την παρακολούθηση της σχολικής επίδοσης των τέκνων τους».

8. Υπάλληλοι που έχουν ανήλικα τέκνα, δικαιούνται άδεια με αποδοχές έως τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες για κάθε ημερολογιακό έτος σε περίπτωση ασθένειας των τέκνων τους. Για τους υπαλλήλους που είναι τρίτεκνοι η ως άνω άδεια ανέρχεται σε επτά (7) εργάσιμες ημέρες για κάθε ημερολογιακό έτος και για τους υπαλλήλους που είναι πολύτεκνοι σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες. Για τους υπαλλήλους που είναι μονογονείς, η ως άνω άδεια ανέρχεται σε οκτώ (8) εργάσιμες ημέρες για κάθε ημερολογιακό έτος. Σε περίπτωση που και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, το δικαίωμα είναι αυτοτελές για κάθε γονέα.

9. Σε υπαλλήλους που υιοθετούν τέκνο, καθώς και σε υπαλλήλους που γίνονται ανάδοχοι γονείς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 του ν. 4538/2018 (Α' 85) πέραν των διευκολύνσεων της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, χορηγείται άδεια τριών (3) μηνών με πλήρεις αποδοχές εντός του πρώτου εξαμήνου μετά την περαίωση της διαδικασίας της υιοθεσίας ή της αναδοχής αντίστοιχα, εφόσον το τέκνο είναι ηλικίας έως οκτώ (8) ετών. Ένας μήνας από την άδεια αυτή μπορεί να καλύπτει απουσία του υπαλλήλου κατά το προ της υιοθεσίας ή της αναδοχής διάστημα. Στους γονείς που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, κατά το άρθρο 1464 Α.Κ., πέραν των διευκολύνσεων της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, χορηγείται άδεια τριών (3) μηνών με πλήρεις αποδοχές αμέσως μετά τη γέννηση του τέκνου.»

Στο άρθρο 53 στο οποίο:

-η παρ. 1 είχε αντικατασταθεί από την παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4305/2014 ([A' 237](#)) και από την παρ. 1 του άρθρου 56 του ν.4830/2021 ([A' 169](#)),

-η παρ. 1Α είχε προστεθεί με την παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 4830/2021 ([A' 169](#)),

-είχε προστεθεί τελευταίο εδάφιο στην παρ. 2 με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4210/2013 ([A' 254](#)) και η παρ. 2 είχε αντικατασταθεί από την περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 47 του ν. 4674/2020 ([A' 53](#)),

- είχε καταργηθεί το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 από την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4210/2013 ([A' 254](#)) και στη συνέχεια το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 είχε αντικατασταθεί από την παρ. 2 του άρθρου 34 του ν.4590/2019 ([A' 17](#)) και από την περ. α' της παρ. 5 του άρθρου 47 του ν.4674/2020 ([A' 53](#)) και στη συνέχεια η παρ. 3 είχε τροποποιηθεί με την προσθήκη επιφύλαξης και είχε διαμορφωθεί στο σύνολό της από την παρ. 3 του άρθρου 56 του ν. 4830/2021 ([A' 169](#)),

-είχε τροποποιηθεί η παρ. 4 με την προσθήκη αναφοράς στη διευκόλυνση της παρ. 1Α από την παρ. 4 του άρθρου 56 του ν. 4830/2021 ([A' 169](#)),

-η παρ. 8 είχε προστεθεί με την παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4440/2016 ([A' 224](#)), είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 76 του ν. 4590/2019 ([A' 17](#)) και είχε

προστεθεί νέο τελευταίο εδάφιο με την παρ. 5 του άρθρου 56 του ν. 4830/2021 ([Α' 169](#)),

-είχε προστεθεί η παρ. 9 με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4590/2019 ([Α' 17](#)),

-και τέλος, α) στην παρ. 2: αα) αντικαταστάθηκαν τα εδάφια τρίτο και τέταρτο, αβ) στο πέμπτο εδάφιο οι λέξεις «του πρώτου εδαφίου ή η άδεια του δεύτερου εδαφίου» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «ή η εναλλακτικώς χορηγούμενη άδεια των εννέα (9) μηνών», β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 9 οι λέξεις «εφόσον το υιοθετημένο ή το αναδεχόμενο τέκνο είναι ηλικίας έως έξι (6) ετών» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «εφόσον το τέκνο είναι ηλικίας έως οκτώ (8) ετών» και το παρόν άρθρο 53 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 29 του ν. 5043/2023 ([Α' 91](#)).

Με το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 5089/2024 ([Α' 27](#)), ορίστηκε ότι: «Σε περίπτωση απόκτησης κοινού παιδιού από συζύγους του ίδιου φύλου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), καθορίζεται με δήλωση προς την υπηρεσία ποιος γονέας θα κάνει χρήση καθεμιάς εκ των διευκολύνσεων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 50 και του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 53 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ

Για την δημιουργία της ειδικής ηλεκτρονικής υπηρεσίας με την ονομασία «myanarrotikes.gov.gr», με αντικείμενο την ψηφιοποίηση της διαδικασίας χορήγησης αναρρωτικών αδειών σε υπαλλήλους του δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με τα άρθρα 54 έως 56 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., βλ. το άρθρο 94 του ν. 4961/2022 ([Α' 146](#)).

Άρθρο 54

Δικαίωμα αναρρωτικής άδειας

1. Στον υπάλληλο που είναι ασθενής ή χρειάζεται να αναρρώσει, χορηγείται αναρρωτική άδεια με αποδοχές τόσων μηνών όσα είναι τα έτη της υπηρεσίας του, από την οποία αφαιρείται το σύνολο των αναρρωτικών αδειών που τυχόν έχει λάβει μέσα στην προηγούμενη πενταετία. Αναρρωτική άδεια χορηγούμενη χωρίς διακοπή δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα (12) μήνες. Χρόνος υπηρεσίας τουλάχιστον έξι (6) μηνών θεωρείται ως πλήρες έτος. «Υπάλληλος, ο οποίος δεν έχει συμπληρώσει χρόνο υπηρεσίας έξι (6) μηνών, δικαιούται να λάβει τις βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες που προβλέπονται. Μετά την εξάντλησή τους, ο υπάλληλος δικαιούται άδεια άνευ αποδοχών.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 ([Α' 263](#)).

2. Στην αναρρωτική άδεια συνυπολογίζονται και οι ημέρες απουσίας λόγω ασθένειας που προηγήθηκαν της άδειας.

3. Στον υπάλληλο που πάσχει από δυσίατο νόσημα, χορηγείται αναρρωτική άδεια, της οποίας η διάρκεια είναι διπλάσια από τη διάρκεια των αδειών των προηγούμενων παραγράφων.

4. Τα δυσίατα νοσήματα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.

Εκδόθηκε η υπ' αρ. Υ1/Γ.Π./οικ.16884/12-10-2001 (B' 1386) απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Χαρακτηρισμός δυσίατων νοσημάτων», η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. Δ1α/Γ.Π.οικ./52891/11-10-2023 (B' 6056) απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας «Τροποποίηση της υπό στοιχεία Υ1/Γ.Π./οικ.16884/2001 υπουργικής απόφασης «Χαρακτηρισμός δυσίατων νοσημάτων» (B' 1386).».

«Άρθρο 55

Χορήγηση αναρρωτικής άδειας

1. Η αναρρωτική άδεια χορηγείται ανά μήνα με εξαίρεση την περίπτωση των δυσίατων νοσημάτων όπως αυτά ορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 4 του άρθρου 54 που χορηγείται ανά εξάμηνο κατ' ανώτατο όριο.

2. Βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες χορηγούνται με γνωμάτευση θεράποντος ιατρού έως οκτώ (8) ημέρες κατ' έτος. Δύο (2) εξ αυτών, αλλά όχι συνεχόμενες, μπορούν να χορηγούνται μόνο με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου.

3. Ο υπάλληλος υποχρεούται να δεχτεί την επίσκεψη του ελεγκτή ιατρού.

4. Η αποστολή ιατρού για έλεγχο υπαλλήλου, που κάνει χρήση βραχυχρόνιων αναρρωτικών αδειών κατ' επανάληψη, είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία και η τυχόν παράλειψη της συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του αρμοδίου προϊσταμένου της διεύθυνσης διοικητικού».

Το άρθρο 55 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4210/2013 (A' 254).

Άρθρο 56

Διαδικασία χορήγησης αναρρωτικής άδειας

1. Ο υπάλληλος που κωλύεται να προσέλθει στην εργασία του λόγω ασθένειας ενημερώνει την υπηρεσία για την αδυναμία αυτή την ίδια ημέρα.

2. Η υπηρεσία χορηγεί την αναρρωτική άδεια ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου. Η αίτηση για αναρρωτική άδεια υποβάλλεται εντός επτά (7) ημερών από την απουσία του υπαλλήλου λόγω ασθένειας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης που δεν οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, γίνεται ανάλογη περικοπή της αναρρωτικής άδειας με ευθύνη του οργάνου που είναι αρμόδιο για την έκδοση της απόφασης χορήγησης της. Η υπηρεσία σε όλως ειδικές περιπτώσεις μπορεί να κινεί τη διαδικασία χορήγησης αναρρωτικής άδειας αυτεπαγγέλτως.

«3. Αναρρωτική άδεια πέραν των οκτώ (8) ημερών κατ' έτος χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής, με εξαίρεση την περίπτωση που η άδεια χορηγείται βάσει γνωμάτευσης του διευθυντή κλινικής δημοσίου νοσοκομείου και εφόσον πρόκειται για νοσηλεία επτά (7) ημερών τουλάχιστο ή κατόπιν χειρουργικής επέμβασης.»

Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4210/2013 (Α' 254).

4. Άδεια διάρκειας πέραν του ενός (1) μηνός για ψυχική νόσο δεν χορηγείται αν δεν έχει προηγηθεί νοσηλεία σε δημόσιο νοσοκομείο. Παράταση της ή χορήγηση νέας άδειας, εφόσον υπερβαίνει, συνολικώς ή τμηματικώς, τον έναν (1) μήνα μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος χορηγείται ύστερα από αναλυτική έκθεση θεράποντος ιατρού και έκθεση εξέτασης λειτουργικότητας του ασθενούς, το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με την ίδια απόφαση ορίζονται τα όργανα που δικαιούνται να προβαίνουν σε εξέταση λειτουργικότητας του ασθενούς, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

5. Το αρμόδιο για τη χορήγηση της αναρρωτικής άδειας όργανο είτε χορηγεί ολόκληρη την άδεια που προτείνει η πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή ή, εάν κρίνει τη γνωμάτευση της ως ανατιολόγητη, παραπέμπει τον ενδιαφερόμενο για εξέταση στη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής να ζητήσει με ένσταση του νέα εξέταση από την οικεία δευτεροβάθμια επιτροπή, όταν η πρωτοβάθμια έχει απορρίψει εξ ολοκλήρου ή εγκρίνει λιγότερο από το ήμισυ της αναρρωτικής άδειας. Η αναρρωτική άδεια που προτείνεται από τη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή χορηγείται υποχρεωτικά.

6. Δικαίωμα ένστασης ενώπιον της πρωτοβάθμιας ή της ειδικής υγειονομικής επιτροπής έχουν η υπηρεσία και ο υπάλληλος για την κατ' εξαίρεση χορήγηση άδειας σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού.

7. Η αίτηση υπαλλήλου για παράταση αναρρωτικής άδειας υποβάλλεται το αργότερο μέσα στο τελευταίο δεκαπενθήμερο του χρόνου της άδειας που του έχει χορηγηθεί.

8. Ύστερα από κάθε εξέταση, καθώς και μετά τη λήξη του ανωτάτου χρονικού ορίου αναρρωτικής άδειας, οι υγειονομικές επιτροπές γνωμοδοτούν εάν η νόσος είναι ιάσιμη ή όχι. Στη δεύτερη περίπτωση και αφού η γνωμάτευση γίνει οριστική, ο υπάλληλος απολύεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 153. Οι προϊστάμενες αρχές της οικείας υπηρεσίας μπορούν να παραπέμπουν και αυτεπαγγέλτως υπαλλήλους στις δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές για απόλυση τους, εάν κρίνουν ότι δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα τους λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας και πριν χορηγηθεί αναρρωτική άδεια ή μετά τη λήξη αναρρωτικής άδειας.

9. Κατά της γνωμοδότησης αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής για απαλλαγή εκ της υπηρεσίας λόγω ασθένειας, δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει προσφυγή σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της υγειονομικής επιτροπής ενώπιον της επιτροπής προσφυγών του άρθρου 166. Στην ίδια επιτροπή μπορεί να ασκήσει προσφυγή ο υπάλληλος κατά της γνωμάτευσης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής με την οποία κρίθηκε ικανός για ανάληψη υπηρεσίας.

10. Ο υπάλληλος είναι υποχρεωμένος να παρουσιάζεται για ιατρική εξέταση, εφόσον το ζητήσει η επιτροπή.

Αν δεν παρουσιαστεί, δεν χορηγείται αναρρωτική άδεια.

11. Ο υπάλληλος, ο οποίος βρίσκεται δικαιολογημένα εκτός της έδρας του, υποχρεούται, αμέσως μόλις ασθενήσει, να υποβάλει αίτηση χορήγησης αναρρωτικής

άδειας στην πλησιέστερη υγειονομική επιτροπή. Αν η υγειονομική επιτροπή δεν εξετάσει για οποιονδήποτε λόγο τον υπάλληλο έως ότου επανέλθει στην έδρα του, υποχρεούται να διαβιβάσει την αίτηση με τα σχετικά δικαιολογητικά στην υγειονομική επιτροπή της έδρας του υπαλλήλου.

12. Αν η αρμόδια υγειονομική επιτροπή κρίνει ότι για τη χορήγηση αναρρωτικής άδειας είναι αναγκαία η παρακολούθηση του υπαλλήλου για ορισμένο διάστημα σε νοσηλευτικό ίδρυμα, η άδεια δεν χορηγείται χωρίς την παρακολούθηση αυτή.

13. Τυχόν γνωμάτευση δευτεροβάθμιας υγειονομικής επιτροπής για μη χορήγηση εν όλω ή εν μέρει άδειας δεν επιφέρει συνέπειες σε βάρος του υπαλλήλου, εφόσον η άδεια αυτή έχει ήδη διανυθεί βάσει γνωμάτευσης πρωτοβάθμιας επιτροπής, εκτός εάν για τη χορήγηση της διαπιστώνεται βαρεία αμέλεια ή δόλος του υπαλλήλου.

14. Ειδικές διατάξεις για έλεγχο της κατ' οίκον ασθένειας των υπαλλήλων διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 57

Υγειονομική περίθαλψη - Έξοδα κηδείας

1. Οι υπάλληλοι και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν δικαίωμα σε υγειονομική περίθαλψη που περιλαμβάνει νοσοκομειακή, ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ο τρόπος, οι προϋποθέσεις, οι φορείς παροχής της υγειονομικής περίθαλψης, τα μέλη της οικογένειας του υπαλλήλου που δικαιούνται περίθαλψη, καθώς και η τυχόν συμμετοχή των υπαλλήλων στις δαπάνες για φαρμακευτική περίθαλψη.

3. Η υπηρεσία έχει υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα κηδείας των υπαλλήλων, των συζύγων και των τέκνων τους, εφόσον αυτά προστατεύονται και συντηρούνται από αυτούς. Από τα έξοδα αυτά εκπίπτει κάθε ποσό που καταβάλλεται βάσει των κειμένων διατάξεων για την ίδια αιτία από ασφαλιστικό οργανισμό ή από οποιονδήποτε άλλο δημόσιο φορέα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται το ύψος και ο τρόπος καταβολής των εξόδων κηδείας, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

«5. α) Σε περίπτωση που υπάλληλος υποστεί βλάβη υγείας, λόγω επίθεσης σε βάρος του κατά τη διάρκεια και εξαιτίας της εκτέλεσης των υπηρεσιακών του καθηκόντων, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου του οικείου Υπουργείου ή του μονοπρόσωπου οργάνου διοίκησης ή του επικεφαλής της Αρχής, αναλαμβάνεται η κάλυψη των πάσης φύσεως δαπανών νοσηλείας και αποθεραπείας του υπαλλήλου από τον φορέα στον οποίον υπηρετεί, κατά το ποσό που οι συγκεκριμένες δαπάνες δεν καλύπτονται από τον κύριο φορέα ασφάλισης ή και από τον ιδιωτικό ασφαλιστικό φορέα με ατομικό ή ομαδικό ασφαλιστήριο.

β) Ειδικά στην περίπτωση δοκίμου υπαλλήλου που emπίπτει στην περ. α), ο οποίος δεν δικαιούται αναρρωτικής άδειας ή υπαλλήλου που έχει εξαντλήσει τη δικαιούμενη αναρρωτική άδεια, η απουσία για τον λόγο της περ. α) αποτελεί δικαιολογημένη αναρρωτική άδεια που αποτελεί χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας. Η ως άνω αναρρωτική άδεια χορηγείται με πλήρεις αποδοχές για όλο το χρονικό διάστημα απουσίας του υπαλλήλου μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου

χρονικού διαστήματος για τη θεμελίωση δικαιώματος αναρρωτικής άδειας, οπότε και εφαρμόζονται οι πάγιες διατάξεις του παρόντος.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Εσωτερικών δύναται να εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής των υπαλλήλων στις διατάξεις της παρ. 5α, η διαδικασία κάλυψης των δαπανών και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.»

Οι παρ. 5 και 6 προστέθηκαν με το άρθρο 30 του ν. 4735/2020 ([Α' 197](#)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' **ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ**

Άρθρο 58

Άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης

Με την παρ. 14 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)), ορίστηκε ότι: «Δεν χορηγούνται άδειες και παρατάσεις αδειών υπηρεσιακής εκπαίδευσης του άρθρου 58 του ν. 3528/2007 και του άρθρου 65 του ν. 3584/2007 για τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης μέχρι τις 31.12.2014. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγει την ισχύ αδειών υπηρεσιακής εκπαίδευσης που έχουν χορηγηθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις.»

Με την δε παρ. 13 του άρθρου 44Α του ν. 4115/2013 ([Α' 24](#)) ορίστηκε ότι: «Κατά την αληθή της έννοια, η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 14 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)) δεν εφαρμόζεται επί των αδειών υπηρεσιακής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών της ιδιωτικής εκπαίδευσης»

Με το άρθρο 36 του ν. 4590/2019 ([Α' 17](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις των άρθρων 58, 59 και 60 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) για τις άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης, τις άδειες για επιμορφωτικούς λόγους και τις άδειες εξετάσεων εφαρμόζονται ανάλογα και στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)»

1. Για τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα μετεκπαίδευσης και προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, ο υπάλληλος δικαιούται να ζητήσει άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης. Άδεια δεν χορηγείται αν ο χρόνος υπηρεσίας του υπαλλήλου που απομένει μετά το πέρας της άδειας είναι μικρότερος του τετραπλάσιου της χρονικής διάρκειας της άδειας. Επίσης η ανωτέρω άδεια δεν χορηγείται αν ο υπάλληλος δεν έχει συμπληρώσει τη δοκιμαστική υπηρεσία.

2. Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης χορηγείται από τον αρμόδιο Υπουργό ή από τη διοίκηση του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου και μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο ελέγχει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 1 και συνεκτιμά τη συνάφεια της μετεκπαίδευσης ή της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με το αντικείμενο της υπηρεσίας του, την υπηρεσιακή επίδοση και τις γνώσεις του υπαλλήλου. Ειδικά, προκειμένου περί εκπαιδευτικής άδειας στο εξωτερικό, απαιτείται πολύ καλή γνώση της γλώσσας της χώρας στην οποία πρόκειται να μεταβεί ο υπάλληλος.

3. Η άδεια χορηγείται υποχρεωτικά, εάν ο υπάλληλος έχει λάβει υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών. Υποτροφία από άλλο ίδρυμα ή οργανισμό ημεδαπό, διεθνή ή αλλοδαπό ή αλλοδαπή κυβέρνηση για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση σχετιζόμενη με το αντικείμενο της υπηρεσίας του υπαλλήλου συνεκτιμάται για τη χορήγηση της άδειας. Η άρνηση χορήγησης της άδειας πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς.

4. Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία. Σε περίπτωση φοίτησης σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών διάρκειας δύο (2) ετών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) ή τα τέσσερα (4) χρόνια αντίστοιχα. Καθ' όλη τη διάρκεια της υπηρεσίας του υπαλλήλου δεν μπορεί να χορηγηθεί σε αυτόν άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης πέρα των πέντε (5) ετών.

5. Ο υπάλληλος στον οποίο χορηγείται άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης λαμβάνει τις αποδοχές του. Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εσωτερικό παρέχονται αποδοχές αυξημένες κατά 20%. Αν η μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται εκτός της περιοχής του δήμου που εδρεύει η υπηρεσία του υπαλλήλου, μπορεί να ορίζεται προσαύξηση έως και 40% με απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.

«Σε περίπτωση τμηματικής χορήγησης της άδειας για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εσωτερικό παρέχονται, για το χρονικό διάστημα της εκπαιδευτικής άδειας, αποδοχές αυξημένες κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Αν η μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται σε εκπαιδευτικό ίδρυμα το οποίο βρίσκεται εκτός της περιοχής του Δήμου που εδρεύει η υπηρεσία του υπαλλήλου, μπορεί να ορίζεται προσαύξηση αποδοχών έως και τριάντα τοις εκατό (30%) με απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.»

Τα μέσα σε «» εδάφια προστέθηκαν με το άρθρο 17 του ν. 3801/2009 ([Α' 163](#)).

Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εξωτερικό παρέχονται αποδοχές αυξημένες στο διπλάσιο. Η προσαύξηση των αποδοχών μειώνεται κατά το μέρος που καλύπτεται από υποτροφία ή άλλου είδους χρηματική αμοιβή ή αποζημίωση που τυχόν χορηγείται στον υπάλληλο στο εσωτερικό ή το εξωτερικό. Ο υπάλληλος δικαιούται επίσης οδοιπορικά έξοδα μετάβασης και επιστροφής.

Με την περίπτ. 11 της Υποπαρ. Γ.1 της Παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 ([Α' 222](#)), όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4111/2013 ([Α' 18](#)), ορίστηκε ότι: «Από 1.1.2013 καταργείται η προβλεπόμενη από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 58 του ν. 3528/2007 ([Α' 26](#)) και της παρ. 5 του άρθρου 65 του ν. 3584/2007 ([Α' 143](#)) προσαύξηση αποδοχών σε όσους χορηγείται άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης στο εσωτερικό. Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εξωτερικό, για τον υπολογισμό της προσαύξησης λαμβάνεται υπόψη μόνο ο βασικός μισθός.»

6. Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης μπορεί να ανακαλείται για εξαιρετικούς λόγους που αφορούν στην υπηρεσία ή για λόγους που ανάγονται στην επίδοση του υπαλλήλου πριν από την πάροδο του χρόνου της λήξης της με πράξη του αρμόδιου για τη χορήγηση της οργάνου, η οποία εκδίδεται μετά από σύμφωνη και ειδικώς αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.

7. Μετά το τέλος της άδειας εκπαίδευσης ο υπάλληλος υποχρεούται να υπηρετήσει στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για χρονικό διάστημα ίσο με το τριπλάσιο του χρόνου της άδειας. Σε περίπτωση αθέτησης της υποχρέωσης του αυτής ο υπάλληλος υποχρεούται να επιστρέψει τις αποδοχές που έλαβε κατά το χρόνο της άδειας, ο οποίος δεν υπολογίζεται στην περίπτωση αυτή ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται οι υποχρεώσεις των υπαλλήλων κατά τη διάρκεια της άδειας του παρόντος άρθρου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Εκδόθηκε η υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53/1379/οικ.4727/19-2-2008 (B' 315) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Καθορισμός υποχρεώσεων των υπαλλήλων που τελούν σε άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης.», η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53β/687/43403/22-11-2018 (B' 5441) κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και της Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Τροποποίηση της αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53/1379/οικ.4727/19-2-2008 (ΦΕΚ Β 315) υπουργικής απόφασης «Καθορισμός υποχρεώσεων των υπαλλήλων που τελούν σε άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης» και με την παρ. 6 του άρθρου 47 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

Άρθρο 59

Άδειες για επιμορφωτικούς ή επιστημονικούς λόγους

Με το άρθρο 36 του ν. 4590/2019 (Α' 17) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις των άρθρων 58, 59 και 60 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) για τις άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης, τις άδειες για επιμορφωτικούς λόγους και τις άδειες εξετάσεων εφαρμόζονται ανάλογα και στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)»

1. Άδειες μικρής χρονικής διάρκειας χορηγούνται υποχρεωτικά, μετά από αίτησή τους, σε υπαλλήλους που μετέχουν σε διαγωνισμούς για να πάρουν υποτροφία ή να εισαχθούν στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ή για να επιλεγούν για φοίτηση σε κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών, σε αντικείμενα που ενδιαφέρουν την υπηρεσία.

2. Όμοιες άδειες μπορεί να χορηγούνται για συμμετοχή σε συνέδρια, συνδιασκέψεις, σεμινάρια και κάθε είδους συναντήσεις επιστημονικού χαρακτήρα, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, εφόσον η συμμετοχή κρίνεται συμφέρουσα για την υπηρεσία.

3. Οι άδειες των προηγούμενων παραγράφων χορηγούνται από τον οικείο υπουργό ή τη διοίκηση του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, κατά περίπτωση, μετά από γνώμη του άμεσου προϊστάμενου του υπαλλήλου, με αποδοχές για όλο το χρόνο κατά τον οποίο υπάλληλος μετέχει στο διαγωνισμό ή τις λοιπές δραστηριότητες. Στο χρόνο αυτόν προστίθενται οι ημέρες που είναι αναγκαίες για τη μετάβαση και την επιστροφή του υπαλλήλου.

Άρθρο 60

Άδειες εξετάσεων

Με την παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4351/2015 ([Α'164](#)) όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 81 του ν. 4589/2019 ([Α'13](#)) ορίστηκε ότι: ««5. Η παρ. 5 του άρθρου 50 και το άρθρο 60 του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, εφαρμόζονται και για τους προσωρινούς αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.»

Με το άρθρο 36 του ν. 4590/2019 ([Α'17](#)), ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις των άρθρων 58, 59 και 60 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) για τις άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης, τις άδειες για επιμορφωτικούς λόγους και τις άδειες εξετάσεων εφαρμόζονται ανάλογα και στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)»

1. Στους υπαλλήλους που είναι μαθητές, σπουδαστές ή φοιτητές, προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί, σε σχολεία και ιδρύματα και των τριών βαθμίδων εκπαίδευσης, χορηγείται άδεια εξετάσεων με αποδοχές.

«2. Η άδεια εξετάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκατέσσερις (14) εργάσιμες ημέρες κάθε έτος και χορηγείται συνεχώς ή τμηματικώς κατά την εξεταστική περίοδο που ζητά ο ενδιαφερόμενος. Οι άδειες εξετάσεων χορηγούνται για το χρόνο φοίτησης και μέχρι δύο (2) το πολύ εξάμηνα μετά τη λήξη του, εφόσον ο υπάλληλος εξακολουθεί να φοιτά. Για κάθε ημέρα εξετάσεων χορηγείται άδεια έως δύο (2) ημερών».

Η παρ. 2 που είχε αντικατασταθεί από την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)), αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 4590/2019 ([Α'17](#)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Άρθρο 61

Έπαινος – Μετάλλιο

Με το άρθρο 21 του ν. 4829/2021 ([Α'166](#)), ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 61 και 62 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007 - Α' 26) εφαρμόζονται ανάλογα και στο προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ), καθώς και στο προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)»

1. Για πράξεις εξαιρετικές κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, που δεν επιβάλλονται από τα καθήκοντα τους, καθώς και για την κοινωνική τους δράση, μπορεί να απονέμονται στους υπαλλήλους οι ακόλουθες κατά περίπτωση ηθικές αμοιβές:

- α) έπαινος
- β) μετάλλιο διακεκριμένων πράξεων με δίπλωμα.

2. Το σχήμα, οι διαστάσεις και οι παραστάσεις που αποτυπώνονται στο μετάλλιο διακεκριμένων πράξεων και ο τύπος και το περιεχόμενο του διπλώματος, καθώς και

κάθε σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Άρθρο 62

Τρόπος απονομής ηθικών αμοιβών - Δημοσιοποίηση απονομής

Με το άρθρο 21 του ν. 4829/2021 (Α'166), ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 61 και 62 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007 - Α' 26) εφαρμόζονται ανάλογα και στο προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ), καθώς και στο προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)»

«1. Ο έπαινος απονέμεται με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου Υπουργού. Αν δεν προκύπτουν από τα στοιχεία του εισηγητικού φακέλου τα πραγματικά στοιχεία που στοιχειοθετούν τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 61, περί απονομής ηθικής αμοιβής, ο αρμόδιος Υπουργός δύναται να ζητήσει ειδικά αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου.»

Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 31 του ν. 5027/2023 (Α'48).

2. Το μετάλλιο διακεκριμένων πράξεων απονέμεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου Υπουργού, μετά από ειδικά αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Η πράξη απονομής ηθικής αμοιβής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ανακοινώνεται με εγκύκλιο σε όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου στο οποίο ανήκει ο υπάλληλος.

Άρθρο 63

Ευαρέσκεια

1. Στους υπαλλήλους, που αποχωρούν μετά από τριακονταετή τουλάχιστον ευδόκιμο παραμονή, μπορεί να απονεμηθεί η ευαρέσκεια της υπηρεσίας.

2. Η ευαρέσκεια απονέμεται με την πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης και περιλαμβάνεται στο κείμενο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 64

Βράβευση προτάσεων ή μελετών

1. Σε υπαλλήλους, οι οποίοι με δική τους πρωτοβουλία συντάσσουν και υποβάλλουν αξιολογη πρωτότυπη πρόταση ή μελέτη, που αφορά είτε τα αντικείμενα αρμοδιότητας της υπηρεσίας τους είτε την καλύτερη οργάνωση ή τη βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας υπηρεσίας, παρέχονται χρηματικά βραβεία.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζονται τα όργανα, η διαδικασία αξιολόγησης και βράβευσης των προτάσεων ή μελετών, ο τρόπος αξιοποίησης τους, το ύψος των χρηματικών βραβείων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Το χρηματικό βραβείο παρέχεται στον δικαιούχο και μετά την αποχώρηση του από την υπηρεσία.

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Άρθρο 65
Τοποθέτηση

1. Ο υπάλληλος, μετά το διορισμό του, τοποθετείται, με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας αρχής και μετά γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, σε θέση για την κατάληψη της οποίας συμμετείχε στη διαδικασία πρόσληψης. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος μπορεί να τοποθετηθεί σε περισσότερες θέσεις, συνεκτιμάται για την τοποθέτηση του σε συγκεκριμένη θέση η αίτηση προτίμησης που τυχόν έχει υποβάλει. Γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου δεν απαιτείται, εάν από τη διαδικασία πρόσληψης προκύπτουν η θέση και η υπηρεσιακή μονάδα, στην οποία πρόκειται να προσληφθεί ο υπάλληλος.

2. Οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων τοποθετούνται, με απόφαση της οικείας αρχής και μετά γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, ανάλογα με τα προσόντα, τις εμπειρίες και την ειδίκευση που διαθέτουν. Το υπηρεσιακό συμβούλιο συνεκτιμά επίσης το συνολικό χρόνο υπηρεσίας, το χρόνο υπηρεσίας κατά περιοχή, την οικογενειακή κατάσταση, την ηλικία, τη συνυπηρέτηση συζύγου και την εντοπιότητα.

3. Η τοποθέτηση σε θέσεις της ίδιας αρχής γίνεται χωρίς γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.

Άρθρο 66
Μετακίνηση

1. Μετακίνηση υπαλλήλου από μία οργανική μονάδα σε άλλη της ίδιας αρχής πραγματοποιείται με απόφαση του προϊσταμένου της.

Με την παρ. 2 του άρθρου έκτου του ν. 3845/2010 (Α΄ 65), ορίστηκε ότι: «Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 66 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν.3528/2007), στους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών, οι κεντρικές, περιφερειακές και αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες εντός του ίδιου νομού ή εντός του ίδιου νησιού, θεωρούνται οργανικές μονάδες της ίδιας αρχής και η μετακίνηση εντός αυτών διενεργείται με μόνη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με βάση τις υπηρεσιακές ανάγκες.»

2. Μετακίνηση προϊσταμένων γίνεται σε αντίστοιχης βαθμίδας οργανική μονάδα.

3. Για μετακίνηση σε οργανική μονάδα που εδρεύει σε περιοχή άλλου δήμου ή κοινότητας, το οικείο όργανο υποχρεούται να μετακινήσει τον υπάλληλο που έχει εκδηλώσει επιθυμία μετακίνησης στη συγκεκριμένη οργανική μονάδα, εκτός εάν αιτιολογημένοι λόγοι συμφέροντος της υπηρεσίας δεν επιτρέπουν τη μετακίνηση του. Στις λοιπές περιπτώσεις το οικείο όργανο υποχρεούται να λάβει υπόψη του κριτήρια όπως ο τόπος κατοικίας του υπαλλήλου, η κατάσταση υγείας του, η οικογενειακή του κατάσταση και η συνυπηρέτηση συζύγου.

4. Η μετακίνηση εκτός νομού ή σε νησί γίνεται με τη διαδικασία της μετάθεσης. Εξαιρούνται τα νησιά που έχουν οδική σύνδεση με χερσαία τμήματα της χώρας.

Άρθρο 67

Μετάθεση

Με την παρ. 5 του άρθρου 50 του ν. 4368/2016 ([Α'21](#)), όπως συμπληρώθηκε από την περ. δ' της παρ. 5 του άρθρου 68 του ν. 4370/2016 ([Α'37](#)) και αντικαταστάθηκε ως προς το τρίτο εδάφιο από την περ. ε' ιδίου άνω άρθρου 68 και ν. 4370/2016, ορίστηκε ότι: «5. Οι αιτήσεις για μετάταξη υποβάλλονται δύο (2) φορές το χρόνο, κάθε Μάρτιο και Οκτώβριο. Εξαιρούνται οι μετατάξεις για λόγους υγείας και για λόγους συνυπηρέτησης με σύζυγο, που υποβάλλονται οποτεδήποτε. Για τις μεταθέσεις του προσωπικού, πλην των Ιατρών του Ε.Σ.Υ., των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Φ.Π.Υ.Υ.), εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 3528/2007 (Α' 26), πλην της διάταξης της παραγράφου 9 αυτού.»

Με το άρθρο 41 του ν. 4875/2021 ([Α'250](#)) ορίστηκε ότι: «Το άρθρο 67 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), περί μεταθέσεων, εφαρμόζεται και στο εκπαιδευτικό προσωπικό των εκπαιδευτικών μονάδων του Υπουργείου Τουρισμού της υποπερ. β) της περ. 4 του άρθρου 2 του π.δ. 127/2017 (Α' 157), κατά παρέκκλιση όσων ορίζονται στο άρθρο 11, περί της πλήρωσης των θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού στις Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης, και στο άρθρο 23, περί του εκπαιδευτικού προσωπικού της τουριστικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, του ν. 3105/2003 (Α' 29).»

1. Μετάθεση επιτρέπεται μετά από αίτηση του υπαλλήλου ή αυτεπαγγέλτως από την υπηρεσία, μόνο όταν υπάρχει κενή θέση.

«2. Δεν επιτρέπεται μετάθεση υπαλλήλου χωρίς αίτησή του, εφόσον ο ίδιος ή εξαρτώμενο μέλος της οικογενείας του παρουσιάζει αναπηρία σε ποσοστό 50% και άνω. Ως εξαρτώμενο μέλος για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου νοείται ο σύζυγος, η σύζυγος ή το τέκνο, ανήλικο ή ενήλικο ανίκανο προς εργασία. Η μετάθεση υπαλλήλου μετά από αίτησή του, προηγείται της μετάθεσης χωρίς αίτηση. Η μετάθεση υπαλλήλου μετά από αίτησή του, που πάσχει από δυσίατο νόσημα, προηγείται των λοιπών κατηγοριών μεταθέσεων μετά από αίτηση. Μετάθεση πολύτεκνου και τέκνου πολύτεκνου δεν είναι δυνατή χωρίς αίτησή τους. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει και για υπαλλήλους που είναι γονείς τριών τέκνων ή για ένα τέκνο οικογένειας με τρία παιδιά, τα οποία ένα ή περισσότερα είναι υπάλληλοι. Αν στην τελευταία περίπτωση και οι γονείς είναι υπάλληλοι, το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται μόνο για τους γονείς ή μόνο για ένα τέκνο αυτών.»

Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 55 του ν. 4674/2020 ([Α'53](#)).

3. Για τη διενέργεια μεταθέσεων λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του συνολικού χρόνου υπηρεσίας του υπαλλήλου, του χρόνου υπηρεσίας κατά περιοχή, της οικογενειακής του κατάστασης, της ηλικίας, της συνυπηρέτησης και της εντοπιότητας, αξιολογούμενα με συντελεστές βαρύτητας (μόρια). Η οικογενειακή κατάσταση αξιολογείται με συντελεστή τρία (3) για τον σύζυγο, τρία (3) για το πρώτο και πέντε (5) για κάθε επόμενο ανήλικο τέκνο ή τέκνο που σπουδάζει σε σχολή ανώτατης εκπαίδευσης, εφόσον δεν έχει συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας του. Στους άγαμους, διαζευγμένους, χήρους και εν διαστάσει γονείς τέκνων από τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, για τα οποία τους έχει αποδεδειγμένα

ανατεθεί η επιμέλεια, οι συντελεστές βαρύτητας προσαυξάνονται κατά ένα (1) για κάθε τέκνο. Η ηλικία των ετών 40, 41-50 και 51-60 αξιολογείται με τους συντελεστές ένα (1), δύο (2) και τρία (3), αντίστοιχα.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του οικείου Υπουργού, καθορίζονται συντελεστές, πλην των προσδιοριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας, η διαδικασία με βάση πίνακες μεταθετών, η δυνατότητα εξαιρέσεων από μεταθέσεις και η δυνατότητα προσωρινής αναστολής αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διενέργεια των μεταθέσεων, κατά Υπουργείο ή αυτοτελή δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή κλάδο προσωπικού αυτών. Με τα ίδια προεδρικά διατάγματα επιτρέπεται, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας, η προσθήκη και άλλων, μέχρι τριών το πολύ, κριτηρίων και ο καθορισμός των συντελεστών αυτών. Με τα ίδια διατάγματα επιτρέπεται να μη λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο της εντοπιότητας, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη φύση της υπηρεσίας. Τυχόν τροποποίηση των προεδρικών διαταγμάτων της παρούσας παραγράφου δεν θίγει τους εκάστοτε ισχύοντες πίνακες μεταθετών ούτε τη διαδικασία κατάρτισης πινάκων μεταθετών που έχει ήδη αρχίσει.

5. Η μετάθεση των υπαλλήλων διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.

6. Με το έγγραφο, με το οποίο ανακοινώνεται στον υπάλληλο η μετάθεση του, τάσσεται ανάλογα με την απόσταση και τα μέσα συγκοινωνίας, η αναγκαία για τη μετάβαση στη νέα του θέση προθεσμία. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν (1) μήνα και για μεταθέσεις προς ή από το εξωτερικό τους δύο (2) μήνες.

7. Οι υπάλληλοι δεν μετατίθενται πριν συμπληρώσουν διετία στην υπηρεσία που τοποθετήθηκαν κατά το διορισμό τους.

Οι παρ. 7, 8 και 9 του παρόντος άρθρου κωδικοποιήθηκαν, ως προς το νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., στο άρθρο 54 του ν. 4223/2013 (Α' 287).

8. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 5, μετάθεση πριν από την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος είτε σε περίπτωση αμοιβαίας αίτησης υπαλλήλων είτε για σοβαρούς υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους.

Οι παρ. 7, 8 και 9 του παρόντος άρθρου κωδικοποιήθηκαν, ως προς το νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., στο άρθρο 54 του ν. 4223/2013 (Α' 287).

9. Η μετά από αίτηση του υπαλλήλου μετάθεση του σε παραμεθόρια περιοχή με σκοπό τη συνυπηρέτηση συζύγων είναι υποχρεωτική.

Οι παρ. 7, 8 και 9 του παρόντος άρθρου κωδικοποιήθηκαν, ως προς το νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., στο άρθρο 54 του ν. 4223/2013 (Α' 287).

Με την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 3536/2007 (Α' 42), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3613/2007 (Α' 263) και από την περ. β' της παρ. 7 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 (Α' 263) και στην οποία προστέθηκε ο Δήμος Πωγωνίου του Νομού Ιωαννίνων και η παρ. αυτή διαμορφώθηκε με το άρθρο 84 του ν. 5027/2023 (Α' 48), ορίστηκε ότι: «2. Η παρ. 9 του άρθρου 67 του ν. 3528/2007 (Α' 26) έχει επίσης εφαρμογή για τους Νομούς

Σερρών, Δράμας, Πέλλας, Φλώρινας, Κιλκίς και Καστοριάς, καθώς και για τον Δήμο Πωγωνίου του Νομού Ιωαννίνων.»

10. Ειδικές διατάξεις που αφορούν μεταθέσεις εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 68

Απόσπαση

Οι παρ. 1 και 4 του παρόντος άρθρου είχαν κωδικοποιηθεί, ως προς το νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., στο άρθρο 54 του ν. 4223/2013 ([Α' 287](#)).

«1. Η απόσπαση, ήτοι η απομάκρυνση του υπαλλήλου για ορισμένο χρονικό διάστημα από την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση που κατέχει και η ανάθεση σε αυτόν καθηκόντων σε άλλη υπηρεσία, διενεργείται για την κάλυψη επείγουσών υπηρεσιακών αναγκών προσωρινού χαρακτήρα, και αφορά την άσκηση καθηκόντων κλάδου για τον οποίο ο υπάλληλος διαθέτει τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση την οποία ανήκει οργανικά.

2. Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών κάθε μορφής ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου σε υπηρεσία άλλου Υπουργείου ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού ή σε Ν.Π.Ι.Δ., σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες στο ΕΣΚ.

3. Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλου από μία αρχή σε άλλη του ίδιου Υπουργείου ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύεται από τον οικείο Υπουργό, αντιστρόφως και μεταξύ αυτών, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες στο πλαίσιο της ενδοϋπουργικής κινητικότητας.

4. Η απόφαση απόσπασης εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των σχετικών αιτήσεων.

5. Η διάρκεια των ανωτέρω αποσπάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος συνολικά. Με πρωτοβουλία της υπηρεσίας υποδοχής και συναίνεση του υπαλλήλου είναι δυνατή η παράτασή της για τρεις (3) μήνες. Κατ' εξαίρεση η απόσπαση σε υπηρεσία απομακρυσμένης - παραμεθόριας περιοχής δύναται να παραταθεί κατά ένα (1) έτος.

6. Η απόσπαση παύει αυτοδικαίως, όταν λήξει το χρονικό όριο της παραγράφου 5. Ο υπάλληλος με τη λήξη της απόσπασης επανέρχεται υποχρεωτικά στη θέση του χωρίς άλλη διατύπωση. Αν εκκρεμεί αίτημα μετάταξης του αποσπασμένου υπαλλήλου στον ίδιο φορέα, η απόσπαση παρατείνεται μέχρι τη δημοσίευση της πράξης μετάταξης και πάντως όχι πέραν των τριών (3) μηνών από τη λήξη της απόσπασης.

7. Οι αποδοχές του αποσπασμένου υπαλλήλου καταβάλλονται από την υπηρεσία υποδοχής.

8. Απαγορεύεται η απόσπαση υπαλλήλου, με γενικές ή ειδικές διατάξεις, πριν παρέλθει διετία από το διορισμό του.

9. Απαγορεύεται η απόσπαση υπαλλήλου που έχει επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, εάν προηγουμένως δεν έχει γίνει δεκτή αίτηση απαλλαγής του από τα εν λόγω καθήκοντα. Αν ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, παύει αυτοδικαίως η απόσπαση από την τοποθέτησή του ως προϊσταμένου.

Με την παρ. 5 του άρθρου 44 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)), ορίστηκε ότι: «Η παράγραφος 9 του άρθρου 68 του ν. 3528/2007, όπως ισχύει, εφαρμόζεται και στους υπαλλήλους των ΟΤΑ α' βαθμού.»

10. Η απόσπαση μπορεί να παύει οποτεδήποτε πριν από τη λήξη του χρονικού ορίου της παραγράφου 5 για λόγους αναγόμενους στην υπηρεσία.

11. Δεν επιτρέπεται απόσπαση υπαλλήλου πριν παρέλθει διετία από τη λήξη της προηγούμενης απόσπασης, με εξαίρεση την απόσπαση για συνυπηρέτηση συζύγων και την απόσπαση σε υπηρεσία απομακρυσμένης-παραμεθόριας περιοχής.

12. Διατηρούνται σε ισχύ μόνο οι ειδικές διατάξεις που προβλέπεται ρητά ότι εξαιρούνται από το ΕΣΚ.»

Το άρθρο 68 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 12 του ν. 4440/2016 ([Α'224](#)).

Με την περ. ε' της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 3469/2006 ([Α'131](#)) ορίστηκε ότι: «Στο Τεύχος Υ.Ο.Δ.Δ. δημοσιεύονται: οι περιλήψεις των πράξεων διορισμού, αποδοχής παραίτησης, (...) καθώς και των αποσπάσεων και ανακλήσεων αποσπάσεων υπαλλήλων στα ανωτέρω γραφεία και στα γραφεία των γενικών γραμματέων υπουργείων, των γενικών γραμματέων προϊσταμένων γενικών γραμματειών υπουργείων, των ειδικών γραμματέων προϊσταμένων ενιαίων διοικητικών τομέων υπουργείων και στα μέλη της Βουλής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.»

Με το δε άρθρο 12 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)) ορίστηκε ότι: «Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 2303/1995 (Α' 80) προστίθενται νέα εδάφια ως εξής: «Η απόσπαση όσων υπηρετούν στα πολιτικά γραφεία των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών ανατρέχει στο χρόνο στον οποίο ορίζεται στην απόφαση απόσπασης, εφόσον αυτή δημοσιεύεται εντός διμήνου. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 1.6.2014. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και για τις πράξεις που προβλέπονται στην περίπτωση ε' της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 3469/2006 (Α' 131), πλην των περιπτώσεων που συντρέχει αυτοδίκαιη λήξη.»

Με το άρθρο 39 του ν. 4958/2022 ([Α'142](#)), ορίστηκε ότι: «Αποσπάσεις, στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας, υπαλλήλων νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας, οι οποίες έχουν διενεργηθεί κατ' εφαρμογή του ν. 4440/2016 (Α' 224), δύνανται να ανανεωθούν από τη λήξη τους, συμπεριλαμβανομένης της τρίμηνης παράτασης της διάρκειάς τους κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4440/2016, και για ένα (1) έτος από αυτή. Η παράταση της απόσπασης διενεργείται, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων περί αποσπάσεων, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν σχετικής αίτησης του αποσπασμένου υπαλλήλου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ – ΜΕΤΑΤΑΞΗ

Για την ανάρτηση στο διαδίκτυο των περιλήψεων πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών και αντιστοίχων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία καθώς και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου, βλ. την περ. ιδ' της παρ. 3 του άρθρου 76 ν. 4727/2020 ([Α'184](#)).

Άρθρο 69

Μετάταξη από κλάδο σε κλάδο της ίδιας κατηγορίας

Με την παρ. 3 του άρθρου 50 του ν. 4368/2016 ([Α'21](#)), όπως αντικαταστάθηκε από την περ. γ' της παρ. 5 του άρθρου 68 του ν. 4370/2016 ([Α'37](#)), ορίστηκε ότι: «Καταργούνται όλες οι διατάξεις, γενικές και ειδικές, που ρυθμίζουν θέματα μετατάξεων του νοσηλευτικού, παραϊατρικού και λοιπού προσωπικού, πλην των ιατρών Ε.Σ.Υ., μεταξύ των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Φ.Π.Υ.Υ.) των Δ.Υ.Πε., πλην των διατάξεων των άρθρων 69, 70 και 72 του ν. 3528/2007 (Α' 26) και του άρθρου 71 του ν. 3918/2011(Α' 31).»

1. Μετάταξη υπαλλήλου σε κενή θέση άλλου κλάδου της ίδιας κατηγορίας του ίδιου Υπουργείου ή της ίδιας δημόσιας υπηρεσίας ή του ίδιου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου αντίστοιχα, επιτρέπεται είτε με πρωτοβουλία της υπηρεσίας είτε μετά από αίτηση του υπαλλήλου, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του κλάδου στον οποίο μετατάσσεται.

2. Ο μετατασσόμενος πρέπει να κατέχει τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο στον οποίο μετατάσσεται.

3. Ο χρόνος υπηρεσίας που έχει διανυθεί στο βαθμό με τον οποίο ο υπάλληλος μετατάσσεται, θεωρείται ότι έχει διανυθεί στον κλάδο στον οποίο μετατάσσεται, εφόσον έχει διανυθεί με τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο αυτόν.

Άρθρο 70

Μετάταξη σε κλάδο ανώτερης κατηγορίας

Με την παρ. 3 του άρθρου 50 του ν. 4368/2016 ([Α'21](#)), όπως αντικαταστάθηκε από την περ. γ' της παρ. 5 του άρθρου 68 του ν. 4370/2016 ([Α'37](#)), ορίστηκε ότι: «Καταργούνται όλες οι διατάξεις, γενικές και ειδικές, που ρυθμίζουν θέματα μετατάξεων του νοσηλευτικού, παραϊατρικού και λοιπού προσωπικού, πλην των ιατρών Ε.Σ.Υ., μεταξύ των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας(Φ.Π.Υ.Υ.) των Δ.Υ.Πε., πλην των διατάξεων των άρθρων 69, 70 και 72 του ν. 3528/2007 (Α' 26) και του άρθρου 71 του ν. 3918/2011(Α' 31).»

1. Μετάταξη υπαλλήλου σε κενή θέση κλάδου ανώτερης κατηγορίας του ίδιου Υπουργείου ή της ίδιας δημόσιας υπηρεσίας ή του ίδιου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου αντίστοιχα, επιτρέπεται μετά από αίτηση του υπαλλήλου και ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του κλάδου στον οποίο μετατάσσεται.

Ο μετατασσόμενος πρέπει να κατέχει τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο στον οποίο μετατάσσεται.

2. Υπάλληλος που είχε τον απαιτούμενο για διορισμό σε ανώτερη κατηγορία τίτλο σπουδών κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης διορισμού του δεν επιτρέπεται να μεταταγεί σε θέση κλάδου ανώτερης κατηγορίας πριν από τη συμπλήρωση οκταετίας από το διορισμό του.

3. Ο υπάλληλος μετατάσσεται με το βαθμό που κατέχει. Αν ο εισαγωγικός βαθμός του κλάδου στον οποίο μετατάσσεται είναι ανώτερος του βαθμού που κατέχει, μετατάσσεται με τον εισαγωγικό αυτό βαθμό. Ο χρόνος υπηρεσίας που έχει διανυθεί στο βαθμό με τον οποίο ο υπάλληλος μετατάσσεται, θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο βαθμό της θέσης στην οποία μετατάσσεται, εφόσον έχει διανυθεί με τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο αυτόν.

4. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι για μετάταξη, προηγούνται αυτοί που κατέχουν τον προβλεπόμενο τίτλο σπουδών και ακολουθούν οι υποψήφιοι που κατέχουν τίτλο σπουδών που προβλέπεται ως επικουρικό προσόν διορισμού.

«Άρθρο 71

Μετάταξη σε άλλη υπηρεσία

Με την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 (Α'224) όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4456/2017 (Α'24) και από την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 4472/2017 (Α'74) και συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4604/2019 (Α'50), ορίστηκε ότι: «Με την επιφύλαξη του άρθρου 18, καταργούνται από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, στις 15.9.2017, οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α'180), της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 (Α'226), με εξαίρεση τις περιπτώσεις μετάθεσης και μετάταξης σε κλάδο/ειδικότητα της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας εντός του ίδιου φορέα, της παρ. 16 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 (Α'54), του άρθρου 6 του ν. 3613/2007 (Α'263), της παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α'220), όπως προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 (Α'87), τα άρθρα 71, 72, 74 και 75 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α'26), τα άρθρα 73, 74, 78, 79, 181, 182, 184 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α'143), τα άρθρα 246 και 247 του ν. 3852/2010 (Α'87) και το άρθρο 58 του ν. 3979/2011 (Α'138). Κατ' εξαίρεση, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 3584/2007 για τις μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας, καθώς και οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 και των παραγράφων 11α και 11β του άρθρου 247 του ν. 3852/2010.»

Πλην όμως, με την παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4674/2020 (Α' 53) ορίστηκε ότι: «1. Η κατάργηση των διατάξεων των άρθρων 71, 72, 74 και 75 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26) με την παράγραφο 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 (Α' 224), όπως ισχύει, αφορά στην κατάργηση των άρθρων αυτών ως ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4440/2016.»

1. Η μετάταξη σε άλλη δημόσια υπηρεσία, ήτοι η μετακίνηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση του σε κενή οργανική θέση άλλης υπηρεσίας, σε κλάδο της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας, για την οποία έχει τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, διενεργείται για την κάλυψη πάγιων αναγκών σύμφωνα, με τις προβλεπόμενες διαδικασίες στο ΕΣΚ.

«2. Ο υπάλληλος μετατάσσεται με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει, εφόσον στην υπηρεσία υποδοχής εφαρμόζεται το ίδιο βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς με την υπηρεσία προέλευσης, άλλως κατατάσσεται βάσει των διατάξεων που διέπουν τη βαθμολογική και μισθολογική κατάταξη και εξέλιξη των υπαλλήλων του φορέα υποδοχής. Σε ό,τι αφορά στην μισθολογική προώθηση του υπαλλήλου λόγω κτήσης μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, αυτοί λαμβάνονται υπόψη για τη μισθολογική κατάταξη του υπαλλήλου, κατόπιν αναγνώρισης της συνάφειας αυτών βάσει των ισχυουσών μισθολογικών διατάξεων. Τα αποτελέσματα κρίσης περί της συνάφειας ανατρέχουν στην ημερομηνία ολοκλήρωσης της μετάταξης του υπαλλήλου, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης αναγνώρισης της συνάφειας. Η αίτηση αναγνώρισης της συνάφειας υποβάλλεται στο Υπηρεσιακό Συμβούλιο του φορέα υποδοχής από τον ενδιαφερόμενο μετά από σχετική ενημέρωσή του από την αρμόδια Διεύθυνση Διοικητικού ή Προσωπικού. Σε

περίπτωση μετάταξης σε κλάδο ανώτερης κατηγορίας, ο χρόνος υπηρεσίας που έχει διανυθεί στον βαθμό με τον οποίο μετατάσσεται ο υπάλληλος, θεωρείται ότι έχει διανυθεί στον βαθμό της θέσης, στην οποία μετατάσσεται, εφόσον έχει διανυθεί με τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο αυτόν.»

Στην παρ. 2 η οποία είχε αντικατασταθεί από την παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)), προστέθηκαν εδάφια, τρίτο και τέταρτο, και η παρ. αυτή διαμορφώθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 5149/2024 ([Α' 169](#)).

Με την παρ. 2 του άρθρου 55 ιδίου άνω ν. 5149/2024, ορίστηκε ότι: « 2. Η παρ. 2 του άρθρου 71 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως τροποποιείται με την παρ. 1 του παρόντος, εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις υπαλλήλων που μετατάχθηκαν στο πλαίσιο των κύκλων κινητικότητας του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας μέχρι και την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν υπέβαλαν, ταυτόχρονα με την ανάληψη υπηρεσίας κατόπιν μετάταξης στον φορέα υποδοχής, αίτηση αναγνώρισης συνάφειας των μεταπτυχιακών τίτλων που ήδη κατείχαν. Ειδικά για τις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, σε περίπτωση μη διαπίστωσης συνάφειας, τα αποτελέσματα της κρίσης επέρχονται από την ημερομηνία αυτής και όχι από την ημερομηνία της μετάταξης ή της υποβολής της αίτησης του ενδιαφερομένου.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)), ορίστηκε ότι: «Η παράγραφος 2 του άρθρου 71 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007), όπως ισχύει, εφαρμόζεται και για το προσωπικό των ΟΤΑ α' και β' βαθμού.»

«3. Για τη διενέργεια των μετατάξεων αυτών ισχύουν οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί του άρθρου 4 του ν. 4440/2016.»

Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

4. Υπάλληλος που είχε τον απαιτούμενο για διορισμό σε ανώτερη κατηγορία τίτλο σπουδών κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης διορισμού του δεν επιτρέπεται να μεταταγεί σε θέση κλάδου ανώτερης κατηγορίας άλλης υπηρεσίας, πριν από τη συμπλήρωση οκταετίας από το διορισμό του.

5. Η μετάταξη διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου της υπηρεσίας υποδοχής, που εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των σχετικών αιτήσεων.

6. Η πράξη μετάταξης δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. Θέσεις για τις οποίες εκδόθηκε προκήρυξη πλήρωσής τους με διορισμό δεν καλύπτονται με μετάταξη.»

Το άρθρο 71:

-στο οποίο είχαν προστεθεί παρ. 4 και 5 με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3801/2009 ([Α' 163](#)),

-αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 13 του ν. 4440/2016 ([Α' 224](#)).

Με το άρθρο έβδομο του ν. 3755/2009 ([Α' 52](#)) είχε οριστεί ότι: «Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στο άρθρο 71 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26Α) "Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Διοικητικών Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ." ή σε ειδικές διατάξεις η μετάταξη η μεταφορά του πάσης φύσεως προσωπικού, πλην ιατρικού των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων επιτρέπεται

μόνον κατόπιν συμφώνου γνώμης του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ) του Νοσηλευτικού Ιδρύματος που ανήκει το προσωπικό αυτό. Εκκρεμείς μετατάξεις η μεταφορές προσωπικού των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων που δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος υπόκεινται στην ως άνω ρύθμιση».

Με την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 3801/2009 ([Α' 163](#)) είχε οριστεί ότι: «3. α. Επιτρέπεται, ύστερα από αίτηση, η αμοιβαία μετάταξη υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. από Υπουργείο σε Υπουργείο ή άλλη δημόσια υπηρεσία ή σε Ν.Π.Δ.Δ. και αντιστρόφως ή μεταξύ τους, με την προϋπόθεση να ανήκουν στην ίδια κατηγορία και να κατέχουν τα τυπικά προσόντα του κλάδου στον οποίο μετατάσσονται. Στην περίπτωση αυτή οι θέσεις που κατέχονται από τους μετατασσόμενους λογίζονται κενές. β. Η ανωτέρω μετάταξη γίνεται μετά από γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 74 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), όπως εκάστοτε ισχύουν.»

Με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 71 του ν. 3918/2011 ([Α' 31](#)) είχε οριστεί ότι: «1. Οι διατάξεις των άρθρων 71 και 74 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α'), όπως συμπληρώθηκαν και αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163 Α'), δεν έχουν εφαρμογή στο προσωπικό των νοσηλευτικών ιδρυμάτων του ΕΣΥ και στο προσωπικό του ΕΚΑΒ. Για το προσωπικό των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3106/2003 (ΦΕΚ 30 Α'), οι μετατάξεις σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 71 και 74 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α'), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, μπορεί να επιτρέπονται μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του φορέα που ανήκει, ότι η μετάταξη ουδεμία επιφέρει συνέπεια για τη λειτουργία της υπηρεσίας του. 2. Η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή και στις εκκρεμείς μετατάξεις που δεν έχουν ολοκληρωθεί, καθώς και για τις υποθέσεις που εκκρεμούν δικαστικά.»

Βλ. την παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 4223/31-31 Δεκ. 2013 ([Α' 287](#)), για την τροποποίηση και κωδικοποίηση των διατάξεων της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, ως προς τις διατάξεις για την κινητικότητα του νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ.

Άρθρο 72

Μετάταξη σε υπηρεσίες παραμεθόριων περιοχών

(Καταργήθηκε από 15.9.2017 από την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 ([Α' 224](#)) όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4456/2017 ([Α' 24](#)) και από την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 4472/2017 ([Α' 74](#)) και συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4604/2019 [Α' 50](#)).

Άρθρο 73

«Διαδικασία μετατάξεων εντός του ίδιου φορέα

1. Δεν επιτρέπεται μετάταξη υπαλλήλου πριν παρέλθει διετία από το διορισμό του.
2. Οι αιτήσεις μετατάξεων των άρθρων 69 και 70 υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία προσωπικού κατά τους μήνες Μάρτιο και Οκτώβριο κάθε έτους και συνεξετάζονται από το αρμόδιο συλλογικό όργανο.

3. Οι αιτήσεις μετάταξης εισάγονται στο υπηρεσιακό συμβούλιο και εντός δύο (2) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους, διατυπώνεται γνώμη για την αποδοχή ή την απόρριψή τους, αφού συνεκτιμηθούν τόσο η καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων του κλάδου στον οποίο ζητεί να μεταταγεί, όσο και οι ανάγκες της υπηρεσίας. Σε περίπτωση υποβολής περισσότερων αιτήσεων για μετάταξη στην ίδια θέση, το αρμόδιο όργανο λαμβάνει υπόψη την απόδοση των υπαλλήλων, το χρόνο συνολικής υπηρεσίας στο βαθμό και τον κλάδο, καθώς και τα λοιπά στοιχεία του προσωπικού τους μητρώου.

4. Η μετάταξη διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του μονομελούς οργάνου διοίκησης του Ν.Π.Δ.Δ. και αν δεν υπάρχει, του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, μετά από γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Προκειμένου για μετάταξη υπαλλήλων εντός της ίδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αυτή διενεργείται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

5. Η πράξη μετάταξης δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Θέσεις για τις οποίες εκδόθηκε προκήρυξη πλήρωσής τους με διορισμό δεν καλύπτονται με μετάταξη.»

Το άρθρο 73 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 14 του ν. 4440/2016 ([Α' 224](#)).

Η παρ. 1 του παρόντος άρθρου, όπως ίσχυε πριν την αντικατάσταση από το άνω άρθρο 14 του ν. 4440/2016, είχε κωδικοποιηθεί, ως προς τις διατάξεις για την κινητικότητα του νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., στην παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 4223/2013 ([Α' 287](#)).

Άρθρο 74

Πράξη μετάταξης

(Καταργήθηκε από 15.9.2017 από την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 ([Α' 224](#)) όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την από την παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4456/2017 ([Α'24](#)) και από την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 4472/2017 ([Α'74](#)) και συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4604/2019 ([Α'50](#)).

Άρθρο 75

Ειδικές διατάξεις

(Καταργήθηκε από 15.9.2017 από την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016, ([Α' 224](#)), όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την από την παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4456/2017 ([Α'24](#)) και από την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 4472/2017 ([Α'74](#)) και συμπληρώθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4604/2019 ([Α'50](#)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ - ΚΛΑΔΟΙ – ΠΡΟΣΩΝΤΑ

Άρθρο 76

Κατάταξη θέσεων σε κατηγορίες

Οι θέσεις του προσωπικού που υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες:

- α) κατηγορία Ειδικών Θέσεων (ΕΘ),

- β) κατηγορία θέσεων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ),
- γ) κατηγορία θέσεων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ),
- δ) κατηγορία θέσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ),
- ε) κατηγορία θέσεων Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ).

Άρθρο 77

Θέσεις κατά κατηγορία - Τυπικά προσόντα

1. Θέσεις της κατηγορίας ΥΕ είναι εκείνες, για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται απολυτήριος τίτλος υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή ισοδύναμης κατώτερης τεχνικής σχολής.

2. Θέσεις της κατηγορίας ΔΕ είναι εκείνες, για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται απολυτήριος τίτλος ή πτυχίο σχολής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή άλλου ισότιμου σχολείου ή αναγνωρισμένης σχολής τυφλών τηλεφωνητών. Στις περιπτώσεις που δεν καθίσταται δυνατή η πλήρωση θέσεων κλάδων τεχνικών ειδικοτήτων κατηγορίας ΔΕ, διότι δεν προσήλθε κανένας υποψήφιος με τα προσόντα της παρούσας παραγράφου ή προσήλθαν λιγότεροι από τις προς πλήρωση θέσεις, επιτρέπεται ο διορισμός με τα προσόντα της προηγούμενης παραγράφου και τριετή τουλάχιστον αντίστοιχη εμπειρία.

3. Θέσεις της κατηγορίας ΤΕ είναι εκείνες για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται το πτυχίο ή το δίπλωμα τμήματος ή σχολής τεχνολογικού τομέα ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή πτυχίο Κ.Α.Τ.Ε.Ε. ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

4. Θέσεις της κατηγορίας ΠΕ είναι εκείνες για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται το πτυχίο ή δίπλωμα τμήματος ή σχολής πανεπιστημιακού τομέα ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής.

5. Θέσεις της κατηγορίας ΕΘ είναι οι προβλεπόμενες από ειδικές διατάξεις.

6. Θέσεις κλάδων ή ειδικοτήτων ΠΕ ή ΤΕ καλύπτονται, επίσης, και από κατόχους πτυχίων ή τίτλων τριτοβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν αποκτήθει σε χώρες μέλη της Ε.Ε., στους οποίους έχει χορηγηθεί είτε πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας από το Συμβούλιο Ισοτιμιών του π.δ. 165/2000 είτε απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικής εκπαίδευσης από την αρμόδια αρχή του π.δ. 231/1998, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά.

Οι κάτοχοι των παραπάνω τίτλων κατατάσσονται σε κατηγορία εκπαίδευσης, όπως αυτή προσδιορίζεται, κάθε φορά, από τη σχετική πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας ή επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Άρθρο 78

Θέσεις και τυπικά προσόντα κατά κλάδο -Καθήκοντα

1. Η κατάταξη των θέσεων κάθε κατηγορίας σε κλάδους, οι ειδικότητες των κλάδων, η κατανομή των θέσεων κάθε κλάδου ανά ειδικότητα και τα κατά το άρθρο 77 του παρόντος τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις κάθε κλάδου καθορίζονται με τους οικείους οργανισμούς. Εάν οι οργανισμοί δεν προβλέπουν κατανομή των θέσεων ανά ειδικότητα ο αριθμός των υπαλλήλων που διορίζονται από κάθε ειδικότητα καθορίζεται με την προκήρυξη για την πλήρωση των θέσεων του οικείου κλάδου.

2. Με τους οργανισμούς μπορεί να καθορίζονται και πρόσθετα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις κάθε κλάδου, καθώς και οι τίτλοι σπουδών ή άλλα έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται η συνδρομή τους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατή η απόδειξη με έγγραφα, επιτρέπεται η απόδειξη με άλλα αποδεικτικά μέσα και με διαδικασία που καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των οικείων Υπουργών, άλλως με τον οργανισμό κάθε υπηρεσίας.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να ορίζονται ενιαία για όλες ή για μέρος των δημοσίων υπηρεσιών ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου οι κλάδοι, οι ειδικότητες, τα τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις κάθε κλάδου ή ειδικότητας, τα καθήκοντα κάθε κλάδου ή ομάδας κλάδων της ίδιας ή διαφορετικής κατηγορίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Ειδικά στην περίπτωση καθορισμού των καθηκόντων κάθε κλάδου ή ομάδας κλάδων, το σχετικό προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με τη σύμπραξη και του οικείου κατά περίπτωση Υπουργού.

Άρθρο 79

Διυπουργικοί κλάδοι

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των οικείων κατά περίπτωση Υπουργών, μετά από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ, μπορεί για την άσκηση καθηκόντων της ίδιας ειδικότητας ή την άσκηση της ίδιας λειτουργίας σε περισσότερα Υπουργεία: α) να συνιστώνται διυπουργικοί κλάδοι ή β) να συγχωνεύονται ομοειδείς κλάδοι ή ειδικότητες κλάδων της ίδιας κατηγορίας περισσότερων Υπουργείων σε ενιαίο διυπουργικό κλάδο ή γ) θέσεις της ίδιας κατηγορίας διαφορετικών κλάδων Υπουργείων να συγκροτούν διυπουργικό κλάδο ορισμένης ειδικότητας. Με τα ίδια διατάγματα ρυθμίζονται και θέματα κατάταξης στους κλάδους αυτούς των υπαλλήλων, οι θέσεις των οποίων μεταφέρονται στο διυπουργικό κλάδο, καθώς και θέματα μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο αυτόν. Με όμοια προεδρικά διατάγματα καθορίζονται τα προσόντα διορισμού στο διυπουργικό κλάδο, ο αρμόδιος για τη διοίκηση του διυπουργικού κλάδου Υπουργός και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία του κλάδου. Όταν ρυθμίζονται θέματα επικουρικής ασφάλισης του προσωπικού των διυπουργικών κλάδων, τα σχετικά διατάγματα εκδίδονται με πρόταση και του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

2. Οι θέσεις των διυπουργικών κλάδων κατανέμονται στις υπηρεσίες των κατ' ιδίαν Υπουργείων με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του αρμόδιου, για τη διοίκηση του κλάδου, Υπουργού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΠΡΟΑΓΩΓΗ – ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ

Άρθρο 80

Βαθμολογική διάρθρωση θέσεων

«1. Οι θέσεις προσωπικού της κατηγορίας ειδικών θέσεων (ΕΘ) κατατάσσονται στους βαθμούς πρώτο (1ο) και δεύτερο (2ο).

2. Οι θέσεις των κατηγοριών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), Δεύτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ) κατατάσσονται σε πέντε (5) συνολικά βαθμούς ως ακολούθως:

Βαθμός Α΄

Βαθμός Β΄

Βαθμός Γ΄

Βαθμός Δ΄

Βαθμός Ε΄.

3. Οι θέσεις των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Δ΄, Γ΄, Β΄ και Α΄, από τους οποίους κατώτερος είναι ο Δ΄ και ανώτερος ο Α΄. Οι θέσεις της κατηγορίας ΥΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Ε΄, Δ΄, Γ΄ και Β΄, από τους οποίους κατώτερος είναι ο Ε΄ και ανώτερος ο Β΄.

4. Εισαγωγικός βαθμός των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ είναι ο βαθμός Δ΄ και της κατηγορίας ΥΕ ο βαθμός Ε΄. Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος εισαγωγικός βαθμός είναι ο Β΄, στον οποίον κατατάσσονται με διαπιστωτική πράξη. Για τους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών εισαγωγικός βαθμός είναι ο Γ΄, στον οποίον κατατάσσονται με διαπιστωτική πράξη. Για τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) εισαγωγικός βαθμός είναι ο Β΄. Ο χρόνος φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. υπολογίζεται ως πλεονάζων στο Β΄ βαθμό. Για τους αριστούχους προσμετράται ένα (1) επιπλέον έτος στον ίδιο βαθμό. Η παραμονή στον κατά περίπτωση εισαγωγικό βαθμό υποχρεωτικά διαρκεί για δύο (2) συναπτά έτη τουλάχιστον ανεξαρτήτως των τυπικών προσόντων που αποκτά ο υπάλληλος στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα.

5. Οι θέσεις όλων των βαθμών των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ είναι σε κάθε κατηγορία οργανικά ενιαίες».

Το άρθρο 80 το οποίο είχε κωδικοποιηθεί από το άρθρο 26 του π.δ. 57/2007 (Α΄59), αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 4369/2016 (Α΄33).

Βλ. το άρθρο 27 ιδίου άνω ν. 4369/2016 για την κατάταξη των υπηρετούντων υπαλλήλων, από 1.12.2016, αυτοδικαίως στους βαθμούς της κατηγορίας όπου υπηρετούν με βάση τον συνολικό χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας που τους έχει αναγνωριστεί για την βαθμολογική ή μισθολογική τους εξέλιξη, για τους χρόνους που δεν υπολογίζονται, για την κατάταξη υπαλλήλων που υπηρετούν σε κατηγορία χωρίς να κατέχουν το απαιτούμενο τυπικό προσόν και για την έκδοση διαπιστωτικών πράξεων που δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με τις δε παρ. 2 και 3 του άρθρου 28 ιδίου άνω ν. 4369/2016, ορίστηκε ότι: « 2. Όπου για τη συμμετοχή σε συλλογικό όργανο ή την κατάληψη θέσης απαιτείται ως τυπική προϋπόθεση η κατοχή συγκεκριμένου βαθμού, οι υπάλληλοι συνεχίζουν να ασκούν τα καθήκοντα τους, ανεξαρτήτως του βαθμού στον οποίον κατατάσσονται, μέχρι τη λήξη της θητείας τους. 3. Οι διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. για τη βαθμολογική εξέλιξη των υπαλλήλων εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των Ανεξαρτήτων Αρχών και των Ν.Π.Δ.Δ., που κατέχουν οργανική θέση, με εξαίρεση το προσωπικό μερικής απασχόλησης.»

Άρθρο 81

Αξιολόγηση

1. Τα ουσιαστικά προσόντα των υπαλλήλων αξιολογούνται βάσει συστήματος αξιολόγησης, το οποίο διέπεται από τις αρχές της αμεροληψίας, της επαγγελματικής ικανότητας του υπαλλήλου και της αποδοτικότητάς του.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ, η οποία διατυπώνεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται αξιολόγηση, τα κριτήρια αξιολόγησης, ο χρόνος, η συχνότητα, ο τύπος, η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης, καθώς και τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις υπέρ των υπαλλήλων σε σχέση με αυτήν.

Για το σύστημα στοχοθεσίας, αξιολόγησης και ανταμοιβής για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, βλ. και το ν. 4940/2022 «Σύστημα στοχοθεσίας, αξιολόγησης και ανταμοιβής για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, ρυθμίσεις για το ανθρώπινο δυναμικό του δημοσίου τομέα και άλλες διατάξεις.» ([Α'112](#)).

Άρθρο 82

Χρόνος προαγωγής

«1. Για την προαγωγή από βαθμό σε βαθμό απαιτείται:

α) Για την κατηγορία ΥΕ:

Από το βαθμό Ε' στο βαθμό Δ' διετής υπηρεσία στο βαθμό Ε', από το βαθμό Δ' στο βαθμό Γ' δεκαετής υπηρεσία στο βαθμό Δ' και από το βαθμό Γ' στο βαθμό Β' δεκαετής υπηρεσία στο βαθμό Γ'.

β) Για την κατηγορία ΔΕ:

Από το βαθμό Δ' στο βαθμό Γ' διετής υπηρεσία στο βαθμό Δ', από το βαθμό Γ' στο βαθμό Β' οκταετής υπηρεσία στο βαθμό Γ' και από το βαθμό Β' στο βαθμό Α' εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Β'.

γ) Για την κατηγορία ΤΕ:

Από το βαθμό Δ' στο βαθμό Γ' διετής υπηρεσία στο βαθμό Δ', από το βαθμό Γ' στο βαθμό Β' εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Γ' και από το βαθμό Β' στο βαθμό Α' εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Β'.

δ) Για την κατηγορία ΠΕ:

Από το βαθμό Δ' στο βαθμό Γ' διετής υπηρεσία στο βαθμό Δ', από το βαθμό Γ' στο βαθμό Β' πενταετής υπηρεσία στο βαθμό Γ' και από το βαθμό Β' στο βαθμό Α' εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Β'.

2. Τα δύο (2) πρώτα έτη που διανύονται στον εισαγωγικό βαθμό όλων των κατηγοριών αποτελούν δοκιμαστική υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40.

3. Υπάλληλοι, που υπηρετούν σε κατηγορία χωρίς να κατέχουν το απαιτούμενο τυπικό προσόν, εξελίσσονται στους βαθμούς της κατηγορίας στην οποία υπηρετούν, με προσθήκη ενός (1) έτους στο χρόνο που απαιτείται για προαγωγή στον επόμενο βαθμό με εξαίρεση τον εισαγωγικό βαθμό.

4. Για τους υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ, κατόχους αποφοιτηρίου δημοσίου Ι.Ε.Κ., διάρκειας σπουδών δύο (2) ετών, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη. Για τους υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή

ΤΕ, κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος σπουδών διάρκειας ενός (1) τουλάχιστον έτους, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη. Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά έξι (6) έτη. Αν ο υπάλληλος κατέχει μεταπτυχιακό και διδακτορικό δίπλωμα, η κατά τα ανωτέρω μείωση του χρόνου αφορά μόνο το διδακτορικό δίπλωμα. Σε περίπτωση κατοχής περισσότερων του ενός μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται κατά ένα (1) έτος για κάθε τίτλο πέραν του ενός. «Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης οργανώνεται στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης ειδικό πρόγραμμα διοικητικής επάρκειας για τους μόνιμους υπαλλήλους και τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατηγορίας ΔΕ. Με την απόφαση αυτή, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., ορίζονται το περιεχόμενο, ο τρόπος, η διάρκεια, η διαδικασία παρακολούθησης, οι κλάδοι και ειδικότητες στις οποίες ανήκουν οι συμμετέχοντες υπάλληλοι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισαγωγής στο πρόγραμμα, ο τύπος του πιστοποιητικού που χορηγείται, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα. Για τους κατόχους του παραπάνω πιστοποιητικού ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά ένα (1) έτος».

Τα μέσα σε «» εδάφια προστέθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 4590/2019 (Α'17).

Εκδόθηκε η υπ' αρ. ΔΙΠΑΑΔ/ΕΚΔΔΑ/Φ.4/28/οικ.18449/28-9-2021 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Ειδικό Πρόγραμμα Διοικητικής Επάρκειας» (Β'4494).

5. Για τον υπάλληλο που λαμβάνει στην αξιολόγηση για δύο (2) συνεχείς περιόδους βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση του βαθμού 90, μειώνεται ο απαιτούμενος χρόνος για προαγωγή κατά ένα (1) έτος. Αν η βαθμολογία αυτή αφορά το τελευταίο έτος που διανύει στο βαθμό, το ένα (1) έτος προσμετράται ως πλεονάζων χρόνος στον επόμενο βαθμό».

Το άρθρο 82,

-στην παρ. 3 του οποίου είχε προστεθεί τρίτο εδάφιο με την παρ. 6 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 (Α' 263),

-αντικαταστάθηκε από την παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4369/2016 (Α'33).

Βλ. το άρθρο 27 του ιδίου άνω ν. 4369/2016 για την κατάταξη των υπηρετούντων υπαλλήλων, από 1.12.2016, αυτοδικαίως στους βαθμούς της κατηγορίας όπου υπηρετούν με βάση τον συνολικό χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας που τους έχει αναγνωριστεί για την βαθμολογική ή μισθολογική τους εξέλιξη, για τους χρόνους που δεν υπολογίζονται, για την κατάταξη υπαλλήλων που υπηρετούν σε κατηγορία χωρίς να κατέχουν το απαιτούμενο τυπικό προσόν και για την έκδοση διαπιστωτικών πράξεων που δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με τις δε παρ. 2 και 3 του άρθρου 28 ιδίου άνω ν. 4369/2016 ορίστηκε ότι: « 2. Όπου για τη συμμετοχή σε συλλογικό όργανο ή την κατάληψη θέσης απαιτείται ως τυπική προϋπόθεση η κατοχή συγκεκριμένου βαθμού, οι υπάλληλοι συνεχίζουν να ασκούν τα καθήκοντα τους, ανεξαρτήτως του βαθμού στον οποίον κατατάσσονται, μέχρι τη λήξη της θητείας τους. 3. Οι διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. για τη βαθμολογική εξέλιξη των υπαλλήλων εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου,

συμπεριλαμβανομένων των Ανεξαρτήτων Αρχών και των Ν.Π.Δ.Δ., που κατέχουν οργανική θέση, με εξαίρεση το προσωπικό μερικής απασχόλησης.»

Άρθρο 83

Σύστημα προαγωγών - Πίνακες προακτέων

«1. Οι προαγωγές γίνονται ύστερα από απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Οι υπάλληλοι προάγονται στον αμέσως επόμενο βαθμό, εφόσον έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο στο βαθμό που κατέχουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 και έχουν σε υψηλό επίπεδο τα ουσιαστικά προσόντα που αναφέρονται στις εκθέσεις αξιολόγησής τους. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο, προκειμένου να διαπιστώσει τη συνδρομή των ουσιαστικών προσόντων, λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία του προσωπικού Μητρώου του υπαλλήλου, από τα οποία προκύπτει η δραστηριότητά του στην υπηρεσία, η επαγγελματική του επάρκεια, η πρωτοβουλία και η αποτελεσματικότητά του. Για το σχηματισμό της κρίσης του, το Υπηρεσιακό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη του τις εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων της τελευταίας πενταετίας. Ειδικά για την προαγωγή στον Α΄ βαθμό πρέπει ο υπάλληλος να έχει σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο προσόντα που μαρτυρούν διοικητική ικανότητα, όπως αυτά καθορίζονται από την κλίμακα του συστήματος αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων των υπαλλήλων.

2. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο τον Απρίλιο κάθε έτους καταρτίζει, με βάση τις καταστάσεις του άρθρου 88, πίνακα προακτέων με αλφαβητική σειρά κατά βαθμό, κλάδο και ειδικότητα, καθώς και πίνακες μη προακτέων. Για την εγγραφή στους πίνακες αυτούς κρίνονται οι υπάλληλοι που συμπληρώνουν ως τις τριάντα (30) Απριλίου του επόμενου έτους τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας. Η ισχύς των πινάκων αρχίζει την 1η Μαΐου του έτους κατάρτισής τους, ανεξάρτητα από την ημερομηνία οριστικοποίησής τους, σύμφωνα με το άρθρο 90.

3. Οι υπάλληλοι που περιλαμβάνονται στους πίνακες προακτέων προάγονται υποχρεωτικά μέσα σε ένα (1) μήνα από την κύρωση των πινάκων ή από την ημέρα που συμπληρώνουν τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας. Η προαγωγή θεωρείται ότι συντελείται από την ημέρα που συμπληρώνει ο υπάλληλος το χρόνο υπηρεσίας που απαιτείται για να προαχθεί στον επόμενο βαθμό, όχι όμως πριν από την έναρξη ισχύος του οικείου πίνακα προακτέων.

4. Στους πίνακες μη προακτέων περιλαμβάνονται οι υπάλληλοι που κρίνονται ως μη προακτέοι. Ως μη προακτέοι κρίνονται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, βάσει πραγματικών στοιχείων, οι υπάλληλοι που δεν πληρούν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις να ασκήσουν τα καθήκοντα του ανώτερου βαθμού.

5. Οι αποφάσεις προαγωγών δεν αναρτώνται στη Διαύγεια ούτε δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Το άρθρο 83 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 4369/2016 ([Α'33](#)).

Βλ. την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4940/2022 ([Α'112](#)), για την περίπτωση αξιολόγησης που παραπέμπεται στο Υπηρεσιακό Συμβούλιο του οικείου φορέα για τη διαμόρφωση κρίσης σύμφωνα με το παρόν άρθρο 83.

«Άρθρο 84

Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων

Για την τοποθέτηση και την λήξη θητείας των προϊσταμένων οργανικών μονάδων, επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, από την έναρξη ισχύος του ν. 4002/2011 ([Α' 180](#)) και καθ' όλη τη διάρκεια του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, χωρίς τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του παρόντος Κώδικα, βλ. τις παρ. 21 και 22 του άρθρου 55 του άνω ν. 4002/2011.

Με την παρ. 12 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)), είχε οριστεί ότι: «Μέχρι την πλήρωση των θέσεων Προϊσταμένων επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης που κενώνονται κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26) και του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (Α' 51), η τοποθέτηση των Προϊσταμένων διενεργείται με μόνη απόφαση του οικείου Υπουργού ή του οικείου οργάνου διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι υπάλληλοι που τοποθετούνται προϊστάμενοι σε αυτές τις οργανικές μονάδες πρέπει να διαθέτουν τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται για τη θέση που καταλαμβάνουν.»

Με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)), είχε οριστεί ότι: «1. Οι διατάξεις των άρθρων 84, 85, 86 και των άρθρων 157, 158, 159 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση των οργανικών διατάξεων των δημοσίων υπηρεσιών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

Με την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#)), είχε οριστεί ότι: «Τα αποτελέσματα του πρώτου σταδίου επιλογής προϊσταμένων για την πλήρωση των οριζόντιων θέσεων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης των Υπουργείων, οι οποίες προκηρύχθηκαν με την αριθμ. 1ΓΔ/2014 απόφαση – προκήρυξη κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (άρθρο πρώτο κυρωτικού νόμου 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4275/2014, δεν αναρτώνται και η σχετική διαδικασία δεν ολοκληρώνεται.»

Με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου τέταρτου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#)), είχε οριστεί ότι: «1. Μετά την έναρξη ισχύος του Κεφαλαίου Δ' του ν. 4369/2016, ειδικά συστήματα επιλογής προϊσταμένων για υπάλληλους που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Υπαλληλικού Κώδικα, δύνανται να ρυθμίζονται ή να διατηρούνται σε ισχύ με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης του τελευταίου. Προϊστάμενοι που επελέγησαν και τοποθετήθηκαν βάσει ειδικών διατάξεων έως την έναρξη ισχύος της παρούσας, συνεχίζουν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προεδρικών διαταγμάτων, με τα οποία δύναται να ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα με τους ήδη υπηρετούντες προϊσταμένους κατόπιν επιλογής. 2. Από τις ανωτέρω διατάξεις εξαιρείται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων.»

Με τις περ. γ) και δ) της παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 4622/2019 ([Α'133](#)) είχε οριστεί ότι: «γ) Τα συλλογικά όργανα επιλογής του άρθρου 86 του ως άνω Κώδικα ανασυγκροτούνται και ορίζονται τα μέλη αυτών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και το αργότερο εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δ) Εκκρεμείς σε οποιοδήποτε στάδιο κατά τη δημοσίευση του παρόντος προκηρύξεις για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης, Τμήματος, αυτοτελούς Τμήματος και ενδιάμεσων επιπέδων διοίκησης ή οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου προς τις προαναφερόμενες, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μετά την ανασυγκρότηση των συλλογικών οργάνων σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.»

Με την παρ. 9 του άρθρου 3 του ν. 4892/2022 ([Α' 28](#)), ορίστηκε ότι: «9. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι εκκρεμείς προκηρύξεις για την ανάδειξη Προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων και των Διευθύνσεων του e-Ε.Φ.Κ.Α. κατά τις διατάξεις του ν. 3528/2007 ματαιώνονται.»

1. Ως Προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης επιλέγονται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στις οικείες οργανικές διατάξεις, εφόσον:

α) έχουν ασκήσει καθήκοντα Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης για ένα (1) τουλάχιστον έτος ή

β) έχουν ασκήσει καθήκοντα Προϊσταμένου Διεύθυνσης για τρία (3) τουλάχιστον έτη ή

γ) είναι κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς διδακτορικού διπλώματος ή απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) ή κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, κατέχουν βαθμό Α' με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον οκτώ (8) έτη στον βαθμό αυτόν και είτε έχουν ασκήσει καθήκοντα Προϊσταμένου Τμήματος για τρία (3) έτη τουλάχιστον είτε έχουν κατά την τελευταία τριετία όλως εξαιρετική επίδοση στα καθήκοντά τους, ήτοι μέσο όρο βαθμολογίας από 90 έως 100 στις εκθέσεις αξιολόγησης, μετά από την οριστικοποίηση αυτών από την Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης ή

δ) κατέχουν τον βαθμό Α' με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον δέκα (10) έτη στον βαθμό αυτόν και είτε έχουν ασκήσει καθήκοντα Προϊσταμένου για πέντε (5) έτη τουλάχιστον, εκ των οποίων δύο (2) έτη σε Διεύθυνση, είτε έχουν κατά την τελευταία τριετία όλως εξαιρετική επίδοση στα καθήκοντά τους, ήτοι μέσο όρο βαθμολογίας από 90 έως 100 στις εκθέσεις αξιολόγησης μετά από την οριστικοποίηση αυτών από την Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης.

2. Ως Προϊστάμενοι Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικών μονάδων επιλέγονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στις οικείες οργανικές διατάξεις, εφόσον:

α) έχουν ασκήσει καθήκοντα Προϊσταμένου Διεύθυνσης επί ένα (1) έτος τουλάχιστον ή

β) είναι κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς διδακτορικού διπλώματος ή απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) ή κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, κατέχουν τον βαθμό Α' με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον έξι (6) έτη στον βαθμό αυτόν και είτε έχουν ασκήσει καθήκοντα Προϊσταμένου Τμήματος για ένα (1) έτος τουλάχιστον είτε έχουν κατά την τελευταία τριετία όλως εξαιρετική επίδοση στα καθήκοντά τους, ήτοι μέσο

όρο βαθμολογίας από 90 έως 100 στις εκθέσεις αξιολόγησης μετά από την οριστικοποίηση αυτών από την Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης ή

γ) κατέχουν τον βαθμό Α΄ και έχουν ασκήσει συνολικά τουλάχιστον για τρία (3) έτη καθήκοντα Προϊσταμένου Τμήματος ή

δ) κατέχουν τον βαθμό Α΄ με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον δέκα (10) έτη στον βαθμό αυτόν και έχουν κατά την τελευταία τριετία όλως εξαιρετική επίδοση στα καθήκοντά τους, ήτοι μέσο όρο βαθμολογίας από 90 έως 100 στις εκθέσεις αξιολόγησης μετά από την οριστικοποίηση αυτών από την Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης.

3. Ως Προϊστάμενοι Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στις οικείες οργανικές διατάξεις, εφόσον κατά την τελευταία τριετία έχουν αξιολογηθεί τουλάχιστον δύο (2) φορές με βαθμολογία από 75 έως 100 στις εκθέσεις αξιολόγησης, μετά από την οριστικοποίηση αυτών από την Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης και:

α) κατέχουν τον βαθμό Α΄ και έχουν τρία (3) έτη πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας ή

β) έχουν τον Α΄ βαθμό και έχουν ασκήσει για τουλάχιστον ένα (1) έτος καθήκοντα Προϊσταμένου Τμήματος.

4.α) Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για επιλογή σε θέση Προϊσταμένου οποιουδήποτε επιπέδου υπάλληλος που αποχωρεί αυτοδικαίως από την υπηρεσία εντός ενός (1) έτους από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των υποψηφιοτήτων.

β) Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για την επιλογή Προϊσταμένου ούτε να τοποθετηθεί Προϊστάμενος υπάλληλος, ο οποίος διανύει δοκιμαστική υπηρεσία ή τελεί σε διαθεσιμότητα ή αργία ή έχει καταδικαστεί τελεσιδικώς για τα αναφερόμενα στη παράγραφο 1 του άρθρου 8 του παρόντος αδικήματα ή του έχει επιβληθεί τελεσιδικά οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών, για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145.

Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται και κατά τη διαδικασία επιλογής για την πλήρωση των θέσεων των Υπηρεσιακών Γραμματέων του άρθρου 36 του ν. 4622/2019 (Α΄ 133).

5. Υπάλληλος που κατέχει τον βασικό τίτλο σπουδών, ο οποίος αποτελεί το τυπικό προσόν του κλάδου, οι υπάλληλοι του οποίου προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προΐστανται στη θέση που προκηρύσσεται, μπορεί να συμμετέχει στη διαδικασία επιλογής ανεξαρτήτως του κλάδου στον οποίο ανήκει. Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από τα ειδικά προσόντα και τους βασικούς τίτλους σπουδών που μπορεί να εξειδικεύονται με τις οικείες οργανικές διατάξεις, οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) μπορούν να συμμετέχουν ως υποψήφιοι στην προκήρυξη οποιασδήποτε οριζόντιας θέσης ευθύνης, ανεξάρτητα του τίτλου σπουδών που κατέχουν. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, οι απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. πρέπει να κατέχουν τα πρόσθετα προσόντα που απαιτούνται για την προκηρυσσόμενη οριζόντια θέση ευθύνης, ιδίως γνώση ξένης γλώσσας και απαιτούμενη εμπειρία. Επιπλέον, οι απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. μπορούν να συμμετέχουν σε προκηρύξεις για οποιαδήποτε άλλη θέση ευθύνης, εκτός όσων απαιτούν ειδικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις. Οι θέσεις ευθύνης του προηγούμενου εδαφίου καθορίζονται μετά από απόφαση του Υπουργού

Εσωτερικών, ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του αρμοδίου Υπουργού ή του οικείου Περιφερειάρχη, όταν πρόκειται για θέση ΟΤΑ β' βαθμού.

6. Οι προϋποθέσεις και τα προσόντα επιλογής πρέπει να συντρέχουν κατά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης υποψηφιότητας.

7. Οργανικές μονάδες είναι η Γενική Διεύθυνση, η Διεύθυνση, το Τμήμα, το αυτοτελές Τμήμα, οι οργανικές μονάδες αντίστοιχου επιπέδου προς τις προαναφερόμενες, καθώς και τυχόν ενδιάμεσα επίπεδα διοίκησης, όπως αυτά προβλέπονται από τις οικείες οργανικές διατάξεις. Όπου στις διατάξεις του παρόντος αναφέρεται οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης, λογίζεται και η Υποδιεύθυνση. Οι οργανικές μονάδες επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης που προβλέπονται στις οικείες οργανικές διατάξεις και οι αρμοδιότητές τους είναι όμοιες ή παρεμφερείς σε όλους τους φορείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, ιδίως, Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης, Οικονομικών Υπηρεσιών, Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Πληροφορικής, Διεύθυνση Διοικητικού / Προσωπικού, Πληροφορικής, Προμηθειών, Προϋπολογισμού, νοούνται εφεξής για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος ως οριζόντιες θέσεις ευθύνης.»

Το άρθρο 84:

-στο οποίο είχαν προστεθεί εδάφια στο τέλος της παρ. 1 με την παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 ([Α' 263](#)),

-είχε αντικατασταθεί από το άρθρο πρώτο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)),

-είχε προστεθεί φράση στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 με την παρ. 11 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)),

-είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 1 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)),

-είχε αντικατασταθεί από την παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)),

-είχε καταργηθεί το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 4 από την παρ. 1 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#)),

-είχε προστεθεί εδάφιο στο τέλος της περίπτωσης (β) της παραγράφου 4 με το άρθρο 18 του ν. 4638/2019 ([Α' 181](#)),

-αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

Με την δε παρ. 3 του άρθρου 79 ιδίου άνω ν. 4674/2020 ορίστηκε ότι: «Κατά την πρώτη εφαρμογή των άρθρων 84 έως 86 του ν. 3528/2007, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 47 του παρόντος, για την τελική μοριοδότηση, ο συνολικός αριθμός των μορίων κάθε κατηγορίας πολλαπλασιάζεται με τους εξής συντελεστές για όλα τα επίπεδα θέσεων ευθύνης: 33% για την ομάδα κριτηρίων (α), 33% για την ομάδα κριτηρίων (β), 34% για την ομάδα κριτηρίων (δ)»,

Με τις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου τετάρτου του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)) είχε οριστεί ότι: «1. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων υπαλλήλων που διανύθηκε στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε διεθνείς οργανισμούς, λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των άρθρων 84 και 85 του Υ.Κ. και λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Τμήματος. Προκειμένου για υπαλλήλους που είχαν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Διεύθυνσης πριν την απόσπασή τους, το ανωτέρω χρονικό διάστημα λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης. 2. Ο χρόνος υπηρεσίας, ο οποίος βάσει ειδικών διατάξεων που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λογίζεται ως

χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Τμήματος, λαμβάνεται υπόψη μόνο για την εφαρμογή των άρθρων 84 και 85 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου. 3. Ο χρόνος υπηρεσίας, ο οποίος διανύθηκε σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας με νόμιμη αναπλήρωση, λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας και λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84 και 85 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 85

«Κριτήρια επιλογής Προϊσταμένων

Για την τοποθέτηση και την λήξη θητείας των προϊσταμένων οργανικών μονάδων, επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, από την έναρξη ισχύος του ν. 4002/2011 ([Α' 180](#)) και καθ' όλη τη διάρκεια του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, χωρίς τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του παρόντος Κώδικα και του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)), με μόνη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για θητεία ενός έτους που μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές ή να διακόπτεται πριν τη λήξη της, με όμοια απόφαση και κύριο κριτήριο την επίτευξη των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων που τους έχουν τεθεί, βλ. τις παρ. 21 και 22 του άρθρου 55 του άνω ν. 4002/2011.

Με την παρ. 12 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)), είχε οριστεί ότι: «Μέχρι την πλήρωση των θέσεων Προϊσταμένων επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης που κενώνονται κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, [Α' 26](#)) και του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)), η τοποθέτηση των Προϊσταμένων διενεργείται με μόνη απόφαση του οικείου Υπουργού ή του οικείου οργάνου διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι υπάλληλοι που τοποθετούνται προϊστάμενοι σε αυτές τις οργανικές μονάδες πρέπει να διαθέτουν τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται για τη θέση που καταλαμβάνουν.»

Με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)) είχε οριστεί ότι: «1. Οι διατάξεις των άρθρων 84, 85, 86 και των άρθρων 157, 158, 159 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση των οργανικών διατάξεων των δημοσίων υπηρεσιών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

Με την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#)), είχε οριστεί ότι: «Τα αποτελέσματα του πρώτου σταδίου επιλογής προϊσταμένων για την πλήρωση των οριζόντιων θέσεων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης των Υπουργείων, οι οποίες προκηρύχθηκαν με την αριθμ. 1ΓΔ/2014 απόφαση – προκήρυξη κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (άρθρο πρώτο κυρωτικού νόμου 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4275/2014, δεν αναρτώνται και η σχετική διαδικασία δεν ολοκληρώνεται.»

Για την εξέταση των αιτήσεων για αναγνώριση προϋπηρεσίας, σύμφωνα με τις παρ. 2, 3 και 6 του άρθρου 98 του παρόντος Κώδικα και του π.δ. 69/2016 ([Α' 127](#)), οι οποίες εκκρεμούν κατά την ημερομηνία έκδοσης της πρώτης προκήρυξης για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, κατ' εφαρμογή των άρθρων 84-86 του παρόντος Κώδικα, βλ. την παρ. 3 του άρθρου τρίτου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#))

Με τις περ. γ) και δ) της παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 4622/2019 ([Α' 133](#)) είχε οριστεί ότι: «γ) Τα συλλογικά όργανα επιλογής του άρθρου 86 του ως άνω Κώδικα ανασυγκροτούνται και ορίζονται τα μέλη αυτών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και το αργότερο εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δ) Εκκρεμείς σε οποιοδήποτε στάδιο κατά τη δημοσίευση του παρόντος προκηρύξεις για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης, Τμήματος, αυτοτελούς Τμήματος και ενδιάμεσων επιπέδων διοίκησης ή οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου προς τις προαναφερόμενες, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μετά την ανασυγκρότηση των συλλογικών οργάνων σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.»

1. Για την επιλογή Προϊσταμένων λαμβάνονται υπόψη τέσσερις (4) ομάδες κριτηρίων:

α) Μοριοδότηση βάσει τυπικών, εκπαιδευτικών προσόντων και προσόντων επαγγελματικής κατάρτισης,

β) μοριοδότηση βάσει εργασιακής εμπειρίας και άσκησης καθηκόντων ευθύνης,

γ) μοριοδότηση βάσει αξιολόγησης και

δ) μοριοδότηση βάσει συνέντευξης.

2. Για την τελική μοριοδότηση ο συνολικός αριθμός των μορίων κάθε κατηγορίας πολλαπλασιάζεται με τον εξής συντελεστή, ανά θέση ευθύνης:

α) Για τη θέση Προϊσταμένου Τμήματος με συντελεστή βαρύτητας:

35% για την ομάδα κριτηρίων (α),

20% για την ομάδα κριτηρίων (β),

20% για την ομάδα κριτηρίων (γ) και

25% για την ομάδα κριτηρίων (δ).

β) Για τη θέση Προϊσταμένου Διεύθυνσης με συντελεστή βαρύτητας:

25% για την ομάδα κριτηρίων (α),

25% για την ομάδα κριτηρίων (β),

15% για την ομάδα κριτηρίων (γ) και

35% για την ομάδα κριτηρίων (δ).

γ) Για τη θέση Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης με συντελεστή βαρύτητας:

25% για την ομάδα κριτηρίων (α),

25% για την ομάδα κριτηρίων (β),

10% για την ομάδα κριτηρίων (γ) και

40% για την ομάδα κριτηρίων (δ).

3. Τα ως άνω κριτήρια αξιολογούνται ως ακολούθως:

α) Τα τυπικά - εκπαιδευτικά προσόντα μοριοδοτούνται ως εξής:

αα) Ο βασικός τίτλος σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του υποψηφίου με 100 μόρια.

αβ) Ο δεύτερος τίτλος σπουδών, εφόσον είναι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με 30 μόρια.

αγ) Συναφής μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών, ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας, με 200 μόρια και μη συναφής μεταπτυχιακός τίτλος με 70 μόρια. Σε κάθε περίπτωση, για την ως άνω μοριοδότηση ο μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών θα πρέπει να έχει αποκτηθεί μετά τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών. Μεταπτυχιακοί τίτλοι που ενσωματώνονται στον βασικό τίτλο σπουδών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 46 του ν. 4485/2017 (Α' 114), εφόσον είναι συναφείς, μοριοδοτούνται με 150 μόρια. Σε περίπτωση κατοχής επιπλέον του ενός (1) μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών συναφών ή μη συναφών με το αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης, αυτοί λαμβάνουν συνολικά 50 μόρια.

αδ) Η επιτυχής αποφοίτηση από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) με 275 μόρια.

αε) Συναφές διδακτορικό δίπλωμα με 350 μόρια. Μη συναφές διδακτορικό δίπλωμα με 100 μόρια. Σε περίπτωση κατοχής επιπλέον του ενός (1) διδακτορικών διπλωμάτων συναφών ή μη συναφών με το αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης, αυτά λαμβάνουν συνολικά 70 μόρια.

αστ) Η συνάφεια κρίνεται με αιτιολογία από το αρμόδιο Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων με βάση το αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης, όπως προκύπτει από τις οικείες οργανικές διατάξεις και το περίγραμμα θέσης εργασίας.

αζ) Η πιστοποιημένη επιμόρφωση που έχει παρασχεθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων των με αριθμ. ΔΙΕΚ/ΤΜ.Β/Φ.2/31/οικ.30214/10.11.2008 (Β' 2349) και ΔΙΕΚ/ΤΜ.Β/Φ.2/58/οικ.19975/16.9.2010 (Β' 1592) υπουργικών αποφάσεων, καθώς και η επιμόρφωση που παρέχεται από τις σχολές / εθνικά κέντρα επιμόρφωσης δημοσίων υπαλλήλων των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης και από τη Σχολή Προγραμματιστών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών των Ενόπλων Δυνάμεων μοριοδοτείται, με πέντε (5) μόρια ανά σεμινάριο επιμόρφωσης με ανώτατο όριο τα είκοσι (20) μόρια. Για τη βαθμολογία του κριτηρίου της πιστοποιημένης επιμόρφωσης, λαμβάνεται υπόψη η επιμόρφωση κατά την τελευταία δεκαετία.

αη) Η πιστοποιημένη γλωσσομάθεια μοριοδοτείται ως εξής: Η άριστη γνώση κάθε ξένης γλώσσας με 50 μόρια, η πολύ καλή γνώση με 30 μόρια και η καλή με 10 μόρια, με ανώτατο όριο τα 100 μόρια.

αθ) Η κατοχή από υποψήφιο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του πιστοποιητικού διοικητικής επάρκειας της παραγράφου 4 του άρθρου 82 του παρόντος, μοριοδοτείται με 30 μόρια.

Όλα τα ανωτέρω προσόντα πρέπει να αποδεικνύονται κατά τα οριζόμενα στο π.δ. 50/2001 (Α' 39).

Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από τα τυπικά - εκπαιδευτικά προσόντα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.000 μόρια.

β) Η εργασιακή εμπειρία και η άσκηση καθηκόντων ευθύνης μοριοδοτούνται και υπολογίζονται ως εξής:

βα) Ο χρόνος υπηρεσίας στον Δημόσιο, ο χρόνος υπηρεσίας εκτός δημοσίου τομέα και η άσκηση καθηκόντων ευθύνης στο δημόσιο τομέα μοριοδοτούνται ως εξής:

i) 1,5 μόρια για κάθε μήνα πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας στο Δημόσιο, εκτός του χρόνου που έχει διανυθεί σε θέση ευθύνης, με ανώτατο όριο τους 396 μήνες, ήτοι 33 έτη,

ii) 1 μόριο για κάθε μήνα προϋπηρεσίας εκτός δημοσίου τομέα που έχει αναγνωριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 98 του παρόντος, με ανώτατο όριο τους 84 μήνες, ήτοι 7 έτη και

iii) 3 μόρια για κάθε πλήρη μήνα άσκησης καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Τμήματος, 4 μόρια για κάθε πλήρη μήνα άσκησης καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Διεύθυνσης, 5,5 μόρια για κάθε πλήρη μήνα άσκησης καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και 6 μόρια για κάθε πλήρη μήνα άσκησης καθηκόντων Υπηρεσιακού Γραμματέα.

ββ) Χρόνος υπηρεσίας ή απασχόλησης μεγαλύτερος του δεκαπενθημέρου, εφόσον είναι συνεχής, λογίζεται ως πλήρης μήνας. Η μοριοδότηση του χρόνου άσκησης καθηκόντων ευθύνης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τους 120 μήνες, ήτοι τα δέκα έτη συνολικά. Σε περίπτωση που στο πρόσωπο του υποψηφίου συντρέχουν όλες οι περιπτώσεις του στοιχείου iii, λαμβάνονται καταρχάς υπόψη τα μόρια άσκησης καθηκόντων Υπηρεσιακού Γραμματέα, ακολούθως τα μόρια άσκησης καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, ακολούθως τα μόρια άσκησης καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Διεύθυνσης και τέλος τα μόρια άσκησης καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Τμήματος, μέχρι τη συμπλήρωση του ανώτατου αριθμού μηνών. Για την ως άνω μοριοδότηση της υπηρεσίας σε θέση ευθύνης, θα πρέπει το ήμισυ τουλάχιστον του συνόλου της θητείας του υποψηφίου ως Προϊσταμένου, να έχει διανυθεί κατόπιν διαδικασιών επιλογής ή/και τοποθέτησης. Σε αντίθετη περίπτωση, η υπηρεσία σε θέση ευθύνης που δεν έχει διανυθεί κατόπιν διαδικασιών επιλογής ή/και τοποθέτησης πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 0,85 για κάθε πλήρη μήνα άσκησης καθηκόντων ευθύνης οποιουδήποτε επιπέδου.

«Υποψήφιος που έχει ασκήσει καθήκοντα ευθύνης, οποιουδήποτε επιπέδου, πάνω από 120 μήνες, ήτοι πάνω από δέκα έτη συνολικά, για το χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τους 120 μήνες μοριοδοτείται με 1,5 μόριο για κάθε μήνα πραγματικής άσκησης των ανωτέρω καθηκόντων.»

Το μέσα σε «» εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4690/2020 (Α'104).

«Το σύνολο των μηνών για τους οποίους δύναται να μοριοδοτηθεί ο υπάλληλος σύμφωνα με τις υποπερ. βα (i) και βα (iii) της περ. β) της παρ. 3 δεν δύναται να υπερβαίνει το ανώτατο όριο των τριάντα τριών (33) ετών, ήτοι των τριακοσίων ενενήντα έξι (396) μηνών συνολικά.»

Το μέσα σε «» εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4795/2021 (Α'62).

βγ) Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από την εργασιακή εμπειρία και την άσκηση καθηκόντων ευθύνης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.000 μόρια.

γ) Αξιολόγηση

Η μοριοδότηση του κριτηρίου της αξιολόγησης εξάγεται με βάση τον μέσο όρο των εκθέσεων αξιολόγησης της τελευταίας τριετίας. Ειδικά, κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, ήτοι μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής Προϊσταμένων όλων των επιπέδων οργανικών μονάδων, η αξιολόγηση, ως προϋπόθεση επιλογής σύμφωνα με το άρθρο 84 του παρόντος και ως μοριοδοτούμενο κριτήριο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, δεν λαμβάνεται υπόψη. Προκειμένου να ληφθεί

υπόψη η αξιολόγηση, ο υποψήφιος προϊστάμενος πρέπει να έχει αξιολογηθεί με τις διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α' 33) ή ειδικά συστήματα αξιολόγησης, για δύο (2) τουλάχιστον αξιολογικές περιόδους, οπότε και λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των εκθέσεων αξιολόγησης των δύο (2) αυτών περιόδων.

Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από την αξιολόγηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.000 μόρια, κατόπιν της απαιτούμενης αναγωγής της βαθμολογίας στην κλίμακα του χίλια (1.000).

«δ) Δομημένη συνέντευξη:

Η δομημένη συνέντευξη διενεργείται από τα αρμόδια Συμβούλια του άρθρου 86 του παρόντος, με πρόβλεψη της αναγκαίας «ζωντανής βοήθειας» για άτομα με αναπηρία (ενδεικτικά, διερμηνέων νοηματικής), εφόσον αυτό απαιτείται.

Σκοπός της δομημένης συνέντευξης είναι το αρμόδιο Συμβούλιο να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα, την ικανότητα και την καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων της θέσης ευθύνης, για την οποία κρίνεται. Κατά το στάδιο αυτό λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του προσωπικού Μητρώου του υπαλλήλου, η αίτηση υποψηφιότητας και το βιογραφικό σημείωμά του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. δ' των παρ. 7 και 8 του άρθρου 86 του παρόντος.

Η δομημένη συνέντευξη περιλαμβάνει δύο (2) θεματικές ενότητες ως εξής:

δα. Δομημένη συζήτηση επί θεμάτων σχετικών με το αντικείμενο του φορέα και τις αρμοδιότητες των οργανωτικών μονάδων των σχετικών με την προκηρυσσόμενη θέση, σε συνάρτηση με τις δεξιότητες και προσόντα του υποψηφίου, όπως προκύπτουν από το βιογραφικό του και τα στοιχεία του προσωπικού του Μητρώου.

δβ. Ανάπτυξη ενός υποθετικού σεναρίου γενικού διοικητικού ενδιαφέροντος που έχει ως σκοπό να αξιολογήσει τις διοικητικές ικανότητες του υποψηφίου να προγραμματίζει, να συντονίζει, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις και να διαχειρίζεται κρίσεις.

Για τη μοριοδότηση λαμβάνονται υπόψη επίσης οι επικοινωνιακές δεξιότητες, η ικανότητα διαχείρισης χρόνου, τα χαρακτηριστικά ηγεσίας, ιδίως, υπό συνθήκες πίεσης, η ικανότητα συντονισμού ομάδων εργασίας και η δημιουργικότητα του υποψηφίου.

Κάθε σκέλος της συνέντευξης μοριοδοτείται κατ' ανώτατο όριο με πεντακόσια (500) μόρια. Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από κάθε μέλος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα χίλια (1.000) μόρια.

Η τελική μοριοδότηση της συνέντευξης κάθε υποψηφίου προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των μελών του αρμόδιου Συμβουλίου. Σε περίπτωση που υποψήφιος λαμβάνει τελική μοριοδότηση στη συνέντευξη μικρότερη του πεντακόσια (500) κατά τα ως άνω οριζόμενα, αποκλείεται από την περαιτέρω διαδικασία ανεξαρτήτως από τον συνολικό αριθμό μορίων που συγκεντρώνει σύμφωνα με την παρ. 4 και δεν συμπεριλαμβάνεται στον οικείο πίνακα φθίνουσας σειράς κατάταξης που καταρτίζεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 86.

Το περιεχόμενο της συνέντευξης με τα κρίσιμα και ουσιαστικά σημεία της αναφέρεται συνοπτικά στο πρακτικό του Συμβουλίου, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των υποψηφίων, και η μοριοδότηση για τον εκάστοτε υποψήφιο αιτιολογείται συνοπτικά από κάθε μέλος ως προς κάθε ένα από τα δύο σκέλη της συνέντευξης.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης υποστηρίζει επιστημονικά τη διαδικασία των δομημένων συνεντεύξεων παρέχοντας την απαιτούμενη τεχνογνωσία στα μέλη των Συμβουλίων που διεξάγουν τις συνεντεύξεις.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται η διαδικασία διεξαγωγής της δομημένης συνέντευξης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

Η περ. δ' στην οποία:

-είχε προστεθεί νέο εδάφιο μετά το πέμπτο εδάφιο της υποπερ. δβ' για την περίπτωση που υποψήφιος λαμβάνει τελική μοριοδότηση στη δομημένη συνέντευξη μικρότερη του 500 και είχε διαμορφωθεί στο σύνολό της με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4915/2022 ([Α'63](#)),

-τροποποιήθηκε το έκτο εδάφιο της υποπερ. δβ' ως προς την παραπομπή στο άρθρο 86 περί διαδικασίας επιλογής προϊσταμένων και συγκεκριμένα ως προς την περίπτωση που υποψήφιος λαμβάνει τελική μοριοδότηση στη δομημένη συνέντευξη για οποιοδήποτε επίπεδο θέσεως ευθύνης μικρότερη του πεντακόσια (500) και η περ. αυτή διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 53 του ν. 4954/2022 ([Α'136](#)).

Με την παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4915/2022 ([Α'63](#)) ορίστηκε ότι: «Η ρύθμιση της παρ. 1 περί αποκλεισμού υποψηφίου από την περαιτέρω διαδικασία επιλογής σε περίπτωση που λάβει τελική μοριοδότηση στη συνέντευξη μικρότερη του πεντακόσια (500) εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών διαδικασιών στις οποίες υποψήφιοι δεν έχουν κληθεί σε συνέντευξη μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.»

4. Το συνολικό αποτέλεσμα της μοριοδότησης κάθε ομάδας κριτηρίων ανά υποψήφιο πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας και εξάγεται το συνολικό άθροισμα. Η συνολική βαθμολογία των κριτηρίων εξάγεται με προσέγγιση δύο (2) δεκαδικών ψηφίων.

5. Για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84 και 85, λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά η άσκηση καθηκόντων Υπηρεσιακού Γραμματέα και η εν τοις πράγμασι άσκηση καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος αντίστοιχα, που έχει διανυθεί σε Υπουργεία, Γενικές και Ειδικές Γραμματείες, αποκεντρωμένες διοικήσεις, Ν.Π.Δ.Δ., Ανεξάρτητες Αρχές, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, σε αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως εκάστοτε οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

6. Με απόφαση του αρμόδιου Συμβουλίου Επιλογής επιτρέπεται ειδικά για οργανικές μονάδες, των οποίων το αντικείμενο των αρμοδιοτήτων τους ταυτίζεται ή είναι παρεμφερές, η διεξαγωγή της δομημένης συνέντευξης να αφορά το σύνολο των οργανικών μονάδων αυτών, οι οποίες αποτελούν για τους σκοπούς της διάταξης αυτής μία ενιαία προκηρυσσόμενη θέση. Στην περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι που περιλαμβάνονται στους επτά πρώτους στη σειρά κατάταξης για περισσότερες από μία από τις θέσεις ευθύνης του προηγούμενου εδαφίου καλούνται σε συνέντευξη μία φορά από το οικείο συμβούλιο και με τη βαθμολογία αυτή κατατάσσονται στο σύνολο των τελικών πινάκων κατάταξης.»

Το άρθρο 85:

-που είχε συμπληρωθεί από την παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3801/2009 ([Α'163](#)),

-είχε αντικατασταθεί από το άρθρο πρώτο του ν. 3839/2010 ([Α'51](#) – Διόρθ. Σφάλμ. στο ΦΕΚ [Α'83/1.6.2010](#)),

-είχε τροποποιηθεί από την παρ. 4 του άρθρου 46 του ν. 3979/2011 ([Α'138](#)),

- είχε τροποποιηθεί από την παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 ([Α' 180](#)),
- είχε τροποποιηθεί από την παρ. 33 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)),
- είχε τροποποιηθεί από τις περ. α', β' και γ' της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4115/2013 ([Α' 24](#)),
- είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 1 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)),
- είχε αντικατασταθεί από την παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)),
- είχε τροποποιηθεί από την παρ. 3 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#)),
- είχε τροποποιηθεί από το άρθρο 277 του ν. 4555/2018 ([Α' 133](#)),
- είχε τροποποιηθεί από την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4590/2019 ([Α' 17](#)),
- είχε τροποποιηθεί από την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4598/2019 ([Α' 36](#)),
- αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από την παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

Με την δε παρ. 3 του άρθρου 79 ιδίου άνω ν. 4674/2020 ορίστηκε ότι: «Κατά την πρώτη εφαρμογή των άρθρων 84 έως 86 του ν. 3528/2007, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 47 του παρόντος, για την τελική μοριοδότηση, ο συνολικός αριθμός των μορίων κάθε κατηγορίας πολλαπλασιάζεται με τους εξής συντελεστές για όλα τα επίπεδα θέσεων ευθύνης: 33% για την ομάδα κριτηρίων (α), 33% για την ομάδα κριτηρίων (β), 34% για την ομάδα κριτηρίων (δ)».

Με τις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου τετάρτου του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)) είχε οριστεί ότι: «1. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων υπαλλήλων που διανύθηκε στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε διεθνείς οργανισμούς, λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των άρθρων 84 και 85 του Υ.Κ. και λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Τμήματος. Προκειμένου για υπαλλήλους που είχαν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Διεύθυνσης πριν την απόσπασή τους, το ανωτέρω χρονικό διάστημα λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης. 2. Ο χρόνος υπηρεσίας, ο οποίος βάσει ειδικών διατάξεων που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Τμήματος, λαμβάνεται υπόψη μόνο για την εφαρμογή των άρθρων 84 και 85 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου. 3. Ο χρόνος υπηρεσίας, ο οποίος διανύθηκε σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας με νόμιμη αναπλήρωση, λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας και λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84 και 85 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου.»

Με την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)), το τελευταίο εδάφιο της οποίας είχε καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 47 του ν. 4509/2017 ([Α' 201](#)), είχε οριστεί ότι: «γ) Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζεται το κριτήριο της περίπτωσης γ' (μοριοδότηση βάσει αξιολόγησης) της παραγράφου 1 του άρθρου 85 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 και το κριτήριο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 88 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007.»

Άρθρο 86

«Διαδικασία Επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων

Για την τοποθέτηση και την λήξη θητείας των προϊσταμένων οργανικών μονάδων, επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, από την έναρξη ισχύος του ν. 4002/2011 ([Α' 180](#)) και καθ' όλη τη διάρκεια του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, χωρίς τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του παρόντος Κώδικα και του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (Α' 51), με μόνη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για θητεία ενός έτους που μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές ή να διακόπτεται πριν τη λήξη της, με όμοια απόφαση και κύριο κριτήριο την επίτευξη των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων που τους έχουν τεθεί, βλ. τις παρ. 21 και 22 του άρθρου 55 του άνω ν. 4002/2011.

Με την παρ. 12 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)), είχε οριστεί ότι: «Μέχρι την πλήρωση των θέσεων Προϊσταμένων επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης που κενώνονται κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26) και του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (Α' 51), η τοποθέτηση των Προϊσταμένων διενεργείται με μόνη απόφαση του οικείου Υπουργού ή του οικείου οργάνου διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι υπάλληλοι που τοποθετούνται προϊστάμενοι σε αυτές τις οργανικές μονάδες πρέπει να διαθέτουν τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται για τη θέση που καταλαμβάνουν.»

Με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)) είχε οριστεί ότι: «Οι διατάξεις των άρθρων 84, 85, 86 και των άρθρων 157, 158, 159 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση των οργανικών διατάξεων των δημοσίων υπηρεσιών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

Με την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#)) είχε οριστεί ότι: «Τα αποτελέσματα του πρώτου σταδίου επιλογής προϊσταμένων για την πλήρωση των οριζόντιων θέσεων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης των Υπουργείων, οι οποίες προκηρύχθηκαν με την αριθμ. 1ΓΔ/2014 απόφαση – προκήρυξη κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (άρθρο πρώτο κυρωτικού νόμου 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.4275/2014, δεν αναρτώνται και η σχετική διαδικασία δεν ολοκληρώνεται.»

Με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου τέταρτου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#)), ορίστηκε ότι: « 1. Μετά την έναρξη ισχύος του Κεφαλαίου Δ' του ν. 4369/2016, ειδικά συστήματα επιλογής προϊσταμένων για υπάλληλους που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Υπαλληλικού Κώδικα, δύνανται να ρυθμίζονται ή να διατηρούνται σε ισχύ με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης του τελευταίου. Προϊστάμενοι που επελέγησαν και τοποθετήθηκαν βάσει ειδικών διατάξεων έως την έναρξη ισχύος της

παρούσας, συνεχίζουν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την έκδοση των προβλεπομένων στο προηγούμενο εδάφιο προεδρικών διαταγμάτων, με τα οποία δύναται να ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα με τους ήδη υπηρετούντες προϊσταμένους κατόπιν επιλογής. 2. Από τις ανωτέρω διατάξεις εξαιρείται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων.»

Με τις περ. γ) και δ) της παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 4622/2019 ([Α'133](#)) είχε οριστεί ότι: «γ) Τα συλλογικά όργανα επιλογής του άρθρου 86 του ως άνω Κώδικα ανασυγκροτούνται και ορίζονται τα μέλη αυτών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και το αργότερο εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δ) Εκκρεμείς σε οποιοδήποτε στάδιο κατά τη δημοσίευση του παρόντος προκηρύξεις για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης, Τμήματος, αυτοτελούς Τμήματος και ενδιάμεσων επιπέδων διοίκησης ή οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου προς τις προαναφερόμενες, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μετά την ανασυγκρότηση των συλλογικών οργάνων σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 79 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)), είχε οριστεί ότι: «Κατά την πρώτη εφαρμογή των άρθρων 84 έως 86 του ν. 3528/2007, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 47 του παρόντος, για την τελική μοριοδότηση, ο συνολικός αριθμός των μορίων κάθε κατηγορίας πολλαπλασιάζεται με τους εξής συντελεστές για όλα τα επίπεδα θέσεων ευθύνης: 33% για την ομάδα κριτηρίων (α), 33% για την ομάδα κριτηρίων (β), 34% για την ομάδα κριτηρίων (δ)».

«1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων των Υπουργείων, αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών, Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, Ο.Τ.Α. β' βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ., «καθώς και των ανεξάρτητων αρχών».

Το ΕΙ.Σ.Ε.Π. είναι πενταμελές και αποτελείται:

α) από δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) που υποδεικνύονται από τον/την Πρόεδρό του,

β) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρό του,

γ) ένα (1) μέλος του Επιστημονικού - Εκπαιδευτικού Συμβουλίου ή προϊστάμενο Διεύθυνσης Εκπαιδευτικής Μονάδας του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρό του και

«δ) τον Υπηρεσιακό Γραμματέα, εφόσον προβλέπεται, άλλως Γενικό Γραμματέα του οικείου Υπουργείου, εάν η προς πλήρωση θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ανήκει σε Υπουργείο ή τον προϊστάμενο της αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας, αν η θέση προς πλήρωση ανήκει σε αυτοτελή δημόσια υπηρεσία ή έναν (1) Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εάν η θέση ανήκει σε Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή τον Εκτελεστικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, εάν η θέση ανήκει σε Ο.Τ.Α. β' βαθμού ή τον Υπηρεσιακό Γραμματέα, εφόσον προβλέπεται, άλλως Γενικό Γραμματέα του εποπτεύοντος Υπουργείου, εάν η προς πλήρωση θέση ανήκει σε Ν.Π.Δ.Δ.»

Γραμματέας του ΕΙ.Σ.Ε.Π. και νόμιμος αναπληρωτής αυτού ορίζονται υπάλληλοι του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης κατηγορίας ΠΕ με Α' βαθμό. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, μετά από σύμφωνη γνώμη

του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π., η γραμματειακή υποστήριξη της λειτουργίας του ΕΙ.Σ.Ε.Π. μπορεί να ανατίθεται στο Α.Σ.Ε.Π. Με απόφαση του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π. μπορεί να ορίζονται υπάλληλοι του Α.Σ.Ε.Π. για τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη της λειτουργίας των ΕΙ.Σ.Ε.Π.

Ειδικά για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σε περίπτωση που δεν υπάρχει Γενικός Γραμματέας, ως μέλος ορίζεται ο Ειδικός Γραμματέας του Υπουργείου που προΐσταται των υπηρεσιών του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα.

Με όμοια απόφαση μπορούν να συνιστώνται στο Υπουργείο Εσωτερικών περισσότερα ΕΙ.Σ.Ε.Π. με τη συγκρότηση που ορίζεται στην παρούσα παράγραφο, καθώς και να καθορίζεται η κατανομή των αρμοδιοτήτων τους.

Ειδικά για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων στις ανεξάρτητες Αρχές συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών διακριτό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων, το οποίο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών από: Δύο (2) μέλη του Α.Σ.Ε.Π., εκ των οποίων ο ένας ορίζεται Πρόεδρος, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Α.Σ.Ε.Π. με τους αναπληρωτές τους, δύο (2) Νομικούς Συμβούλους ή Παρέδρους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υποδεικνύονται αρμοδίως, και ένα (1) μέλος της οικείας ανεξάρτητης Αρχής, που αφορά η προκηρυσσόμενη θέση επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης με τον αναπληρωτή του. Εφόσον δεν προβλέπονται μέλη στην οικεία ανεξάρτητη Αρχή, ως πέμπτο μέλος ορίζεται ένα επιπλέον μέλος του Α.Σ.Ε.Π. με τον αναπληρωτή του κατά τα ανωτέρω. Γραμματέας και αναπληρωτής του Συμβουλίου αυτού ορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π. υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών ή του Α.Σ.Ε.Π. κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α΄.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση στους γραμματείς των Ειδικών Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων με βάση, ιδίως, τον αριθμό των συνεδριάσεων στις οποίες μετείχαν και τον αριθμό των προκηρύξεων που ολοκληρώθηκαν.»

Στην παρ. 1,

-στο τέλος της οποίας είχε προστεθεί εδάφιο με την παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 4509/2017 ([Α΄201](#)),

-το δεύτερο εδάφιο της περ. δ) είχε αντικατασταθεί από την παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4590/2019 ([Α΄17](#)).

-στην περ. δ) είχε προστεθεί εδάφιο με την περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4598/2019 ([Α΄36](#))

-είχε αντικατασταθεί η περ. δ) από την περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 113 του ν. 4622/2019 ([Α΄133](#)), με τις δε περ. α) και β) της παρ. 2 ιδίου άρθρου είχε οριστεί ότι: «α) Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ μετά την τοποθέτηση του συνόλου των Υπηρεσιακών Γραμματέων των Υπουργείων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 του παρόντος. β) Από τη δημοσίευση του παρόντος οι κατ' εξουσιοδότηση, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007), εκδοθείσες πράξεις συγκρότησης και ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων επιλογής παύουν να ισχύουν χωρίς άλλη διατύπωση»,

-στο πρώτο εδάφιο της οποίας είχε προστεθεί φράση με την παρ. 1 και στο τέλος της οποίας είχαν προστεθεί εδάφια με την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4795/2021 ([Α΄62](#)),

-στην περ. δ) ο Υπηρεσιακός Γραμματέας του εποπτεύοντος Υπουργείου αντικαταστάθηκε από τον Εκτελεστικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας ειδικώς για την περίπτωση που η προς πλήρωση θέση ανήκει σε Ο.Τ.Α. β' βαθμού και Γενικός Γραμματέας του οικείου ή εποπτεύοντος Υπουργείου ορίζεται μέλος του ΕΙ.Σ.Ε.Π. και η περ. δ) διαμορφώθηκε εκ νέου στο σύνολό της από το άρθρο 28 του ν. 4829/2021 ([Α'166](#)),

-προστέθηκε εδάφιο στο τέλος της και η παρ. 1 διαμορφώθηκε εκ νέου στο σύνολό της ως άνω από το άρθρο 28 του ν. 4873/2021 ([Α'248](#)).

Εκδόθηκε η υπ' αρ. ΔΙΑΚ/Φ.33/οικ.38337/6-11-2019 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Σύσταση και ανασυγκρότηση τριών (3) Ειδικών Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) στο Υπουργείο Εσωτερικών» ([Β' 4170](#)) η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. ΔΙΑΚ/Φ.33/3247/19-2-2025 ([Β' 1058](#)) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΑΚ/Φ.33/οικ.38337/6.11.2019 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών «Σύσταση και ανασυγκρότηση τριών (3) Ειδικών Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) στο Υπουργείο Εσωτερικών» ([Β' 4170](#)).

«2. Σε κάθε Υπουργείο, με απόφαση του οικείου Υπουργού, σε κάθε αυτοτελή Γενική ή Ειδική Γραμματεία, με απόφαση του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα, σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση, με απόφαση του Συντονιστή της, και σε κάθε Ν.Π.Δ.Δ. που έχει δικό του Υπηρεσιακό Συμβούλιο, με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού συνιστάται Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο: α) για την επιλογή προϊσταμένων Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και β) για τη διεξαγωγή των δομημένων συνεντεύξεων του άρθρου 85 για την επιλογή των προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας. Τα Σ.Ε.Π. είναι πενταμελή και αποτελούνται από:

α) τον Υπηρεσιακό Γραμματέα του οικείου Υπουργείου ή τον προϊστάμενο της αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας ή τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή τον Υπηρεσιακό Γραμματέα του εποπτεύοντος το Ν.Π.Δ.Δ. Υπουργείου,

β) έναν (1) προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή αντίστοιχης οργανικής μονάδας των ως άνω φορέων, και εφόσον δεν προβλέπεται θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης στον φορέα, έναν προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης που υποδεικνύεται από τον αρμόδιο Υπουργό,

γ) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και

δ) δύο (2) μέλη του Α.Σ.Ε.Π.. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του οικείου Υπουργού μπορεί να συσταθούν περισσότερα Σ.Ε.Π. για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών επιλογής στους εποπτευόμενους φορείς των Υπουργείων. Γραμματείς των Σ.Ε.Π. και οι νόμιμοι αναπληρωτές τους ορίζονται υπάλληλοι του οικείου φορέα κατηγορίας ΠΕ με Α' βαθμό.

Για τις υπηρεσίες που έχουν κοινό υπηρεσιακό συμβούλιο, αρμόδιο είναι το Σ.Ε.Π. της εποπτεύουσας αρχής. Σε περιπτώσεις αντικειμενικής αδυναμίας σύστασης και συγκρότησης Σ.Ε.Π. που αιτιολογείται ειδικά από τον οικείο φορέα, οι επιλογές διενεργούνται από τα Σ.Ε.Π. της εποπτεύουσας αρχής του φορέα αυτού. Τα Σ.Ε.Π. των ανεξάρτητων αρχών συγκροτούνται με απόφαση του Προέδρου ή Επικεφαλής της οικείας ανεξάρτητης αρχής και αποτελούνται από έναν (1) Αντιπρόεδρο ή έναν (1) εκ των Βοηθών Συνηγόρων του Πολίτη ή μέλος της οικείας αρχής ως Πρόεδρο, ένα (1) μέλος της οικείας αρχής ή έναν (1) εκ των Βοηθών Συνηγόρων του Πολίτη ως

μέλος, έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δύο (2) μέλη του Α.Σ.Ε.Π..

Ειδικά για τα νοσηλευτικά ιδρύματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας που έχουν δικό τους Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή συμμετέχουν σε Κοινό Υπηρεσιακό Συμβούλιο συστήνεται, σε κάθε Υγειονομική Περιφέρεια, Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο: για α) την επιλογή προϊσταμένων Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και β) τη διεξαγωγή των δομημένων συνεντεύξεων του άρθρου 85 για την επιλογή των προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας ενός εκάστου Ν.Π.Δ.Δ.. Το Συμβούλιο είναι πενταμελές, συγκροτείται με απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου Υγείας και αποτελείται από:

- αα) δύο (2) μέλη του Α.Σ.Ε.Π., με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους,
- αβ) έναν (1) Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με τον αντίστοιχο αναπληρωτή του,
- αγ) έναν (1) Διοικητή Υ.Πε., με αναπληρωτή έναν Υποδιοικητή Υ.Πε.,
- αδ) έναν (1) Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Υγείας ή έναν (1) Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης άλλων Υπουργείων σε περίπτωση που δεν επαρκούν οι Προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Υγείας, με αναπληρωτή έναν (1) Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Υγείας ή έναν (1) Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης άλλων Υπουργείων σε περίπτωση που δεν επαρκούν οι Προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Υγείας, ο οποίος πρέπει να έχει επιλεγεί και τοποθετηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Πρόεδρος του Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων ορίζεται, με την ανωτέρω απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου Υγείας, ένα από τα δύο μέλη του Α.Σ.Ε.Π.. Ως Γραμματείς των Σ.Ε.Π. και αναπληρωτές τους ορίζονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ με Α΄ βαθμό που υπηρετούν σε Υγειονομική Περιφέρεια, μετά από πρόταση του Διοικητή της κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας.

Το Σ.Ε.Π. του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. και αποτελείται από:

- α) έναν (1) Αντιπρόεδρο του Ν.Σ.Κ. ή Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, ως Πρόεδρο,
- β) έναν (1) προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών που υποδεικνύεται από τον Υπουργό Οικονομικών,
- γ) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ. και δ) δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.).

Η επιλογή των προϊσταμένων Τμήματος γίνεται από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του Ν.Σ.Κ., πλην της διεξαγωγής της δομημένης συνέντευξης που διενεργείται από το οικείο Σ.Ε.Π.»

Στην παρ. 2,

-η περ. β) της οποίας είχε αντικατασταθεί από την παρ. 4 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 (Α΄ 46),

-στην οποία είχαν προστεθεί τελευταία εδάφια με την παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 4590/2019 (Α΄ 17).

-η περ. α) του δευτέρου εδαφίου της οποίας είχε αντικατασταθεί από την περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 113 του ν. 4622/2019 (Α΄ 133), με τις δε περ. α) και β) της παρ. 2 ιδίου άρθρου είχε οριστεί ότι: «α) Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ μετά την τοποθέτηση του συνόλου των Υπηρεσιακών Γραμματέων

των Υπουργείων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 του παρόντος. β) Από τη δημοσίευση του παρόντος οι κατ' εξουσιοδότηση, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007), εκδοθείσες πράξεις συγκρότησης και ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων επιλογής παύουν να ισχύουν χωρίς άλλη διατύπωση»,

-που είχε συμπληρωθεί με την περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4674/2020 ([Α'53](#)),

-στο τέλος της οποίας προστέθηκαν εδάφια με την παρ. 11 του άρθρου 66 του ν. 4714/2020 ([Α'148](#)),

-αντικαταστάθηκαν τα έκτο και έβδομο εδάφια και η παρ. 2 διαμορφώθηκε εκ νέου στο σύνολό της ως άνω από το άρθρο 37 του ν. 4735/2020 ([Α'197](#)).

«Ειδικά για το Μετοχικό Ταμείο Στρατού (Μ.Τ.Σ), το Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού (Μ.Τ.Ν.), το Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας (Μ.Τ.Α.) και το Νοσηλευτικό Ίδρυμα Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.), αρμόδιο είναι το Συμβούλιο Επιλογής Προϊστάμενων (Σ.Ε.Π.) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 32 του ν. 4795/2021 ([Α'62](#)).

«3. Τα μέλη του ΕΙ.Σ.Ε.Π. και των Σ.Ε.Π. ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Ειδικότερα ο αναπληρωτής του μέλους της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου έχει την ίδια ιδιότητα με το τακτικό μέλος και προέρχεται από άλλο φορέα, κατόπιν δημόσιας κλήρωσης που διενεργείται από τριμελή επιτροπή, αποτελούμενη από μέλη του ΑΣΕΠ και συγκροτούμενη με απόφαση του Προέδρου του, στην οποία ορίζεται ο πρόεδρος της επιτροπής, καθώς και ο γραμματέας που έχει την ιδιότητα διοικητικού υπαλλήλου του Δημοσίου.

Με την απόφαση σύστασης των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος ορίζεται ως Πρόεδρος ένας από τα δύο μέλη του Α.Σ.Ε.Π.. Η θητεία των μελών του ΕΙ.Σ.Ε.Π. και των Σ.Ε.Π. είναι τριετής.

Το ΕΙ.Σ.Ε.Π. δύναται να συνεδριάζει και στην έδρα του Α.Σ.Ε.Π.»

Η παρ. 3,

-στην οποία είχε προστεθεί εδάφιο μετά το πρώτο εδάφιο, και έτερο εδάφιο στο τέλος αυτής, με τις παρ. 5 και 6 αντίστοιχα του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 ([Α'46](#)),

-στην οποία είχε προστεθεί τελευταίο εδάφιο με την παρ. 3 του άρθρου 121 του ν. 4549/2018 ([Α'105](#)),

-αντικαταστάθηκε ως άνω από την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 113 του ν. 4622/2019 ([Α'133](#)). Με τις δε περ. α) και β) της παρ. 2 ιδίου άρθρου ορίστηκε ότι: «α) Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ μετά την τοποθέτηση του συνόλου των Υπηρεσιακών Γραμματέων των Υπουργείων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 του παρόντος. β) Από τη δημοσίευση του παρόντος οι κατ' εξουσιοδότηση, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007), εκδοθείσες πράξεις συγκρότησης και ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων επιλογής παύουν να ισχύουν χωρίς άλλη διατύπωση».

«Οι δομημένες συνεντεύξεις του άρθρου 85 για την επιλογή των Προϊσταμένων Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου

οργανικής μονάδας, είναι δυνατόν να διεξάγονται στην έδρα του Α.Σ.Ε.Π.. Ειδικά στις περιπτώσεις που η έδρα των φορέων βρίσκεται εκτός Αθηνών, οι συνεδριάσεις των Σ.Ε.Π. διενεργούνται στην Κεντρική Υπηρεσία του οικείου φορέα με έδρα την Αθήνα. Εφόσον δεν υπάρχει Κεντρική Υπηρεσία με έδρα την Αθήνα, οι συνεδριάσεις διενεργούνται στην έδρα του Α.Σ.Ε.Π.»

Τα μέσα σε «» εδάφια προστέθηκαν στο τέλος της παρ. 3 από την περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

4. Η επιλογή των προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας γίνεται από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του άρθρου 159.

«Ειδικά για τις Ανεξάρτητες Αρχές, αρμόδιο για την επιλογή Προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας είναι το υπηρεσιακό συμβούλιο της Αρχής.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε στην παρ. 4 με την παρ. 3 του άρθρου 40 του ν. 4590/2019 (Α' 17).

«5. Σε κάθε Περιφέρεια με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη συστήνεται και συγκροτείται Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.) για τους ΟΤΑ β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών, το οποίο είναι αρμόδιο: α) για την επιλογή Προϊσταμένων Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και β) για τη διεξαγωγή των δομημένων συνεντεύξεων του άρθρου 85 για την επιλογή των Προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας. Τα Σ.Ε.Π. είναι πενταμελή και αποτελούνται από:

α) τον Εκτελεστικό Γραμματέα της οικείας περιφέρειας με αναπληρωτή του άλλον Εκτελεστικό Γραμματέα από άλλη περιφέρεια, ο οποίος ορίζεται μετά από γνώμη της ΕΝΠΕ,

β) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και

γ) τρεις (3) Προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης ή αντίστοιχης οργανικής μονάδας της οικείας περιφέρειας ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ., που λειτουργεί στην έδρα της οικείας περιφέρειας, με ισάριθμους αναπληρωτές τους, ίδιας ιδιότητας με αυτούς. Οι Προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης πρέπει να έχουν επιλεγεί και τοποθετηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση που δεν επαρκούν οι Προϊστάμενοι της Γενικής Διεύθυνσης της οικείας περιφέρειας ή αυτοί που υπηρετούν σε υπηρεσίες της έδρας της οικείας περιφέρειας, ορίζονται Προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης από υπηρεσίες όμορων περιφερειών.

Ως Γραμματείς των Σ.Ε.Π. για τους ΟΤΑ β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών και οι νόμιμοι αναπληρωτές τους ορίζονται υπάλληλοι του οικείου ΟΤΑ β' βαθμού κατηγορίας ΠΕ με Α' βαθμό.

Η επιλογή των Προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας γίνεται από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 249 του ν. 3852/2010.»

Η παρ. 5,

-στο τέλος της οποίας είχε προστεθεί εδάφιο με το άρθρο 17 του ν. 4623/2019 (Α' 134),

-αντικαταστάθηκε ως άνω από την περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

6. Ειδικά, για την Ακαδημία Αθηνών, αρμόδιο όργανο επιλογής: α) Εφόρου (Γενικού Διευθυντή) και β) προϊσταμένων Διευθύνσεων ορίζεται η Σύγκλητος αυτής με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του παρόντος. Ομοίως για τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι. αρμόδιο όργανο επιλογής: α) προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και β) προϊσταμένων Διευθύνσεων ορίζονται η Σύγκλητος και η Συνέλευση αντίστοιχα με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του παρόντος. Κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος ορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

«6Α. Ειδικά για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας το Σ.Ε.Π. είναι πενταμελές και αποτελείται από:

α) τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που προΐσταται των υπηρεσιών του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα,

«β) έναν (1) προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, που επιλέγεται από τον οικείο υπουργό»,

γ) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρό του και

δ) δύο (2) μέλη του Α.Σ.Ε.Π. που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρό του.»

Η παρ. 6Α προστέθηκε με το άρθρο πέμπτο του ν. 4535/2018 (Α' 78).

Η περ. β) που είχε αντικατασταθεί από την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4598/2019 (Α' 36), αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από την παρ.1 του άρθρου 6 του ν. 4650/2019 (Α'207).

«6Β.α) Ειδικά για την Προεδρία της Κυβέρνησης, συγκροτείται με απόφαση του αρμοδίου μέλους της Κυβέρνησης, Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π. ΠτΚ). Το Σ.Ε.Π. ΠτΚ είναι αρμόδιο για: α) την επιλογή προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας, β) την επιλογή προϊσταμένων Τμημάτων ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας της Προεδρίας της Κυβέρνησης και γ) τη διεξαγωγή των δομημένων συνεντεύξεων του άρθρου 85 για την επιλογή των προϊσταμένων των περ. α) και β).

Το Σ.Ε.Π. ΠτΚ είναι πενταμελές και αποτελείται από:

αα) Δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρό του, με τους αναπληρωτές τους. Πρόεδρος του Συμβουλίου ορίζεται ένα από τα μέλη του Α.Σ.Ε.Π.,

ββ) τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα της Προεδρίας της Κυβέρνησης που προΐσταται της οικείας Γενικής ή Ειδικής Γραμματείας, στην οποία υπάγεται η οργανική μονάδα για την οποία διενεργείται η επιλογή των Προϊσταμένων. Τον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού αναπληρώνει ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων και αντιστρόφως, τον Γενικό Γραμματέα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων και τον Ειδικό Γραμματέα Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού,

γγ) τον Γενικό Γραμματέα Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, με αναπληρωτή του τον Γενικό Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης του ιδίου Υπουργείου και

δδ) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή έναν (1) Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρό του, με τον αναπληρωτή του, ως μέλη.

Η θητεία των μελών του Σ.Ε.Π. ΠτΚ είναι τριετής. Γραμματέας του Σ.Ε.Π. ΠτΚ και νόμιμος αναπληρωτής αυτού ορίζονται υπάλληλοι της Γενικής ή Ειδικής Γραμματείας, στην οποία υπάγεται η οργανική μονάδα για την οποία διενεργείται η επιλογή των Προϊσταμένων. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π., η γραμματειακή υποστήριξη της λειτουργίας του Σ.Ε.Π. ΠτΚ μπορεί να ανατίθεται στο Α.Σ.Ε.Π.. Με απόφαση του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π. μπορεί να ορίζονται υπάλληλοι του Α.Σ.Ε.Π. για τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη της λειτουργίας του Σ.Ε.Π. ΠτΚ.

β) Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις διατάξεις του ν. 4622/2019 (Α' 133), για την επιλογή των Προϊσταμένων των οργανικών μονάδων ανεξαρτήτως επιπέδου της Προεδρίας της Κυβέρνησης, εφαρμόζονται τα άρθρα 84 και 85 του παρόντος.»

Η παρ. 6B προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 5003/2022 (Α'230).

«7. α) Η προκήρυξη για την πλήρωση θέσεων Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων διενεργείται, σύμφωνα με την περ. (β) της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 4622/2019 ή, σε περίπτωση μη εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του οικείου Υπουργού ή, προκειμένου για Ν.Π.Δ.Δ., με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού. Για τις Ανεξάρτητες Αρχές η προκήρυξη εκδίδεται από τον Πρόεδρο ή τον επικεφαλής της Αρχής και τον Υπουργό Εσωτερικών. Ειδικά για την Προεδρία της Κυβέρνησης, η προκήρυξη εκδίδεται με κοινή απόφαση του αρμόδιου για τον διορισμό μέλους της Κυβέρνησης και του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα που προΐσταται της Γενικής Γραμματείας στην οποία υπάγεται η οικεία Γενική Διεύθυνση. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής τηρουμένων των όρων των άρθρων 84 και 85 του παρόντος, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του ν. 4622/2019 για την επιλογή των προϊσταμένων στην Προεδρία της Κυβέρνησης.»

Στην περ. α),

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 30 του ν. 4440/2016 (Α'224),

-που είχε αντικατασταθεί από την περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4674/2020 (Α' 53),

-προστέθηκε εδάφιο πριν από το τελευταίο εδάφιο, τροποποιήθηκε το τελευταίο εδάφιο με την προσθήκη επιφύλαξης ως προς τις ειδικές διατάξεις του ν. 4622/2019 (Α' 133) και η περ. α) διαμορφώθηκε εκ νέου στο σύνολό της από την παρ. 2 του άρθρου 78 του ν. 5003/2022 (Α'230).

β) Η προκήρυξη εκδίδεται πέντε (5) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας των υπηρετούντων προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες των οικείων φορέων και του Α.Σ.Ε.Π..

«γ) Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν όλοι οι υπάλληλοι των δημόσιων υπηρεσιών ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της προκήρυξης και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για πέντε (5) θέσεις κατ' ανώτατο όριο ανά προκήρυξη. Από το ανωτέρω δικαίωμα συμμετοχής εξαιρούνται όσοι προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης υπηρετούν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 7 του ν. 4111/2013 (Α' 18), όπως ισχύει.»

Η περ. γ) αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 7 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 (Α' 46).

«δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Η

προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες και ξεκινά πέντε (5) ημέρες μετά τη δημοσίευση της οικείας προκήρυξης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό Μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της Υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση Προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις Προσωπικού γίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών μετά το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Η βεβαίωση στοιχείων κοινοποιείται στον υποψήφιο προκειμένου να υποβάλει ένσταση εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών. Η ένσταση εξετάζεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας (5) ημερών. Κατόπιν, όλα τα ανωτέρω στοιχεία, καθώς και τα αντίγραφα των επικαλούμενων στοιχείων στη βεβαίωση και το βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου που τηρούνται στο προσωπικό του μητρώο, αποστέλλονται αμελλητί στο αρμόδιο Συμβούλιο επιλογής.»

Η περ. δ) αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4509/2017 (Α'201).

«Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης ολοκληρώνεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο της περ. δ) προστέθηκε με το άρθρο 239 του ν. 4512/2018 (Α' 5).

«ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του ΕΙ.Σ.Ε.Π., η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και συντάσσεται σχετικός πίνακας. Οι λοιποί υποψήφιοι μοριοδοτούνται με βάση τις ομάδες κριτηρίων α' έως γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 85 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το ΕΙ.Σ.Ε.Π., με βάση την ως άνω μοριοδότηση, καταρτίζει πίνακα κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας. Ο πίνακας αυτός, καθώς και ο πίνακας αποκλειόμενων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π. Κατά των πινάκων αυτών υποβάλλονται ενώπιον του ΕΙ.Σ.Ε.Π. ενστάσεις, μέσω του διαδικτυακού τόπου του Α.Σ.Ε.Π. εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ανάρτησης των πινάκων στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π. Ενστάσεις που υποβάλλονται μετά το πέρας της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

στ) Στη διαδικασία της δομημένης συνέντευξης καλούνται οι επτά (7) πρώτοι υποψήφιοι κάθε πίνακα κατάταξης. Για τη διενέργεια της δομημένης συνέντευξης κάθε υποψήφιος καλείται χωριστά. Αφού γίνει και η μοριοδότηση με βάση το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης, εξάγεται η τελική βαθμολογία, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 85 και καταρτίζεται ο τελικός πίνακας κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση. Το όνομα του επικρατέστερου, ανά θέση, υποψηφίου αναρτάται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την τοποθέτηση του επικρατέστερου υποψηφίου στην οικεία θέση με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου.»

Οι περ. ε) και στ) αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ. 4 του άρθρου 40 του ν. 4590/2019 (Α' 17).

«8. α) Για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και

Τμημάτων εκδίδεται προκήρυξη από τον οικείο φορέα, με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής τηρουμένων των όρων των άρθρων 84 και 85. Οι θέσεις προκηρύσσονται ανά Γενική Διεύθυνση, όπου προβλέπεται, άλλως ανά φορέα. Εάν η προκηρυσσόμενη θέση αφορά οργανική μονάδα που δεν υπάγεται σε Γενική Διεύθυνση, η θέση προκηρύσσεται από τον οικείο φορέα αυτοτελώς. Για την Προεδρία της Κυβέρνησης, η προκήρυξη της παρούσας περίπτωσης εκδίδεται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα που προΐσταται της Γενικής ή Ειδικής Γραμματείας στην οποία υπάγεται η οικεία οργανική μονάδα την οποία αφορά η πλήρωση των θέσεων με επιλογή προϊσταμένων. Με την ίδια απόφαση, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής τηρουμένων των όρων των άρθρων 84 και 85 του παρόντος, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του ν. 4622/2019 (Α' 133) για την επιλογή των προϊσταμένων στην Προεδρία της Κυβέρνησης.»

Στο τέλος της περ. α) προστέθηκαν δύο νέα εδάφια και η περ. α) διαμορφώθηκε εκ νέου ως άνω από την παρ. 3 του άρθρου 78 του ν. 5003/2022 ([Α'230](#)).

β) Η προκήρυξη εκδίδεται τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας των υπηρετούντων προϊσταμένων και δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες των οικείων φορέων και του Α.Σ.Ε.Π.. Ο οικείος φορέας κοινοποιεί την προκήρυξη στους υπαλλήλους που ανήκουν οργανικά σε αυτόν με κάθε πρόσφορο τρόπο.

γ) Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν όλοι οι υπάλληλοι που ανήκουν οργανικά στο φορέα που προκηρύσσει τις θέσεις, εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου και της προκήρυξης και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση για πέντε (5) θέσεις κατ' ανώτατο όριο.

«δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες και ξεκινά πέντε (5) ημέρες μετά τη δημοσίευση της οικείας προκήρυξης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό Μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της Υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση Προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις Προσωπικού γίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών μετά το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Η βεβαίωση στοιχείων κοινοποιείται στον υποψήφιο προκειμένου να υποβάλει ένσταση εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών. Η ένσταση εξετάζεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας (5) ημερών. Κατόπιν, όλα τα ανωτέρω στοιχεία, καθώς και τα αντίγραφα των επικαλούμενων στοιχείων στη βεβαίωση και το βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου που τηρούνται στο προσωπικό του μητρώο, αποστέλλονται αμελλητί στο αρμόδιο Συμβούλιο επιλογής.»

Η περ. δ) αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4509/2017 ([Α'201](#)).

«Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης ολοκληρώνεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.»

Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο της περ. δ) προστέθηκε με το άρθρο 239 του ν. 4512/2018 ([Α'5](#)).

«ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και συντάσσεται σχετικός πίνακας. Οι λοιποί υποψήφιοι μοριοδοτούνται με βάση τις ομάδες κριτηρίων α' έως γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 85 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το Σ.Ε.Π. ή το Υπηρεσιακό Συμβούλιο, με βάση την ως άνω μοριοδότηση καταρτίζει πίνακα κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας. Ο πίνακας αυτός, καθώς και ο πίνακας αποκλειόμενων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του φορέα που προκηρύσσει τις θέσεις. Κατά των πινάκων αυτών υποβάλλονται ενώπιον του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ενστάσεις, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ανάρτησης των πινάκων στην ιστοσελίδα του φορέα. Ενστάσεις που υποβάλλονται μετά το πέρας της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Μετά την εξέταση των υποβληθεισών ενστάσεων, εάν επέλθουν μεταβολές στον πίνακα κατάταξης, ο αναμορφωμένος πίνακας για κάθε προκηρυσσόμενη θέση αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου φορέα και βάσει του πίνακα αυτού καλούνται οι υποψήφιοι προς συνέντευξη.

στ) Ακολουθεί η διεξαγωγή της συνέντευξης της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 85 από το Σ.Ε.Π. Στη συνέντευξη καλούνται οι επτά (7) πρώτοι υποψήφιοι εκάστου πίνακα κατάταξης. Αφού γίνει η μοριοδότηση με βάση και το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης, εξάγεται η τελική βαθμολογία, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 85 και καταρτίζονται οι τελικοί πίνακες κατάταξης.»

Οι περ. ε) και στ) αντικαταστάθηκαν ως άνω από την αναγραφόμενη παρ. 4 (κατ' ορθή αρίθμηση παρ. 5) του άρθρου 40 του ν. 4590/2019 (Α' 17).

«9. Όσοι επιλέγονται από το ΕΙ.Σ.Ε.Π., τα Σ.Ε.Π. και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια τοποθετούνται, με απόφαση του οικείου οργάνου η οποία εκδίδεται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη γνωστοποίηση της επιλογής τους, προϊστάμενοι σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες για θητεία τριών (3) ετών.»

Αν υπάλληλος άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ. επιλεγεί ως προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, με την τοποθέτηση του αποσπάται αυτοδικαίως στην υπηρεσία για την οποία έχει επιλεγεί.

Οι προϊστάμενοι των οποίων η θητεία έχει λήξει εξακολουθούν και ασκούν τα καθήκοντά τους ως την επανατοποθέτησή τους ως προϊσταμένων ή την τοποθέτηση νέου προϊσταμένου.

Το μέσα σε «» πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 5 του άρθρου 48 του ν. 4509/2017 (Α' 201).

10. Με απόφαση του οικείου οργάνου ο προϊστάμενος παύεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη της θητείας του, αν συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αν καταδικαστεί τελεσιδίκως για τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 αδικήματα,

β) αν στερηθεί λόγω καταδίκης τα πολιτικά του δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή,

γ) αν υποβληθεί σε στερητική δικαστική συμπάρασταση (πλήρη ή μερική), σε επικουρική δικαστική συμπάρασταση (πλήρη ή μερική) ή το Δικαστήριο έχει αποφασίσει συνδυασμό των δύο προηγούμενων ρυθμίσεων.

δ) αν τεθεί σε διαθεσιμότητα ή αργία ή του επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών για

οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145.

Με απόφαση του οικείου οργάνου κατόπιν σύμφωνης γνώμης του ΕΙ.Σ.Ε.Π., του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ο προϊστάμενος οργανικής μονάδας απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του για σοβαρό υπηρεσιακό λόγο που αφορά πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του. Ο προϊστάμενος μπορεί επίσης να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του με αίτηση του, ύστερα από απόφαση του ΕΙ.Σ.Ε.Π., του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, το οποίο συνεκτιμά τις υπηρεσιακές ανάγκες.

11. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου, η θέση προκηρύσσεται το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών και η διαδικασία τοποθέτησης προϊσταμένου ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την προκήρυξη της θέσης. Ο προϊστάμενος επιλέγεται για πλήρη θητεία. Έως την τοποθέτηση νέου προϊσταμένου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 87 περί αναπλήρωσης προϊσταμένων.

«Ειδικά, στην περίπτωση που κενωθεί θέση προϊσταμένου κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους της θητείας, στην κενωθείσα θέση τοποθετείται για το υπόλοιπο της θητείας ο επόμενος στον οικείο πίνακα κατάταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν έχει τοποθετηθεί σε άλλη θέση ευθύνης του ίδιου επιπέδου.»

Το μέσα σε «» εδάφιο προστέθηκε με την περ. α) της παρ. 8 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#)).

12. Αν δεν υποβληθούν αιτήσεις, ο Υπουργός ή ο διοικούν το Ν.Π.Δ.Δ. τοποθετεί υπάλληλο που πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις και υπηρετεί στον τόπο όπου θα ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου.

13. Όσοι προϊστάμενοι τμημάτων δεν έχουν ασκήσει κατά το παρελθόν καθήκοντα προϊσταμένου, μετά την τοποθέτησή τους παρακολουθούν υποχρεωτικά σχετικό πρόγραμμα επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

«14. Υπάλληλος που επιλέγεται και τοποθετείται προϊστάμενος, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, δεν έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης υποψηφιότητας και περαιτέρω συμμετοχής σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας επιλογής για άλλη προκηρυσσόμενη θέση ίδιου ή κατώτερου επιπέδου της ίδιας ή άλλης προκήρυξης, εφόσον από τη τοποθέτησή του δεν έχει διανύσει τα δύο τρίτα (2/3) της προβλεπόμενης θητείας του.»

Η παρ. 14,

-που είχε προστεθεί με την περ. α) της παρ. 9 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#)),

-τροποποιήθηκε ως προς το δικαίωμα υποβολής αίτησης υποψηφιότητας για την επιλογή σε θέση ευθύνης και διαμορφώθηκε εκ νέου ως άνω από το άρθρο 54 του ν. 4954/2022 ([Α'136](#))

15. Δικαίωμα υποβολής αίτησης υποψηφιότητας για επιλογή σε θέση ευθύνης οποιουδήποτε επιπέδου δεν έχει ο προϊστάμενος που απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, πριν από την πάροδο δύο (2) ετών από την απόφαση απαλλαγής του ως προϊσταμένου.»

Η παρ. 15 προστέθηκε με την περ. α) της παρ. 9 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 ([Α' 46](#)).

Το άρθρο 86 είχε

-αρχικά αντικατασταθεί στο σύνολό του από το άρθρο πρώτο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)),

-σε σχέση με το τότε ισχύον δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 είχε οριστεί, με την περ. α' της παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 4002/2011 ([Α'180](#)), ότι: «Ο χρόνος υπηρεσίας των προσώπων του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007 όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου πρώτου του ν. 3839/2010, στη θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, λογίζεται συντάξιμος και προσμετράται στο χρόνο υπηρεσίας που έχει διανύσει στην οργανική του θέση.»,

-σε σχέση με την τότε ισχύουσα περίπτωση α' της παραγράφου 3 και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 είχε οριστεί, με την παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 4141/2013 ([Α' 81](#)), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 43 του ν. 4250/2014 ([Α' 74](#)), ότι: «5.α. Η προθεσμία του ενός (1) μήνα που ορίζεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 και στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007, όπως ισχύει, είναι ενδεικτική. β. Η ισχύς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ανατρέχει στο χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 και του δευτέρου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007, όπως ισχύει.»

-στην συνέχεια είχε αντικατασταθεί και πάλι στο σύνολό του από το άρθρο 1 του ν. 4275/2014 ([Α'149](#)),

-αντικαταστάθηκε και πάλι στο σύνολό του από την παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)).

-Βλ. το άρθρο 30 ιδίου άνω ν. 4369/2016 για μεταβατικές διατάξεις για την εξακολούθηση άσκησης καθηκόντων από τους κατά την δημοσίευση του νόμου αυτού προϊσταμένους, για την λήξη της θητείας αυτών, για την μη εφαρμογή συγκεκριμένων κριτηρίων μοριοδότησης κατά την πρώτη εφαρμογή του άνω νόμου, για τον καθορισμό συντελεστή για την τελική μοριοδότηση, για την λήξη της θητείας των μελών Υπηρεσιακών Συμβουλίων, για την συγκρότηση νέων Υπηρεσιακών Συμβουλίων, για την μη εφαρμογή χρονικών περιορισμών για την έκδοση προκηρύξεων θέσεων προϊσταμένων και την διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης αυτών, για τις εκκρεμείς προκηρύξεις για την επιλογή προϊσταμένων σε Ν.Π.Δ.Δ. και σε Ο.Τ.Α.

«Άρθρο 87

Αναπλήρωση προϊσταμένων

1. Τον προϊστάμενο, που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των βαθμών, να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων.

2. Αν δεν υπάρχουν υποκείμενες οργανικές μονάδες, τον προϊστάμενο αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις. Αν υπηρετούν περισσότεροι υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, αναπληρώνει αυτός που έχει περισσότερο

χρόνο στο βαθμό ή αυτός που ορίζεται από τον προϊστάμενο της αμέσως υπερκείμενης μονάδας ή αρχής.

3. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση όργανο μπορεί με απόφαση του να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας τον προϊστάμενο άλλης οργανικής μονάδας του ίδιου επιπέδου.

4. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας, έως την επιλογή και τοποθέτηση νέου προϊσταμένου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2. Ο αναπληρωτής προϊσταμένου οργανικής μονάδας κατά την παράγραφο αυτή δικαιούται το προβλεπόμενο για τη θέση επίδομα από την έναρξη της αναπλήρωσης.»

Το άρθρο 87 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο πρώτο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)).

Άρθρο 88

Καταστάσεις υπαλλήλων

1. Τον Ιανουάριο κάθε έτους συντάσσονται από την αρμόδια υπηρεσία καταστάσεις, στις οποίες καταγράφονται όλοι οι υπάλληλοι κατά κατηγορία, βαθμό, κλάδο και ειδικότητα και με βάση το χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό. Οι καταστάσεις αυτές συντάσσονται με βάση τα στοιχεία της 31ης Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους και περιλαμβάνουν και στοιχεία δηλωτικά της ηλικίας, της συνολικής υπηρεσίας, του μισθολογικού κλιμακίου και των τίτλων σπουδών.

2. Οι καταστάσεις αυτές κοινοποιούνται υποχρεωτικά στους υπαλλήλους κατά το πρώτο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου κά θε έτους. Διόρθωση των στοιχείων που αναγράφονται στις καταστάσεις γίνεται από την υπηρεσία ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου, η οποία υποβάλλεται σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση. Αν η υπηρεσία απορρίψει την αίτηση ή δεν απαντήσει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υποβολή της, επιτρέπεται η υποβολή αίτησης διόρθωσης στο υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την πάροδο της παραπάνω δεκαήμερης προθεσμίας ή από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης της υπηρεσίας, αν αυτή γίνει νωρίτερα. Το υπηρεσιακό συμβούλιο αποφασίζει μέσα σε έναν (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης διόρθωσης.

«Άρθρο 89

Χρόνος μη υπολογιζόμενος για προαγωγή

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)) ορίστηκε ότι: « Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

Στον χρόνο για προαγωγή δεν υπολογίζονται: α) ο χρόνος της διαθεσιμότητας, β) ο χρόνος της αναστολής άσκησης καθηκόντων ή/και της αργίας που επιβλήθηκε είτε εξαιτίας ποινικής δίωξης που κατέληξε αμετάκλητα σε οποιαδήποτε καταδίκη είτε εξαιτίας πειθαρχικής δίωξης που κατέληξε αμετάκλητα σε πειθαρχική ποινή

τουλάχιστον προστίμου αποδοχών τριών (3) μηνών, γ) ο χρόνος της αδικαιολόγητης αποχής από τα καθήκοντα, δ) ο χρόνος της προσωρινής παύσης και ε) ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών που δεν αποτελεί χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.»

Στο άρθρο 89 επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β), αα) οι λέξεις «αργίας που επήλθε» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «αναστολής άσκησης καθηκόντων ή/και της αργίας που επιβλήθηκε», αβ) μετά τη λέξη «κατέληξε» προστέθηκε, σε δύο σημεία, η λέξη «αμετάκλητα», β) η περ. στ), περί του χρόνου αναστολής άσκησης καθηκόντων, καταργήθηκε και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 89 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 6 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 9 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 6 και 52 όσον αφορά στο μέτρο της αναστολής άσκησης καθηκόντων εφαρμόζονται στις περιπτώσεις υπαλλήλων που τίθενται σε αναστολή άσκησης καθηκόντων μετά την έναρξη ισχύος των ανωτέρω άρθρων.»

Άρθρο 90

Έλεγχος νομιμότητας πινάκων προακτέων

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

1. Οι πίνακες προακτέων, που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 83, υποβάλλονται για κύρωση μέσα σε δέκα (10) ημέρες στον οικείο Υπουργό ή στο ανώτατο όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Το αρμόδιο όργανο εξετάζει μόνο τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης των πινάκων και, εφόσον διαπιστώσει παράβαση των σχετικών διατάξεων, αναπέμπει τους πίνακες στο υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται να αποφασίσει εντός δέκα (10) ημερών.

2. Οι πίνακες που καταρτίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω είναι οριστικοί και ανακοινώνονται στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Άρθρο 91

Ειδικές περιπτώσεις εγγραφής σε πίνακες προακτέων

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 ([Α' 226](#)) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του

πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

Υπάλληλοι οι οποίοι μετατάσσονται ή εντάσσονται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 69, 70, 71, 72 και 98 του παρόντος, καθώς και σύμφωνα με κάθε άλλη ειδική διάταξη, μετά την κύρωση των πινάκων προακτέων, κρίνονται από το υπηρεσιακό συμβούλιο και εγγράφονται στους οικείους πίνακες προακτέων κατά το άρθρο 83 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 92

Μη εγγραφή σε πίνακα προακτέων

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 (Α'33) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

1. Το υπηρεσιακό συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση του, μπορεί να μην εγγράφει στους πίνακες προακτέων υπάλληλο, σε βάρος του οποίου εκκρεμεί ποινική ή πειθαρχική κατηγορία.

2. Όταν η κατηγορία αποδειχθεί αβάσιμη, ο υπάλληλος, είτε είχε αναβληθεί η κρίση είτε είχε κριθεί υπό το βάρος της εκκρεμοδικίας, κρίνεται εκ νέου από το υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε έναν (1) μήνα από την κοινοποίηση στην αρμόδια υπηρεσία της τελεσίδικης απαλλακτικής κρίσης επί της κατηγορίας και εγγράφεται, με βάση τα προσόντα του, στους οικείους πίνακες που προβλέπονται στο άρθρο 83 του παρόντος Κώδικα.

3. Οι ανωτέρω εγγραφόμενοι στους πίνακες προακτέων σε σειρά προαγωγής προάγονται αναδρομικά.

Άρθρο 93

Διαγραφή από πίνακα προακτέων

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 (Α'33) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

1. Το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί με αιτιολογημένη απόφαση του να διαγράψει από πίνακα προακτέων, κατά τη διάρκεια της ισχύος του, υπάλληλο λόγω τελεσίδικης ποινικής καταδίκης τουλάχιστον για πλημμέλημα ή επιβολή πειθαρχικής ποινής

προστίμου μεγαλύτερου από τις αποδοχές ενός (1) μηνός. Ο υπάλληλος, που διαγράφεται, μπορεί να κατατάσσεται στον πίνακα μη προακτέων.

2. Αν ανατραπεί αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή ή η ποινική καταδίκη, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 92.

Άρθρο 94

Παράλειψη από προαγωγή

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 (Α'33) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

1. Το υπηρεσιακό συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση του, μπορεί να παραλείψει από τις προαγωγές υπάλληλο ο οποίος περιλαμβάνεται στους πίνακες προακτέων, αν κατά το χρόνο της προαγωγής εκκρεμεί σε βάρος του ποινική ή πειθαρχική κατηγορία.

2. Αν αποφασισθεί η παράλειψη, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 92.

Άρθρο 95

Παραπομπή μη προακτέου υπαλλήλου

Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 (Α'33) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 6 έως 11 και 28 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καταργούνται και τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 40 και 89 έως 95 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, καθώς και τα άρθρα 45 και 91 έως 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του ν. 4024/2011 που αφορούν στον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση βαθμό ένταξης εξακολουθούν να ισχύουν.»

Υπάλληλος, ο οποίος εγγράφεται σε δύο διαδοχικούς πίνακες μη προακτέων στον ίδιο βαθμό, παραπέμπεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την κύρωση του οικείου πίνακα υποχρεωτικώς προς κρίση στο υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο, με αιτιολογημένη απόφαση του και μετά από προηγούμενη κλήση αυτού για να παράσχει εγγράφως ή προφορικώς τις αναγκαίες διευκρινίσεις, μπορεί να τον απολύσει ή να τον υποβιβάσει κατά έναν βαθμό. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται να υποβληθεί ένσταση στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

Άρθρο 96

Τιμητική απονομή τίτλων

1. Στους δημοσίους υπαλλήλους που αποχωρούν ευδοκίμως από την υπηρεσία από θέση προϊστάμενου οργανικής μονάδας μετά από συμπλήρωση τριάντα πέντε (35) χρόνων πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας απονέμεται τιμητικά ο τίτλος της θέσης που κατέχουν. Η υπηρεσία μπορεί να απονέμει τον τίτλο του επιτίμου και σε προϊστάμενο που αποχωρεί μετά από τριάντα (30) χρόνια υπηρεσίας. Ο τίτλος του επιτίμου δεν χορηγείται σε προϊστάμενο που έχει εκπέσει ή έχει τιμωρηθεί με την ποινή της οριστικής παύσης ή εντός της τελευταίας δεκαετίας πριν την αποχώρηση του έχει τιμωρηθεί με την ποινή του υποβιβασμού ή της στέρησης του προς προαγωγή δικαιώματος.

2. Η απονομή του επίτιμου τίτλου μνημονεύεται στην πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης και περιλαμβάνεται στο κείμενο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 97

Προβάδισμα

Το προβάδισμα μεταξύ των υπαλλήλων καθορίζεται ως εξής:

α) Μεταξύ υπαλλήλων που ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες προηγούνται οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΕΘ και ακολουθούν κατά σειρά οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ, της κατηγορίας ΤΕ, της κατηγορίας ΔΕ και τέλος οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΥΕ.

β) Μεταξύ υπαλλήλων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία προηγούνται οι υπάλληλοι ανώτερου βαθμού με βάση την ιεραρχική κλίμακα των βαθμών του άρθρου 80.

γ) Μεταξύ υπαλλήλων του ίδιου κλάδου και βαθμού δεν υπάρχει προβάδισμα.

δ) Όπου από τις οικείες οργανικές διατάξεις επιτρέπεται η τοποθέτηση προϊστάμενου κατηγορίας που έπεται κατά το προβάδισμα δεν ισχύει το προβάδισμα των κατηγοριών.

Άρθρο 98

Βαθμολογική ένταξη

«1. Οι υπάλληλοι, που έχουν πριν από το διορισμό τους χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, εντάσσονται μετά τη μονιμοποίηση τους μέχρι και τον αμέσως προηγούμενο του καταληκτικού βαθμό, με συνυπολογισμό πλεονάζοντος χρόνου στο βαθμό αυτό, ύστερα από ουσιαστική κρίση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Η ένταξη ανατρέχει στο χρόνο κρίσης του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

2. Ως πραγματική δημόσια υπηρεσία νοείται κάθε υπηρεσία που έχει διανυθεί στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ., σε Ν.Π.Ι.Δ. του Δημοσίου ή σε Ο.Τ.Α., με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου, καθώς και κάθε άλλη υπηρεσία που, με βάση ειδικές διατάξεις, αναγνωρίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία για βαθμολογική εξέλιξη.

3. Προϋπηρεσία με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου αντίστοιχη της προηγούμενης παραγράφου, σε υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των χωρών-μελών αυτής, λαμβάνεται υπόψη για την ένταξη.

4. Προϋπηρεσία υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού που έχει διανυθεί σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα ή σε άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και αφορά αρχαιολογικά έργα, ανασκαφές, μουσειακές ή άλλες συναφείς εργασίες που διενεργήθηκαν υπό την εποπτεία της οικείας Υπηρεσίας του Υπουργείου, αναγνωρίζεται στο σύνολο της ως προϋπηρεσία Δημοσίου και λαμβάνεται υπόψη για τη βαθμολογική τους εξέλιξη.

5. Για την κατά τα ανωτέρω ένταξη λαμβάνεται υπόψη μόνο η προϋπηρεσία που έχει διανυθεί πριν από το διορισμό στην κατηγορία, στην οποία ανήκει ο υπάλληλος κατά το χρόνο της ένταξης.

6. Προϋπηρεσία σε συναφές αντικείμενο έως επτά (7) έτη που έχει διανυθεί πριν από το διορισμό, εκτός του δημόσιου τομέα, λαμβάνεται υπόψη εφόσον αποδεικνύεται. Οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης της ως άνω προϋπηρεσίας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης».

Το άρθρο 98 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4369/2016 (Α'33 – Διορθ. Σφαλμ. στο ΦΕΚ Α'34/2.3.2016).

Εκδόθηκε το π.δ. 69/2016 «Αναγνώριση προϋπηρεσίας εκτός δημοσίου τομέα.» (Α'127).

Για την εξέταση των αιτήσεων για αναγνώριση προϋπηρεσίας από το αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 6 του άρθρου 98 του Υπαλληλικού Κώδικα και του π.δ. 69/2016 (Α'127), οι οποίες εκκρεμούν κατά την ημερομηνία έκδοσης της πρώτης προκήρυξης για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, κατ' εφαρμογή των άρθρων 84-86 του Υπαλληλικού Κώδικα και του άρθρου 30 του ν. 4369/2016, βλ. την παρ. 3 του άρθρου τρίτου του ν. 4464/2017 (Α'46).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

Για την ανάρτηση στο διαδίκτυο των περιλήψεων πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών και αντιστοιχίων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία καθώς και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου, βλ. την περ. ιδ' της παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 (Α'184).

Άρθρο 99

Θέση σε διαθεσιμότητα

1. Ο υπάλληλος τίθεται σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας ή κατάργησης της θέσης του, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των επόμενων άρθρων, η πράξη θέσης του υπαλλήλου σε διαθεσιμότητα και η πράξη επαναφοράς του στην υπηρεσία, εκδίδονται από τον Υπουργό ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή, αν δεν υπάρχει, τον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, μετά από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας παύει η άσκηση των καθηκόντων του υπαλλήλου, κύριων ή παρεπόμενων. Ο χρόνος της διαθεσιμότητας δεν υπολογίζεται για βαθμολογική εξέλιξη.

Άρθρο 100

Διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας

1. Ο υπάλληλος τίθεται, αυτεπάγγελα ή με αίτηση του, σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας, όταν αυτή παρατείνεται πέρα από το μέγιστο χρόνο αναρρωτικής άδειας του άρθρου 54 του παρόντος, είναι όμως, κατά την εκτίμηση της υγειονομικής επιτροπής, ιάσιμη.

2. Η διαθεσιμότητα αρχίζει από τη λήξη της αναρρωτικής άδειας και δεν μπορεί να υπερβεί το ένα (1) και για τα δυσίατα νοσήματα τα δύο (2) έτη.

3. Κατά το τελευταίο δίμηνο πριν από τη λήξη του ανώτατου ορίου διαθεσιμότητας οι επιτροπές των άρθρων 165 ή 167 υποχρεούνται, ύστερα από ερώτημα της υπηρεσίας, να γνωμοδοτήσουν για την ικανότητα του υπαλλήλου να επανέλθει στα καθήκοντα του. Αν η επιτροπή γνωματεύσει αρνητικά, ο υπάλληλος απολύεται υποχρεωτικά, σύμφωνα με το άρθρο 153 του παρόντος. Ο υπάλληλος μπορεί να παραπεμφθεί προς εξέταση στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή, ύστερα από αίτηση του ή αυτεπάγγελα και πριν από το χρόνο λήξης της διαθεσιμότητας. Στην περίπτωση αυτή, αν η επιτροπή γνωματεύσει αρνητικά, ο υπάλληλος απολύεται υποχρεωτικά με τη λήξη του χρόνου της διαθεσιμότητας.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 31-35 του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους που τίθενται σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας.

Άρθρο 101

Διαθεσιμότητα λόγω κατάργησης θέσης

1. Σε διαθεσιμότητα τίθεται αυτοδίκαια ο υπάλληλος του οποίου καταργήθηκε η θέση, εφόσον δεν μεταταγεί σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 154 του παρόντος.

«2. Η διαθεσιμότητα διαρκεί οκτώ (8) μήνες μετά την πάροδο των οποίων ο υπάλληλος απολύεται.»

Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 3 του άρθρου 90 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Με τη δε παρ. 6 ιδίου άνω άρθρου 90 ορίστηκε ότι η διάταξη της παρ. 3 έχει εφαρμογή για τους τιθέμενους σε διαθεσιμότητα μετά την έναρξη ισχύος του άνω ν.4172/2013.

«Ο υπάλληλος δεν απολύεται στην περίπτωση που εντός του ως άνω χρονικού διαστήματος: α) έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 91 του ίδιου ως άνω νόμου Ανακοίνωση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ο υπάλληλος έχει υποβάλλει σχετική αίτηση-υπεύθυνη δήλωση για τη μετάταξη/μεταφορά του έως την έκδοση των τελικών πινάκων διάθεσης και υπό την προϋπόθεση ότι θα συμπεριληφθεί σε αυτούς ή β) αν εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος έχουν εκδοθεί ήδη τελικοί πίνακες διάθεσης από αρμόδιο όργανο και μέχρι της δημοσίευσης στο ΦΕΚ της πράξης μετάταξης/μεταφοράς του.»

Το μέσα σε «» δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4250/2014 (Α' 74).

Άρθρο 102

Αποδοχές διαθεσιμότητας

1. Ο υπάλληλος κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας δικαιούται τα τρία τέταρτα των αποδοχών του.

2. Επιδόματα ασθενείας, που καταβάλλονται σε υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας, εκπίπτουν από τις αποδοχές του υπαλλήλου, εφόσον η ασφάλιση του θεμελιώνεται και σε συνεισφορά του νομικού προσώπου.

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΑΡΓΙΑ-ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

Το Κεφάλαιο ΣΤ΄ είχε αρχικά αντικατασταθεί στο σύνολό του από το άρθρο πρώτο του ν. 4057/2012 ([Α΄ 54](#)).

«Άρθρο 103

Αυτοδίκαιη αργία

1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία:

α) Ο υπάλληλος, ο οποίος στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία, ύστερα από ένταλμα προσωρινής κράτησης ή βούλευμα ή δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκε με εγγύηση ή ανεστάλη η εκτέλεση της ποινής ή της απόφασης ή ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε κατ'όικον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση ή περιοριστικοί όροι σε αντικατάσταση προσωρινής κράτησης.

β) Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης και λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή την ημέρα που δημοσιεύθηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφόσον έχει ασκηθεί προσφυγή.

γ) Ο υπάλληλος, σε βάρος του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για οποιοδήποτε έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

δ) Ο υπάλληλος, σε βάρος του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη για οποιοδήποτε κακούργημα.

2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντά του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία. Υπάλληλος, ο οποίος τέθηκε σε αργία σύμφωνα με τις περ. γ) και δ) της παρ. 1 επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντά του, αν αθωωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία ή επανόδου εκδίδεται από το αρμόδιο για τον διορισμό όργανο.»

Στο άρθρο 103 που:

-είχε αντικατασταθεί από την εσωτερική παρ. 1 και συμπληρωθεί με τις εσωτερικές παρ. 6 έως και 9 της Υποπαρ. Ζ.3. της Παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 ([Α΄ 222](#)),

-η περ. γ) της άνω εσωτερικής παρ. 1 της Υποπαρ. Ζ.3. της Παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 είχε αντικατασταθεί από την παρ. 1 του άρθρου 1 της από 09-11-2012 Π.Ν.Π. ([Α΄ 224](#)),

-η περ. ε) της παρ. 1 του οποίου είχε αντικατασταθεί από την εσωτερική παρ. 1 της Παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 4203/2013 ([Α' 235](#)), με έναρξη ισχύος από τις 11.10.2013 κατά την εσωτερική παρ. 3 ίδιας άνω παρ. 6,

-στις περ. γ) και ε) της παρ. 1 του οποίου είχε προστεθεί εδάφιο αντίστοιχα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 14, για την παρ. 3 του οποίου ορίστηκε ότι λήγει μετά την φράση «αντίστοιχης διαπιστωτικής πράξης» και προστέθηκε παρ. 4 με την παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)),

-η περ. ε) της παρ. 1 είχε αντικατασταθεί από την παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4305/2014 ([Α' 237](#)),

-στο τέλος της περ. γ) προστέθηκε εδάφιο και στο τέλος της παρ. 2 προστέθηκαν εδάφια αντίστοιχα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 69 του ν. 4310/2014 ([Α' 258](#)),

-είχε αντικατασταθεί από την παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#))

-η περ. γ' της παρ. 1 είχε αντικατασταθεί από την παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4795/2021 ([Α' 62](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στην περ. α), (i) μετά τις λέξεις «προσωρινής κράτησης» προστέθηκαν οι λέξεις «ή βούλευμα ή», (ii) μετά τις λέξεις «με εγγύηση» προστέθηκαν οι λέξεις «ή ανεστάλη η εκτέλεση της ποινής ή της απόφασης ή ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση ή περιοριστικοί όροι σε αντικατάσταση προσωρινής κράτησης», αβ) προστέθηκε περ. δ), β) στην παρ. 2 προστέθηκε δεύτερο εδάφιο και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 103 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 7 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

«Άρθρο 104

Δυνητική θέση σε αργία Αναστολή άσκησης καθηκόντων Μετακίνηση ή μετάθεση υπαλλήλου

1. Αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος μπορεί να τίθεται σε αργία, κατόπιν γνωμοδότησης του πειθαρχικού συμβουλίου, ο υπάλληλος, κατά του οποίου:

α) Έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για αδίκημα, το οποίο μπορεί να επισύρει την έκπτωση από την υπηρεσία με την επιφύλαξη των περ. γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 103. Ειδικά, προκειμένου για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος ο υπάλληλος μπορεί να τίθεται σε αργία, εφόσον έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο για το αδίκημα αυτό.

β) Έχει ασκηθεί πειθαρχική δίωξη για παράπτωμα, το οποίο μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης.

γ) Υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις για έκνομη διαχείριση, οι οποίες στηρίζονται σε έκθεση της προϊσταμένης αρχής ή αρμόδιου επιθεωρητή.

2. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος και πριν γνωμοδοτήσει το πειθαρχικό συμβούλιο, μπορεί να επιβληθεί στον υπάλληλο από το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησης του φορέα, όπου υπηρετεί, το μέτρο της αναστολής άσκησης των καθηκόντων του. Η αναστολή άσκησης των καθηκόντων αίρεται αυτοδίκαια, εάν μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση στον υπάλληλο του μέτρου της αναστολής δεν του κοινοποιηθεί η πράξη της παρ. 3 κατόπιν γνωμοδότησης του πειθαρχικού συμβουλίου.

3. Η πράξη, με την οποία ο υπάλληλος τίθεται σε δυνητική αργία ή επαναφέρεται στα καθήκοντά του, εκδίδεται από τον οικείο Υπουργό ή τον επικεφαλής της

Ανεξάρτητης Αρχής ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή, αν δεν υπάρχει, από τον Πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ύστερα από γνώμη του πειθαρχικού συμβουλίου. Για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία απαιτείται προηγούμενη ακρόαση αυτού από το πειθαρχικό συμβούλιο.

4. Εντός τρίμηνης αποκλειστικής προθεσμίας από την πάροδο ενός (1) έτους από τη θέση σε αργία, το πειθαρχικό συμβούλιο υποχρεούται να γνωμοδοτήσει, ύστερα από ερώτημα του αρμόδιου διοικητικού οργάνου για τη συνέχιση ή μη της αργίας, άλλως η αργία αίρεται. Σε κάθε περίπτωση, η αργία αίρεται αυτοδίκαια μετά από την πάροδο δύο (2) ετών από την έκδοση της απόφασης θέσης του υπαλλήλου σε αργία.

5. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση στον υπάλληλο της σχετικής πράξης. Ο υπάλληλος επανέρχεται στα καθήκοντά του από την κοινοποίηση της πράξης επαναφοράς ή αυτοδίκαια από την τελεσιδικία της ποινικής απόφασης που δεν συνεπάγεται έκπτωση ή την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης, η οποία δεν επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης ή από τη συμπλήρωση της διετίας κατά την παρ. 4.

6. Σε περιπτώσεις δημοσίου συμφέροντος, ο υπάλληλος δύναται, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, να μετακινείται υποχρεωτικά ή να μετατίθεται κατόπιν σύμφωνης γνώμης του υπηρεσιακού συμβουλίου από την οργανική μονάδα, όπου υπηρετεί, για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας της διαδικασίας διερεύνησης διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος ή ποινικού αδικήματος και της εύρυθμης λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας. Σε περίπτωση μετάθεσης, το υπηρεσιακό συμβούλιο εξετάζει κατ' απόλυτη προτεραιότητα το ερώτημα και γνωμοδοτεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών.»

Στο άρθρο 104:

-που είχε αντικατασταθεί από την εσωτερική παρ. 2 και συμπληρωθεί με τις εσωτερικές παρ. 6 έως και 8 της Υποπαρ. Ζ.3. της Παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 ([Α' 222](#)),

-που στην παρ. 1 του οποίου μετά την περ. β) προστέθηκαν περ. γ) και δ) με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)),

-που αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#))

-του οποίου η παρ. 4 αντικαταστάθηκε από την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, προστέθηκαν οι λέξεις «Μετακίνηση ή μετάθεση υπαλλήλου», β) στην παρ. 1, βα) στο εισαγωγικό εδάφιο, μετά τις λέξεις «σε αργία» προστέθηκαν οι λέξεις «, κατόπιν γνωμοδότησης του πειθαρχικού συμβουλίου,», ββ) στο πρώτο εδάφιο της περ. α' προστέθηκαν οι λέξεις «με την επιφύλαξη των περ. γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 103», γ) στην παρ. 2, γα) το δεύτερο εδάφιο, περί του χρόνου γνωμοδότησης από το πειθαρχικό συμβούλιο για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία, καταργήθηκε και γβ) το τρίτο εδάφιο αντικαταστάθηκε, δ) στην παρ. 3, στο πρώτο εδάφιο, μετά τις λέξεις «οικείο Υπουργό» προστέθηκαν οι λέξεις «ή τον επικεφαλής της Ανεξάρτητης Αρχής», ε) στην παρ. 5, στο δεύτερο εδάφιο, πριν από τις λέξεις «της πειθαρχικής απόφασης» προστέθηκαν οι λέξεις «την κοινοποίηση», στ) προστίθεται παρ. 6 και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 104 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 8 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

«Άρθρο 105

Συνέπειες αργίας, αναστολής άσκησης καθηκόντων υποχρεωτικής μετακίνησης ή μετάθεσης

1. Ο υπάλληλος, ο οποίος έχει τεθεί σε αναστολή καθηκόντων ή τελεί σε κατάσταση αργίας, απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του.

2. Στον υπάλληλο που τελεί σε κατάσταση αργίας ή αναστολής άσκησης καθηκόντων καταβάλλεται το ήμισυ των αποδοχών του. Το υπόλοιπο ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί σε αυτόν, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον απαλλαγεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή τιμωρηθεί αμετάκλητα με πειθαρχική ποινή προστίμου αποδοχών έως τεσσάρων (4) μηνών. Εάν ο υπάλληλος απαλλαγεί αμετάκλητα από κάθε πειθαρχική ευθύνη ή δεν επιβληθεί πειθαρχική ποινή ή αποδειχθεί αβάσιμη η υπόνοια για έκνομη διαχείριση, επιστρέφεται το μέρος των αποδοχών που παρακρατήθηκε. Ειδικά στην περίπτωση αναστολής άσκησης καθηκόντων, το μέρος των αποδοχών που παρακρατήθηκε κατά τη διάρκεια αυτής επιστρέφεται αν ο υπάλληλος δεν τεθεί σε δυνητική αργία σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 104.

3. Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε από το πειθαρχικό συμβούλιο πειθαρχική ποινή οριστικής παύσης, παύει να δικαιούται αποδοχές αργίας.

4. Κατά τη διάρκεια της αργίας και της αναστολής άσκησης καθηκόντων εφαρμόζονται τα άρθρα 31 έως 35, περί περιορισμών των υπαλλήλων και ασυμβίβαστων έργων ή ιδιοτήτων, και δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε υπηρεσιακή μεταβολή του υπαλλήλου.

5. Σε περίπτωση υποχρεωτικής μετακίνησης ή μετάθεσης σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 104, ο υπάλληλος δύναται να επανέλθει κατόπιν αίτησής του, στην οργανική μονάδα, από την οποία μετακινήθηκε ή μετατέθηκε, εφόσον απαλλαγεί από κάθε πειθαρχική ή ποινική ευθύνη ή δεν του επιβληθεί πειθαρχική ποινή ή του επιβληθεί οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή έως το πρόστιμο αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών.»

Στο άρθρο 105 το οποίο:

-είχε αντικατασταθεί από την παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#)),

-του οποίου η παρ. 2 είχε αντικατασταθεί από την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, προστέθηκαν οι λέξεις «, αναστολής άσκησης καθηκόντων υποχρεωτικής μετακίνησης ή μετάθεσης», β) στην παρ. 1, μετά τις λέξεις «ο οποίος» προστέθηκαν οι λέξεις «έχει τεθεί σε αναστολή καθηκόντων ή», γ) στην παρ. 2, γα) στο δεύτερο εδάφιο, i) η λέξη «τελεσίδικη» αντικαταστάθηκε από τη λέξη «αμετάκλητη», ii) οι λέξεις «με πειθαρχική ποινή κατώτερη από την οριστική παύση» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «αμετάκλητα με πειθαρχική ποινή προστίμου αποδοχών έως τεσσάρων (4) μηνών», γβ) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «από κάθε πειθαρχική ευθύνη» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «αμετάκλητα από κάθε πειθαρχική ευθύνη ή δεν επιβληθεί πειθαρχική ποινή», και γγ) στο τέταρτο εδάφιο, ο αριθμός «2» αντικαταστάθηκε από τον αριθμό «5», δ) στην παρ. 3, δα) μετά τη λέξη «επιβλήθηκε» προστέθηκαν οι λέξεις «από το πειθαρχικό συμβούλιο», δβ) οι λέξεις «για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «, παύει να», ε) η παρ. 4 αντικαταστάθηκε, στ) προστέθηκε παρ. 5 και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 105 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 9 του ν.5225/2025 ([Α' 152](#)).

«ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

-Το Μέρος Ε΄ είχε αρχικά αντικατασταθεί στο σύνολό του από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α΄ 54](#)).

-Με τις παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου εβδόμου ιδίου άνω ν. 4057/2012 ([Α΄ 54](#)), ορίστηκε ότι: «1. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις του ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου και του άρθρου πρώτου του παρόντος νόμου. 2. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο έχει συγκροτηθεί με τη ΔΙΔΚ/Φ.38/2/27385/31.12.2010 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εξακολουθεί να λειτουργεί και μετά την έναρξη του παρόντος νόμου και έως τη λήξη της θητείας του χωρίς τη συμμετοχή των εκπροσώπων της ΑΔΕΔΥ. 4. Στις εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις εφαρμόζονται οι διαδικαστικές φύσεως διατάξεις του παρόντος νόμου. Κατ' εξαίρεση, όλες οι εκκρεμείς ενστάσεις του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου εξετάζονται από αυτό και εκδίδονται αποφάσεις.»

-Με τις περ. ιθ΄ και κ΄ της παρ. 2 του άρθρου 83 του ν. 4622/2019 ([Α΄133](#)) ορίστηκε ότι η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει τις εξής αρμοδιότητες: «... (ιθ) την παρακολούθηση των πειθαρχικών διαδικασιών στους φορείς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση το στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ). Για τον σκοπό αυτόν κάθε πράξη με την οποία ασκείται πειθαρχική δίωξη και κάθε πειθαρχική απόφαση κοινοποιούνται υποχρεωτικά στην Αρχή, (κ) την άσκηση προσφυγών και ενστάσεων υπέρ της διοίκησης ή του υπαλλήλου, εναντίον όλων των πειθαρχικών αποφάσεων μονομελών και συλλογικών πειθαρχικών οργάνων των φορέων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εξαιρουμένων των αποφάσεων μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών για οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή.»

-Για τις πειθαρχικές αρμοδιότητες του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας βλ. επίσης το άρθρο 99 ιδίου άνω ν. 4622/2019, όπως η παρ. 3 καταργήθηκε από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της και οι παρ. 4, 5 και 6 αναριθμήθηκαν σε παρ. 3, 4 και 5 από την παρ. 27 του άρθρου 174 του ν. 4635/2019 ([Α΄167](#)).

-Για την παρακολούθηση των πειθαρχικών υποθέσεων και την υποχρέωση αμελλητί ενημέρωσης της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων που τηρείται στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, βλ. το άρθρο 24 του ν. 4807/2021 ([Α΄96](#)) κατ' εξουσιοδότηση του οποίου εκδόθηκε η υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.58/939/οικ. 3131/1-3-2022 κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Διοικητή της Ε.Α.Δ. «Ρυθμίσεις ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων με τίτλο e-Reitharxika.» ([Β΄ 1040](#))

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α΄152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α΄ 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α΄ και Β΄ του π.δ. 410/1988 (Α΄

191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων

των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Με την παρ. 5 άρθρου 66 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Πειθαρχικές υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κατά την 31η.12.2025, διαβιβάζονται από την 1η.1.2026 υποχρεωτικά στο ανώτατο μονομελές πειθαρχικό όργανο του νομικού προσώπου.»

Με την παρ. 7 άρθρου 66 του ν.5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι Πρόεδροι των πρωτοβαθμίων πειθαρχικών συμβουλίων υποχρεούνται, το αργότερο μέχρι την 31η.10.2025, να ενημερώσουν την εφαρμογή e-peitharxika με τα βασικά στοιχεία κάθε εκκρεμούς πειθαρχικής υπόθεσης στην οποία έχει δικαίωμα πρόσβασης προς ενημέρωση ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου διά του Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Είναι δυνατή, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, η παράταση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η.12.2025. Στην ως άνω εφαρμογή καταχωρίζεται και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα περαίωσης των εκκρεμών πειθαρχικών υποθέσεων κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, το οποίο, σε καμία περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ανωτέρω δημοσίευση. Επικαιροποίηση του εν λόγω χρονοδιαγράμματος είναι επιτρεπτή μόνο σε περίπτωση ανασυγκρότησης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή άλλου λόγου που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του Συμβουλίου. Υστέρηση στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος, εφόσον δεν οφείλεται σε λόγους που αφορούν στη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε άλλον λόγο που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του, συνιστά λόγο περικοπής της αποζημίωσης των μελών και του γραμματέα του Συμβουλίου. Η περικοπή υπολογίζεται κατά ποσοστό ανάλογο της υστέρησης ανταπόκρισης στο χρονοδιάγραμμα. Για την εκκαθάριση και πληρωμή της αποζημίωσης που προβλέπεται στην υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.58/896/οικ.20751/10.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών, εισηγητή και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007» (ΥΠΔΔ 1046), λαμβάνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά υπόψη η τήρηση του ως άνω χρονοδιαγράμματος, αντί της προϋπόθεσης που προβλέπεται στην περ. 2.2 της παρ. 2 της ως άνω απόφασης και απαιτείται η συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης του Προέδρου του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία βεβαιώνεται η ανταπόκριση του Συμβουλίου στο ως άνω χρονοδιάγραμμα για το χρονικό διάστημα που αφορά η πληρωμή ή σε περίπτωση υστέρησης, το ποσοστό αυτής σε εκατοστιαία κλίμακα. Στην τελευταία περίπτωση, η καταβλητέα αμοιβή περιορίζεται και καταβάλλεται ελαττωμένη κατά το ποσοστό της υστέρησης που βεβαιώνεται στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση. Για τις υποθέσεις που παραπέμπονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έως την 31η.12.2025 στα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια και στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ο χρόνος περαίωσής τους απ' αυτά δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ημερομηνία παραπομπής τους σε αυτά. Ως προς τις υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο, περί υποχρέωσης ενημέρωσης της εφαρμογής e-peitharxika.»

Με την περ. β' της παρ. 2 και την παρ. 3 του άρθρου 67 του ν.5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Από την 1η.1.2027 καταργούνται: 2. ... α) ... β) το άρθρο έκτο του ν. 4057/2012 (Α' 54), περί ρυθμίσεων πειθαρχικών θεμάτων εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. 3. Διατάξεις του π.δ. 410/1988 (Α' 191), που αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος, καταργούνται.»

Με την παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΤΜΗΜΑ Α' **ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ**

«Άρθρο 106

Πειθαρχικό παράπτωμα

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης,

δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Το πειθαρχικό παράπτωμα συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη του υπαλλήλου που μπορεί να του καταλογισθεί.»

Το άρθρο 106 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος στο σύνολό του.

Για τους επιχειρησιακούς στόχους των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο εντοπισμός και η άμεση και αποτελεσματική διερεύνηση και εξιχνίαση υποθέσεων παράτυπης συμπεριφοράς, παραβίασης της ακεραιότητας και διαφθοράς, η οποία συντελείται με την εμπλοκή υπαλλήλων του Υπουργείου ή των εποπτευόμενων φορέων, σε ποινικά αδικήματα και πειθαρχικά παραπτώματα, βλ. την παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4622/2019 ([Α'133](#)). Για τις δε αρμοδιότητες του Τμήματος Εσωτερικών Ερευνών και Διερεύνησης Καταγγελιών μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η διενέργεια των απαιτούμενων διαδικασιών για την πειθαρχική ή/και ποινική δίωξη των υπαλλήλων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις περί πειθαρχικού δικαίου, του Ποινικού Κώδικα ή άλλων ειδικών ποινικών νόμων, βλ. την περ. β' της παρ. 3 ιδίου άνω άρθρου 39.

«Άρθρο 107

Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων

Με την παρ. 4 του άρθρου 55 του παρόντος Κώδικα ορίστηκε ότι: «Η αποστολή ιατρού για έλεγχο υπαλλήλου, που κάνει χρήση βραχυχρόνιων αναρρωτικών αδειών κατ' επανάληψη, είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία και η τυχόν παράλειψή της συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του αρμοδίου προϊσταμένου της διεύθυνσης διοικητικού.»

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 88 του ν. 4622/2019 ([Α'133](#)) η παράβαση των διατάξεων του άρθρου 88 και των σχετικών διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα. Με την δε περ. γ' της παρ. 7 του άρθρου 90 ιδίου άνω ν. 4622/2019 αναφορικά με τις υποχρεώσεις του/της Διοικητή/τριας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του /της ορίστηκε ότι: « γ) Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου και των σχετικών διατάξεων

του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.». Με την δε παρ. 7 του άρθρου 100 ιδίου άνω ν. 4622/2019 αναφορικά με την ελεγκτική διαδικασία που διενεργείται από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας ορίστηκε ότι: «7. Η μη χορήγηση των παραπάνω πληροφοριών ή στοιχείων, η απόκρυψη στοιχείων ή πληροφοριών, καθώς επίσης η χορήγηση εν γνώσει ανακριβών στοιχείων και γενικά η παρακώλυση και παραπλάνηση του έργου των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της Αρχής συνιστά αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο μπορεί να επιβληθεί μια από τις ποινές που προβλέπονται στις περιπτώσεις γ' έως και στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του Υπαλληλικού Κώδικα.»

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι:

α) Πράξεις με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση αναγνώρισης του Συντάγματος ή έλλειψη αφοσίωσης στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία.

β) Κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος που προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις, εντολές και οδηγίες. Το υπαλληλικό καθήκον σε καμία περίπτωση δεν επιβάλλει στον υπάλληλο πράξη ή παράλειψη που να αντίκειται προς τις διατάξεις του Συντάγματος και των νόμων, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του παρόντος.

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 49 του ν. 3943/2011 ([Α'66](#)), όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 37 του ν. 4250/2014 ([Α' 74](#)) και από το άρθρο 60 του ν. 4590/2019 ([Α'17](#)) η παράλειψη της διαδικασίας υποχρεωτικής καταγραφής των στοιχείων της απόφασης διορισμού, πρόσληψης ή αποχώρησης του προσωπικού στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου από πλευράς των οικείων Διευθύνσεων Διοικητικού/Προσωπικού συνιστά το πειθαρχικό παράπτωμα της ανωτέρω περ. β'.

Σύμφωνα με την παρ. 21 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), όπως τροποποιήθηκε διαδοχικά από την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)), από το άρθρο 32 του ν. 4369/2016 ([Α' 33](#)), από το άρθρο τρίτο του ν. 4420/2016 ([Α' 175](#)) από τα άρθρα 32 και 45 του ν. 4440/2016 ([Α' 224](#)), από την παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4456/2017 ([Α' 24](#)) από τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 149 του ν. 4504/2017 ([Α' 184](#)) και από την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 5149/2024 ([Α'169](#)), η μη τήρηση, από τα αρμόδια για το διορισμό ή πρόσληψη όργανα, της προθεσμίας των δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης κατανομής, για τη δημοσίευση των ατομικών πράξεων διορισμού ή πρόσληψης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα της ανωτέρω περ. β'.

γ) Τα εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους.

δ) Η απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών.

Με την παρ. 6 του άρθρου 109 του ν. 4622/2019 ([Α'133](#)) είχε οριστεί ότι: « 6. Η τυχόν απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος κατά την άσκηση της

αρμοδιότητας της παραγράφου 1 συνιστά, πέραν των ποινικών, το πειθαρχικό παράπτωμα της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του Υπαλληλικού Κώδικα και επισύρει τις ποινές των περιπτώσεων (στ), (ζ) και (η) της παραγράφου 1 του άρθρου 109, του ιδίου Κώδικα, τηρουμένης της διάταξης της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου.»

ε) Η αναξιοπρεπής ή ανάρμοστη ή ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εντός ή εκτός υπηρεσίας.

στ) Η παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας ή η παράλειψη δήλωσης κωλύματος συμφέροντος.

ζ) Η παραβίαση της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, σύμφωνα με τον ν. 3896/2010 (Α' 207), η παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, σύμφωνα με τον ν. 4443/2016 (Α' 232, διόρθωση σφάλματος Α' 23/1.3.2017), η χρήση γλώσσας έμφυλης διάκρισης, κατά την άσκηση των καθηκόντων.

ζα) Η εκδήλωση κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης στην εργασία, σύμφωνα με τον ν. 4808/2021 (Α' 101), κατά την άσκηση των καθηκόντων.

η) Η παραβίαση της υποχρέωσης εχεμύθειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του παρόντος.

θ) Η σοβαρή απείθεια.

ι) Η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων.

ια) Η παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 27 του παρόντος, καθώς και η αδικαιολόγητη προτίμηση νεότερων υποθέσεων με παραμέληση παλαιότερων.

ιβ) Η άρνηση παροχής πληροφόρησης στους πολίτες και τις αρχές.

ιγ) Η προδήλως αδικαιολόγητη μη εξυπηρέτηση των πολιτών και η υπαίτια μη έγκαιρη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με την παρ. 2 του άρθρου 29 και με την παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4727/2020 (Α'184) ορίστηκε ότι η αναιτιολόγητη μη διεκπεραίωση ηλεκτρονικού εγγράφου συνιστά επιβαρυντική περίπτωση για την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής του πειθαρχικού παραπτώματος της περ. ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 3528/2007.

ιδ) Η χρησιμοποίηση της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας ή πληροφοριών που κατέχει ο υπάλληλος λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων του ίδιου ή τρίτων προσώπων.

ιε) Η αδικαιολόγητη άρνηση προσέλευσης για ιατρική εξέταση.

ιστ) Η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί.

ιζ) Η κακόβουλη άσκηση κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής που γίνεται δημοσίως, γραπτώς ή προφορικά, με σκόπιμη χρήση εν γνώσει εκδήλως ανακριβών στοιχείων ή με χαρακτηριστικά απρεπείς εκφράσεις.

ιη) Η άρνηση σύμπραξης, συνεργασίας, χορήγησης στοιχείων ή εγγράφων κατά τη διεξαγωγή έρευνας, επιθεώρησης ή ελέγχου από Ανεξάρτητες Αρχές και τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου.

ιθ) Η αδικαιολόγητα μη έγκαιρη σύνταξη ή η σύνταξη μεροληπτικής έκθεσης αξιολόγησης ή η σύνταξη έκθεσης με κρίσεις ή χαρακτηρισμούς που δεν εξειδικεύονται με αναφορά συγκεκριμένων στοιχείων.

κ) Η άρνηση υπαλλήλου να λάβει μέρος, να διευκολύνει ή να προβεί στη διαδικασία αξιολόγησης είτε ως αξιολογητής είτε ως αξιολογούμενος.

κα) Η άρνηση ή παρέλκυση εκτέλεσης υπηρεσίας.

κβ) Η χρησιμοποίηση τρίτων προσώπων για την απόκτηση υπηρεσιακής εύνοιας ή την πρόκληση ή ματαίωση εντολής της υπηρεσίας.

κγ) Η σύναψη στενών κοινωνικών σχέσεων με πρόσωπα, με αφορμή τον χειρισμό θεμάτων αρμοδιότητας του υπαλλήλου από την αντιμετώπιση των οποίων εξαρτώνται ουσιώδη συμφέροντα των προσώπων αυτών.

κδ) Η φθορά λόγω ασυνήθιστης χρήσης, η εγκατάλειψη ή η παράνομη χρήση πράγματος το οποίο ανήκει στην υπηρεσία.

κε) Η παράλειψη από τα πειθαρχικά όργανα δίωξης και τιμωρίας πειθαρχικού παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 110 του παρόντος ή η παράλειψη ή καθυστέρηση έκδοσης διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης από την υπηρεσία.

κστ) Η άσκηση εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας ή η συμμετοχή σε εταιρείες κατά παράβαση του άρθρου 32 ή η άσκηση έργων ασυμβίβαστων με την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34.

κζ) Η απλή απείθεια.

κη) Η μη τήρηση του ωραρίου από τον υπάλληλο και η παράλειψη του προϊσταμένου να ελέγχει την τήρησή του.

κθ) Η αμέλεια ή ατελής εκπλήρωση του υπηρεσιακού καθήκοντος.

Με τα τέταρτο και πέμπτο εδάφια της παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 ([Α'184](#)) όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 50 του ν. 4821/2021 ([Α'134](#)) και από το άρθρο 68 του ν. 4961/2022 ([Α'146](#)), ορίστηκε ότι: «Για το όργανο ή τον υπάλληλο που έχει τη σχετική υποχρέωση καταχώρισης νέας ή επικαιροποίησης διαδικασίας, που έχει ήδη καταχωρισθεί στον «Μίτο» λόγω αλλαγής του νομοθετικού ή κανονιστικού πλαισίου που τη διέπει, η παράλειψη ενέργειας εντός της ως άνω προθεσμίας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με την περ. κθ' της παρ. 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. [ν. 3528/2007 (Α' 26)], με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου της παρούσας. Οι διατάξεις της παρούσας δεν εφαρμόζονται σε διαδικασίες που συνδέονται με την αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων ή συνθηκών.»

Με τα δε τρίτο και τέταρτο εδάφια της παρ. 4 του άρθρου 114 ιδίου άνω ν. 4961/2022, όπως η παρ. αυτή τροποποιήθηκε από την παρ. 6 του άρθρου 94 του ν. 5007/2022 ([Α' 241](#)) ορίστηκε ότι: «Η παράλειψη καταχώρισης νέας διαδικασίας από τις αρχές θεσμοθέτησης της παρ. 5 του άρθρου 90 του ν. 4747/2020, μετά από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, και σε κάθε περίπτωση η παράλειψη καταχώρισης όλων των διαδικασιών που οφείλουν να καταχωρισθούν είτε ως νέες είτε ως επικαιροποίηση όσων έχουν ήδη καταχωρισθεί από την ημερομηνία εφαρμογής της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 90 του ν. 4727/2020, αποτελεί το πειθαρχικό παράπτωμα της παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 4727/2020 για το αρμόδιο όργανο ή τον υπάλληλο, εφόσον δεν έχουν τηρηθεί τα

προβλεπόμενα στην παράγραφο αυτή. Η αρχική καταχώριση διαδικασίας, που έχει ήδη θεσμοθετηθεί πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, εφόσον πραγματοποιηθεί έως την 31η.12.2022, δεν αποτελεί το πειθαρχικό παράπτωμα της παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 4727/2020. Από το χρονικό αυτό σημείο και έπειτα, η παράλειψη της ανωτέρω καταχώρισης επιφέρει τις συνέπειες του ανωτέρω πειθαρχικού παραπτώματος.»

κι) Η άρνηση συνεργασίας με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) και η μη εφαρμογή των διατάξεων περί απλούστευσης των διαδικασιών και καταπολέμησης της γραφειοκρατίας.

λ) Το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα της μη εμφάνισης ή της άρνησης κατάθεσης μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 130.

λα) Η μη εκτέλεση τελεσίδικης πειθαρχικής απόφασης σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 144.

λβ) Η μη ανάρτηση ή η μη έγκαιρη ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που είναι αναρτητέες σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 77 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

λγ) Η κατάθεση, η χρήση, η συμπερίληψη και η διατήρηση στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο υπαλλήλου, πλαστού, νοθευμένου ή παραποιημένου πιστοποιητικού ή τίτλου ή βεβαιώσεως, με την επιφύλαξη του άρθρου 20 περί ανάκλησης διορισμού.

λδ) Οποιαδήποτε πράξη κατά της γενετήσιας ελευθερίας, καθώς και ειδικότερα η προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας άλλου προσώπου ή και οποιαδήποτε πράξη οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, εντός και εκτός υπηρεσίας. Επιβαρυντική περίπτωση αποτελεί η τέλεση των πράξεων αυτών σε βάρος ανηλίκων ή και η τέλεση των πράξεων αυτών από υπαλλήλους κατά κατάχρηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων.

Με την παρ. 6 του άρθρου 39 του ν.4795/2021 ([Α'62](#)) ορίστηκε ότι: «Οι εκκρεμείς πειθαρχικές διώξεις κατά εκπαιδευτικών ή υπαλλήλων για την ειδική περίπτωση του πειθαρχικού παραπτώματος της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007), η οποία καταργείται με την παρ. 1 του παρόντος, συνεχίζονται ως πειθαρχικές διώξεις για το αντίστοιχο πειθαρχικό παράπτωμα της περ. λδ) της παρ. 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007), όπως αυτό προστίθεται με την παρ. 3 του παρόντος».

2. Διατάξεις που ορίζουν ειδικά πειθαρχικά παραπτώματα διατηρούνται σε ισχύ.

3. Σε καμία περίπτωση, δεν συνιστά ανάρμοστη συμπεριφορά ή αναξιοπρεπή ή ανάξια για υπάλληλο διαγωγή κατά την έννοια της περ. ε) της παρ. 1 του παρόντος άρθρου η άσκηση συνδικαλιστικής, πολιτικής ή κοινωνικής δράσης.»

Στο άρθρο 107:

-στην παρ. 1 του οποίου είχε προστεθεί περ. κδ' με την παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3896/2010 ([Α' 207](#)),

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος στο σύνολό του,

-στην παρ. 1 του οποίου είχε προστεθεί περ. λγ' με την εσωτερική παρ. 2 της παρ. 6 του άρθρου 25 Νομ. 4203/2013 ([Α' 235](#)), με έναρξη ισχύος από τις 11.10.2013 κατά την εσωτερική παρ. 3 ίδιας άνω παρ. 6,

-στην παρ. 1 του οποίου προστέθηκε περ. λδ' με την παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 4305/2014 ([Α' 237](#)),

-στο τέλος της περ. ε' της παρ. 1 μετά το κόμμα (,) είχε προστεθεί εδάφιο με την παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4310/2014 ([Α' 258](#)),

-είχε αντικατασταθεί στο σύνολό του από την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#)),

-η περ. ζ' της παρ. 1 είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 14 του ν. 4604/2019 ([Α' 50](#)),

-οι περ. ιη' και λβ' της παρ. 1 είχαν αντικατασταθεί αντίστοιχα από τις περ. α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-το δεύτερο εδάφιο της περ. ε' της παρ. 1 είχε καταργηθεί από την παρ. 2 και η περ. λδ' είχε προστεθεί με την παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 4795/2021 ([Α' 62](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στην περ. γ), οι λέξεις «η παράβαση καθήκοντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία», αβ) στην περ. στ), προστίθενται οι λέξεις «ή η παράλειψη δήλωσης κωλύματος συμφέροντος», αγ) η περ. ζ) αντικαθίσταται, αδ) προστίθεται περ. ζα), αε) στην περ. ιη), οι λέξεις «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, τον Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Ανεξάρτητες Αρχές», αστ) προστίθεται περ. ιθα), αζ) στο τέλος της περ. κδ) προστίθενται οι λέξεις «ή η παράλειψη ή καθυστέρηση έκδοσης διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης από την υπηρεσία», αη) στο τέλος της περ. κε) προστίθενται οι λέξεις «ή η συμμετοχή σε εταιρείες κατά παράβαση του άρθρου 32 ή η άσκηση έργων ασυμβίβαστων με την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34», αθ) στην περ. λ), μετά τις λέξεις «πειθαρχικό παράπτωμα» προστίθενται οι λέξεις «της μη εμφάνισης ή της άρνησης κατάθεσης μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία», αι) οι περ. λα) και λβ) αντικαθίστανται, αια) στο τέλος της περ. λγ) προστίθενται οι λέξεις «, με την επιφύλαξη του άρθρου 20 περί ανάκλησης διορισμού,», και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 107 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 10 του ν.5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με τη δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 108

Εφαρμογή αρχών και κανόνων του ποινικού δικαίου

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Αρχές και κανόνες του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας εφαρμόζονται αναλόγως και στο πειθαρχικό δίκαιο, εφόσον δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου και συνάδουν με τη φύση και τον σκοπό της πειθαρχικής διαδικασίας.

2. Εφαρμόζονται ιδίως οι αρχές και οι κανόνες που αφορούν:

α) τους λόγους αποκλεισμού της υπαιτιότητας και της ικανότητας προς καταλογισμό,

β) τις ελαφρυντικές ή επιβαρυντικές περιστάσεις για την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής,

- γ) την έμπρακτη μετάνοια,
- δ) το δικαίωμα σιγής του πειθαρχικώς διωκομένου,
- ε) την πραγματική και νομική πλάνη,
- στ) το τεκμήριο της αθωότητας του πειθαρχικώς διωκομένου,
- ζ) την προστασία των δικαιολογημένων συμφερόντων του πειθαρχικώς διωκομένου ή της υπηρεσίας για τη διατύπωση δυσμενών κρίσεων και εκφράσεων ή τη διενέργεια εκδηλώσεων εκ μέρους του εν λόγω υπαλλήλου εφόσον δεν στοιχειοθετείται το πειθαρχικό παράπτωμα της αναξιοπρεπούς ή ανάρμοστης ή ανάξιας για υπάλληλο συμπεριφοράς.

3. Αν από την τέλεση του πειθαρχικού παραπτώματος μέχρι το πέρας της πειθαρχικής διαδικασίας ίσχυσαν περισσότεροι νόμοι, εφαρμόζεται αυτός που περιέχει τις ευμενέστερες για τον διωκόμενο ουσιαστικού δικαίου διατάξεις.»

Στο άρθρο 108,

-το οποίο είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-προστέθηκε παρ. 3 και το άρθρο διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 11 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με τη δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ**

«Άρθρο 109

Πειθαρχικές ποινές

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και

Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται στους υπαλλήλους είναι:

- α) η έγγραφη επίπληξη,
- β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές δώδεκα (12) μηνών,
- γ) η στέρηση του δικαιώματος χορήγησης μισθολογικού κλιμακίου από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,
- δ) η αφαίρεση έως τεσσάρων (4) μισθολογικών κλιμακίων,
- ε) η στέρηση του δικαιώματος για προαγωγή από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,
- στ) η στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής σε διαδικασία επιλογής προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου και η απαγόρευση άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου κατ' αναπλήρωση ή με ειδικές διατάξεις για διάστημα από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,
- ζ) η αφαίρεση της άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου για τη θητεία ή το υπόλοιπό της και η απαγόρευση άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου με γενικές ή ειδικές διατάξεις για διάστημα από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,
- η) ο υποβιβασμός έως δύο (2) βαθμούς,

Για την ανάρτηση στο διαδίκτυο των περιλήψεων πράξεων, μεταξύ άλλων, υποβιβασμού υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών και αντιστοίχων πράξεων

που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία, βλ. την περ. ιδ' της παρ. 3 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

θ) η προσωρινή παύση από τρεις (3) έως δώδεκα (12) μήνες με πλήρη στέρηση των αποδοχών και

ι) η οριστική παύση.

Με την παρ. 8 που προστέθηκε στο άρθρο 8 του ν. 4940/2022 (Α' 112) με το άρθρο 61 του ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: ««8. Η άρνηση ή η παράλειψη υπαλλήλου να συμμετάσχει, να διευκολύνει ή να προβεί σε ενέργεια που αφορά στον προγραμματισμό, την αξιολόγηση, τη στοχοθεσία, τις μετρήσεις, τις επιμορφώσεις ή οποιαδήποτε άλλη διαδικασία που προβλέπεται από τον παρόντα σχετικά με την απόδοση, την αποτελεσματικότητα ή την ποιότητα των υπηρεσιών του Δημοσίου, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με τις πειθαρχικές ποινές που ορίζονται στις περ. β) έως θ) της παρ. 1 του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όχι κατώτερη του προστίμου ίσου με τις αποδοχές δύο (2) μηνών. Αν ο υπάλληλος συμπεριφέρεται κατά τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο και παραλείπει για δύο (2) συνεχόμενες αξιολογικές περιόδους την εκπλήρωση των υπηρεσιακών καθηκόντων του, το παράπτωμα μπορεί να τιμωρηθεί με την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης της περ. ι) της παρ. 1 του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»»

1Α. Η ποινή της οριστικής παύσης της περ. ι) της παρ. 1 μπορεί να επιβληθεί μόνο για τα ακόλουθα παραπτώματα:

α) Των πράξεων, με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση αναγνώρισης του Συντάγματος ή έλλειψη αφοσίωσης στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία,

β) της άσκησης εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας ή της συμμετοχής σε εταιρείες κατά παράβαση του άρθρου 32 ή της άσκησης έργων ασυμβίβαστων με την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34,

γ) της κατάθεσης, χρήσης, συμπερίληψης και διατήρησης στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο υπαλλήλου, πλαστού, νοθευμένου ή παραποιημένου πιστοποιητικού ή τίτλου ή βεβαίωσης, με την επιφύλαξη του άρθρου 20,

δ) οποιασδήποτε πράξης κατά της γενετήσιας ελευθερίας, και ειδικότερα της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας άλλου προσώπου ή και οποιασδήποτε πράξης οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, εντός και εκτός υπηρεσίας,

ε) των εγκλημάτων σχετικά με την υπηρεσία κατά τον Ποινικό Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95) ή άλλους ειδικούς νόμους,

στ) της απόκτησης οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών,

ζ) της χαρακτηριστικώς αναξιοπρεπούς ή ανάξιας για υπάλληλο διαγωγής εντός ή εκτός υπηρεσίας,

η) της παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας,

θ) της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων πάνω από είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή πάνω από τριάντα

(30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους ή πάνω από πενήντα (50) εργάσιμες ημέρες εντός μίας διετίας,

ι) της εξαιρετικώς σοβαρής απείθειας,

ια) της άμεσης ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχής σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στον φορέα, στον οποίο ο υπάλληλος υπηρετεί,

ιβ) της εμμονής σε άρνηση προσέλευσης για εξέταση από υγειονομική επιτροπή,

ιγ) της για δύο (2) συνεχόμενες αξιολογικές περιόδους άρνησης υπαλλήλου να λάβει μέρος, να διευκολύνει ή να προβεί στη διαδικασία αξιολόγησης είτε ως αξιολογητής είτε ως αξιολογούμενος,

ιδ) για οποιοδήποτε παράπτωμα, αν κατά τα τρία (3) προηγούμενα έτη από τη διάπραξή του, είχαν επιβληθεί στον υπάλληλο τρεις (3) τουλάχιστον πειθαρχικές ποινές ανώτερες του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός ή αν κατά τα δύο (2) προηγούμενα έτη από τη διάπραξή του, ο υπάλληλος είχε τιμωρηθεί για το ίδιο παράπτωμα με ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός.

2. Για την επιβολή οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής σε υπάλληλο συνεκτιμώνται οι ιδιαίτερες συνθήκες τέλεσης του παραπτώματος, η εν γένει προσωπικότητα του υπαλλήλου, καθώς και η υπηρεσιακή του εικόνα όπως προκύπτει από το προσωπικό του μητρώο και τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

3. Όταν επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περ. ε) έως θ) της παρ. 1 και συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από τρεις χιλιάδες (3.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Όταν επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης και πρόκειται για πειθαρχικά παραπτώματα των περ. γ) περί εγκλημάτων σχετικά με την υπηρεσία κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους, δ) περί απόκτησης οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών και ε) περί αναξιοπρεπούς ή ανάρμοστης ή ανάξιας για υπάλληλο συμπεριφοράς εντός ή εκτός υπηρεσίας της παρ. 1 του άρθρου 107 που σχετίζονται με οικονομικό αντικείμενο, καθώς και των περ. κε) περί άσκησης εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας ή συμμετοχής σε εταιρείες κατά παράβαση του άρθρου 32 ή άσκησης έργων ασυμβίβαστων με την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34, και λγ) περί κατάθεσης, χρήσης, συμπερίληψης και διατήρησης στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο υπαλλήλου, πλαστού, νοθευμένου ή παραποιημένου πιστοποιητικού ή τίτλου ή βεβαίωσης, με την επιφύλαξη του άρθρου 20 περί ανάκλησης διορισμού, της παρ. 1 του άρθρου 107, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από δέκα χιλιάδες (10.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

4.α. Για τα παραπτώματα των περ. α), γ), δ), θ) της παρ. 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού.

Για το παράπτωμα της περ. ι) της παρ. 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού, εφόσον η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων υπερβαίνει τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή τις τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους ή πάνω από πενήντα (50) εργάσιμες ημέρες εντός μίας διετίας.

β. Για τα παραπτώματα των περ. ιδ), ιε), ιστ), ιη), ιθ), κα), κβ), κδ), κε) της παρ. 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του προστίμου. Για το παράπτωμα της περ. ιθα) της παρ. 1 του άρθρου 107, περί άρνησης υπαλλήλου να

λάβει μέρος, να διευκολύνει ή να προβεί στη διαδικασία αξιολόγησης είτε ως αξιολογητής είτε ως αξιολογούμενος, δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του προστίμου, ίσου με τις αποδοχές δύο (2) μηνών.

γ. Για τα λοιπά παραπτώματα μπορεί να επιβληθεί οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή με εξαίρεση την οριστική παύση, με την επιφύλαξη της περ. ιδ) της παρ. 1Α.

δ. Για τα παραπτώματα των περ. λγ) και λδ) της παρ. 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη της προσωρινής παύσης.»

Στο άρθρο 109:

-που είχε αρχικά αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 4 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#)),

-η πρώην περ. γ' της παρ. 4 του οποίου είχε αντικατασταθεί από την παρ. 4 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-το πρώην πρώτο εδάφιο της περ. η) της παρ. 1 του οποίου είχε αντικατασταθεί από την παρ. 4 του άρθρου 39 του ν. 4795/2021 ([Α' 62](#)),

-η πρώην περ. δ' της παρ. 4 του οποίου είχε προστεθεί με την παρ. 5 του άρθρου 39 ιδίου άνω ν. 4795/2021,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαταστάθηκε, β) προστέθηκε παρ. 1Α, γ) στην παρ. 3, γα) στο πρώτο εδάφιο, η παραπομπή στις «περ. γ) έως ζ)» αντικαταστάθηκε από την παραπομπή στις «περ. ε) έως θ)», γβ) το δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε, δ) στην παρ. 4, δα) στο τέλος του δευτέρου εδαφίου της περ. α), προστέθηκαν οι λέξεις «ή πάνω από πενήντα (50) εργάσιμες ημέρες εντός μίας διетίας», δβ) στην περ. β), ι) προστέθηκε η παραπομπή στην περ. «κε)» και ιι) προστέθηκε δεύτερο εδάφιο, δγ) στην περ. γ), η παραπομπή στην «περίπτωση η)» αντικαταστάθηκε από την παραπομπή στην «περ. ιδ) της παρ. 1Α», δδ) στην περ. δ), προστέθηκε παραπομπή στην περ. «λγ)» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 109 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 12 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με τη δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΔΙΩΞΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΩΝ**

«Άρθρο 110

Δίωξη πειθαρχικών παραπτώματων

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο

διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Με την παρ. 7 άρθρου 66 του ν.5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι : «Οι Πρόεδροι των πρωτοβαθμίων πειθαρχικών συμβουλίων υποχρεούνται, το αργότερο μέχρι την 31η.10.2025, να ενημερώσουν την εφαρμογή e-peitharxika με τα βασικά στοιχεία κάθε εκκρεμούς πειθαρχικής υπόθεσης στην οποία έχει δικαίωμα πρόσβασης προς ενημέρωση ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου

Πειθαρχικού Συμβουλίου διά του Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Είναι δυνατή, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, η παράταση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η.12.2025. Στην ως άνω εφαρμογή καταχωρίζεται και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα περαίωσης των εκκρεμών πειθαρχικών υποθέσεων κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, το οποίο, σε καμία περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ανωτέρω δημοσίευση. Επικαιροποίηση του εν λόγω χρονοδιαγράμματος είναι επιτρεπτή μόνο σε περίπτωση ανασυγκρότησης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή άλλου λόγου που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του Συμβουλίου. Υστέρηση στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος, εφόσον δεν οφείλεται σε λόγους που αφορούν στη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε άλλον λόγο που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του, συνιστά λόγο περικοπής της αποζημίωσης των μελών και του γραμματέα του Συμβουλίου. Η περικοπή υπολογίζεται κατά ποσοστό ανάλογο της υστέρησης ανταπόκρισης στο χρονοδιάγραμμα. Για την εκκαθάριση και πληρωμή της αποζημίωσης που προβλέπεται στην υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.58/896/οικ.20751/10.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών, εισηγητή και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007» (ΥΠΔΔ 1046), λαμβάνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά υπόψη η τήρηση του ως άνω χρονοδιαγράμματος, αντί της προϋπόθεσης που προβλέπεται στην περ. 2.2 της παρ. 2 της ως άνω απόφασης και απαιτείται η συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης του Προέδρου του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία βεβαιώνεται η ανταπόκριση του Συμβουλίου στο ως άνω χρονοδιάγραμμα για το χρονικό διάστημα που αφορά η πληρωμή ή σε περίπτωση υστέρησης, το ποσοστό αυτής σε εκατοστιαία κλίμακα. Στην τελευταία περίπτωση, η καταβλητέα αμοιβή περιορίζεται και καταβάλλεται ελαττωμένη κατά το ποσοστό της υστέρησης που βεβαιώνεται στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση. Για τις υποθέσεις που παραπέμπονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έως την 31η.12.2025 στα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια και στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ο χρόνος περαίωσής τους απ' αυτά δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ημερομηνία παραπομπής τους σε αυτά. Ως προς τις υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο, περί υποχρέωσης ενημέρωσης της εφαρμογής e-peitharxika.»

1. Η δίωξη και η τιμωρία πειθαρχικών παραπτωμάτων αποτελεί καθήκον των πειθαρχικών οργάνων.
2. Κατ' εξαίρεση, για παραπτώματα που θα επέσυραν την ποινή της έγγραφης επίπληξης, η δίωξη απόκειται στη διακριτική εξουσία των πειθαρχικών οργάνων, τα οποία λαμβάνουν υπόψη αφενός το συμφέρον της υπηρεσίας και αφετέρου τις συνθήκες διάπραξής τους και την υπηρεσιακή γενικώς διαγωγή του υπαλλήλου. Αν το πειθαρχικό όργανο αποφασίσει να μην ασκήσει δίωξη, υποχρεούται να ενημερώσει, με αιτιολογημένη έκθεσή του, τους ανώτερους πειθαρχικώς προϊσταμένους. Αντίγραφο της έκθεσης χορηγείται στον υπάλληλο.
3. Δεν επιτρέπεται δεύτερη πειθαρχική δίωξη για την ίδια πράξη.
4. Η βαθμολογική ή η μισθολογική εξέλιξη του υπαλλήλου δεν αίρει το πειθαρχικώς κολάσιμο παραπτώματος που διαπράχθηκε πριν από την εξέλιξη αυτή.

5. Πράξεις που έχουν τελεστεί από υπάλληλο κατά τη διάρκεια προγενέστερης υπηρεσίας του σε δημόσια υπηρεσία, οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα που δεν περιλαμβάνεται στη Γενική Κυβέρνηση, όπως αυτή ορίζεται στο ανωτέρω άρθρο, τιμωρούνται πειθαρχικά, εάν δεν έχει παρέλθει ο χρόνος παραγραφής τους.

6. Αν σε υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα ασκείται πειθαρχική δίωξη εναντίον υπαλλήλου ο οποίος, με τις πληροφορίες που παρέσχε στις διωκτικές αρχές, συνέβαλε ουσιωδώς στην αποκάλυψη και δίωξή τους, για τη συνέχιση της διαδικασίας το πειθαρχικό όργανο οφείλει να αποδείξει ότι η δίωξη που άσκησε δεν οφείλεται στην προαναφερθείσα ουσιώδη συμβολή του υπαλλήλου.

7. Με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 4 του άρθρου 18 του ν. 4990/2022 (Α' 210), περί προστασίας προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις ενωσιακού δικαίου, δεν διώκεται πειθαρχικά υπάλληλος, ο οποίος προέβη σε αναφορά παραβιάσεων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4990/2022, είτε με εσωτερική ή εξωτερική αναφορά είτε με δημόσια αποκάλυψη, καθώς και με αναφορά στα οικεία θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4990/2022 περί προϋποθέσεων για την προστασία των αναφερόντων.»

Στο άρθρο 110:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-η παρ. 6 του οποίου είχε προστεθεί με την περ. β' της εσωτερικής παρ. 6 της Υποπαρ. ΙΕ.17 της Παρ. ΙΕ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «τον αμέσως ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «τους ανώτερους πειθαρχικώς προϊσταμένους», αβ) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «και τίθεται στο προσωπικό του μητρώο» διαγράφηκαν, αγ) το τέταρτο εδάφιο περί μη χρησιμοποίησης του αντιγράφου για δυσμενή κρίση του υπαλλήλου καταργήθηκε, β) στην παρ. 3, οι λέξεις «δίωξη για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «πειθαρχική δίωξη για την ίδια πράξη», γ) στην παρ. 5, μετά τις λέξεις «δημόσιου τομέα» προστέθηκαν οι λέξεις «, όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α' της παρ.1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα που δεν περιλαμβάνεται στη Γενική Κυβέρνηση, όπως αυτή ορίζεται στο ανωτέρω άρθρο.», δ) προστέθηκε παρ. 7 και το άρθρο 110 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 13 του ν. 5225/2025 (Α' 152). Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 111

Σχέση πειθαρχικού παραπτώματος και ποινής

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον

παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος διέπραξε περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα επιβάλλεται, κατά συγχώνευση, μία συνολική ποινή, κατά την επιμέτρηση της οποίας λαμβάνεται υπόψη από το πειθαρχικό όργανο η βαρύτητα όλων των πειθαρχικών παραπτώματων.

2. Κατά την επιμέτρηση των πειθαρχικών ποινών λαμβάνονται υπόψη οι αρχές και οι κανόνες των περιπτώσεων β', γ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 108. Η υποτροπή αποτελεί ιδιαιτέρως επιβαρυντική περίπτωση για την επιμέτρηση της ποινής.»

Το άρθρο 111 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 112

Παραγραφή πειθαρχικών παραπτώματων

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως

ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται μετά πέντε (5) έτη από την ημέρα που διαπράχτηκαν. Τα πειθαρχικά παραπτώματα των περ. α), γ), δ), θ), ι), κε), λγ) και λδ) της παρ. 1 του άρθρου 107 παραγράφονται μετά επτά (7) έτη. Κατ' εξαίρεση για τα πειθαρχικά παραπτώματα των περ. δ), κε), λγ) και λδ) της παρ. 1 του άρθρου 107, η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία που ο αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση της τέλεσης της πράξης.

2. Πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο αποτελεί και ποινικό αδίκημα δεν παραγράφεται πριν παραγραφεί το ποινικό αδίκημα. Για τα παραπτώματα αυτά οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας διακόπτουν την παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος. Η έκδοση αμετάκλητου βουλεύματος ή αμετάκλητης ποινικής απόφασης, με την οποία παύει η ποινική δίωξη ή κηρύσσεται αθώος ο υπάλληλος, δεν αναιρεί τη διακοπή της παραγραφής του πειθαρχικού παραπτώματος. Η παραγραφή πειθαρχικών παραπτωμάτων με διαρκή χαρακτήρα εκκινεί από την τελευταία πράξη, που συνιστά πειθαρχική παράβαση.

3. Η κλήση σε απολογία ή η παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο με την έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου διακόπτουν την παραγραφή. Στις περιπτώσεις αυτές ο συνολικός χρόνος παραγραφής ως την έκδοση της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη και προκειμένου για τα παραπτώματα των περ. α), γ), δ), θ), ι), κε), λγ) και λδ) της παρ. 1 του άρθρου 107, τα δέκα (10) έτη.

4. Η παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος διακόπτεται επίσης από την τέλεση νέου πειθαρχικού παραπτώματος, το οποίο αποσκοπεί στην απόκρυψη ή την παρεμπόδιση της πειθαρχικής δίωξης του πρώτου. Στην περίπτωση αυτή το πρώτο παράπτωμα παραγράφεται όταν παραγραφεί το δεύτερο, εφόσον η παραγραφή του δεύτερου συντελείται σε χρόνο μεταγενέστερο της παραγραφής του πρώτου.

5. Δεν παραγράφεται το πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο εκδόθηκε πειθαρχική απόφαση που επιβάλλει πειθαρχική ποινή σε πρώτο βαθμό.»

Στο άρθρο 112

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στο δεύτερο εδάφιο, προστέθηκαν οι παραπομπές στις περ. «, κε), λγ) και λδ)», αβ) στο τρίτο εδάφιο, προστέθηκαν οι παραπομπές στις περ. «, κε), λγ) και λδ)», β) στην παρ. 2, προστέθηκαν εδάφια, τρίτο και τέταρτο, γ) στην παρ. 3, γα) στο πρώτο εδάφιο, μετά τις λέξεις «πειθαρχικό συμβούλιο» προστέθηκαν οι λέξεις «με την έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου», γβ) στο δεύτερο εδάφιο, προστέθηκαν οι παραπομπές στις περ. «, κε), λγ) και λδ)» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 112 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 14 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 113

Λήξη πειθαρχικής ευθύνης

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων

που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Ο υπάλληλος ο οποίος απώλεσε την υπαλληλική ιδιότητα με οποιονδήποτε τρόπο δεν διώκεται πειθαρχικώς, η πειθαρχική όμως διαδικασία η οποία τυχόν έχει αρχίσει, συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με εξαίρεση την περίπτωση του θανάτου. 2. Όταν συντρέχει η περίπτωση της παρ. 1, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλλει οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες πειθαρχικές ποινές. Αν η επιβλητέα πειθαρχική ποινή είναι ανώτερη του προστίμου, το πειθαρχικό συμβούλιο την μετατρέπει ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος σε ποινή προστίμου αποδοχών έως δώδεκα (12) μηνών, με δυνατότητα επιβολής και διοικητικής κύρωσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 109. Στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου, τα ένδικα βοηθήματα που δύνανται να ασκηθούν κατά της πειθαρχικής απόφασης προσδιορίζονται με βάση την αρχικώς επιβλητέα ποινή. 3. Αν η υπαλληλική σχέση του υπαλλήλου, σε βάρος του οποίου έχει επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου, λυθεί πριν από την έναρξη εκτέλεσης της πειθαρχικής ποινής ή ενόσω αυτή διαρκεί, η πειθαρχική ποινή μπορεί να μετατραπεί σε ποινή προστίμου αποδοχών έως δώδεκα (12) μηνών, με απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, κατόπιν παραπομπής σε αυτό από τα όργανα του άρθρου 123.»

Στο άρθρο 113,

-το οποίο είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, προστέθηκε τρίτο εδάφιο, β) προστέθηκε παρ. 3 και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 113 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 15 του ν.5225/2025 ([Α'152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 114

Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και

Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη.
2. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία.
3. Το πειθαρχικό όργανο δεσμεύεται από την κρίση που περιέχεται σε αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή σε αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα, μόνο ως προς την ύπαρξη ή την ανυπαρξία πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση πειθαρχικού παραπτώματος.
4. Αν μετά την έκδοση πειθαρχικής απόφασης με την οποία απαλλάσσεται ο υπάλληλος ή επιβάλλεται ποινή κατώτερη από την οριστική παύση, εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνονται πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση των παραπτωμάτων που επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης, η πειθαρχική διαδικασία επαναλαμβάνεται με τη διαδικασία του άρθρου 143. Επίσης επαναλαμβάνεται η πειθαρχική διαδικασία, αν μετά την έκδοση καταδικαστικής πειθαρχικής απόφασης, με την οποία επιβάλλεται οποιαδήποτε ποινή, εκδοθεί

αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα για την πράξη ή την παράλειψη, για την οποία τιμωρήθηκε πειθαρχικά ο υπάλληλος.

5. Η επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας επιτρέπεται και όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική πειθαρχική απόφαση, χωρίς να έχει λάβει υπόψη καταδικαστική ποινική απόφαση που προηγήθηκε.

6. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών έχει υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως στην υπηρεσία του υπαλλήλου κάθε ποινική δίωξη που ασκείται κατ' αυτού. Ο Γραμματέας του Δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην ίδια υπηρεσία τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλεύματα σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καθώς και τις εκδιδόμενες σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις κατά του υπαλλήλου. Σε περίπτωση εγκλεισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, ο διευθυντής φυλακών γνωστοποιεί τούτο, χωρίς καθυστέρηση, στην υπηρεσία του υπαλλήλου. Αν δεν προκύπτει η υπηρεσία του υπαλλήλου, η ανακοίνωση των προηγούμενων εδαφίων γίνεται στο Υπουργείο Εσωτερικών και η αρμόδια υπηρεσία αναζητείται από τα στοιχεία του υπαλλήλου που τηρούνται στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου.

Με την επιφύλαξη των καταδικαστικών αποφάσεων όπου η άσκηση της πειθαρχικής δίωξης είναι υποχρεωτική, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα οφείλουν εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών μετά την ως άνω ενημέρωσή τους να αποφαίνονται αιτιολογημένα για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του υπαλλήλου.»

Στο άρθρο 114:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-η παρ. 6 του οποίου είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 19 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)),

-στην παρ. 4 του οποίου είχαν αντικατασταθεί λέξεις από την παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, τα εδάφια, δεύτερο και τρίτο, καταργήθηκαν, β) στην παρ. 4, στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «παραπτώματος της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 109 του παρόντος» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «των παραπτωμάτων που επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης», γ) στην παρ. 6, γα) στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο, οι λέξεις «προϊσταμένη αρχή» και «αρχή» αντικαταστάθηκαν από τη λέξη «υπηρεσία», γβ) προστέθηκε νέο, τέταρτο, εδάφιο, γγ) στο νέο πέμπτο εδάφιο, οι λέξεις «είκοσι (20)» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «προθεσμίας τριάντα (30)», και το άρθρο 114 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 16 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 115

Αυτοτέλεια κολασίμου του πειθαρχικού παραπτώματος

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και

Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Σε περίπτωση αποκατάστασης, απονομής χάριτος ή άρσης με οποιονδήποτε άλλο τρόπο του κολασίμου ή μεταβολής των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρεται το πειθαρχικώς κολάσιμο της πράξης.»

Το άρθρο 115 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

«Άρθρο 116

Πειθαρχικά όργανα

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α΄ 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α΄ και Β΄ του π.δ. 410/1988 (Α΄ 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α΄ 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους ασκούν:

- α) Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοί τους,
- β) το Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα,
- γ) ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας,
- δ) το διοικητικό εφετείο και
- ε) το Συμβούλιο της Επικρατείας.»

Στο άρθρο 116:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-η πρώην περ. δ' του οποίου είχε καταργηθεί από την περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 53 του ν.4674/2020 ([Α' 53](#)),

-η περ. στ' του οποίου είχε αντικατασταθεί από την περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 53 ιδίου άνω ν. 4674/2020,

-αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 17 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)).

Με τη δε παρ. 2 άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 117

Πειθαρχικώς προϊστάμενοι

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση

καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι των υπαλλήλων των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητά τους είναι:

α) Ο Υπουργός,

- β) ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας,
- γ) ο Υπηρεσιακός Γραμματέας Υπουργείου,
- δ) ο Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- ε) ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- στ) ο Ειδικός Γραμματέας Υπουργείου,
- ζ) ο Επόπτης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
- η) ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης,
- θ) ο προϊστάμενος διεύθυνσης.

2. Επίσης πειθαρχικώς προϊστάμενοι είναι:

- α) Ο Αρχηγός των Ενόπλων Δυνάμεων και οι αρχηγοί του στρατού, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς,
- β) οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς,
- γ) οι διευθυντές καταστημάτων ή οι προϊστάμενοι υπηρεσιών εφόσον είναι ανώτατοι ή ανώτεροι αξιωματικοί, για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς,
- δ) ο Διοικητής του Αγίου Όρους για όλους τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται στην αρμοδιότητά του,
- ε) ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης αρχής για τους υπαλλήλους της.

3. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου είναι:

- α) Ο διοικητής ή ο πρόεδρος του συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας, για όλους τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου,
- β) ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών για τους υπαλλήλους της,
- γ) ο πρύτανης Α.Ε.Ι. για όλους τους υπαλλήλους αυτού και ο κοσμήτορας σχολής Α.Ε.Ι. για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτόν,
- δ) ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης ή ο προϊστάμενος διεύθυνσης για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.

4. Πειθαρχική εξουσία μπορεί να ασκεί και ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.) στους υπαλλήλους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κώδικα και στους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού κατόπιν έκθεσης της Αρχής, με την οποία διαπιστώνεται ότι, παρά τη δέσμια αρμοδιότητά τους, τα κατά περίπτωση αρμόδια πειθαρχικά όργανα δεν έχουν ασκήσει τις πειθαρχικές τους αρμοδιότητες ή δεν τις έχουν ασκήσει εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ιδίως όταν επίκειται παραγραφή των παραπτωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, ο Διοικητής της Ε.Α.Δ. παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο, εφαρμοζόμενου ως προς τη διαδικασία και τις συνέπειες της παραπομπής του άρθρου 124.»

Στο άρθρο 117:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-η πρώτη παρ. 4 του οποίου είχε καταργηθεί από την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4325/2015 ([Α' 47](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαταστάθηκε, β) στην περ. ε) της παρ. 2, η λέξη «διοικητικής» διαγράφηκε, γ) προστέθηκε παρ. 4 και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 117 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 18 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 118

Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Όλοι οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης. Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλλουν οι εξής με τις πιο κάτω διακρίσεις:

α) ο Υπουργός, έως και τις αποδοχές πέντε (5) μηνών,

β) ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας, ο Υπηρεσιακός Γραμματέας Υπουργείου, ο Γραμματέας και ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας Υπουργείου, ο Επόπτης Ο.Τ.Α., ο Διοικητής του Αγίου Όρους, ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης αρχής, ο διοικητής ή ο πρόεδρος συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων και οι αρχηγοί του στρατού ξηράς, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος έως και τις αποδοχές τεσσάρων (4) μηνών,

γ) οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής, οι διευθυντές καταστημάτων και οι προϊστάμενοι στρατιωτικών υπηρεσιών ή υπηρεσιών των σωμάτων ασφαλείας ή του λιμενικού σώματος, αν είναι ανώτατοι αξιωματικοί, έως και τις αποδοχές δύο (2) μηνών και αν είναι ανώτεροι έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός,

δ) ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας νομικού προσώπου έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός,

ε) ο πρύτανης Α.Ε.Ι. έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός. Ο κοσμήτορας σχολής Α.Ε.Ι., έως και τα δύο τρίτα (2/3) των μηνιαίων αποδοχών,

στ) ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης έως και τα δύο τρίτα (2/3) των μηνιαίων αποδοχών,

ζ) ο προϊστάμενος διεύθυνσης έως και το ένα τέταρτο (1/4) των μηνιαίων αποδοχών.

2. Η αρμοδιότητα των πειθαρχικώς προϊσταμένων είναι αμεταβίβαστη, εκτός εάν από διάταξη νόμου προβλέπεται διαφορετικά.

3. Αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι εκείνος στον οποίο υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά τον χρόνο τέλεσης του παραπτώματος. Αν ο υπάλληλος υπηρετεί σε άλλη υπηρεσία από αυτή της οργανικής του θέσης, αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι ο προϊστάμενος της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος κατά τον χρόνο τέλεσης του πειθαρχικού παραπτώματος, εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή. Αν ο υπάλληλος κατά την τέλεση του παραπτώματος δεν υπηρετεί στην οργανική του θέση, αλλά σε άλλη υπηρεσία που δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κώδικα, αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι ο επικεφαλής του φορέα της οργανικής θέσης, ο οποίος επιλαμβάνεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτημα του επικεφαλής της υπηρεσίας, όπου τελέστηκε το παράπτωμα.

4. Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι επιλαμβάνονται αυτεπαγγέλτως.

5. Αν έχουν επιληφθεί αρμοδίως περισσότεροι πειθαρχικώς προϊστάμενοι, η πειθαρχική διαδικασία συνεχίζεται μόνο από εκείνον που κάλεσε πρώτος σε απολογία τον υπάλληλο. Ο ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος έχει, σε κάθε περίπτωση, δικαίωμα να ζητήσει την παραπομπή σε αυτόν της πειθαρχικής υπόθεσης, εφόσον δεν έχει εκδοθεί πειθαρχική απόφαση.

6. Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή τον επικεφαλής του φορέα. Αν ο Υπουργός ή ο επικεφαλής του φορέα κρίνουν ότι η προσήκουσα ποινή είναι ανώτερη και της δικής τους αρμοδιότητας, παραπέμπουν την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 117 η παραπομπή γίνεται από τον Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.»

Στο άρθρο 118:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος στο σύνολό του,

-στην παρ. 3 του οποίου είχαν καταργηθεί λέξεις από την παρ. 7 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 (Α' 53),

-το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του οποίου είχε καταργηθεί από την παρ. 8 του άρθρου 53 ιδίου άνω ν. 4674/2020 (Α' 53),

-το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του οποίου είχε καταργηθεί από την παρ. 9 του άρθρου 53 ιδίου άνω ν. 4674/2020 (Α' 53),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στην περ. α), η λέξη και ο αριθμός «τριών (3)» αντικαταστάθηκε από τη λέξη και τον αριθμό «πέντε (5)», αβ) η περ. β) αντικαταστάθηκε, αγ) στην περ. γ), ι) οι λέξεις και ο αριθμός «ενός (1) μηνός» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις και τον αριθμό «δύο (2) μηνών» και ιι) οι λέξεις «το ένα δεύτερο των μηνιαίων αποδοχών» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «τις αποδοχές ενός (1) μηνός», αδ) στην περ. δ), οι λέξεις «διοικητής του Αγίου Όρους, ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, ο διοικητής ή ο πρόεδρος συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση,» διαγράφηκαν, β) στην παρ. 3, προστέθηκε τρίτο εδάφιο, γ) στην παρ. 4, οι λέξεις «και το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου» διαγράφηκαν, δ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5, οι λέξεις «ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου» διαγράφηκαν, ε) η παρ. 6

αντικαταστάθηκε και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 118 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 19 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 119

Αρμοδιότητα διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

(Το άρθρο 119, που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του, καταργείται από την 1^η.1.2026, από την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 67 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την παρ. 5 άρθρου 66 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Πειθαρχικές υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κατά την 31η.12.2025, διαβιβάζονται από την 1η.1.2026 υποχρεωτικά στο ανώτατο μονομελές πειθαρχικό όργανο του νομικού προσώπου.»

«Άρθρο 119Α

Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 2 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι : «Το Πενταμελές Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. έχει αρμοδιότητα για τα θέματα καταγγελίας από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας του προσωπικού της παρ. 1. Σπουδαίο λόγο, σύμφωνα με το άρθρο 53 του π.δ. 410/1988 για την καταγγελία της σύμβασης εργασίας από την υπηρεσία, μπορεί να αποτελεί η τέλεση κάθε πειθαρχικού παραπτώματος, διατηρουμένων σε ισχύ των ρυθμίσεων του άρθρου 55 του ίδιου διατάγματος.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των

νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 7 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Το Πενταμελές Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. έχει αρμοδιότητα για τα θέματα καταγγελίας από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας του προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Σπουδαίο λόγο σύμφωνα με το άρθρο 202 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, για την καταγγελία από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας του προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, μπορεί να αποτελεί η τέλεση κάθε πειθαρχικού παραπτώματος, διατηρουμένων σε ισχύ των ρυθμίσεων του άρθρου 204 του ίδιου ως άνω νόμου.»

Με την παρ. 8 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Για τις πειθαρχικές υποθέσεις των περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης, των περιφερειακών εποπτών ποιότητας της εκπαίδευσης, των διευθυντών εκπαίδευσης, των εποπτών ποιότητας της εκπαίδευσης και των συντονιστών εκπαίδευσης του εξωτερικού αρμόδιο είναι, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, το Πενταμελές Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

Με την παρ. 9 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Όπου στις ισχύουσες διατάξεις για θέματα που δεν ρυθμίζονται με το Μέρος Α' του παρόντος νόμου ορίζεται ως αρμόδιο όργανο το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., καθίσταται αρμόδιο το Πενταμελές Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ.»

Με την παρ. 1 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Το Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26) συγκροτείται έως την 31η.12.2025. Κατά την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., το Πειθαρχικό Συμβούλιο

Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη, ως εξής: α) έναν (1) Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), ως Συντονιστή, β) τέσσερις (4) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, γ) πέντε (5) Παρέδρους του Ν.Σ.Κ. και δ) πέντε (5) Δικαστικούς Πληρεξουσίους του Ν.Σ.Κ.. Η θητεία των μελών του ανωτέρω Συμβουλίου είναι εξάμηνη και αρχίζει από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Με την παρ. 6 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Από την 1η.1.2026 οι υποθέσεις που εξετάζονται λόγω αρμοδιότητας από το πειθαρχικό συμβούλιο παραπέμπονται ή εισάγονται προς εξέταση στο πειθαρχικό συμβούλιο του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

Με την παρ. 11 άρθρου 66 του ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι : «Για τη στελέχωση του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα οι οργανικές θέσεις του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αυξάνονται κατά μία (1) στον βαθμό του Αντιπροέδρου, δεκαπέντε (15) στον βαθμό του Νομικού Συμβούλου, είκοσι δύο (22) στον βαθμό του Παρέδρου και είκοσι δύο (22) στον βαθμό του Δικαστικού Πληρεξουσίου.»

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστάται συλλογικό όργανο με την ονομασία «Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα», το οποίο είναι αρμόδιο για την άσκηση πειθαρχικής εξουσίας στους υπαλλήλους του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 119Γ.

2. Το όργανο αποτελείται από εξήντα (60) μέλη, λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), ως εξής:

- α) έναν (1) Αντιπρόεδρο του Ν.Σ.Κ., ως Συντονιστή,
- β) δεκαπέντε (15) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους,
- γ) είκοσι δύο (22) Παρέδρους του Ν.Σ.Κ. και

δ) είκοσι δύο (22) Δικαστικούς Πληρεξουσίους του Ν.Σ.Κ. με τριετή τουλάχιστον υπηρεσία. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., ορίζονται τα μέλη του και συγκροτείται το όργανο, με διετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί μέχρι δύο (2) φορές για ισόχρονη διάρκεια. Μέλη του Συμβουλίου, των οποίων η θητεία έχει ανανεωθεί δύο (2) φορές, μπορούν να ορίζονται εκ νέου, εφόσον παρέλθει χρονικό διάστημα έξι (6) ετών από τη λήξη της τελευταίας θητείας τους. Η αντικατάσταση μέλους πριν από τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή μόνο για λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του, ο οποίος και πρέπει να βεβαιώνεται στη σχετική πράξη. Στην περίπτωση του τετάρτου εδαφίου, καθώς και στην περίπτωση απώλειας της ιδιότητας του λειτουργού του Ν.Σ.Κ. ή στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 119B, περί περιορισμών στη σύνθεση των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου λόγω πειθαρχικών εκκρεμοτήτων ή ορίου ηλικίας, με απόφαση του Συντονιστή ορίζεται νέος Πρόεδρος ή μέλος στα Κλιμάκια.

3. Τα μέλη του Συμβουλίου, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, απαλλάσσονται από κάθε άλλη υπηρεσία, με εξαίρεση τον Αντιπρόεδρο και τους Νομικούς Συμβούλους, οι οποίοι συμμετέχουν στα Τμήματα και στην Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ.. Για την υπηρεσιακή κατάσταση των μελών του πειθαρχικού συμβουλίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4831/2021 (Α' 170), περί οργανισμού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα λειτουργεί και συνεδριάζει σε κλιμάκια τριμελούς και πενταμελούς σύνθεσης.

5. Έδρα του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζεται το κατάστημα στέγασης των υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών στην Αθήνα.»

Το άρθρο 119Α προστέθηκε με το άρθρο 20 του ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 119B

Λειτουργία των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα - Εξουσιοδοτική διάταξη

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και

Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Με απόφαση του Συντονιστή συγκροτούνται τα Κλιμάκια του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ως εξής: α) τα Τριμελή Κλιμάκια, τα οποία αποτελούνται από έναν (1) Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, έναν (1) Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και έναν (1) Δικαστικό Πληρεξούσιο του Ν.Σ.Κ. με ισάριθμους ομοιόβαθμους αναπληρωτές τους, β) τα Πενταμελή Κλιμάκια, τα οποία αποτελούνται από έναν (1) Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, δύο (2) Παρέδρους του Ν.Σ.Κ. και δύο (2) Δικαστικούς Πληρεξουσίου του Ν.Σ.Κ. με ισάριθμους ομοιόβαθμους αναπληρωτές τους και γ) το Ειδικό Πενταμελές Κλιμάκιο, το οποίο αποτελείται από

τον Συντονιστή, δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, με ισάριθμους ομοιόβαθμους αναπληρωτές τους, έναν (1) Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ. και έναν (1) Δικαστικό Πληρεξούσιο του Ν.Σ.Κ., με ισάριθμους ομοιόβαθμους αναπληρωτές τους. Στα Κλιμάκια προεδρεύει ο ανώτερος κατά βαθμό λειτουργός. Με την ίδια απόφαση του Συντονιστή κατανέμονται και οι καθ' ύλην αρμοδιότητες των Κλιμακίων.

2. Οι αποφάσεις των Τριμελών και των Πενταμελών Κλιμακίων κατά την εκδίκαση των πειθαρχικών υποθέσεων των υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών, τα οποία διατυπώνουν τη γνώμη τους και ψηφίζουν κατά σειρά αρχαιότητας, αρχίζοντας από το νεότερο μέλος. Σε κάθε Κλιμάκιο ως εισηγητές ορίζονται με πράξη του Προέδρου του μόνο μέλη αυτού, τακτικά ή αναπληρωματικά. Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του Συντονιστή, μετά από αιτιολογημένο αίτημα του Προέδρου του Κλιμακίου, δύναται τακτικά και αναπληρωματικά μέλη άλλων Κλιμακίων να ορίζονται εισηγητές χωρίς δικαίωμα ψήφου. Δεν επιτρέπεται η αποχή από την ψηφοφορία ή η λευκή ψήφος.

3. Τα Τριμελή Κλιμάκια βρίσκονται σε απαρτία όταν είναι παρόντα όλα τα μέλη τους. Τα Πενταμελή Κλιμάκια βρίσκονται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη τους, στα οποία απαιρητήτως περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος του Κλιμακίου ή ο αναπληρωτής του. Η απαρτία πρέπει να υπάρχει σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης. Αν υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Αν κατά τη διάσκεψη διατυπώνονται για κάποιο ζήτημα περισσότερες από δύο (2) γνώμες, με αποτέλεσμα να μην σχηματίζεται πλειοψηφία, όσοι ακολουθούν την ασθενέστερη οφείλουν να ακολουθήσουν μία από τις επικρατέστερες.

4. Δεν δύναται να είναι μέλη των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου όσοι έχουν τιμωρηθεί με πειθαρχική ποινή ή εκκρεμεί σε βάρος τους πειθαρχική δίωξη ή δεν μπορούν να ασκήσουν καθήκοντα μέλους του Πειθαρχικού Συμβουλίου με πλήρη θητεία εν όψει συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας και αποχώρησης από την Υπηρεσία.

5. Στα Τριμελή ή Πενταμελή Κλιμάκια δύναται, ύστερα από αίτηση του διωκόμενου υπαλλήλου, να παραστεί, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωπος τριτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, προκειμένου να τοποθετηθεί είτε εγγράφως είτε προφορικά ενώπιον του Κλιμακίου. Η μη παράσταση του ανωτέρω εκπροσώπου δεν κωλύει την πρόοδο της διαδικασίας.

6. Η λειτουργία των Κλιμακίων διέπεται συμπληρωματικά από τα άρθρα 13 έως 15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45) περί συγκρότησης, σύνθεσης, συνεδριάσεων, λειτουργίας και περί αποφάσεων, αντίστοιχα.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Συντονιστή του Πειθαρχικού Συμβουλίου, εκδίδεται Κανονισμός Λειτουργίας του Πειθαρχικού Συμβουλίου, για τη ρύθμιση επιμέρους θεμάτων εσωτερικής διάρθρωσης και λειτουργίας του Πειθαρχικού Συμβουλίου, που δεν ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος ή με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζεται ενιαίος τύπος εγγράφων για τις διαδικασίες, που υλοποιούνται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο.»

Το άρθρο 119B προστέθηκε με το άρθρο 21 του ν. 5225/2025 (Α' 152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 119Γ

Αρμοδιότητα των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026

εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Τα Τριμελή Κλιμάκια συνεδριάζουν για να:

α) εξετάσουν, κατόπιν παραπομπής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 123 και 124, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, υποθέσεις που αφορούν σε πειθαρχικά παραπτώματα, για τα οποία δεν μπορεί να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, και μπορούν να επιβάλλουν οποιαδήποτε άλλη ποινή. Αν το Τριμελές Κλιμάκιο κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα δύναται να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης, παραπέμπει την υπόθεση στο Πενταμελές Κλιμάκιο, το οποίο, εξετάζοντάς την, μπορεί να επιβάλλει οποιαδήποτε ποινή,

β) εξετάσουν, σε δεύτερο βαθμό, ενστάσεις που υποβάλλονται από τον υπάλληλο ή υπέρ του κατά πειθαρχικών αποφάσεων πειθαρχικώς προϊσταμένων, με την επιφύλαξη των περ. γ) και ε) της παρ. 2,

γ) γνωμοδοτήσουν για τη δυνητική θέση υπαλλήλων σε καθεστώς αργίας και τη συνέχιση αυτής κατά το άρθρο 104 και εξετάσουν αιτήματα επιστροφής αποδοχών αργίας ή αναστολής άσκησης καθηκόντων σύμφωνα με το άρθρο 105.

2. Τα Πενταμελή Κλιμάκια συνεδριάζουν για να: α) εξετάσουν, κατόπιν παραπομπής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 123 και 124, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, υποθέσεις που αφορούν σε πειθαρχικά παραπτώματα, για τα οποία μπορεί να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, και μπορούν να επιβάλλουν οποιαδήποτε ποινή,

β) εξετάσουν, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, τις πειθαρχικές υποθέσεις των προϊσταμένων γενικών διευθύνσεων και άλλων ανώτατων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., συμπεριλαμβανομένων των Υπηρεσιακών Γραμματέων και των Συντονιστών Αποκεντρωμένων Διοικήσεων,

γ) εξετάσουν, σε δεύτερο βαθμό, ενστάσεις που υποβάλλονται από τον υπάλληλο ή υπέρ του κατά πειθαρχικών αποφάσεων πειθαρχικώς προϊσταμένων που επιβάλλουν πειθαρχική ποινή προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών και άνω,

δ) εξετάσουν, σε δεύτερο βαθμό, ενστάσεις που υποβάλλονται υπέρ της Διοίκησης κατά πειθαρχικών αποφάσεων πειθαρχικώς προϊσταμένων,

ε) εξετάσουν, σε δεύτερο βαθμό, ενστάσεις για την ίδια υπόθεση, οι οποίες έχουν ασκηθεί υπέρ της Διοίκησης και από τον υπάλληλο ή υπέρ του.

3. Το Ειδικό Πενταμελές Κλιμάκιο συνεδριάζει για να εξετάσει κατ' απόλυτη προτεραιότητα υποθέσεις, για τις οποίες μπορεί να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης και οι οποίες θίγουν σοβαρά το κύρος της Υπηρεσίας και προκαλούν το δημόσιο αίσθημα.»

Το άρθρο 119Γ προστέθηκε με το άρθρο 22 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 119Α

Αρμοδιότητες του Συντονιστή του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Ο Συντονιστής του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα συγκαλεί το Πειθαρχικό Συμβούλιο και μεριμνά για τη λειτουργία των Κλιμακίων του, καθώς και για την εν γένει άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

2. Ο Συντονιστής, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο των ορισθέντων Νομικών Συμβούλων του Κράτους στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

3. Ο Συντονιστής του Πειθαρχικού Συμβουλίου έχει, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Ορίζει με απόφασή του τους Προέδρους, τα μέλη και τους Γραμματείς των Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου και τους αναπληρωτές τους. Ως Πρόεδροι ορίζονται μόνο Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 119B. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των τακτικών μελών,

β) κατανέμει τις πειθαρχικές υποθέσεις στα επιμέρους αρμόδια Κλιμάκια του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Αν διαπιστωθεί αναρμοδιότητα του Κλιμακίου του Πειθαρχικού Συμβουλίου, στο οποίο κατανεμήθηκε αρχικά η υπόθεση, αναπέμπεται με απόφαση του Κλιμακίου στον Συντονιστή για την εκ νέου κατανομή της.

Συγκρούσεις αρμοδιότητας μεταξύ περισσότερων Κλιμακίων του Πειθαρχικού Συμβουλίου για την κρίση του ίδιου παραπτώματος αίρονται από τον Συντονιστή.

γ) ορίζει κατ' εξαίρεση εισηγητή σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 119B,

δ) θέτει στους Προέδρους των Κλιμακίων τα χρονοδιαγράμματα, εντός των οποίων πρέπει να διεκπεραιώνονται οι πειθαρχικές υποθέσεις που τους ανατίθενται και διασφαλίζει την τήρησή τους,

ε) υποβάλλει ανά εξάμηνο στους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, καθώς και στον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. έκθεση πεπραγμένων του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα, όπου καταγράφεται συνοπτικός απολογισμός του έργου του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ιδίως, ο αριθμός των συνεδριάσεων, ο αριθμός των εισερχόμενων υποθέσεων, η πορεία των εκκρεμών υποθέσεων, ο αριθμός των περαιωμένων υποθέσεων και η έκβασή τους,

στ) δύναται, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτημα του αρμόδιου Υπουργού ή του επικεφαλής του φορέα ή του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας κατά την παρ. 4 του άρθρου 117, να εισάγει, με αιτιολογημένη απόφασή του, ενώπιον του

αρμόδιου Κλιμακίου του Πειθαρχικού Συμβουλίου πειθαρχική υπόθεση, προκειμένου αυτή να εξετασθεί κατά προτεραιότητα, σε περίπτωση που είτε αφορά σε μείζονος βαρύτητας πειθαρχικό παράπτωμα, ιδίως παράπτωμα, το οποίο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης, είτε επίκειται παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος,

ζ) ορίζει το μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή τον υπάλληλο που θα διεξάγει πειθαρχική ανάκριση,

η) αν διαπιστωθεί από το Κλιμάκιο αναρμοδιότητα του οργάνου που παραπέμπει την πειθαρχική υπόθεση, αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση για την εκ νέου παραπομπή της εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από το αρμόδιο όργανο,

θ) συγκαλεί σε ολομέλεια τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τη συζήτηση επί θεμάτων που αφορούν στο όργανο,

ι) προεδρεύει στο Πενταμελές Κλιμάκιο, στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 119B.»

Το άρθρο 119Α προστέθηκε από το άρθρο 23 του ν.5225/2025 (Α'152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 119Ε

Γραμματειακή υποστήριξη του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή

εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Η γραμματειακή και εν γένει υποστήριξη του Πειθαρχικού Συμβουλίου παρέχεται από τη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του Πειθαρχικού Συμβουλίου αναπτύσσεται η ηλεκτρονική εφαρμογή «Ηλεκτρονική Εφαρμογή Παρακολούθησης Πειθαρχικού Δικαίου».

3. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4622/2019 (Α' 133), συνιστάται Διεύθυνση Πειθαρχικών Υποθέσεων Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα στη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών. Αποστολή της Διεύθυνσης είναι η παροχή γραμματειακής υποστήριξης και συνδρομής στο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.) καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη και λειτουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 2 και στη διασύνδεσή της με το πληροφοριακό σύστημα «Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης» του άρθρου 57 του ν. 5149/2024 (Α' 169) που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών και την ηλεκτρονική βάση δεδομένων του άρθρου 24 του ν. 4807/2021 (Α' 96), περί παρακολούθησης

πειθαρχικών υποθέσεων, που τηρείται στην Ε.Α.Δ., οι έχοντες πρόσβαση στην ηλεκτρονική εφαρμογή, ο τρόπος πρόσβασης, οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ηλεκτρονική εφαρμογή.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα της προβλεπόμενης στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 127 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 4938/2022, Α' 109) διαλειτουργικότητας των Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων («Ο.Σ.Δ.Δ.Υ.») με το πληροφοριακό σύστημα «Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης» του άρθρου 57 του ν. 5149/2024 που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών και με την ηλεκτρονική εφαρμογή της παρ. 2 του παρόντος, οι έχοντες πρόσβαση σε αυτό, ο τρόπος πρόσβασης, οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη συμμόρφωση με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα διασύνδεσης του πληροφοριακού συστήματος «Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης» του άρθρου 57 του ν. 5149/2024 και της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 2 του παρόντος με το πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης της κεντρικής βάσης μοναδικής καταχώρισης των στοιχείων επικοινωνίας όλων των φυσικών προσώπων (Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας ΕΜΕπ), τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφαλείας, που οφείλουν να τηρούν οι φορείς, και ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία για την πρόσβαση στα στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί στο ΕΜΕπ.»

Το άρθρο 119Ε προστέθηκε με το άρθρο 24 του ν. 5225/2025 (Α' 152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 120

Αρμοδιότητα πειθαρχικών συμβουλίων

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και

διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Με την παρ. 7 άρθρου 66 του ν.5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι Πρόεδροι των πρωτοβαθμίων πειθαρχικών συμβουλίων υποχρεούνται, το αργότερο μέχρι την 31η.10.2025, να ενημερώσουν την εφαρμογή e-peitharxika με τα βασικά στοιχεία κάθε εκκρεμούς πειθαρχικής υπόθεσης στην οποία έχει δικαίωμα πρόσβασης προς ενημέρωση ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου διά του Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Είναι δυνατή, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, η παράταση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η.12.2025. Στην ως άνω εφαρμογή καταχωρίζεται και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα περαίωσης των εκκρεμών πειθαρχικών υποθέσεων κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, το οποίο, σε καμία περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ανωτέρω δημοσίευση. επικαιροποίηση του εν λόγω χρονοδιαγράμματος είναι επιτρεπτή μόνο σε περίπτωση ανασυγκρότησης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή άλλου λόγου που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του Συμβουλίου. Υστέρηση στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος, εφόσον δεν οφείλεται σε λόγους που αφορούν στη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε άλλον λόγο που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του, συνιστά λόγο περικοπής της αποζημίωσης των μελών

και του γραμματέα του Συμβουλίου. Η περικοπή υπολογίζεται κατά ποσοστό ανάλογο της υστέρησης ανταπόκρισης στο χρονοδιάγραμμα. Για την εκκαθάριση και πληρωμή της αποζημίωσης που προβλέπεται στην υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.58/896/οικ.20751/10.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών, εισηγητή και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007» (ΥΠΔΔ 1046), λαμβάνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά υπόψη η τήρηση του ως άνω χρονοδιαγράμματος, αντί της προϋπόθεσης που προβλέπεται στην περ. 2.2 της παρ. 2 της ως άνω απόφασης και απαιτείται η συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης του Προέδρου του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία βεβαιώνεται η ανταπόκριση του Συμβουλίου στο ως άνω χρονοδιάγραμμα για το χρονικό διάστημα που αφορά η πληρωμή ή σε περίπτωση υστέρησης, το ποσοστό αυτής σε εκατοστιαία κλίμακα. Στην τελευταία περίπτωση, η καταβλητέα αμοιβή περιορίζεται και καταβάλλεται ελαττωμένη κατά το ποσοστό της υστέρησης που βεβαιώνεται στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση. Για τις υποθέσεις που παραπέμπονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έως την 31η.12.2025 στα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια και στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ο χρόνος περαίωσής τους απ' αυτά δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ημερομηνία παραπομπής τους σε αυτά. Ως προς τις υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο, περί υποχρέωσης ενημέρωσης της εφαρμογής e-reitharxika.»

Το άρθρο 120 καταργείται από την 1η.1.2027 από την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 67 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

1. Τα πειθαρχικά συμβούλια μπορεί να επιβάλουν οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή.

Τα πειθαρχικά συμβούλια κρίνουν σε πρώτο βαθμό ύστερα από παραπομπή της υπόθεσης σε αυτά και σε δεύτερο βαθμό ύστερα από άσκηση ένστασης κατά αποφάσεων πειθαρχικών προϊσταμένων.

Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφαινεται σε δεύτερο βαθμό ύστερα από ένσταση κατά αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων και σε πρώτο βαθμό για την εκδίκαση του παραπτώματος της παραγράφου 2 του άρθρου 122 του παρόντος. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο των ανωτάτων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., το οποίο κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Για θέματα πειθαρχικής ευθύνης των Υπηρεσιακών Γραμματέων για τα οποία αρμόδιο είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο καθώς και για την εξέτασή τους από διακριτό Τμήμα στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, βλ. την παρ. 7 του άρθρου 33 του ν. 4795/2021 ([Α' 62](#)).

Βλ. και την παρ. 9 του άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) (με έναρξη ισχύος από την 1η.1.2026 κατά την παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου ν. 5225/2025) με την οποία ορίστηκε ότι: «Όπου στις ισχύουσες διατάξεις για θέματα που δεν ρυθμίζονται με το Μέρος Α' του παρόντος νόμου ορίζεται ως αρμόδιο όργανο το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., καθίσταται αρμόδιο το Πενταμελές Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ...».

2. Αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος, (με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος). Προκειμένου για υπάλληλο ο οποίος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος υπηρετεί με οποιαδήποτε υπηρεσιακή σχέση ή κατάσταση σε άλλη υπηρεσία, αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση των καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή.

Για τις μέσα σε () λέξεις με την παρ. 10 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)) ορίστηκε ότι: «Στην παράγραφο 2 του άρθρου 120 του ν. 3528/2007 οι λέξεις «με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 117» διαγράφονται.»

3. Συγκρούσεις αρμοδιότητας μεταξύ περισσότερων πειθαρχικών συμβουλίων για την κρίση του ίδιου παραπτώματος αίρονται από τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οι καταφατικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση ενός τουλάχιστον από τα συμβούλια που έχουν επιληφθεί. Οι αποφατικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον οι αποφάσεις δύο τουλάχιστον συμβουλίων που έχουν κηρυχθεί αναρμόδια, είναι τελεσίδικες. Για την άρση απαιτείται αίτηση της υπηρεσίας ή του υπαλλήλου. Αν πρόκειται για καταφατική σύγκρουση, την άρση μπορεί να τη ζητήσει και ο πρόεδρος ενός από τα πειθαρχικά συμβούλια που έχουν επιληφθεί.»

Το άρθρο 120 αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 121

Ενιαία κρίση πειθαρχικών παραπτώματων

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους

πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Περισσότερα του ενός πειθαρχικά παραπτώματα του ίδιου υπαλλήλου είναι δυνατόν, κατά την κρίση του πειθαρχικού οργάνου, να κρίνονται ενιαίως, εφόσον σχετίζονται με καθήκοντα υπηρεσιών του ίδιου φορέα.

2. Περισσότεροι υπάλληλοι που διώκονται για το ίδιο ή για συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, είναι δυνατόν να κρίνονται ενιαίως, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της παρ. 1.

3. Αν στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 τα πειθαρχικά όργανα που είναι αρμόδια να επιληφθούν είναι διαφορετικά, αρμόδιο για την κρίση όργανο είναι:

α) μεταξύ περισσότερων πειθαρχικώς προϊσταμένων ο ιεραρχικώς ανώτερος, και σε περίπτωση προϊσταμένων του αυτού ιεραρχικού επιπέδου, εκείνος που έχει επιληφθεί πρώτος,

β) [Καταργείται],

γ) μεταξύ πειθαρχικώς προϊσταμένου και πειθαρχικού συμβουλίου, το τελευταίο.»

Στο άρθρο 121,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του, .

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1 οι λέξεις «Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου» αντικαταστάθηκαν από τη λέξη «φορέα», β) στην παρ. 3, βα) η περ. β), περί καθορισμού αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου βάσει χρονικής προτεραιότητας ανάληψης της υπόθεσης, καταργήθηκε, ββ) στην περ. γ) διαγράφηκαν οι λέξεις «διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 121 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 25 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΤΜΗΜΑ Β΄ **ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ **ΑΣΚΗΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ**

«Άρθρο 122

Άσκηση πειθαρχικής δίωξης

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων

(ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την κλήση σε απολογία είτε με την έκδοση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με παραπομπή ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την παραπομπή εκτός αν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός έξι (6) μηνών, με την επιφύλαξη της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 119Δ.

2. Η υπαίτια παράβαση των δύο τελευταίων εδαφίων της παρ. 1 αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Το παράπτωμα αυτό, για τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, εκδικάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4831/2021 (Α' 170) για την πειθαρχική ευθύνη των λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.»

Στο άρθρο 122:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-η παρ. 1 του οποίου είχε αντικατασταθεί από την Υποπαρ. ΣΤ.6 της Παρ. ΣΤ άρθρου πρώτου ν. 4152/2013 ([Α' 107](#)),

-το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του οποίου είχε τροποποιηθεί από την παρ. 11 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 1, αα), η λέξη «δύο» αντικαταστάθηκε από τη λέξη και τον αριθμό «τεσσάρων (4)», αβ) η λέξη «τεσσάρων» αντικαταστάθηκε από τη λέξη και τον αριθμό «έξι (6)» και αγ) προστέθηκαν στο τέλος οι λέξεις «, με την επιφύλαξη της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 119Δ», β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, οι λέξεις «μετά από παραπομπή ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 146Α» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4831/2021 (Α' 170) για την πειθαρχική ευθύνη των λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 122 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 26 του ν.5225/2025 ([Α'152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 122Α

Πειθαρχική συνδιαλλαγή

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης,

δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Σε περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων, τα οποία δεν επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης και είτε εξ αυτών δεν έχει προκληθεί οικονομική ζημία είτε η προκληθείσα ζημία έχει αποκατασταθεί πλήρως από τον υπάλληλο, το ανώτατο μονομελές πειθαρχικό όργανο του φορέα, μετά από αίτημα του πειθαρχικώς διωκόμενου υπαλλήλου, το οποίο μπορεί να υποβληθεί μετά την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης μέχρι και την έκδοση της πειθαρχικής απόφασης ή την παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο, καλεί τον υπάλληλο να εμφανιστεί ενώπιόν του σε συνδιαλλαγή. Ο πειθαρχικώς προϊστάμενος αξιολογεί βάσει των στοιχείων του πειθαρχικού φακέλου, του είδους του παραπτώματος, των συνθηκών τέλεσης, της προσωπικότητας του διωκόμενου υπαλλήλου και της εν γένει υπηρεσιακής του διαδρομής, εάν δύναται να εκδοθεί πρακτικό συνδιαλλαγής.

2. Το πρακτικό συνδιαλλαγής περιέχει κατ' ελάχιστον: α) τον τόπο και τον χρόνο έκδοσής του, β) το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητα του πειθαρχικώς προϊσταμένου, γ) το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητα και τον βαθμό του διωκόμενου υπαλλήλου, δ) τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία, που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, προσδιορισμένα κατά τόπο και χρόνο, ε) την υποβολή αιτήματος συνδιαλλαγής εκ μέρους του διωκόμενου υπαλλήλου, στ) πλήρη αιτιολογία για τους λόγους που, κατά την κρίση του πειθαρχικώς προϊσταμένου, επιτρέπουν τη συνδιαλλαγή στη συγκεκριμένη περίπτωση, ζ) βεβαίωση περί απουσίας οικονομικής ζημίας ή περί πλήρους αποκατάστασης της οικονομικής ζημίας, που προκλήθηκε στον φορέα και η) ρητή και σαφή δήλωση ομολογίας του πειθαρχικώς διωκόμενου περί αποδοχής της πειθαρχικής ευθύνης για τις αποδιδόμενες σε αυτόν πράξεις.

3. Το πρακτικό συνδιαλλαγής υπογράφεται από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο και από τον διωκόμενο υπάλληλο και δεν ανακαλείται. Εντός πέντε (5) ημερών από την

κατάρτισή του, ο πειθαρχικώς προϊστάμενος διαβιβάζει το πρακτικό συνδιαλλαγής, με το σύνολο του πειθαρχικού φακέλου στο πειθαρχικό συμβούλιο.

4. Το πειθαρχικό συμβούλιο, εκτιμώντας το πρακτικό συνδιαλλαγής και τα στοιχεία του πειθαρχικού φακέλου, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις συνδιαλλαγής, κηρύσσει ένοχο τον διωκόμενο και επιβάλλει σε αυτόν πειθαρχική ποινή, η οποία δεν μπορεί να είναι ανώτερη του προστίμου αποδοχών πέντε (5) μηνών και, σε περίπτωση συρροής περισσότερων αδικημάτων, του προστίμου αποδοχών δέκα (10) μηνών. Αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της συνδιαλλαγής, εφαρμόζεται η παρ. 9.

5. Αίτημα συνδιαλλαγής δύναται να υποβληθεί και μετά την παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο πριν από την έκδοση πειθαρχικής απόφασης σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 1 έως 4. Το αίτημα εξετάζεται από το αρμόδιο Κλιμάκιο του πειθαρχικού συμβουλίου και εφόσον επιτευχθεί συνδιαλλαγή, συντάσσεται πρακτικό συνδιαλλαγής σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 και ακολούθως το πειθαρχικό συμβούλιο κηρύσσει ένοχο τον διωκόμενο και επιβάλλει σε αυτόν οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή, εκτός από την ανώτατη προβλεπόμενη ποινή για το αποδιδόμενο στον διωκόμενο πειθαρχικό παράπτωμα.

6. Κατά του πρακτικού συνδιαλλαγής και της απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου, που εκδίδεται κατά την παρούσα διαδικασία, δεν χωρεί κανένα ένδικο μέσο.

7. Αν επιτευχθεί συνδιαλλαγή, πριν από την ολοκλήρωση πειθαρχικής ανάκρισης ή κλήσης σε απολογία, αυτές θεωρούνται περατωμένες.

8. Τα αιτήματα πειθαρχικής συνδιαλλαγής εξετάζονται από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα κατά απόλυτη προτεραιότητα.

9. Αν δεν επιτευχθεί η συνδιαλλαγή, η αίτηση θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα, καταστρέφεται μαζί με το οικείο υλικό, και αντίγραφά τους δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας.»

Το άρθρο 122Α προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 123

Παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Με την παρ. 7 άρθρου 66 του ν.5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι : «Οι Πρόεδροι των πρωτοβαθμίων πειθαρχικών συμβουλίων υποχρεούνται, το αργότερο μέχρι την 31η.10.2025, να ενημερώσουν την εφαρμογή e-peitharxika με τα βασικά στοιχεία κάθε εκκρεμούς πειθαρχικής υπόθεσης στην οποία έχει δικαίωμα πρόσβασης προς ενημέρωση ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου διά του Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Είναι δυνατή, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, η παράταση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να

υπερβαίνει την 31η.12.2025. Στην ως άνω εφαρμογή καταχωρίζεται και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα περαίωσης των εκκρεμών πειθαρχικών υποθέσεων κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, το οποίο, σε καμία περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ανωτέρω δημοσίευση. Επικαιροποίηση του εν λόγω χρονοδιαγράμματος είναι επιτρεπτή μόνο σε περίπτωση ανασυγκρότησης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή άλλου λόγου που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του Συμβουλίου. Υστέρηση στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος, εφόσον δεν οφείλεται σε λόγους που αφορούν στη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε άλλον λόγο που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του, συνιστά λόγο περικοπής της αποζημίωσης των μελών και του γραμματέα του Συμβουλίου. Η περικοπή υπολογίζεται κατά ποσοστό ανάλογο της υστέρησης ανταπόκρισης στο χρονοδιάγραμμα. Για την εκκαθάριση και πληρωμή της αποζημίωσης που προβλέπεται στην υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.58/896/οικ.20751/10.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών, εισηγητή και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007» (ΥΠΔΔ 1046), λαμβάνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά υπόψη η τήρηση του ως άνω χρονοδιαγράμματος, αντί της προϋπόθεσης που προβλέπεται στην περ. 2.2 της παρ. 2 της ως άνω απόφασης και απαιτείται η συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης του Προέδρου του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία βεβαιώνεται η ανταπόκριση του Συμβουλίου στο ως άνω χρονοδιάγραμμα για το χρονικό διάστημα που αφορά η πληρωμή ή σε περίπτωση υστέρησης, το ποσοστό αυτής σε εκατοστιαία κλίμακα. Στην τελευταία περίπτωση, η καταβλητέα αμοιβή περιορίζεται και καταβάλλεται ελαττωμένη κατά το ποσοστό της υστέρησης που βεβαιώνεται στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση. Για τις υποθέσεις που παραπέμπονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έως την 31η.12.2025 στα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια και στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ο χρόνος περαίωσής τους απ' αυτά δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ημερομηνία παραπομπής τους σε αυτά. Ως προς τις υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο, περί υποχρέωσης ενημέρωσης της εφαρμογής e-peitharxika.»

1. Αν ο Υπουργός ή ο επικεφαλής του φορέα κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρείται με ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του ή το πειθαρχικό παράπτωμα κρίνεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το πειθαρχικό συμβούλιο σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 119Γ, παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου η πειθαρχική υπόθεση παραπέμπεται για τον ίδιο λόγο στο πειθαρχικό συμβούλιο από το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης ή, αν δεν υπάρχει, από τον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης. Η παραπομπή είναι υποχρεωτική όταν υπάρχει αιτιολογημένη πρόταση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, η οποία θέτει συγκεκριμένη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η παραπομπή, με κοινοποίηση αυτής στην Αρχή. Στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου, εφόσον το αρμόδιο όργανο δεν προβεί στις απαραίτητες ενέργειες εντός της τεθείσας προθεσμίας, ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας παραπέμπει ο ίδιος την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 117.

2. Ο Υπουργός ή ο Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όταν λάβει γνώση πειθαρχικού παραπτώματος που τελέσθηκε από υπάλληλο νομικού προσώπου

δημοσίου δικαίου, το οποίο εποπτεύεται από αυτόν, παραπέμπει την υπόθεση ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.

3. Δεν επιτρέπεται παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο μετά την έκδοση οριστικής απόφασης για το ίδιο παράπτωμα από οποιοδήποτε πειθαρχικό όργανο.»

Στο άρθρ. 123,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαταστάθηκε, β) στην παρ. 2 διαγράφηκαν οι λέξεις «Γενικός» και «οικείου» και το άρθρο 123 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 28 του ν. 5225/2025 (Α'152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 124

Διαδικασία και συνέπειες παραπομπής

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης,

δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Στο έγγραφο, με το οποίο η υπόθεση παραπέμπεται στο πειθαρχικό συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 123, πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς κατά τόπο και χρόνο τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν το πειθαρχικό παράπτωμα και ο διωκόμενος υπάλληλος.

2. Το παραπεμπτήριο έγγραφο κοινοποιείται στον διωκόμενο υπάλληλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 και αποστέλλεται με το φάκελο της υπόθεσης στο πειθαρχικό συμβούλιο. Αν κατά τη διαδικασία ανακύψουν ευθύνες και για άλλους υπαλλήλους που δεν περιλαμβάνονται στο παραπεμπτήριο έγγραφο, το συμβούλιο τους καλεί σε απολογία και συνεχίζει την περαιτέρω διαδικασία χωρίς γνωστοποίηση του παραπεμπτηρίου. Στην περίπτωση αυτήν μπορεί να αποφασίζει τη συνεκδίκηση των παραπτώματων αυτών με τα παραπτώματα των περιλαμβανομένων στο παραπεμπτήριο.

3. Η έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου καταργεί την εκκρεμή πειθαρχική διαδικασία ενώπιον άλλου πειθαρχικού οργάνου για τις ίδιες πειθαρχικά ελεγχόμενες πράξεις.

4. Το παραπεμπτήριο έγγραφο δεν ανακαλείται.

5. Κατά την εξέταση της πειθαρχικής υπόθεσης από το αρμόδιο Κλιμάκιο, ο εισηγητής μπορεί να ζητεί να προσκομισθούν στοιχεία που λείπουν ή είναι χρήσιμα για τη διερεύνηση της υπόθεσης. Οι αρχές προς τις οποίες απευθύνεται ο εισηγητής έχουν υποχρέωση να αποστείλουν αμελλητί τα στοιχεία και τις πληροφορίες που τους ζητεί. Ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση των στοιχείων αυτών, μαζί με τον υπόλοιπο φάκελο της υπόθεσης πριν από την απολογία του, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 135.

6. Σε περιπτώσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 117, η έκθεση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας και το διαβιβαστικό έγγραφο του Διοικητή της Αρχής υπέχουν

θέση παραπεμπτηρίου εγγράφου κατά την έννοια του παρόντος άρθρου και αναζήτηση συμπληρωματικών στοιχείων πραγματοποιείται κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του παρόντος.

7. Συμπληρωματικό παραπεμπτήριο έγγραφο εκδίδεται και κοινοποιείται στον διωκόμενο υπάλληλο, αν από τη διενέργεια πειθαρχικής ανάκρισης για το παράπτωμα, για το οποίο έχει ήδη παραπεμφθεί στο πειθαρχικό συμβούλιο, προκύπτει ότι τέλεσε και άλλο ή άλλα πειθαρχικά παραπτώματα ή προκειμένου να συμπεριληφθούν νέα στοιχεία που τροποποιούν ή συμπληρώνουν ουσιωδώς το αρχικό παραπεμπτήριο έγγραφο.»

Στο άρθρ. 124,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο τέλος της παρ. 3 προστέθηκαν οι λέξεις «για τις ίδιες πειθαρχικά ελεγκτές πράξεις», β) προστέθηκαν παρ. 5, 6 και 7 και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 124 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 29 του ν. 5225/2025 (Α' 152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΝΟΡΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ

«Άρθρο 125

Προκαταρκτική εξέταση

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και

Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και οι συνθήκες τέλεσής του.
2. Προκαταρκτική εξέταση μπορεί να ενεργήσει ή να διατάξει κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος του υπαλλήλου. Η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία ο πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση των περιστατικών, που πιθανόν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα ή, αν η προκαταρκτική εξέταση διεξάγεται από υπάλληλο ύστερα από εντολή του πειθαρχικώς προϊσταμένου, από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση της ανάθεσής της. Η προκαταρκτική εξέταση δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης.
3. Ο υπάλληλος, στον οποίο έχει ανατεθεί η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, αφού συγκεντρώσει τα στοιχεία, τα παραδίδει στον πειθαρχικώς προϊστάμενο και εισηγείται γραπτώς, είτε την άσκηση πειθαρχικής δίωξης είτε τη διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης είτε τη θέση της υπόθεσης στο αρχείο. Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος κρίνει, με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί στην προκαταρκτική εξέταση, ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης,

περατώνει την εξέταση με αιτιολογημένη έκθεσή του, την οποία κοινοποιεί στον ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο, ο οποίος δύναται να διατάξει τη διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης ή τη θέση της υπόθεσης στο αρχείο. Αν, αντιθέτως, κρίνει ότι έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με ποινή της αρμοδιότητάς του, καλεί τον ελεγχόμενο υπάλληλο σε απολογία σύμφωνα με το άρθρο 134. Αν κρίνει, είτε πριν από την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία είτε μετά την απολογία του, ότι δικαιολογείται η επιβολή βαρύτερης ποινής, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 118. Αν, τέλος, κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση, διατάσσει την ενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης.

4. Κατά την προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται για υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, περί δωροληψίας πολιτικών προσώπων, 159Α, περί δωροδοκίας πολιτικών προσώπων, 235, περί δωροληψίας υπαλλήλου, 236, περί δωροδοκίας υπαλλήλου, 237, περί δωροληψίας και δωροδοκίας δικαστικών λειτουργών, και 237Α, περί εμπορίας επιρροής και μεσαζόντων, του Ποινικού Κώδικα, προστατεύεται πλήρως η ανωνυμία των υπαλλήλων, οι οποίοι, χωρίς να εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στην τέλεση των ως άνω πράξεων ή να αποβλέπουν σε ίδιον όφελος, συμβάλλουν ουσιωδώς, με τις πληροφορίες που παρέχουν, στην αποκάλυψη και δίωξή τους, ακόμα και αν αυτοί δεν έχουν χαρακτηριστεί ως μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος κατά το άρθρο 47 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), περί αποχής από την ποινική δίωξη μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος. Μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης η ανωνυμία του υπαλλήλου προστατεύεται εφόσον αυτός υπάγεται στο καθεστώς της παρ. 7 του άρθρου 9 του ν. 2928/2001 (Α' 141), περί προστασίας μαρτύρων, ή στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 3 και 4 του άρθρου 18 του ν. 4990/2022 (Α' 210), περί μέτρων για την προστασία έναντι αντιποίνων.»

Στο άρθρο 125:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-στο οποίο είχε προστεθεί παρ. 4 με την υποπερ. γ' της περ. 6 της Υποπαρ. ΙΕ.17 της Παρ. ΙΕ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 ([Α' 85](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2 προστέθηκε τρίτο εδάφιο, β) η παρ. 3 αντικαταστάθηκε, γ) στην παρ. 4, γα) στο πρώτο εδάφιο, η παραπομπή στο άρθρο «45B» αντικαταστάθηκε από την παραπομπή στο άρθρο «47», γβ) στο τέλος του δεύτερου εδαφίου, προστέθηκαν οι λέξεις «(Α' 141), περί προστασίας μαρτύρων, ή στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 3 και 4 του άρθρου 18 του ν. 4990/2022 (Α' 210), περί μέτρων για την προστασία έναντι αντιποίνων,» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 125 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 30 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 126

Ένορκη διοικητική εξέταση

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον

παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι : «Η ένορκη διοικητική εξέταση του άρθρου 126 του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. δύναται να διενεργηθεί και από υπάλληλο με βαθμό Α' του ίδιου Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, εφόσον ο υπάλληλος, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος έχει σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ίδιου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Η εξέταση αυτή αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για τη διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος και τον προσδιορισμό των προσώπων που τυχόν ευθύνονται, καθώς και στη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες αυτό έχει τελεστεί. Η ένορκη διοικητική εξέταση δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης.

2. Η ένορκη διοικητική εξέταση διατάσσεται από οποιονδήποτε πειθαρχικώς Προϊστάμενο και ενεργείται από μόνιμο υπάλληλο με βαθμό Α' του ίδιου φορέα. Η διενέργεια της ένορκης διοικητικής εξέτασης μπορεί να ανατίθεται και σε μόνιμο δημόσιο υπάλληλο με βαθμό Α' άλλου Υπουργείου ή, προκειμένου για νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, του Υπουργείου που το εποπτεύει ή, προκειμένου για ανεξάρτητη αρχή, άλλης ανεξάρτητης αρχής.

Η ένορκη διοικητική εξέταση περατώνεται εντός της προθεσμίας που τίθεται από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο στην απόφαση ανάθεσης και το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση ανάθεσης διεξαγωγής της. Ο υπάλληλος, ο οποίος διεξάγει την ένορκη διοικητική εξέταση, μπορεί να ζητήσει, με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής έως έναν(1) μήνα, άπαξ. Για τη χορήγηση της παράτασης εκδίδεται απόφαση του πειθαρχικώς Προϊστάμενου που ανέθεσε την ένορκη διοικητική εξέταση.

Αν ο υπάλληλος, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος, είναι προϊστάμενος οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου, η εντολή για διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης ανατίθεται σε προϊστάμενο τουλάχιστον ίδιου επιπέδου οργανικής μονάδας.

3. Κατά την εξέταση του υπαλλήλου, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, εφαρμόζονται αναλόγως η παρ. 3 του άρθρου 130 και το άρθρο 132.

4. Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης του υπαλλήλου που την ενεργεί. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στον πειθαρχικώς προϊστάμενο ο οποίος διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης. Εφόσον με την έκθεση διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ο πειθαρχικώς Προϊστάμενος ασκεί την πειθαρχική δίωξη αμελλητί και το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της έκθεσης.

4Α. Αποκλειστικά σε περίπτωση που μετά την υποβολή της αιτιολογημένης έκθεσης και πριν από την άσκηση πειθαρχικής δίωξης προκύψουν νέα στοιχεία που κατά την κρίση του πειθαρχικώς προϊστάμενου που διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη διαπίστωση της διάπραξης ή μη πειθαρχικού παραπτώματος, ο πειθαρχικώς προϊστάμενος δύναται να αναθέσει τη διενέργεια συμπληρωματικής εξέτασης στον υπάλληλο που διεξήγαγε την αρχική εξέταση και

κατ' εξαίρεση, αν προκύπτει αντικειμενική αδυναμία, σε άλλον υπάλληλο, τηρουμένης της παρ. 2. Η συμπληρωματική εξέταση ολοκληρώνεται το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης.

4Β. Η παρ. 4 του άρθρου 125, περί προστασίας ανωνυμίας, εφαρμόζεται και κατά τη διενέργεια της ένορκης διοικητικής εξέτασης.

4Γ. Η ένορκη διοικητική εξέταση είναι μυστική. Εάν μετά την ολοκλήρωσή της ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, ο διωκόμενος δύναται να λάβει γνώση του περιεχομένου της έκθεσης αυτής και των εγγράφων που τη συνοδεύουν στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας. Αν δεν ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, πρόσβαση στην έκθεση και στα έγγραφα που τη συνοδεύουν μπορεί να χορηγηθεί μόνο εφόσον ο ενδιαφερόμενος επικαλείται και αποδεικνύει ιδιαίτερο έννομο συμφέρον και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

5. Διατάξεις που προβλέπουν τη διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης οποιασδήποτε μορφής από ειδικά όργανα δεν θίγονται.

6. Οι παρ. 7 και 8 του άρθρου 127, καθώς και τα άρθρα 129 και 131, εφαρμόζονται αναλόγως.»

Στο άρθρο 126:

-που είχε αρχικά αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-εδάφια της παρ. 2 του οποίου είχαν τροποποιηθεί από την παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4590/2019 ([Α'17](#)),

-το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 είχε τροποποιηθεί από την παρ. 2 του άρθρου 41 ιδίου άνω ν. 4590/2019 ([Α'17](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου» αντικαταστάθηκαν από τη λέξη «φορέα», αβ) στο δεύτερο εδάφιο, i) η λέξη «ενέργεια» αντικαταστάθηκε από τη λέξη «διενέργεια», ii) προστέθηκαν στο τέλος οι λέξεις «ή, προκειμένου για ανεξάρτητη αρχή, άλλης ανεξάρτητης αρχής», αγ) στο τρίτο εδάφιο, μετά τη λέξη «περατώνεται» προστέθηκαν οι λέξεις «εντός της προθεσμίας που τίθεται από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο στην απόφαση ανάθεσης και το αργότερο», αδ) στο τέταρτο εδάφιο προστέθηκε στο τέλος η λέξη «άπαξ», αε) προστέθηκε νέο πέμπτο εδάφιο, β) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4, οι λέξεις «την πειθαρχική δίωξη εντός τριών (3) μηνών» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «την πειθαρχική δίωξη αμελλητί και το αργότερο εντός ενός (1) μηνός», γ) προστέθηκαν παρ. 4α και 4β, δ) στην παρ. 6 διαγράφηκε η παραπομπή στην παρ. «5», ε) προστέθηκε παρ. 7 και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 126 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 31 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 127

Πειθαρχική ανάκριση

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον

παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων

των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται μόνο κατά τη διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου και είναι υποχρεωτική, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτουν από τον φάκελο κατά τρόπο αναμφισβήτητο, μετά από ειδική κρίση του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τη μη διενέργεια πειθαρχικής ανάκρισης, κατά την οποία λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη αίτημα του διωκόμενου για εξέταση μαρτύρων, οι οποίοι δεν έχουν εξεταστεί ήδη σε οποιοδήποτε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας,

β) όταν ο υπάλληλος ομολογεί με την απολογία του κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι διέπραξε το πειθαρχικό παράπτωμα,

γ) όταν ο υπάλληλος συλλαμβάνεται επ' αυτοφώρω κατά τη διάπραξη ποινικού αδικήματος που αποτελεί συγχρόνως και πειθαρχικό παράπτωμα,

δ) όταν έχει προηγηθεί ανάκριση ή προανάκριση συμφώνως με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96) για ποινικό αδίκημα που αποτελεί και πειθαρχικό παράπτωμα,

ε) όταν έχει διενεργηθεί, πριν από την έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου, ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ή άλλη ένορκη εξέταση για την απόδοση πειθαρχικού παραπτώματος σε συγκεκριμένο υπάλληλο, εφόσον αυτός ήταν σε θέση να ασκήσει τα δικαιώματα που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 126. Το ίδιο ισχύει όταν η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτει από έκθεση δικαστικού οργάνου ή άλλου ελεγκτικού οργάνου της διοίκησης,

στ) όταν έχει προηγηθεί πειθαρχική συνδιαλλαγή, η οποία κατέληξε σε σύνταξη πρακτικού συνδιαλλαγής.

2. Η πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται από μέλος του πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο ορίζεται με απόφαση του Συντονιστή, η οποία εκδίδεται κατόπιν αιτήματος του Προέδρου του Κλιμακίου.

3. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις που απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις, με αιτιολογημένη απόφαση του Συντονιστή δύναται να ανατίθεται η διενέργεια πειθαρχικής ανάκρισης σε μόνιμο υπάλληλο τουλάχιστον ομοιόβαθμο του διωκόμενου που υπηρετεί σε διαφορετικό φορέα από τον φορέα όπου τελέστηκε το παράπτωμα. Αν σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου δεν υπάρχει επαρκής αριθμός υπαλλήλων που να πληροί την ανωτέρω προϋπόθεση, η διεξαγωγή της πειθαρχικής ανάκρισης ανατίθεται σε υπάλληλο του εποπτεύοντος Υπουργείου. Δεν ενεργούν πειθαρχική ανάκριση: α) τα μέλη του Κλιμακίου, τακτικά και αναπληρωματικά, στα οποία έχει ανατεθεί η υπόθεση, β) το μέλος του πειθαρχικού συμβουλίου που έχει οριστεί εισηγητής της υπόθεσης, γ) τα πρόσωπα, στα οποία αποδίδεται το πειθαρχικό παράπτωμα, δ) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι που έχουν εκδώσει την πειθαρχική απόφαση η οποία κρίνεται κατ' ένσταση, ε) τα πρόσωπα που έχουν ενεργήσει ένορκη διοικητική εξέταση, στ) τα πρόσωπα που έχουν ασκήσει την πειθαρχική δίωξη.

Ο εγκαλούμενος μπορεί να ζητήσει, με έγγραφη αίτηση μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κλήση του για εξέταση, την εξαίρεση εκείνου που διεξάγει την ανάκριση. Στην αίτηση πρέπει να εκτίθενται, κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο, οι λόγοι της εξαίρεσης και να αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνονται οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί. Για την αίτηση εξαίρεσης αποφασίζει το Κλιμάκιο. Αν η

αίτηση γίνει δεκτή, οι ανακριτικές πράξεις που διενεργήθηκαν στο μεταξύ, είναι άκυρες και επαναλαμβάνονται εξαρχής.

4. Όποιος διεξάγει ανάκριση δικαιούται να ενεργήσει ανακριτικές πράξεις και εκτός της έδρας του. Επίσης, δικαιούται να ζητήσει την ενέργεια ανακριτικών πράξεων και εκτός της έδρας του από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.

5. Η πειθαρχική ανάκριση είναι μυστική.

6. Η πειθαρχική ανάκριση περατώνεται εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης του Συντονιστή στο μέλος του Συμβουλίου ή στον υπάλληλο, που θα τη διενεργήσει, ο οποίος μπορεί να ζητήσει με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής. Η παράταση αυτή δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα.

7. Η πειθαρχική ανάκριση μπορεί να επεκταθεί στην έρευνα και άλλων παραπτωμάτων του ίδιου υπαλλήλου εφόσον προκύπτουν επαρκή στοιχεία.

8. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος ο οποίος ορίζεται από τον ενεργούντα την ανάκριση.

9. Το άρθρο 136B, περί της δυνατότητας παράστασης του διωκομένου με τη χρήση τεχνολογιών απομακρυσμένης σύνδεσης εφαρμόζεται αναλόγως.»

Στο άρθρο 127,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι παρ. 1, 2 και 3 αντικαταστάθηκαν, β) στην παρ. 6, στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «πειθαρχικού συμβουλίου στον υπάλληλο» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «Συντονιστή στο μέλος του Συμβουλίου ή στον υπάλληλο», γ) προστέθηκε παρ. 9 και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 127 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 32 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 128

Ανακριτικές πράξεις

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Ανακριτικές πράξεις είναι:

- α) η αυτοψία,
- β) η εξέταση μαρτύρων,
- γ) η πραγματογνωμοσύνη,
- δ) η εξέταση του διωκομένου.

2. Δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανακριτικής πράξης θέμα που κατά το νόμο καλύπτεται: α) από το απόρρητο της υπηρεσίας, εκτός αν συμφωνεί η αρμόδια Αρχή, ή β) από το κατά νόμο επαγγελματικό ή άλλο απόρρητο.

3. Για την ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από όσους συνέπραξαν. Αν κάποιος από τους μάρτυρες είναι αναλφάβητος ή αρνείται να υπογράψει ή βρίσκεται σε φυσική αδυναμία να υπογράψει, γίνεται σχετική μνεία στην έκθεση.»

Το άρθρο 128 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 129

Αυτοψία

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που

καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 127 του παρόντος, η αυτοψία διενεργείται αυτοπροσώπως από εκείνον που διεξάγει την πειθαρχική ανάκριση με την παρουσία γραμματέα.

2. Η αυτοψία δημόσιων εγγράφων ή εγγράφων ιδιωτικών που έχουν κατατεθεί σε δημόσια αρχή, διενεργείται στο γραφείο όπου φυλάσσονται.

3. Έγγραφα που κατέχονται από ιδιώτη, παραδίδονται στον ανακριτή και επιστρέφονται υποχρεωτικώς μετά το τέλος της πειθαρχικής διαδικασίας. Ο ανακριτής, ύστερα από αίτηση του ιδιώτη, υποχρεούται να χορηγήσει ατελώς απόδειξη παραλαβής και επίσημο αντίγραφο των εγγράφων που παραλήφθηκαν. Κατ' εξαίρεση η αυτοψία ιδιωτικών εγγράφων, τα οποία είναι απολύτως αναγκαία για τη διεκπεραίωση τρέχουσας υπόθεσης του κατόχου τους ή άλλου προσώπου, διενεργείται από τον ανακριτή στον τόπο όπου βρίσκονται.»

Το άρθρο 129 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 130

Μάρτυρες

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων

(ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Οι μάρτυρες εξετάζονται ενόρκως σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Η μη εμφάνιση ή η άρνηση κατάθεσης του μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία αποτελεί πλημμέλημα και αν είναι υπάλληλος και πειθαρχικό παράπτωμα. Εύλογη αιτία θεωρείται και η συγγένεια του διωκόμενου με τον μάρτυρα σε ευθεία γραμμή ή έως και τον δεύτερο βαθμό σε πλάγια γραμμή.

3. Ο διωκόμενος δικαιούται κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής ανάκρισης και της ένορκης διοικητικής εξέτασης και μέχρι το τέλος της εξέτασής του να ζητήσει εγγράφως την εξέταση μαρτύρων. Ο ανακριτής υποχρεούται να εξετάσει τέσσερις (4) τουλάχιστον από τους προτεινόμενους μάρτυρες.

4. Αν η ένορκη διοικητική εξέταση δεν στρεφόταν κατά συγκεκριμένου προσώπου, το πειθαρχικό συμβούλιο υποχρεούται να διενεργήσει συμπληρωματική ανάκριση, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στον διωκόμενο να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων, εκτός εάν αυτός δηλώσει ενώπιον του συμβουλίου ότι δεν επιθυμεί να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων.»

Στο άρθρο 130,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 η λέξη «πέντε» αντικαταστάθηκε από τη λέξη και τον αριθμό «τέσσερις (4)» και το άρθρο 130 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 33 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 131

Πραγματογνώμονες

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Ως πραγματογνώμονες ορίζονται δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α., καθώς και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος. Οι πραγματογνώμονες, πριν από τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Το άρθρο 131 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 132

Εξέταση διωκομένου

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή

εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Κατά την πειθαρχική ανάκριση καλείται οπωσδήποτε για εξέταση ο διωκόμενος υπάλληλος. Ο υπάλληλος εξετάζεται ανωμοτί και μπορεί να παρίσταται μετά δικηγόρου. Η μη προσέλευση του διωκόμενου ή η άρνηση του να εξετασθεί, δεν εμποδίζει την πρόοδο της ανάκρισης.»

Το άρθρο 132 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 [\(Α' 54\)](#), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 133

Εξέταση υπόθεσης

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και

διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Ο Συντονιστής του Πειθαρχικού Συμβουλίου, όταν λάβει το παραπεμπτήριο έγγραφο, αναθέτει την πειθαρχική υπόθεση σε Κλιμάκιο του Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του Κλιμακίου ορίζει εισηγητή, με την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 119B.

2. Ο εισηγητής εξετάζει τον φάκελο της υπόθεσης, προκειμένου να εισαχθεί η υπόθεση για συζήτηση στο Κλιμάκιο εντός της προθεσμίας που τίθεται από τον Πρόεδρο του Κλιμακίου.

3. Ο Πρόεδρος του Κλιμακίου, στο οποίο έχει ανατεθεί μία πειθαρχική υπόθεση, όταν διαβιβαστεί σε αυτόν το πόρισμα της πειθαρχικής ανάκρισης ή, σε περίπτωση μη διενέργειας ανάκρισης κατά την παρ. 1 του άρθρου 127, περί εξαιρέσεων από την υποχρεωτική διενέργεια ανάκρισης, κατόπιν εισήγησης του μέλους που έχει ορισθεί εισηγητής, με πράξη του καλεί τον διωκόμενο σε απολογία, εφόσον απαιτείται. Μετά την υποβολή της απολογίας εντός της προθεσμίας που τάσσεται με την πράξη του

Προέδρου ή μετά την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας αυτής, ο Πρόεδρος ορίζει ημερομηνία κατά την οποία συζητείται η υπόθεση στο Κλιμάκιο.»

Το άρθρο 133,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από το άρθρο 34 του ν. 5225/2025 (Α' 152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΑΠΟΛΟΓΙΑ**

«Άρθρο 134

Κλήση σε απολογία

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης,

δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται, εάν ο υπάλληλος δεν κληθεί προηγουμένως σε απολογία. Η εξέταση του διωκομένου κατά το στάδιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης ή της πειθαρχικής ανάκρισης δεν αναπληρώνει την κλήση σε απολογία.

2. Στην κλήση σε απολογία καθορίζεται σαφώς το αποδιδόμενο πειθαρχικό παράπτωμα και τάσσεται εύλογη προθεσμία για απολογία. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι βραχύτερη από πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Η προθεσμία για απολογία μπορεί να παραταθεί μία μόνο φορά έως πέντε (5) εργάσιμες ημέρες με απόφαση του πειθαρχικώς προϊσταμένου ή του Προέδρου του Κλιμακίου του πειθαρχικού συμβουλίου, μετά από αιτιολογημένη έγγραφη αίτηση του διωκομένου. Εκπρόθεσμη απολογία λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη, εφόσον υποβάλλεται μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης στο Κλιμάκιο.

Η παράλειψη της κλήσης σε απολογία καλύπτεται από την υποβολή έγγραφης απολογίας.

3. Όταν μετά την κλήση του διωκομένου σε απολογία ακολουθεί παραπομπή σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 118 σε ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο ή στο πειθαρχικό συμβούλιο, δεν απαιτείται νέα κλήση σε απολογία.

4. Μετά την κλήση σε απολογία η υπόθεση περατώνεται με την έκδοση απόφασης.»

Στο άρθρο 134,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, αα) τα εδάφια δεύτερο και τρίτο αντικαταστάθηκαν, αβ) στο τέταρτο εδάφιο οι λέξεις «πριν από την έκδοση της απόφασης» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης στο Κλιμάκιο», β) στην παρ. 3 διαγράφηκαν οι λέξεις «ή στα όργανα

του άρθρου 119 του παρόντος» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 134 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 35 του ν.5225/2025 (Α'152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 135

Απολογία

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και

πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Η απολογία υποβάλλεται εγγράφως. Ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου επιτρέπεται στον διωκόμενο και η προφορική συμπληρωματική απολογία.

2. Η απολογία παραδίδεται με απόδειξη στο όργανο το οποίο καλεί σε απολογία. Μπορεί όμως και να αποσταλεί ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου το εμπρόθεσμο της υποβολής της κρίνεται από το χρόνο της ταχυδρόμησης.

3. Πριν από την απολογία ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφα, με δαπάνες του, του φακέλου της πειθαρχικής υπόθεσης. Το γεγονός ότι έλαβε γνώση αποδεικνύεται με πράξη η οποία υπογράφεται από τον υπάλληλο, ο οποίος τηρεί το φάκελο και τον διωκόμενο ή μόνο από τον πρώτο, αν ο δεύτερος αρνηθεί να υπογράψει. Αν ο διωκόμενος υπάλληλος δεν υπηρετεί στην έδρα του οργάνου που τον καλεί σε απολογία, του χορηγείται σχετική άδεια.

4. Με την απολογία του ο υπάλληλος έχει δικαίωμα να ζητήσει εύλογη προθεσμία για να υποβάλει έγγραφα στοιχεία. Η παροχή της προθεσμίας και η διάρκεια της εναπόκειται στην κρίση του οργάνου το οποίο τον καλεί σε απολογία.»

Το άρθρο 135 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

«ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ»

Στον τίτλο του Κεφαλαίου Δ' οι λέξεις «ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ» και ο τίτλος του Κεφαλαίου Δ' διαμορφώθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 5225/2025 (Α' 152). Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

Με την παρ. 7 άρθρου 66 του ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι : «Οι Πρόεδροι των πρωτοβαθμίων πειθαρχικών συμβουλίων υποχρεούνται, το αργότερο μέχρι την 31η.10.2025, να ενημερώσουν την εφαρμογή e-peitharxika με τα βασικά στοιχεία κάθε εκκρεμούς πειθαρχικής υπόθεσης στην οποία έχει δικαίωμα πρόσβασης προς ενημέρωση ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου διά του Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Είναι δυνατή, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, η παράταση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η.12.2025. Στην ως άνω εφαρμογή καταχωρίζεται και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα περαίωσης των εκκρεμών πειθαρχικών υποθέσεων κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, το οποίο, σε καμία περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ανωτέρω δημοσίευση.

Επικαιροποίηση του εν λόγω χρονοδιαγράμματος είναι επιτρεπτή μόνο σε περίπτωση ανασυγκρότησης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή άλλου λόγου που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του Συμβουλίου. Υστέρηση στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος, εφόσον δεν οφείλεται σε λόγους που αφορούν στη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε άλλον λόγο που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του, συνιστά λόγο περικοπής της αποζημίωσης των μελών και του γραμματέα του Συμβουλίου. Η περικοπή υπολογίζεται κατά ποσοστό ανάλογο της υστέρησης ανταπόκρισης στο χρονοδιάγραμμα. Για την εκκαθάριση και πληρωμή της αποζημίωσης που προβλέπεται στην υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.58/896/οικ.20751/10.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών, εισηγητή και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007» (ΥΠΔΔ 1046), λαμβάνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά υπόψη η τήρηση του ως άνω χρονοδιαγράμματος, αντί της προϋπόθεσης που προβλέπεται στην περ. 2.2 της παρ. 2 της ως άνω απόφασης και απαιτείται η συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης του Προέδρου του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία βεβαιώνεται η ανταπόκριση του Συμβουλίου στο ως άνω χρονοδιάγραμμα για το χρονικό διάστημα που αφορά η πληρωμή ή σε περίπτωση υστέρησης, το ποσοστό αυτής σε εκατοστιαία κλίμακα. Στην τελευταία περίπτωση, η καταβλητέα αμοιβή περιορίζεται και καταβάλλεται ελαττωμένη κατά το ποσοστό της υστέρησης που βεβαιώνεται στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση. Για τις υποθέσεις που παραπέμπονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έως την 31η.12.2025 στα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια και στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ο χρόνος περαίωσής τους απ' αυτά δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ημερομηνία παραπομπής τους σε αυτά. Ως προς τις υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο, περί υποχρέωσης ενημέρωσης της εφαρμογής e-peitharxika.»

«Άρθρο 136

Προσδιορισμός ημέρας συνεδρίασης - Παράσταση διωκομένου

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες

προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Μετά την υποβολή της απολογίας ή την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της, ο Πρόεδρος του Κλιμακίου προσδιορίζει με πράξη του την ημέρα κατά την οποία συζητείται η υπόθεση. Η ημέρα, η ώρα και ο τόπος της συνεδρίασης κοινοποιούνται κατά το άρθρο 138 στον διωκόμενο έξι (6) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης.

2. Ο διωκόμενος υπάλληλος έχει δικαίωμα να παραστεί ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου είτε με φυσική παρουσία, αυτοπροσώπως ή δια ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου, είτε με ηλεκτρονικά μέσα. Η μη παρουσία του διωκόμενου δεν εμποδίζει την πρόοδο της διαδικασίας.

2.α. Κατόπιν δήλωσης του διωκόμενου, η οποία υποβάλλεται στο πειθαρχικό συμβούλιο, στη συνεδρίαση δύναται να παρίσταται και να εκφράσει προφορικά ή εγγράφως τις απόψεις του εκπρόσωπος δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας

συνδικαλιστικής οργάνωσης, στην οποία συμμετέχει σωματείο, στο οποίο ανήκει ο υπάλληλος, με την προσκόμιση ή ηλεκτρονική κατάθεση σχετικής απόφασης της οργάνωσης και βεβαίωσης ότι ο υπάλληλος είναι μέλος σωματείου μέλους τους.

3. Αν το Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου κρίνει ανεπαρκή τα αποδεικτικά στοιχεία, αναβάλλει την κρίση της υπόθεσης και διατάσσει συμπληρωματική ανάκριση, προσδιορίζοντας τα επιπλέον στοιχεία που κρίθηκαν ανεπαρκή.

4. Η υπηρεσία του διωκομένου υποχρεούται να του χορηγεί ανάλογη άδεια, για να παρασταθεί, είτε με φυσική παρουσία είτε με ηλεκτρονικά μέσα, ενώπιον Κλιμακίου του πειθαρχικού συμβουλίου κατά την κρίση της υπόθεσής του.»

Στο άρθρο 136,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «πειθαρχικού συμβουλίου» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «Κλιμακίου», αβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «τέσσερις (4) τουλάχιστον πλήρεις» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «έξι (6) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης», β) στην παρ. 2, βα) στο πρώτο εδάφιο, i) μετά τη λέξη «παραστεί» προστέθηκαν οι λέξεις «ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου είτε με φυσική παρουσία» ii) στο τέλος προστέθηκαν οι λέξεις «, είτε με ηλεκτρονικά μέσα», ii) οι λέξεις «των πειθαρχικών συμβουλίων και των διοικητικών συμβουλίων των Ν.Π.Δ.Δ.» διαγράφηκαν, ββ) στο δεύτερο εδάφιο, η λέξη «προσέλευση» αντικαταστάθηκε από τη λέξη «παρουσία», γ) προστέθηκε παρ. 2α, δ) στην παρ. 3, δα) οι λέξεις «πειθαρχικό συμβούλιο» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου», δβ) προστέθηκαν στο τέλος οι λέξεις «, προσδιορίζοντας τα επιπλέον στοιχεία που κρίθηκαν ανεπαρκή», ε) στην παρ. 4, οι λέξεις «για να προσέλθει ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «, για να παρασταθεί, είτε με φυσική παρουσία είτε με ηλεκτρονικά μέσα, ενώπιον Κλιμακίου του πειθαρχικού συμβουλίου» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 136 διαμορφώθηκε ως άνω από την παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ίδιου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 136Α

Διεξαγωγή τηλεματικής συνεδρίασης και τεχνολογικές προϋποθέσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής πάσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο

διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Σε κάθε αποκεντρωμένη διοίκηση δημιουργούνται ένα (1) ή περισσότερα Γραφεία Τηλεματικής, για την εξυπηρέτηση των αναγκών χρήσης τεχνολογιών απομακρυσμένης σύνδεσης των υπαλλήλων που υπηρετούν σε φορείς που εδρεύουν στα όρια της χωρικής αρμοδιότητας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

2. Το Γραφείο Τηλεματικής λειτουργεί ως απομακρυσμένη αίθουσα του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα, με την οποία συνδέεται με τη χρήση τεχνολογιών απομακρυσμένης σύνδεσης, για τη διεξαγωγή τηλεματικών συνεδριάσεων.

3. Το Γραφείο Τηλεματικής είναι κατάλληλα διαμορφωμένο, με τον αναγκαίο ηλεκτρονικό και υποστηρικτικό εξοπλισμό. Ο εξοπλισμός καλύπτει τις προϋποθέσεις για τη συνεχή, ταχεία και ασφαλή μετάδοση και λήψη των δεδομένων της διαδικασίας.

4. Η τεχνική υποστήριξη ανατίθεται, με απόφαση του οικείου Γραμματέα, σε υπάλληλο της αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία έχει την ευθύνη λειτουργίας του εξοπλισμού.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, δύναται να εξειδικεύονται το πλήθος και η έδρα των Γραφείων Τηλεματικής της παρ. 1 ανά αποκεντρωμένη διοίκηση, το είδος του απαραίτητου για την τηλεματική συνεδρίαση εξοπλισμού, καθώς και διαδικαστικά ζητήματα, ιδίως αναφορικά με τη διεξαγωγή της συζήτησης, την τήρηση πρακτικών, την πρόσβαση στα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, την υποβολή υπομνήματος, την ακρόαση του διωκομένου από το Πειθαρχικό Συμβούλιο με τεχνολογικά μέσα, όταν το πρόσωπο αυτό παρίσταται με χρήση τεχνολογιών απομακρυσμένης σύνδεσης, καθώς και την προστασία των προσωπικών δεδομένων.»

Το άρθρο 136Α προστέθηκε με το άρθρο 37 του ν. 5225/2025 (Α' 152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 136B

Δυνατότητα παράστασης του διωκομένου με τη χρήση τεχνολογιών απομακρυσμένης σύνδεσης

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και

Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές δίωξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Ο διωκόμενος με αίτημά του, που υποβάλλεται στον Πρόεδρο του Κλιμακίου του Πειθαρχικού Συμβουλίου Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα, τρεις (3) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης, μετέχει στη συνεδρίαση με φυσική παρουσία, αυτοπροσώπως ή δια ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου, από τόπο διαφορετικό από αυτόν της συνεδρίασης (Γραφείο Τηλεματικής), με τη χρήση τεχνολογιών απομακρυσμένης σύνδεσης. Από το αίτημα του πρώτου εδαφίου μπορεί να παραιτηθεί έως και δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση. Η παρούσα ισχύει και για την παράσταση του εκπροσώπου δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης.

2. Ο Πρόεδρος του Κλιμακίου, εάν διαπιστώσει ότι δεν είναι εφικτή η σταθερή σύνδεση με το Γραφείο Τηλεματικής, δύναται να αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης ή τη διενέργεια κάθε άλλης διαδικαστικής πράξης, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης του διωκόμενου.»

Το άρθρο 136B προστέθηκε με το άρθρο 38 του ν. 5225/2025 (Α'152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 του ιδίου ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 137

Κωλύματα και εξαίρεση μελών Κλιμακίων του πειθαρχικού συμβουλίου

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και

πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, που έχουν διενεργήσει πειθαρχική ανάκριση στην κρινόμενη υπόθεση, κωλύονται να μετάσχουν στη σύνθεση του Κλιμακίου κατά την κρίση της υπόθεσης αυτής.

2. Ο διωκόμενος μπορεί με έγγραφη αίτησή του να ζητήσει την εξαίρεση μελών Κλιμακίων του πειθαρχικού συμβουλίου, με την προϋπόθεση ότι με τα υπόλοιπα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, υπάρχει απαρτία. Αίτηση εξαίρεσης μπορεί να υποβάλλει ο διωκόμενος και για τον εισηγητή που δεν είναι μέλος του Κλιμακίου. Εξαίρεση μπορεί να ζητηθεί για τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 14, περί λόγων αποκλεισμού, και 15, περί λόγων εξαίρεσης, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), που εφαρμόζονται αναλόγως. Η αίτηση εξαίρεσης υποβάλλεται δύο (2) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης, πρέπει να περιέχει κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο τους λόγους της εξαίρεσης και να συνοδεύεται από τα στοιχεία με τα οποία αυτοί αποδεικνύονται. Αίτηση εξαίρεσης μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε, εφόσον οι λόγοι που τη δικαιολογούν περιήλθαν αποδεδειγμένα σε γνώση του πειθαρχικά διωκόμενου σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο και, σε κάθε περίπτωση, πριν από την έκδοση απόφασης επί της πειθαρχικής υπόθεσης. Για την αίτηση εξαίρεσης μέλους το Κλιμάκιο του πειθαρχικού συμβουλίου αποφασίζει αιτιολογημένα με συμμετοχή των νόμιμων αναπληρωτών των μελών των οποίων ζητείται η εξαίρεση. Τα μέλη που εξαιρούνται αντικαθίστανται από τα αναπληρωματικά τους. Αν εξαιρεθούν το τακτικό και το αναπληρωματικό του μέλος, το Κλιμάκιο συνεδριάζει με τα υπόλοιπα μέλη του, εφόσον έχει απαρτία. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός ή περισσότερων μελών του Κλιμακίου ή του εισηγητή κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά, απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του Κλιμακίου, στο οποίο υποβάλλεται. Η εξαίρεση αναπληρωματικού μέλους μπορεί να ζητηθεί και την ημέρα της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, το Κλιμάκιο αποφασίζει αμέσως επί της αίτησης εξαίρεσης με τα υπόλοιπα μέλη του. Σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης εξαίρεσης κατά του εισηγητή ή μέλους του Κλιμακίου που έχει οριστεί ως εισηγητής, ορίζεται νέος εισηγητής.

3. Στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 114, αποκλείεται να μετάσχει στο πειθαρχικό συμβούλιο ο ανακριτής ή αυτός που συμμετείχε στο πειθαρχικό συμβούλιο κατά την πρώτη κρίση.»

Στο άρθρο 137,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο προστέθηκαν οι λέξεις «Κλιμακίων του», β) στην παρ. 1, β) διαγράφηκαν οι λέξεις «δεν δικαιούνται να διεξάγουν ανάκριση σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 127 του παρόντος ή», ββ) μετά τις λέξεις «στη σύνθεση του» προστέθηκε η λέξη «Κλιμακίου», γ) η

παρ. 2 αντικαταστάθηκε και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 137 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 39 του ν. 5225/2025 (Α' 152).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

«Άρθρο 138

Κοινοποιήσεις στον διωκόμενο

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για

τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Η κλήση σε απολογία, το παραπεμπτήριο έγγραφο και κάθε πρόσκληση ή ειδοποίηση ή απόφαση επιδίδονται στον διωκόμενο. Η επίδοση διενεργείται: α) είτε ηλεκτρονικά, στη θυρίδα πολίτη στο Gov.gr, στην οποία έχει πρόσβαση και μέσω Gov.gr Wallet και ο διωκόμενος ενημερώνεται άμεσα στα στοιχεία επικοινωνίας που έχει δηλώσει στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (ΕΜΕπ) και με σχετική ειδοποίηση (push notification) στο Gov.gr Wallet, β) είτε με την αποστολή τους μέσω του ηλεκτρονικού υπηρεσιακού ταχυδρομείου στην υπηρεσιακή ηλεκτρονική διεύθυνση του διωκόμενου, εφόσον διαθέτει, και, σε κάθε περίπτωση, και στην προσωπική ηλεκτρονική του διεύθυνση, την οποία δηλώνει υποχρεωτικά στην υπηρεσία του. Η επίδοση θεωρείται συντελεσμένη με το πέρας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ανάρτηση του εγγράφου στη θυρίδα ή την αποστολή του μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εκτός εάν ο διωκόμενος αποδείξει τη συνδρομή λόγων ανωτέρας βίας που δεν επέτρεψαν την πρόσβαση στο περιεχόμενο του εγγράφου ή εφόσον αυτή η αδυναμία οφείλεται σε λόγους που αφορούν στον φορέα του δημόσιου τομέα. Αν η επίδοση δεν καθίσταται με τους παραπάνω τρόπους εφικτή, τότε διενεργείται με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο στην υπηρεσία του διωκόμενου ή στην κατοικία που έχει δηλώσει στην υπηρεσία του, στον ίδιο προσωπικά ή σε πρόσωπο, με το οποίο συνοικεί. Σε περίπτωση άρνησης παραλαβής, αυτός που διενεργεί την επίδοση συντάσσει πράξη στην οποία βεβαιώνεται η άρνηση. Για την επίδοση αυτή συντάσσεται αποδεικτικό.»

Το άρθρο 138,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από το άρθρο 40 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με τη δε παρ. 2 άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 139

Εκτίμηση αποδείξεων

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Το πειθαρχικό όργανο εκτιμά ελευθέρως τις αποδείξεις. Για να μορφώσει την κρίση του, μπορεί να λάβει υπόψη του και αποδεικτικά στοιχεία που δεν προκύπτουν

από την πειθαρχική διαδικασία αλλά από άλλη νόμιμη διαδικασία, εφόσον έλαβε γνώση τους ο διωκόμενος.

2. Συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία διαπιστώνονται κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της ίδιας πειθαρχικής κρίσης μόνον εφόσον ο διωκόμενος κληθεί σε απολογία και γι' αυτά.

3. Η κρίση πρέπει να στηρίζεται σε αποδεδειγμένα πραγματικά γεγονότα και να είναι ειδικώς αιτιολογημένη.»

Το άρθρο 139 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 140 Πειθαρχική απόφαση

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026

εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Η πειθαρχική απόφαση διατυπώνεται εγγράφως.
2. Στην απόφαση μνημονεύονται:
 - α) ο τόπος και ο χρόνος έκδοσής της,
 - β) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του μονομελούς πειθαρχικού οργάνου ή των μελών του συλλογικού πειθαρχικού οργάνου,
 - γ) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του κρινόμενου,
 - δ) τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, προσδιορισμένα κατά τόπο και χρόνο,
 - ε) η υποβολή ή όχι απολογίας,
 - στ) η αιτιολογία της απόφασης, η οποία επιβάλλεται να είναι ειδική και να απαντά σε όλους τους ουσιώδεις ισχυρισμούς του πειθαρχικώς διωκομένου,
 - ζ) η γνώμη των μελών του συλλογικού οργάνου που μειοψήφησαν και
 - η) η απαλλαγή του κρινόμενου ή η ποινή που του επιβάλλεται.

Αν η πειθαρχική απόφαση περί της ενοχής του διωκομένου λαμβάνεται κατά πλειοψηφία, όλα τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου ψηφίζουν για την επιβλητέα ποινή. Λευκή ψήφος ή αποχή από την ψηφοφορία δεν επιτρέπεται. Η παράλειψη των στοιχείων που αναφέρονται στις περ. α), β) και γ), εκτός του ονοματεπώνυμου, δεν συνεπάγεται ακυρότητα της απόφασης, εφόσον αυτά προκύπτουν από το φάκελο της υπόθεσης.

3. Η πειθαρχική απόφαση υπογράφεται από το όργανο που την εκδίδει. Όταν αυτή εκδίδεται από συλλογικό όργανο, υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα.

4. Η πειθαρχική απόφαση κοινοποιείται σε αντίγραφο με τη φροντίδα της υπηρεσίας στον υπάλληλο και γνωστοποιείται στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση ή προσφυγή, με ταυτόχρονη ενημέρωση του πειθαρχικού οργάνου που εξέδωσε την απόφαση.

Η κοινοποίηση της απόφασης στον υπάλληλο ενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 138. Στον υπάλληλο γνωστοποιείται επίσης η τυχόν δυνατότητα άσκησης ένστασης

ενώπιον αρμόδιου οργάνου ή ένδικου βοηθήματος και η σχετική προθεσμία άσκησής τους.

5. Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.»

Στο άρθρο 140:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-η παρ. 5 του οποίου είχε αντικατασταθεί από την Υποπαρ. ΣΤ.4 της Παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 ([Α' 107](#)),

-το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του οποίου, ως προς τη διαδικασία κοινοποίησης της πειθαρχικής απόφασης, είχε αντικατασταθεί από την παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 4795/2021 ([Α' 62](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. στ) της παρ. 2, προστέθηκαν οι λέξεις «η οποία επιβάλλεται να είναι ειδική και να απαντά σε όλους τους ουσιώδεις ισχυρισμούς του πειθαρχικώς διωκομένου», β) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4, οι λέξεις «ασκήσεως ενστάσεως ή προσφυγής, κατά περίπτωση, ενώπιον του αρμοδίου οργάνου» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «άσκησης ένστασης ενώπιον αρμόδιου οργάνου ή ένδικου βοηθήματος», και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 140 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 41 του ν.5 225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ίδιου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΝΣΤΑΣΗ – ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

«Άρθρο 141

Ένσταση

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ίδιου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και

διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών προϊσταμένων του άρθρου 118 υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του αρμόδιου Κλιμακίου του πειθαρχικού συμβουλίου.
2. Οι αποφάσεις των Κλιμακίων του πειθαρχικού συμβουλίου δεν υπόκεινται σε ένσταση.
3. Ένσταση ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου δικαιούνται να ασκήσουν:
 - α) ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και
 - β) υπέρ της διοίκησης ή υπέρ του υπαλλήλου, κάθε πειθαρχικός προϊστάμενος, ο Υπουργός, καθώς και ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

Για την δυνατότητα του Διοικητή/τριας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας να ασκήσει ένσταση καθώς και για την προθεσμία για την άσκηση ενστάσεων, βλ. τις παρ. 3 και 5 του άρθρου 99 του ν. 4622/2019 [\(Α'133\)](#) όπως προέκυψαν από την κατάργηση της αρχικής παρ. 3 από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της και την

αναρίθμηση των αρχικών παρ. 4 σε παρ. 3 και παρ. 6 σε παρ. 5 από την παρ. 27 του άρθρου 174 του ν. 4635/2019 (Α'167).

4. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ή την πλήρη γνώση αυτής από τον υπάλληλο ή από την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό. Ασκηθείσα ένσταση υπέρ της διοίκησης κοινοποιείται υποχρεωτικώς στον υπάλληλο με την ενημέρωση ότι έχει τη δυνατότητα υποβολής αντιρρήσεων εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της ένστασης υπέρ της διοίκησης ή από την πλήρη γνώση αυτής.

5. Το πειθαρχικό συμβούλιο, όταν κρίνει μετά από ένσταση του υπαλλήλου ή υπέρ του, δεν μπορεί να χειροτερεύει τη θέση του. Όταν κρίνει ένσταση υπέρ της διοίκησης, δεν μπορεί να επιβάλει ελαφρότερη ποινή από αυτήν που επιβλήθηκε. Όταν ασκούνται ενστάσεις τόσο από τον υπάλληλο όσο και υπέρ της διοίκησης, το πειθαρχικό συμβούλιο τις κρίνει από κοινού και δεν δεσμεύεται ως προς την ποινή που θα επιβάλλει.

6. Η προθεσμία για την άσκηση ένστασης και η άσκησή της, καθώς και η προθεσμία για την υποβολή αντιρρήσεων και η υποβολή τους αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης.

Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων κατά τον χρόνο της αναστολής διατηρούνται σε ισχύ.

7. Η ένσταση κατά των αποφάσεων των πειθαρχικώς προϊσταμένων κατατίθεται με ποινή απαραδέκτου στο πειθαρχικό συμβούλιο. Η κατάθεση της ένστασης πραγματοποιείται επί αποδείξει, με κάθε πρόσφορο μέσο. Για την κατάθεση της ένστασης συντάσσεται πράξη στο σώμα της ένστασης, που φέρει ημερομηνία κατάθεσης και παραλαβής, το όνομα και την υπογραφή αυτού που κατέθεσε, εφόσον κατατίθεται αυτοπροσώπως, και το όνομα και την υπογραφή αυτού που παρέλαβε την ένσταση. Η ένσταση κοινοποιείται υποχρεωτικά από τον ενιστάμενο στην υπηρεσία του υπαλλήλου, προκειμένου να αποσταλεί στο πειθαρχικό συμβούλιο ο πλήρης φάκελος της πειθαρχικής υπόθεσης και σε περίπτωση υποβολής ένστασης υπέρ της διοίκησης και στον διωκόμενο υπάλληλο. Στις περιπτώσεις αποστολής της ένστασης με συστημένη αλληλογραφία, ως ημερομηνία κατάθεσης λογίζεται η ημερομηνία κατάθεσης της συστημένης αλληλογραφίας στο ταχυδρομικό κατάστημα.

8. [Καταργείται].»

Στο άρθρο 141:

-που είχε τροποποιηθεί από τις παρ. 2 και 4 άρθρου 30 του ν. 3731/2008 (Α' 263),

-που είχε αντικατασταθεί στη συνέχεια από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-στην παρ. 2 του οποίου είχε τροποποιηθεί το πρώτο εδάφιο, προκειμένου να εναρμονισθεί με την παρ. 8 του ιδίου άρθρου, και η παρ. αυτή είχε διαμορφωθεί από το άρθρο 29 του ν. 4873/2021 (Α' 248),

-η περ. β' της παρ. 3 του οποίου, που είχε τροποποιηθεί από την εσωτερική παρ. 1 της Υποπαρ. ΣΤ.2 της Παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), είχε αντικατασταθεί από την παρ. 12 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 (Α' 53),

-στην παρ. 4 του οποίου είχαν αντικατασταθεί εδάφια από την Υποπαρ. ΣΤ.8 της Παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 ([Α' 107](#)),

-στην παρ. 7 του οποίου, είχε προστεθεί εδάφιο με την Υποπαρ. ΣΤ.10 της Παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 ([Α' 107](#)), είχαν αντικατασταθεί εδάφια από την παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)) και η παρ. 7 είχε αντικατασταθεί από την παρ. 13 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-στο οποίο είχε προστεθεί παρ. 8 με την εσωτερική παρ. 2 της Υποπαρ. ΣΤ.2 της Παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 ([Α' 107](#)), η οποία τροποποιήθηκε από την παρ. 14 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις :α) οι παρ. 1 και 2 αντικαταστάθηκαν, β) στην παρ. 3, β)α) στο πρώτο εδάφιο διαγράφηκαν οι λέξεις «ή του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου», β)β) στην περ. β) διαγράφηκαν οι λέξεις «οι πρόεδροι των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119,», γ) στην παρ. 4, γ)α) το τρίτο εδάφιο αντικαταστάθηκε, γ)β) το τέταρτο εδάφιο καταργήθηκε, δ) στην παρ. 5, δ)α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «Τα πειθαρχικά συμβούλια και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «Το πειθαρχικό συμβούλιο», δ)β) στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «το οικείο συμβούλιο» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «το πειθαρχικό συμβούλιο», ε) στην παρ. 6, ε)α) το πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε, ε)β) το δεύτερο εδάφιο, περί της δυνατότητας του πειθαρχικού συμβουλίου να αποφασίζει την άμεση εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, καταργήθηκε, σ) η παρ. 7 αντικαταστάθηκε, ζ) η παρ. 8, περί άσκησης του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά των αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την 9η Μαΐου 2013 και επιβάλλουν τις ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης, καταργήθηκε και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 141 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 42 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61,62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 142

Προσφυγή

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και

Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά των αποφάσεων του πειθαρχικού συμβουλίου που επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού ή της οριστικής παύσης.

2. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του διοικητικού εφετείου έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά των αποφάσεων του πειθαρχικού συμβουλίου που κρίνουν σε πρώτο και τελευταίο βαθμό και επιβάλλουν οποιαδήποτε ποινή, πλην της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου αποδοχών έως ενός (1) μηνός, με την επιφύλαξη της παρ. 1.

3. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας με αίτημα την επιβολή της πειθαρχικής ποινής της

οριστικής παύσης και ενώπιον του διοικητικού εφετείου κατά τα ειδικώς οριζόμενα στις διατάξεις περί πειθαρχικής αρμοδιότητας του Διοικητή της Αρχής.

Για το δικαίωμα προσφυγής του Διοικητή/τριας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας καθώς και την προθεσμία για την άσκηση προσφυγών, βλ. τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 99 του ν. 4622/2019 ([Α'133](#)) όπως προέκυψαν από την κατάργηση της αρχικής παρ. 3 και την αναρίθμηση των αρχικών παρ. 5 σε παρ. 4 και παρ. 6 σε παρ. 5 από την παρ. 27 του άρθρου 174 του ν. 4635/2019 ([Α'167](#)).

4. Η προθεσμία για την άσκηση της ανωτέρω προσφυγής αρχίζει από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του αρμόδιου διοικητικού εφετείου διέπονται από τις κείμενες διατάξεις με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παρ. 5.

5. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, με εξαίρεση τις πειθαρχικές αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ή το αρμόδιο διοικητικό εφετείο μπορεί, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, με απόφασή του να αναστείλει την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, εφόσον πιθανολογείται ανεπανόρθωτη βλάβη του προσφεύγοντος ή ευδοκίμηση της προσφυγής, εκτός εάν λόγοι δημοσίου συμφέροντος αποκλείουν τη χορήγηση της αναστολής. Στην περίπτωση χορήγησης αναστολής, η εκδίκαση της προσφυγής γίνεται μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) μηνών από τη χορήγησή της, άλλως η χορηγηθείσα αναστολή εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης παύει να ισχύει, εκτός εάν το δικαστήριο κατά τη χορήγηση της αναστολής έχει κρίνει διαφορετικά.

6. Σε κάθε περίπτωση, η εκδίκαση της προσφυγής από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή από το αρμόδιο διοικητικό εφετείο γίνεται μέσα σε οκτώ (8) μήνες από την περιέλευσή της στο οικείο δικαστήριο.

7. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ή το διοικητικό εφετείο, όταν κρίνουν ύστερα από προσφυγή του υπαλλήλου, δεν μπορούν να χειροτερεύουν τη θέση του.»

Στο άρθρο 142:

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-η παρ. 1 του οποίου είχε αντικατασταθεί από την παρ. 15 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-η παρ. 3 είχε αντικατασταθεί από την παρ. 16 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου και των πειθαρχικών συμβουλίων» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «πειθαρχικού συμβουλίου», β) η παρ. 2 αντικαταστάθηκε, γ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4, διαγράφηκαν οι λέξεις «της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 141 και των διατάξεων», δ) στην παρ. 5, δα) στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «Το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Το Συμβούλιο της Επικρατείας ή το αρμόδιο διοικητικό εφετείο», δβ) στο τέλος του τρίτου εδαφίου προστέθηκαν οι λέξεις «, εκτός εάν το δικαστήριο κατά τη χορήγηση της αναστολής έχει κρίνει διαφορετικά», και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 142 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 43 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με την δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α' 152) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 143

Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026

εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 114, ζητούν: α) ο υπάλληλος, όταν έχει εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση κατόπιν αίτησής του, η οποία υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τότε που η ποινική απόφαση κατέστη αμετάκλητη και β) υποχρεωτικά τα όργανα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 123, όταν έχει εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από τότε που κατέστη αμετάκλητη ή από τότε που έλαβαν γνώση.

2. Η αίτηση για την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας απευθύνεται στο πειθαρχικό συμβούλιο.

3. Αν έχει εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση, κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, μπορεί να επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη από αυτήν που είχε επιβληθεί. Αν έχει εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση, μπορεί να επιβληθεί ελαφρότερη ποινή ή να απαλλαγεί ο υπάλληλος. Αν ο υπάλληλος είχε τιμωρηθεί με οριστική ή προσωρινή παύση ή υποβιβασμό, το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί μετά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας και την έκδοση απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου να αποφασίσει και τη βαθμολογική ή μισθολογική του αποκατάσταση. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, ο υπάλληλος παραμένει υπεράριθμος και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που κενώνεται.»

Στο άρθρο 143,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 [\(Α' 54\)](#), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαταστάθηκε, β) στην παρ. 2, β) πριν από τις λέξεις «πειθαρχικό συμβούλιο» διαγράφηκε η λέξη «αρμόδιο», ββ) μετά από τις λέξεις «πειθαρχικό συμβούλιο» διαγράφηκαν οι λέξεις «ή στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κατά περίπτωση, στο οποίο υπαγόταν ο υπάλληλος κατά τον χρόνο τέλεσης του παραπτώματος», γ) στην παρ. 3, στα εδάφια πρώτο και δεύτερο, μετά από τη λέξη «εκδοθεί» προστέθηκε η λέξη «αμετάκλητη» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 143 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 44 του ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#).

Με τη δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ - ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΟΙΝΩΝ - ΔΑΠΑΝΕΣ

«Άρθρο 144

Εκτέλεση απόφασης

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α΄ 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α΄ και Β΄ του π.δ. 410/1988 (Α΄ 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α΄ 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 2 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Για τα πειθαρχικά παραπτώματα που τελούνται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα και οι διατάξεις ουσιαστικού πειθαρχικού δικαίου των άρθρων 10 έως 45, 56 έως 58 και 62. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα εξακολουθητικού χαρακτήρα κρίσιμος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο παύουν να τελούνται.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α΄152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026

εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 (Α'152) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Η πειθαρχική απόφαση, κατά της οποίας δεν προβλέπεται δικαίωμα ένστασης ή κατά της οποίας δεν ασκήθηκε ένσταση, καθώς και η απόφαση που εκδίδεται επί της ένστασης εκτελείται, εκτός εάν έχει διαταχθεί αναστολή σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 142. Η εκτέλεση γίνεται από την οικεία υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Παράλειψη εκτέλεσης της ποινής αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

2. Σε περίπτωση απόρριψης προσφυγής κατά απόφασης που επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης, η λύση της υπαλληλικής σχέσης επέρχεται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής κατά απόφασης που επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης, η λύση της υπαλληλικής σχέσης επέρχεται αυτοδικαίως από την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας άσκησης της προσφυγής.

3. Κατά τον χρόνο της προσωρινής παύσης ο υπάλληλος απέχει από κάθε υπηρεσία. Ο χρόνος της προσωρινής παύσης δεν αποτελεί χρόνο πραγματικής υπηρεσίας.

4. Όποιος τιμωρείται: α) με υποβιβασμό, δεν κρίνεται για προαγωγή ούτε ασκεί καθήκοντα προϊσταμένου με οποιονδήποτε τρόπο, εάν δεν παρέλθει από την ημερομηνία εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης χρονικό διάστημα ίσο με τον χρόνο που απαιτείται για προαγωγή, β) με αφαίρεση μισθολογικών κλιμακίων, δεν κατατάσσεται στο επόμενο μισθολογικό κλιμάκιο, εάν δεν παρέλθει από την ημερομηνία εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης χρονικό διάστημα ίσο με τον χρόνο που απαιτείται για αλλαγή μισθολογικού κλιμακίου.

5. Η πειθαρχική απόφαση, η οποία επιβάλλει πρόστιμο ως ποινή ή χρηματικό ποσό ως διοικητική κύρωση, εκτελείται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που εντέλλεται την πληρωμή των αποδοχών του υπαλλήλου. Αν λυθεί η υπαλληλική σχέση, το πρόστιμο και το ποσό της διοικητικής κύρωσης εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων. Για την καταβολή βαρύνεται αποκλειστικά ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και όχι οι κληρονόμοι του.

Το πρόστιμο υπολογίζεται στις αποδοχές που λαμβάνει ο υπάλληλος κατά τον χρόνο έκδοσης της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης. Όταν αυτό ορίζεται έως το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του, παρακρατείται εφάπαξ από τις αποδοχές του πρώτου μήνα μετά την τελεσιδικία της απόφασης. Όταν είναι μεγαλύτερο, παρακρατείται τμηματικώς κατά μήνα.

Η μηνιαία παρακράτηση καθορίζεται με την πειθαρχική απόφαση και δεν επιτρέπεται να είναι ανώτερη από το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του υπαλλήλου.

6. Αν ο διωκόμενος υπάλληλος αθωωθεί αμετάκλητα και εφόσον υποβάλλει σχετικό αίτημα, περίληψη της απόφασης αναρτάται βάσει του αιτήματος του υπαλλήλου στην

ιστοσελίδα του φορέα ή δημοσιεύεται σε εφημερίδα που είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Έντυπου Τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, τηρουμένων των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων.»

Στο άρθρο 144,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο της παρ. 1, αντικαταστάθηκε, β) στην παρ. 2, προστέθηκε δεύτερο εδάφιο, γ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 οι λέξεις «θεωρείται χρόνος» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «αποτελεί χρόνο», δ) οι παρ. 4 και 6 αντικαταστάθηκαν και το άρθρο 144 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 45 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Με τη δε παρ. 2 του άρθρου 122 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 10 έως 45, 56 έως και 58, 61, 62 και 65 ισχύουν από την 1η.1.2026».

«Άρθρο 145

Διαγραφή πειθαρχικών ποινών

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης

λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Διαγράφονται αυτοδικαίως η ποινή της επίπληξης μετά τρία (3) έτη, του προστίμου μετά οκτώ (8) έτη και οι λοιπές ποινές, εκτός από τις ποινές της οριστικής και προσωρινής παύσης και του υποβιβασμού, μετά δέκα (10) έτη, εφόσον κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ο υπάλληλος δεν τιμωρήθηκε με άλλη ποινή. Ο χρόνος της διαγραφής υπολογίζεται από την εκτέλεση της πειθαρχικής ποινής.

2. Ο πειθαρχικός φάκελος ποινής που διαγράφεται, αφαιρείται από το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου, τίθεται στο αρχείο της υπηρεσίας και δεν επιτρέπεται εφεξής να αποτελεί στοιχείο κρίσης του.»

Το άρθρο 145 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

«Άρθρο 146

Δαπάνες πειθαρχικής διαδικασίας

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και

Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

1. Η πειθαρχική διαδικασία διεξάγεται ατελώς.

2. Όταν διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη, οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων εκκαθαρίζονται από το πειθαρχικό όργανο και καταβάλλονται από το Δημόσιο ή το οικείο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.»

Το άρθρο 146 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του.

ΤΜΗΜΑ Γ' ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

«Άρθρο 146Α

Συγκρότηση και λειτουργία Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής

ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 9 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Όπου στις ισχύουσες διατάξεις για θέματα που δεν ρυθμίζονται με το Μέρος Α' του παρόντος νόμου ορίζεται ως αρμόδιο όργανο το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., καθίσταται αρμόδιο το Πενταμελές Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

Με την παρ. 10 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Ειδικές διατάξεις για τη συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων που δεν καταργούνται ρητώς με τον παρόντα νόμο διατηρούνται σε ισχύ».

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α'152\)](#) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Με την παρ. 7 άρθρου 66 του ν.5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι : «Οι Πρόεδροι των πρωτοβαθμίων πειθαρχικών συμβουλίων υποχρεούνται, το αργότερο μέχρι την 31η.10.2025, να ενημερώσουν την εφαρμογή e-peitharxika με

τα βασικά στοιχεία κάθε εκκρεμούς πειθαρχικής υπόθεσης στην οποία έχει δικαίωμα πρόσβασης προς ενημέρωση ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου διά του Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου. Είναι δυνατή, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, η παράταση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η.12.2025. Στην ως άνω εφαρμογή καταχωρίζεται και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα περαίωσης των εκκρεμών πειθαρχικών υποθέσεων κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, το οποίο, σε καμία περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ανωτέρω δημοσίευση. Επικαιροποίηση του εν λόγω χρονοδιαγράμματος είναι επιτρεπτή μόνο σε περίπτωση ανασυγκρότησης του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή άλλου λόγου που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του Συμβουλίου. Υστέρηση στην τήρηση του χρονοδιαγράμματος, εφόσον δεν οφείλεται σε λόγους που αφορούν στη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή σε άλλον λόγο που καθιστά αδύνατη τη λειτουργία του, συνιστά λόγο περικοπής της αποζημίωσης των μελών και του γραμματέα του Συμβουλίου. Η περικοπή υπολογίζεται κατά ποσοστό ανάλογο της υστέρησης ανταπόκρισης στο χρονοδιάγραμμα. Για την εκκαθάριση και πληρωμή της αποζημίωσης που προβλέπεται στην υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.58/896/οικ.20751/10.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών «Καθορισμός αποζημίωσης Προέδρου, μελών, εισηγητή και γραμματέα, τακτικών και αναπληρωματικών, των Πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων του άρθρου 146B του ν. 3528/2007» (ΥΠΔΔ 1046), λαμβάνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά υπόψη η τήρηση του ως άνω χρονοδιαγράμματος, αντί της προϋπόθεσης που προβλέπεται στην περ. 2.2 της παρ. 2 της ως άνω απόφασης και απαιτείται η συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης του Προέδρου του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία βεβαιώνεται η ανταπόκριση του Συμβουλίου στο ως άνω χρονοδιάγραμμα για το χρονικό διάστημα που αφορά η πληρωμή ή σε περίπτωση υστέρησης, το ποσοστό αυτής σε εκατοστιαία κλίμακα. Στην τελευταία περίπτωση, η καταβλητέα αμοιβή περιορίζεται και καταβάλλεται ελαττωμένη κατά το ποσοστό της υστέρησης που βεβαιώνεται στην ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση. Για τις υποθέσεις που παραπέμπονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έως την 31η.12.2025 στα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια και στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ο χρόνος περαίωσής τους απ' αυτά δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ημερομηνία παραπομπής τους σε αυτά. Ως προς τις υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο, περί υποχρέωσης ενημέρωσης της εφαρμογής e-peitharxika.»

Με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 67 ιδίου άνω ν. 5225/2025 [\(Α' 152\)](#) ορίστηκε ότι από την 1η.1.2027 καταργείται το άρθρο 146Α, περί συγκρότησης και λειτουργίας του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

«1. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, λειτουργεί σε τρία τμήματα και αποτελείται από:

α) έναν (1) Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

β) έξι (6) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με ισάριθμους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

γ) δύο (2) εν ενεργεία Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου Εσωτερικών με δύο (2) αναπληρωτές τους εν ενεργεία Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων ή Διευθύνσεων του ίδιου Υπουργείου,

δ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης που είναι αρμόδια για θέματα προσωπικού του Υπουργείου στο οποίο υπάγεται η υπηρεσία ή το οποίο εποπτεύει την υπηρεσία ή το Ν.Π.Δ.Δ. όπου διαπράχθηκε το πειθαρχικό παράπτωμα, με αναπληρωτή του άλλον Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης του ίδιου ως άνω Υπουργείου, οριζόμενους πριν από την έναρξη της θητείας με απόφαση του οικείου Υπουργού. Όταν η πειθαρχική υπόθεση αφορά υπάλληλο Περιφέρειας, στο Συμβούλιο μετέχει ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης της Περιφέρειας Αττικής, που είναι αρμόδιος για θέματα προσωπικού, οριζόμενος με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής. Προκειμένου για υπαλλήλους Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή Ν.Π.Δ.Δ., που εποπτεύονται από τον Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο μετέχει Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης με τον αναπληρωτή του Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών και

ε) δύο (2) Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων Δήμων από τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Αττικής, πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, ύστερα από κλήρωση, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 146B,

στ) δύο (2) εκπροσώπους της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή Περιφερειών και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.. Αν η Α.Δ.Ε.Δ.Υ. δεν υποδείξει μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση σε αυτήν εγγράφου ερωτήματος του Υπουργού Εσωτερικών, η συγκρότηση του οργάνου είναι νόμιμη και χωρίς τη συμμετοχή των μελών αυτών,

ζ) δύο (2) εκπροσώπους της Π.Ο.Ε. Ο.Τ.Α. με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι Δήμων και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της Π.Ο.Ε. Ο.Τ.Α.. Αν η Π.Ο.Ε. Ο.Τ.Α. δεν υποδείξει μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση σε αυτήν εγγράφου ερωτήματος του Υπουργού Εσωτερικών, η συγκρότηση του οργάνου είναι νόμιμη και χωρίς τη συμμετοχή των μελών αυτών.

Γραμματέας των τριών τμημάτων είναι υπάλληλος, κατηγορίας ΠΕ, της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζεται με τρεις (3) αναπληρωτές υπαλλήλους, κατηγορίας ΠΕ, του ίδιου Υπουργείου με την απόφαση ορισμού μελών.»

Η παρ. 1 στην οποία:

-είχαν προστεθεί οι περ. στ' και ζ' με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4325/2015 (Α' 47),

-αντικαταστάθηκε το εδάφιο μετά την περ. ε' και μεταφέρθηκε μετά την περ. ζ' και η παρ. αυτή διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 21 του ν. 4807/2021(Α'96),

-στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «του ίδιου Υπουργείου» και η παρ. 1 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 46 του ν. 5225/2025 (Α' 152)

2. Το πρώτο και δεύτερο τμήμα αποτελούνται έκαστο από:

α) τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αναπληρούμενο από τον αρχαιότερο των ορισθέντων Νομικών Συμβούλων του Κράτους,

β) δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με τους αναπληρωτές τους,

γ) ένα τακτικό μέλος της περίπτωσης γ' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενο από το αναπληρωματικό του μέλος και

δ) το τακτικό μέλος της περίπτωσης δ' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενο από το αναπληρωματικό του μέλος.

«ε) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης στ' ή τους αναπληρωτές τους.»

Η περ. ε' προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4325/2015 (Α' 47).

3. Το τρίτο τμήμα είναι αρμόδιο για τις πειθαρχικές υποθέσεις του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και αποτελείται από:

α) τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με τον αναπληρωτή του, αντιπρόεδρο ή νομικό σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ο οποίος ασκεί καθήκοντα παράλληλα των κυρίων καθηκόντων του,

β) δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με τους αναπληρωτές τους και

γ) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης ε' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενα από τα αναπληρωματικά τους μέλη.

«δ) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης ζ' ή τους αναπληρωτές τους.»

Η περ. δ' προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4325/2015 (Α' 47).

Τα μέλη των τριών τμημάτων με τον Γραμματέα και τους αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

4. Τα μέλη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται για θητεία δύο (2) ετών που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, με απόφαση που εκδίδεται κατά το Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.

5. Τα τακτικά μέλη των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Η θητεία τους σε αυτό θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας τους στις οργανικές τους θέσεις και στο βαθμό τον οποίο κατέχουν, για όλες τις συνέπειες. Τα ανωτέρω μέλη μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας, των Τμημάτων και των λοιπών συλλογικών οργάνων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση των τακτικών μελών του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και των αναπληρωματικών μελών ανάλογα με τις συνεδριάσεις στις οποίες μετείχαν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

7. Για τη διαδικασία ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 136, 137, 138, 139 και 140 του παρόντος.

«8. Τα πειθαρχικά συμβούλια είναι υποχρεωμένα να ενημερώνουν ανά τετράμηνο το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για την πορεία και την έκβαση των πειθαρχικών υποθέσεων, από την εισαγωγή τους σε αυτά μέχρι την έκδοση της πειθαρχικής απόφασης.»

Η παρ. 8 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 17 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

9. Με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκείται πειθαρχική δίωξη ενώπιον του Συμβουλίου αυτού κατά των μελών των πειθαρχικών συμβουλίων που δεν είναι δικαστές και τα οποία παραβαίνουν τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 122 του παρόντος, καθώς και τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Για τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων που είναι δικαστές ισχύει για την παραπομπή τους το άρθρο 91 παρ. 3 του Συντάγματος.

10. Η γραμματειακή υποστήριξη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου γίνεται από υπαλλήλους του Τμήματος Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, επιφορτισμένους κυρίως με τα καθήκοντα αυτά, τα οποία περιλαμβάνουν: α) την τήρηση πρωτοκόλλου εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας, β) τη διακίνηση της αλληλογραφίας, γ) τη μέριμνα για την τήρηση των ημερησίων διατάξεων, των Πρακτικών του Συμβουλίου και της αποστολής των φακέλων υποθέσεων στις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες, δ) την τήρηση αρχείου των εκδικαζόμενων υποθέσεων, ε) την τήρηση αρχείου επί της πορείας και της έκβασης των πειθαρχικών υποθέσεων που παραπέμπονται στα πειθαρχικά συμβούλια, στ) τη στατιστική επεξεργασία των στοιχείων.

11. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο λειτουργεί αποκλειστικά ως πειθαρχικό με την επιφύλαξη του άρθρου 95. Κρίνει σε δεύτερο βαθμό, κατά το νόμο και την ουσία και κατ' εξαίρεση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό όταν αυτό προβλέπεται. Το Συμβούλιο αυτό λειτουργεί και ως πειθαρχικό συμβούλιο των ανωτάτων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. και κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

12. Ο υπάλληλος μπορεί να παρίσταται ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που κρίνει πειθαρχική του υπόθεση αυτοπροσώπως ή με συμπάρασταση δικηγόρου ή μόνο δια δικηγόρου.

«13. Στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ως εισηγητές ορίζονται, με πράξη του Προέδρου, μόνο μέλη αυτού, τακτικά ή αναπληρωματικά. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έχουν οριστεί μέλη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου δύνανται να ορίζονται εισηγητές χωρίς δικαίωμα ψήφου και σε διαφορετικό Τμήμα του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, από εκείνο στο οποίο έχουν οριστεί ως Μέλη. Τα τμήματα του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου βρίσκονται σε απαρτία όταν είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά των ορισμένων τακτικών μελών, στα οποία απαιτητήτως περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Εάν σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες, όσοι ακολουθούν την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες.»

Στην παρ. 13 στην οποία:

-είχε αντικατασταθεί το δεύτερο εδάφιο από την παρ. 18 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 (Α' 53),

-α) προστέθηκε νέο δεύτερο εδάφιο, β) τροποποιήθηκε το τρίτο εδάφιο ως προς την απαρτία και η παρ. αυτή διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 30 του ν. 4873/2021 (Α' 248).

14. Η ψηφοφορία των μελών των συμβουλίων γίνεται κατά σειρά αντίστροφη από εκείνη της απόφασης ορισμού τους. Δεν επιτρέπεται η αποχή από την ψηφοφορία ή η λευκή ψήφος.

15. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, όπως ενδεικτικά ο τόπος και ο χρόνος συνεδρίασης, η εν γένει γραμματειακή υποστήριξη αυτού, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

16. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από το παρόν άρθρο ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις περί συλλογικών οργάνων του ν. 2690/1999 (Α' 45).»

Το άρθρο 146Α:

-που είχε αρχικά αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)), με το οποίο είχε αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα στο σύνολό του,

-το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του οποίου είχε αντικατασταθεί από την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)),

-αντικαταστάθηκε και πάλι από την παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4304/2014 ([Α' 234](#)).

Για θέματα πειθαρχικής ευθύνης των Υπηρεσιακών Γραμματέων για τα οποία αρμόδιο είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο καθώς και για την εξέτασή τους από διακριτό Τμήμα στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, βλ. την παρ. 7 του άρθρου 33 του ν. 4795/2021 ([Α' 62](#)).

«Άρθρο 146B

Σύσταση - Συγκρότηση και λειτουργία πειθαρχικών συμβουλίων

Με την παρ. 1 άρθρου 65 του ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, που αναφέρονται σε θέματα έκπτωσης, αργιών και στο πειθαρχικό δίκαιο (άρθρα 106 έως 146) των μόνιμων υπαλλήλων εφαρμόζονται αναλόγως στο προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Κεφαλαίων Α' και Β' του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988.»

Με την παρ. 4 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α'152](#)) ορίστηκε ότι: «Οι διατάξεις του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο, με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, όπως και διαδικαστικής φύσεως διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως στο μόνιμο και με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου προσωπικό των δήμων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και των ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων. Ειδικότερα, για τις αργίες, για τα πειθαρχικά όργανα και τους

πειθαρχικούς προϊσταμένους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για την ένορκη διοικητική εξέταση εφαρμόζονται, αντίστοιχα, τα άρθρα 107 έως 109, 120 έως 123 και 130 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), όπως διαμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Αν επιβληθεί στον υπάλληλο αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας του είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται από το αρμόδιο για την πρόσληψη όργανο διαπιστωτική πράξη που επέχει θέση καταγγελίας της σύμβασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης λόγω έκπτωσης ή λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης, δεν καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 204 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων».

Με την παρ. 9 του άρθρου 65 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ορίστηκε ότι: «Όπου στις ισχύουσες διατάξεις για θέματα που δεν ρυθμίζονται με το Μέρος Α' του παρόντος νόμου ορίζεται ως αρμόδιο όργανο το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., καθίσταται αρμόδιο το Πενταμελές Κλιμάκιο του Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 119Α του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

Με την παρ. 3 του άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Στις πειθαρχικές υποθέσεις που αφορούν σε παραπτώματα που τελέστηκαν έως την 31η.12.2025 και η πειθαρχική δίωξη ασκείται μετά την 1η.1.2026 εφαρμόζονται οι διατάξεις διαδικαστικού χαρακτήρα του πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν από την 1η.1.2026.»

Με την παρ. 4 άρθρου 66 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι: «Εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και πειθαρχικές διώξεις που ασκούνται έως την 31η.12.2025 εξετάζονται σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις πειθαρχικού δικαίου, όπως ισχύουν έως την 31η.12.2025. Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα που καταργούνται από την 1η.1.2027 σύμφωνα με το άρθρο 67 υποχρεούνται να ολοκληρώσουν το αργότερο έως την 31η.12.2026 την εξέταση των υποθέσεων που εκκρεμούν σε αυτά μέχρι την 31η.12.2025. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων των οργάνων αυτών εξετάζονται από το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, εφόσον ασκηθούν το αργότερο έως την 31η.12.2025.»

Με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 67 ιδίου άνω ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)) ορίστηκε ότι από την 1η.1.2027 καταργείται το άρθρο 146Β, περί σύστασης συγκρότησης και λειτουργίας πειθαρχικών συμβουλίων του Κώδικα Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

Με την παρ. 3 του άρθρου εβδόμου του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)) είχε οριστεί ότι: «Τα πειθαρχικά συμβούλια του άρθρου 146Β συγκροτούνται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατ' εξαίρεση, η θητεία τους αρχίζει από τη συγκρότησή τους και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του μεθεπόμενου έτους. Μέχρι τη συγκρότηση των πειθαρχικών συμβουλίων κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο εξακολουθούν να ασκούν τις πειθαρχικές αρμοδιότητες του παρόντος νόμου τα υπηρεσιακά συμβούλια του ν. 3528/2007 (Α' 26), του ν. 3584/2007 (Α' 143), καθώς και τα υπηρεσιακά συμβούλια που είναι αρμόδια για το προσωπικό που αναφέρεται στις παραγράφους 2, 3, 5 και 7 του άρθρου έκτου. Οι υποθέσεις που εκκρεμούν στα υφιστάμενα υπηρεσιακά - πειθαρχικά συμβούλια διαβιβάζονται στα πειθαρχικά συμβούλια του παρόντος το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη συγκρότησή τους».

Με την παρ. 2 του άρθρου 75 του ν. 4745/2020 ([Α' 214](#)) ορίστηκε ότι: «2. Η διαδικασία για την εκλογή αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων στα υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια που προβλέπονται στις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143) και του ν. 3852/2010 (Α' 133), δύναται να διεξάγεται μέσω ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι λεπτομέρειες ως προς τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και τον τρόπο διεξαγωγής της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας και κάθε ειδικότερο τεχνικό ζήτημα. Με την ως άνω απόφαση δύναται να προβλέπεται η εφαρμογή της παρούσας και σε ήδη εκκρεμείς διαδικασίες.»

Σύμφωνα με την περ. η' της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 4622/2019 ([Α' 133](#)) η εξουσία τελικής υπογραφής για την συγκρότηση πειθαρχικών και υπηρεσιακών συμβουλίων ανατίθεται στους Υπηρεσιακούς Γραμματείς.

1. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστώνται ένα ή περισσότερα πειθαρχικά συμβούλια στα Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες ή Ν.Π.Δ.Δ.. Κατ' εξαίρεση με απόφαση των οικείων Υπουργών επιτρέπεται η σύσταση κοινών πειθαρχικών συμβουλίων για Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες ή Ν.Π.Δ.Δ.. Με την απόφαση αυτή ορίζεται και η έδρα των κοινών πειθαρχικών συμβουλίων.

2. «Τα πειθαρχικά συμβούλια είναι πενταμελή και αποτελούνται από:

α) Τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εφέτης ή πρόεδρος πρωτοδικών ή πρωτοδίκης των διοικητικών ή των πολιτικών δικαστηρίων ή εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας εφετών ή εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας πρωτοδικών με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του οικείου δικαστηρίου ή από τον προϊστάμενο της οικείας εισαγγελίας.

β) Ένα (1) μέλος, ο οποίος είναι πάρεδρος ή δικαστικός πληρεξούσιος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

γ) Ένα (1) μέλος, ο οποίος είναι μόνιμος υπάλληλος, προϊστάμενος Διεύθυνσης Υπουργείου, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφέρειας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του οργάνου που εκδίδει την απόφαση σύστασης του συμβουλίου της παραγράφου 1. Οι προϊστάμενοι Διευθύνσεων υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ύστερα από κλήρωση που γίνεται, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 9 του παρόντος και υπηρετούν στην έδρα του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου.

δ) Δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους με τους αναπληρωτές τους οι οποίοι είναι μέλη του Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου στο οποίο υπάγεται ο διωκόμενος υπάλληλος.»

«Γραμματέας του πειθαρχικού συμβουλίου ορίζεται υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ με βαθμό τουλάχιστον Β'.»

Η παρ. 2 στην οποία:

-είχε προστεθεί εδάφιο στην περ. α' με την Υποπαρ. ΣΤ.1 της Παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 ([Α' 107](#)),

-είχε αντικατασταθεί το πρώτο εδάφιο από την παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4210/2013 ([Α' 254](#)) και είχε αντικατασταθεί η περ. α' της παρ. αυτής από την παρ. 3 ιδίου άνω άρθρου και νόμου,

-είχε αντικατασταθεί από την παρ. 4 του άρθρου 5 του ν.4325/2015 ([Α' 47](#)),

-το δε μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

Με το άρθρο 87 του ν. 5172/2025 ([Α' 10](#)) ορίστηκε ότι: «Εφόσον έως την 31η.12.2024 δεν έχει ολοκληρωθεί η υπόδειξη των μελών των περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 146B του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), περί σύστασης - συγκρότησης και λειτουργίας πειθαρχικών συμβουλίων, ως μέλη ορίζονται μεταβατικά, με την απόφαση της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, τα αντίστοιχα μέλη, τα οποία είχαν διοριστεί για τη διετία 2023 - 2024. Ο ορισμός των ως άνω μελών λήγει αυτοδικαίως με τον ορισμό των νέων μελών και σε κάθε περίπτωση δεν δύναται να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες.»

3. Με την απόφαση της παραγράφου 1, που εκδίδεται κατά μήνα Δεκέμβριο, ορίζονται τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων με τους αναπληρωτές τους για θητεία δύο (2) ετών που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.

«4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των τακτικών και αναπληρωματικών μελών των πειθαρχικών συμβουλίων, καθώς και του γραμματέα με βάση, ιδίως, τον αριθμό των συνεδριάσεων στις οποίες μετείχαν και τον αριθμό των υποθέσεων που ολοκληρώθηκαν.»

Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 20 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

5. Για τη διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 136, 137, 138, 139 και 140 του παρόντος.

6. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των τακτικών μελών.

7. Ο αναπληρωτής του προέδρου προεδρεύει σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου.

8. Οι διατάξεις των παραγράφων «12, 13, 14, 15 και 16» του άρθρου 146Α εφαρμόζονται αναλόγως και στα πειθαρχικά συμβούλια του άρθρου 146B.

Οι μέσα σε «» αριθμοί αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ. 21 του άρθρου 53 του ν. 4674/2020 ([Α' 53](#)).

9. Τον Οκτώβριο κάθε άρτιου έτους, κάθε Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Περιφέρεια ή Ν.Π.Δ.Δ. που έχει ένα ή περισσότερα πειθαρχικά συμβούλια καταρτίζει και αποστέλλει στον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατάσταση που συνοδεύεται από έγγραφο με το οποίο ζητεί τον ορισμό, ύστερα από κλήρωση, ενός (1) προϊσταμένου διεύθυνσης με τον αναπληρωτή του για κάθε πειθαρχικό συμβούλιο. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει όλους τους προϊσταμένους των διευθύνσεων, των οποίων ο υπολειπόμενος χρόνος έως την αυτοδίκαιη λύση της υπαλληλικής τους σχέσης είναι τουλάχιστον τρία (3) έτη και περιέχει τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο, κλάδο, βαθμό και αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.). Για τις υπηρεσίες που έχουν και περιφερειακές μονάδες, οι καταστάσεις

καταρτίζονται κατά περιφερειακή ενότητα, στην οποία εδρεύουν οι υπηρεσίες. Ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου προβαίνει σε κλήρωση σε δημόσια συνεδρίαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου από συγκεντρωτική κατάσταση κατά περιφερειακή ενότητα για τα Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες και Ν.Π.Δ.Δ.. Ο αριθμός των προϊσταμένων διευθύνσεων που προκύπτει από την κλήρωση είναι τουλάχιστον διπλάσιος σε σχέση με τον αριθμό των προϊσταμένων που απαιτούνται για όλα τα πειθαρχικά συμβούλια.

«Εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, η διαδικασία σύστασης πειθαρχικών συμβουλίων στις υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου, η κλήρωση διενεργείται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου για τα συσταθέντα πειθαρχικά συμβούλια των ανωτέρω υπηρεσιών, με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων που έχουν αποστείλει οι υπηρεσίες αυτές. Για τα λοιπά πειθαρχικά συμβούλια των ως άνω υπηρεσιών διενεργείται, μετά τη σύστασή τους, συμπληρωματική κλήρωση με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων της αρχικής κλήρωσης, στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι κληρωθέντες σε αυτή προϊστάμενοι διευθύνσεων.

Σε περίπτωση κατά την οποία υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου έχουν μεν συστήσει πειθαρχικά συμβούλια, αλλά δεν έχουν αποστείλει, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, καταστάσεις προϊσταμένων διευθύνσεων η κλήρωση διενεργείται, για το σύνολο των υπηρεσιών για τις οποίες έχουν συσταθεί πειθαρχικά συμβούλια, με βάση τις καταστάσεις που έχουν αποστείλει οι λοιπές υπηρεσίες. Οι καταστάσεις που αποστέλλονται μεταγενεστέρως λαμβάνονται υπόψη για τυχόν συμπληρωματικές κληρώσεις.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν γίνεται κλήρωση για το σύνολο των υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου, δεν ισχύουν τα οριζόμενα στο πέμπτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Οι ως άνω διατάξεις καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς διαδικασίες.»

Τα μέσα σε «» εδάφια προστέθηκαν με την εσωτερική παρ. 10 της Υποπαρ. Ζ.3. της Παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222).

10. Κάθε υπηρεσία υποχρεούται να κοινοποιεί στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο την απόφαση σύστασης, συγκρότησης όλων των πειθαρχικών συμβουλίων όλων των υπηρεσιών.

11. Πειθαρχικά συμβούλια που ορίζονται με ειδικές διατάξεις και δεν καταργούνται με τον παρόντα νόμο εξακολουθούν να υφίστανται.»

Το άρθρο 146B, όπως και το Μέρος Ε' του παρόντος Κώδικα αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54).

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄
ΛΥΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΛΥΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Άρθρο 147
Λόγοι λύσης

Η υπαλληλική σχέση λύεται με το θάνατο, την αποδοχή της παραίτησης, την έκπτωση και την απόλυση του υπαλλήλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ

«Άρθρο 148
Παραίτηση

1. Η παραίτηση αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και υποβάλλεται εγγράφως. Αίρεση, όρος ή προθεσμία στην αίτηση παραίτησης θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί.

2. Η άσκηση πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του υπαλλήλου δεν εμποδίζει την υποβολή παραίτησης. Στην περίπτωση αυτή, ωστόσο, η πειθαρχική διαδικασία δεν παύει σύμφωνα με το άρθρο 113 περί λήξης της πειθαρχικής ευθύνης.

2Α. Η παραίτηση θεωρείται ότι δεν έχει υποβληθεί, εάν κατά την υποβολή της εκκρεμεί κατά του υπαλλήλου προκαταρκτική ή ένορκη διοικητική εξέταση ή, εάν, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της, εκκινήσει προκαταρκτική ή ένορκη διοικητική εξέταση. Νέα αίτηση παραίτησης δύναται να υποβληθεί μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από την επομένη της ημερομηνίας υποβολής της πρώτης αίτησης παραίτησης, χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει υποχρεωτικά να έχει ολοκληρωθεί η εκκρεμής προκαταρκτική ή ένορκη διοικητική εξέταση και να έχει ασκηθεί τυχόν πειθαρχική δίωξη σε βάρος του υπαλλήλου.

3. Ο υπάλληλος, που έχει τις υποχρεώσεις του άρθρου 58, περί παραμονής στην υπηρεσία σε περίπτωση άδειας υπηρεσιακής εκπαίδευσης, δεν έχει δικαίωμα να παραιτηθεί πριν λήξει ο χρόνος που ορίζεται στη διάταξη αυτή.

4. Ο υπάλληλος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης παραίτησης μπορεί να την ανακαλέσει εγγράφως, εφόσον αυτή δεν έχει γίνει αποδεκτή σύμφωνα με την παρ. 5.

5. Η αίτηση παραίτησης γίνεται αποδεκτή με πράξη που εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο και δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η υπηρεσία δεν μπορεί να κάνει αποδεκτή την αίτηση παραίτησης πριν από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της. Αν μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παραίτησης ο υπάλληλος επανέλθει με δεύτερη αίτηση, εμμένοντας στην παραίτησή του, αυτή γίνεται αυτοδικαίως αποδεκτή και λύεται η υπαλληλική σχέση από την ημέρα υποβολής της δεύτερης αίτησης. Η αίτηση παραίτησης θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή και λύεται αυτοδικαίως η υπαλληλική σχέση, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Για τη λύση της υπαλληλικής σχέσης

εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που ρυθμίζουν την παραίτηση του υπαλλήλου σε ειδικές περιπτώσεις, διατηρούνται σε ισχύ.»

Για την ανάρτηση στο διαδίκτυο των περιλήψεων πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών και αντιστοίχων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία καθώς και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου, βλ. την περ. ιδ' της παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 ([Α' 184](#)).

Στο άρθρο 148 επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 2 αντικαταστάθηκε, β) προστέθηκε παρ. 2Α και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 148 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 47 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΕΚΠΤΩΣΗ

«Άρθρο 149

Αυτοδίκαιη έκπτωση λόγω ποινικής καταδίκης

Ο υπάλληλος εκπίπτει αυτοδικαίως της υπηρεσίας, εφόσον με αμετάκλητη δικαστική απόφαση:

α) καταδικασθεί σε ποινή τουλάχιστον πρόσκαιρης κάθειρξης ή σε οποιαδήποτε ποινή για αδίκημα από τα αναφερόμενα στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 8 του παρόντος ή σε οποιαδήποτε ποινή για λιποταξία,

β) του επιβληθεί στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων ή η παρεπόμενη ποινή της αποστέρησης δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος, που κατέχει.

Η έκπτωση επέρχεται από την ημερομηνία δημοσίευσης της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Στο άρθρο 149, στο οποίο,

-η περ. γ' είχε προστεθεί και συμπληρωθεί αντίστοιχα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 69 του ν. 4310/2014 ([Α' 258](#)),

-επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. α' η λέξη «πλημμέλημα» αντικαταστάθηκε με τη λέξη «αδίκημα», β) η περ. β) αντικαταστάθηκε, γ) η περ. γ) καταργήθηκε και το άρθρο 149 διαμορφώθηκε ως άνω από το άρθρο 48 του ν. 5225/2025 ([Α' 152](#)).

Άρθρο 150

Επαναφορά στην υπηρεσία μετά από έκπτωση

1. Υπάλληλος που εξέπεσε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του παρόντος, επανέρχεται στην υπηρεσία από την οποία εξέπεσε, μετά από έκδοση προεδρικού διατάγματος κατά το άρθρο 47 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο αίρει τις συνέπειες της ποινής.

2. Η επαναφορά γίνεται σε κενή οργανική θέση με απόφαση του οικείου Υπουργού και προκειμένου για Ν.Π.Δ.Δ. με απόφαση του μονομελούς οργάνου διοίκησης του και αν αυτό δεν υπάρχει με απόφαση του Δ.Σ. αυτού. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, επαναφέρεται σε προσωποπαγή θέση που συνιστάται με την απόφαση επαναφοράς και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που θα κενωθεί, οπότε καταργείται αυτοδικαίως η προσωποπαγής θέση.

Άρθρο 151

Έκπτωση λόγω απώλειας ιθαγένειας

Ο υπάλληλος εκπίπτει αυτοδικαίως της υπηρεσίας από την ημερομηνία που απώλεσε την ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΑΠΟΛΥΣΗ

Άρθρο 152

Λόγοι απόλυσης

Ο υπάλληλος απολύεται μόνο για τους επόμενους λόγους:

- α) επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης,
- β) σωματική ή πνευματική ανικανότητα,
- γ) κατάργηση της θέσης στην οποία υπηρετεί,
- δ) συμπλήρωση ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετίας,
- ε) ακαταλληλότητα κατά το άρθρο 95 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 153

Απόλυση για σωματική ή πνευματική ανικανότητα

1. Ο υπάλληλος απολύεται ύστερα από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου, αν διαπιστωθεί σωματική ή πνευματική ανικανότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 100, 165 και 167 του παρόντος. Δεν απολύεται ο υπάλληλος αν η ανικανότητά του επιτρέπει την άσκηση άλλων καθηκόντων.

2. Ο υπάλληλος που απολύεται σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου αναδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 154

Απόλυση λόγω κατάργησης θέσης

1. Ο υπάλληλος απολύεται, αν καταργηθεί η θέση στην οποία υπηρετεί.

2. Αν καταργηθούν ορισμένες μόνο θέσεις του ίδιου κλάδου, απολύονται οι υπάλληλοι οι οποίοι συγκεντρώνουν τα λιγότερα ουσιαστικά προσόντα, ύστερα από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

3. Τα ανωτέρω ισχύουν και σε περίπτωση κατάργησης θέσεων μετά από συγχώνευση κλάδων ή υπηρεσιών.

4. Οι κατά τις ανωτέρω διατάξεις προς απόλυση υπάλληλοι δικαιούνται, με αίτηση τους, να μεταταγούν σε κενή οργανική θέση άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ.. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία μετάταξης.

Εκδόθηκε το π.δ. 117/2008 (Α' 180) «Καθορισμός της διαδικασίας και των ειδικότερων όρων μετάταξης των προς απόλυση υπαλλήλων λόγω κατάργησης θέσεων».

5. Ο υπάλληλος δικαιούται να επαναδιοριστεί, αν επανασυσταθεί η ίδια ή όμοια θέση μέσα σε ένα (1) έτος από την απόλυση του.

Άρθρο 155

«Αυτοδίκαιη απόλυση λόγω ορίου ηλικίας»

Ο τίτλος του άρθρου τροποποιήθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 4369/2016 (Α' 33).

«1 Ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67ου) έτους της ηλικίας του»

Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 4369/2016 (Α' 33).

2. (Η παρ. 2: α) στην οποία είχε προστεθεί εδάφιο στο τέλος του πρώτου εδαφίου και είχε συμπληρωθεί με την παρ. 19 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 (Α' 115), β) το δεύτερο εδάφιο της οποίας καταργήθηκε από την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α' 226), γ) στην οποία είχε προστεθεί εδάφιο με την παρ. 14 του άρθρου 6 του ν. 4052/2012 (Α' 41), δ) στην οποία, φερόμενη ως παρ. 2 του άρθρου 15, προστέθηκε εδάφιο με την παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 4316/2014 (Α' 270), ε) στην οποία είχαν προστεθεί εδάφια με την παρ. 2 του άρθρου 11 της από 30-12-2015 Π.Ν.Π. (Α' 184) που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4366/2016 (Α' 18), καταργήθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4369/2016 (Α' 33).)

3. Ως ημέρα γέννησης, για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων, θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

4. Ως πραγματική δημόσια υπηρεσία θεωρείται κάθε υπηρεσία που έχει παρασχεθεί στο Δημόσιο, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή Ο.Τ.Α. με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή που αναγνωρίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία με βάση ειδικές διατάξεις. Ο χρόνος στράτευσης πριν από την έναρξη της υπαλληλικής σχέσης δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

Με την παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4508/2017 (Α' 200) ορίστηκε ότι: «2. Το άρθρο 155 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), εφαρμόζεται και στους πολιτικούς υπαλλήλους της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.). Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, κατά το μέρος που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος, καταργείται.»

Άρθρο 156

Πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης

1. Η υπαλληλική σχέση λύεται με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του μονομελούς οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και, αν δεν υπάρχει, του προέδρου του συλλογικού οργάνου διοίκησης των νομικών προσώπων

δημοσίου δικαίου, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Εκτός από τις περιπτώσεις αυτοδίκαιης λύσης, η υπαλληλική σχέση λύεται με την κοινοποίηση της απόφασης στον ενδιαφερόμενο. Αν η απόφαση αυτή δεν κοινοποιηθεί μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη δημοσίευσή της, η υπαλληλική σχέση λύεται αυτοδικαίως από την πάροδο του εικοσαήμερου.

Για την ανάρτηση στο διαδίκτυο των περιλήψεων πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών και αντιστοίχων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία καθώς και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου, βλ. την περ. ιδ' της παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 ([Α'184](#)).

ΜΕΡΟΣ Ζ΄ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

«Άρθρο 157

Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) - Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων

1. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο για την επιλογή Προϊσταμένων του οικείου Υπουργείου, των δημοσίων υπηρεσιών και Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται ή εποπτεύονται από το Υπουργείο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 158. Ειδικά για τις αποκεντρωμένες διοικήσεις αρμόδιο είναι το ΕΙ.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Το ΕΙ.Σ.Ε.Π. συγκροτείται με απόφαση του οικείου Υπουργού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι πενταμελές και αποτελείται από δύο μέλη του ΑΣΕΠ, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται Πρόεδρος, τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου που προκηρύσσει τις θέσεις ή στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται ή εποπτεύεται ο φορέας ή το Ν.Π.Δ.Δ. που προκηρύσσει τις θέσεις, τον Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης άλλου Υπουργείου ή του Ν.Π.Δ.Δ. ή της δημόσιας υπηρεσίας που προκηρύσσει τις θέσεις και έναν ιδιώτη - εμπειρογνώμονα σε θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και διοίκησης, ως μέλη. Οι ανωτέρω ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη.

Τα μέλη του ΕΙ.Σ.Ε.Π. εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ και λαμβάνονται από μητρώο που δημιουργείται και τηρείται στο ΑΣΕΠ για το σκοπό αυτόν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Γραμματέας του ΕΙ.Σ.Ε.Π. και αναπληρωτής αυτού ορίζονται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ του οικείου Υπουργείου.

3. Οι ιδιώτες-εμπειρογνώμονες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και του άρθρου 158, θα πρέπει να διαθέτουν αυξημένη επιστημονική κατάρτιση και εμπειρία στα αντικείμενα των προκηρυσσόμενων θέσεων και δύνανται να είναι και πρώην Μέλη του ΑΣΕΠ ή άλλων ανεξάρτητων αρχών, συνταξιούχοι δικαστικοί ή συνταξιούχοι ανώτατοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, καθώς και προσωπικότητες εγνωσμένου κύρους.

4. Με απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, κατόπιν γνώμης του Προέδρου του ΑΣΕΠ, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά στη δημιουργία του μητρώου, στο οποίο εγγράφονται οι ιδιώτες-εμπειρογνώμονες και όλοι οι προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων που επιλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και ιδίως η διαδικασία εγγραφής τους στο μητρώο, η απαιτούμενη ιδιότητα και τεχνογνωσία, η διαδικασία επιμόρφωσης και πιστοποίησή τους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα.

5. Με την απόφαση συγκρότησης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του ΕΙ.Σ.Ε.Π. για τετραετή θητεία, η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους λήξης της θητείας τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία των μελών του ΕΙ.Σ.Ε.Π. αρχίζει από την ημερομηνία ορισμού τους και λήγει στις 31.12.2018.

6. Το ΕΙ.Σ.Ε.Π. είναι αρμόδιο για την επιλογή Προϊσταμένων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης, Τμήματος του οικείου Υπουργείου, καθώς και δημόσιων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται ή εποπτεύονται από αυτό. Ειδικότερα διενεργεί όσα ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 85 και 86 και γνωμοδοτεί κατόπιν αιτήματος του οικείου φορέα για την έκδοση της σχετικής προκήρυξης θέσεων. Στη γνωμοδότηση του ΕΙ.Σ.Ε.Π. για την προκήρυξη περιλαμβάνονται ιδίως:

α) η προθεσμία υποβολής υποψηφιοτήτων και

β) οι προϋποθέσεις επιλογής, τα τυπικά ή και τα πρόσθετα προσόντα που απαιτούνται, κατά περίπτωση, για τις θέσεις που προκηρύσσονται, σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις ή και σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 86.

7. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων, το οποίο είναι αρμόδιο σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 85 και 86 για τη διεξαγωγή του τρίτου σταδίου της διαδικασίας επιλογής, της συνέντευξης των υποψηφίων για την επιλογή τους ως προϊσταμένων σε θέσεις ευθύνης του Υπουργείου και των δημόσιων υπηρεσιών και Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται ή εποπτεύονται από αυτό.

8. Το Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων συγκροτείται με απόφαση του οικείου Υπουργού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ως εξής:

α) Για τη συνέντευξη Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης είναι τριμελές και αποτελείται από ένα Μέλος του ΑΣΕΠ, ως Πρόεδρο, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του οικείου Υπουργείου, αν προκηρύσσονται οι θέσεις ευθύνης του οικείου Υπουργείου ή τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για θέματα ανθρώπινου δυναμικού Γενικής Διεύθυνσης της οικείας δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ., όπου έχουν προκηρυχθεί οι θέσεις προϊσταμένων, και ένα στέλεχος - εμπειρογνώμονα από τον ιδιωτικό τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης, ως μέλη. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται στους φορείς που εποπτεύονται ή υπάγονται στο Υπουργείο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, τότε ως μέλος ορίζεται ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου

στο οποίο υπάγεται ή από το οποίο εποπτεύεται ο φορέας που προκηρύσσει τις θέσεις.

β) αα) Για τη συνέντευξη Προϊσταμένων Τμημάτων του οικείου Υπουργείου, το Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων αποτελείται από τρία μέλη τουλάχιστον, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου, ως Πρόεδρο, έναν Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του ίδιου Υπουργείου και τον Προϊστάμενο ή τους Προϊσταμένους Διεύθυνσης, στην αρμοδιότητα του οποίου ή των οποίων υπάγονται οι προς πλήρωση θέσεις προϊσταμένων Τμημάτων, ως μέλη.

ββ) Για τη συνέντευξη Προϊσταμένων Τμημάτων των δημόσιων υπηρεσιών ή Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται ή εποπτεύονται από το οικείο Υπουργείο, το Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων αποτελείται από τρία μέλη τουλάχιστον, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου, ως Πρόεδρο, τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για θέματα ανθρώπινου δυναμικού Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης της οικείας δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ., όπου έχουν προκηρυχθεί οι θέσεις προϊσταμένων, εφόσον υπάρχει, και εν ελλείψει έναν Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του οικείου Υπουργείου και τον Προϊστάμενο ή τους Προϊσταμένους Διεύθυνσης, στην αρμοδιότητα του οποίου ή των οποίων υπάγονται οι προς πλήρωση θέσεις προϊσταμένων Τμημάτων, ως μέλη.

γ) Γραμματέας του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων του παρόντος, καθώς και αναπληρωτής του, ορίζονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του οικείου Υπουργείου ή του οικείου φορέα που προκηρύσσει τις θέσεις.

δ) Με την απόφαση συγκρότησης του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Τα μέλη του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων υποδεικνύονται, εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ, από το μητρώο που τηρείται στο ΑΣΕΠ σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου πρέπει, πριν από τον ορισμό τους, να έχουν επιμορφωθεί και πιστοποιηθεί από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. για την ικανότητά τους να διεξάγουν δομημένη συνέντευξη. Μέλος του ΕΙ.Σ.Ε.Π. επιτρέπεται να οριστεί και μέλος του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων.

ε) Η θητεία του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων λήγει με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής Προϊσταμένων της οικείας προκήρυξης.

στ) Ανάλογα με τον αριθμό των υποψηφίων για συνέντευξη, οι υποψήφιοι μπορούν να εξετάζονται κατά ομάδες. Τα Συμβούλια Συνέντευξης Προϊσταμένων μπορούν να λειτουργούν με διπλή σύνθεση, τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, οπότε στην περίπτωση αυτή τα αναπληρωματικά μέλη λογίζονται ως τακτικά. Με την απόφαση συγκρότησης του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα αυτή.»

Το άρθρο 157,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)), και συμπληρωθεί με την παρ. 5 του άρθρου τετάρτου ιδίου ν. 3839/2010,

-στο τέλος της παρ. 1 του οποίου είχε προστεθεί εδάφιο από την παρ. 4 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 ([Α' 180](#)),

-αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από το άρθρο 2 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)).

Με τις δε παρ. 1 και 5 του άρθρου 6 ιδίου άνω ν. 4275/2014 ορίστηκε ότι: «1. Οι διατάξεις των άρθρων 84, 85, 86 και των άρθρων 157, 158, 159 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση των οργανικών διατάξεων των δημοσίων υπηρεσιών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου. ... 5. α) Για την υπαγωγή των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών στις διατάξεις των άρθρων 157 και 158 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007), όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, απαιτείται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση οικείου Υπουργού, με την οποία ρυθμίζονται, εφόσον απαιτείται, θέματα σύστασης, συγκρότησης και λειτουργίας των συλλογικών οργάνων που είναι αρμόδια για την επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων. β) Ειδικές διατάξεις που αφορούν τα υπηρεσιακά συμβούλια των ανεξάρτητων αρχών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, δεν τίγονται.»

Με τις περ. α' και β' της παρ. 14 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)), όπως η παρ. αυτή αναριθμήθηκε από την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3861/2010 ([Α' 112](#)) ορίστηκε ότι: «α. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 157, 158 και 159 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010, τα Υπηρεσιακά Συμβούλια της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π), της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών, για τα οποία επιτρέπεται η υπαγωγή τους στο ΕΙ.Σ.Ε.Π. και στο Σ.Ε.Π. του εποπτεύοντος υπουργείου καθώς και η προσαρμογή τους προς τις ρυθμίσεις του άρθρου 159 με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού. β. Ειδικές διατάξεις που αφορούν τα υπηρεσιακά συμβούλια των ανεξάρτητων αρχών δεν τίγονται.»

«Άρθρο 158

Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π.) – Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π.). Το Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι πενταμελές και αποτελείται από ένα Μέλος του ΑΣΕΠ, ως Πρόεδρο που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ, τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής

Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και θέματα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, έναν Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών με αρμοδιότητα σε θέματα οικονομικά, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό Οικονομικών, και έναν ιδιώτη - εμπειρογνώμονα στο αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης. Τα μέλη του Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π. εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ και λαμβάνονται από μητρώο που δημιουργείται και τηρείται στο ΑΣΕΠ για το σκοπό αυτόν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 157. Γραμματέας του Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π. και αναπληρωτής αυτού ορίζονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

2. Με την απόφαση συγκρότησης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π. με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ και λαμβάνονται από μητρώο που δημιουργείται και τηρείται στο ΑΣΕΠ για το σκοπό αυτόν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 157. Τα μέλη του Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π. ορίζονται για τετραετή θητεία, η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους λήξης της θητείας τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία των μελών του Συμβουλίου αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ορισμού των μελών και λήγει στις 31.12.2018.

3. Το Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π. είναι αρμόδιο για την πλήρωση των οριζόντιων θέσεων ευθύνης του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 84 σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 85 και 86.

4. Συνιστάται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων, με αρμοδιότητα τη διεξαγωγή της συνέντευξης των υποψηφίων για την πλήρωση οριζόντιων θέσεων ευθύνης προϊσταμένων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 85 και 86.

5. Το Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά περίπτωση, ως εξής:

α) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης του ανθρωπίνου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ένας εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

β) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα οικονομικά: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών και ένας εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

γ) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα διοίκησης ανθρωπίνου δυναμικού και οικονομικά: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής

της πολιτικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών και ένας εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

δ) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα πληροφορικής: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης με αρμοδιότητα την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ένας εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

ε) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, οικονομικά και πληροφορικής: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ο καθ' ύλην αρμόδιος σε οικονομικά θέματα Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με αρμοδιότητα την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ και ένας εμπειρογνώμων ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

6. Με την απόφαση συγκρότησης της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Τα μέλη του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων, εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ από το μητρώο που τηρείται στο ΑΣΕΠ σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 157. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου πρέπει πριν από τον ορισμό τους να έχουν επιμορφωθεί και πιστοποιηθεί από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. για την ικανότητά τους να διεξάγουν δομημένη συνέντευξη. Μέλος του Κ.ΕΙ.Σ.Ε.Π. επιτρέπεται να οριστεί και μέλος του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων.

7. Η θητεία των μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων λήγει με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής Προϊσταμένων της οικείας προκήρυξης.

8. Ανάλογα με τον αριθμό των υποψηφίων για συνέντευξη, οι υποψήφιοι μπορούν να εξετάζονται κατά ομάδες. Το Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων μπορεί να λειτουργεί με διπλή σύνθεση, τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, οπότε στην περίπτωση αυτή τα αναπληρωματικά μέλη λογίζονται ως τακτικά. Με την απόφαση συγκρότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα αυτή.»

Το άρθρο 158 το οποίο:

-είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)),

-είχε συμπληρωθεί με την παρ. 5 του άρθρου τετάρτου και με τις παρ. 1, 3, 4 και 5 άρθρου πέμπτου ιδίου άνω ν. 3839/2010, κατ' εφαρμογή δε της παρ. 3 ιδίου άρθρου πέμπτου είχε εκδοθεί η υπ' αρ. ΔΙΔΚ/Φ.33/8614/16-4-2010 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

«Συγκρότηση Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» ([B' 474](#)),

-είχε συμπληρωθεί με την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 3938/2011 ([A' 61](#)),

-είχε συμπληρωθεί με τις περ. α' και β' της παρ. 13 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 ([A' 87](#)),

-είχε συμπληρωθεί με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 3979/2011 ([A' 138](#)),

-είχε αντικατασταθεί από τις παρ. 7 και 8 και συμπληρωθεί με την παρ. 13 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 ([A' 54](#)),

- αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από το άρθρο 2 του ν. 4275/2014 ([A' 149](#)).

Με τις δε παρ. 1 και 5 του άρθρου 6 ιδίου άνω ν. 4275/2014 ορίστηκε ότι: «1. Οι διατάξεις των άρθρων 84, 85, 86 και των άρθρων 157, 158, 159 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση των οργανικών διατάξεων των δημοσίων υπηρεσιών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου. 5. α) Για την υπαγωγή των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών στις διατάξεις των άρθρων 157 και 158 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007), όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, απαιτείται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση οικείου Υπουργού, με την οποία ρυθμίζονται, εφόσον απαιτείται, θέματα σύστασης, συγκρότησης και λειτουργίας των συλλογικών οργάνων που είναι αρμόδια για την επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων. β) Ειδικές διατάξεις που αφορούν τα υπηρεσιακά συμβούλια των ανεξάρτητων αρχών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, δεν τίγονται.»

Με τις περ. α' και β' της παρ. 14 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 ([A' 87](#)), όπως η παρ. αυτή αναριθμήθηκε από την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3861/2010 ([A' 112](#)), ορίστηκε ότι: «α. Δεν υπάρχουν στις διατάξεις των άρθρων 157, 158 και 159 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010, τα Υπηρεσιακά Συμβούλια της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π), της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών, για τα οποία επιτρέπεται η υπαγωγή τους στο ΕΙ.Σ.Ε.Π. και στο Σ.Ε.Π. του εποπτεύοντος υπουργείου καθώς και η προσαρμογή τους προς τις ρυθμίσεις του άρθρου 159 με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού. β. Ειδικές διατάξεις που αφορούν τα υπηρεσιακά συμβούλια των ανεξάρτητων αρχών δεν τίγονται.»

«Άρθρο 159

Υπηρεσιακά Συμβούλια

1. Με απόφαση του οικείου Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται σε κάθε Υπουργείο ή Ν.Π.Δ.Δ. ένα Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η Σύσταση περισσότερων συμβουλίων όταν αυτό επιβάλλεται από ειδικότερους υπηρεσιακούς λόγους ή ειδικές συνθήκες. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται σε κάθε περιφέρεια ένα Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

2. Με απόφαση του οργάνου που ασκεί την εποπτεία στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που εδρεύουν στον ίδιο νομό, επιτρέπεται η Σύσταση ενός ή περισσότερων κοινών Υπηρεσιακών Συμβουλίων. Με όμοια απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται και η έδρα των κοινών Υπηρεσιακών Συμβουλίων.

3. Αν συσταθούν περισσότερα Υπηρεσιακά Συμβούλια στο ίδιο Υπουργείο ή Ν.Π.Δ.Δ., με την πράξη Σύστασης τους, καθορίζεται και η αρμοδιότητα καθενός από αυτά.

4. Στην Ακαδημία Αθηνών και σε κάθε Πανεπιστήμιο και Τ.Ε.Ι, συνιστάται, με απόφαση του Προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών ή του Πρύτανη Πανεπιστημίου ή του Προέδρου Τ.Ε.Ι, αντιστοίχως, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ένα (1) ή περισσότερα Υπηρεσιακά Συμβούλια. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

«5. Τα Υπηρεσιακά Συμβούλια είναι αρμόδια για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών, ορισμένου νομικού προσώπου ή περισσότερων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (κοινά), με εξαίρεση την πειθαρχική ευθύνη και τα θέματα που αφορούν στην επιλογή προϊσταμένων.»

Η παρ. 5 που είχε αντικατασταθεί από την παρ. 2 του άρθρου τρίτου του ν. 4057/2012 (Α' 54), αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4275/2014 (Α' 149).

6. Τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ. είναι πενταμελή και αποτελούνται από:

α) Τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους Προϊσταμένους Διεύθυνσης, από αυτούς που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου και υπηρετούν στην έδρα του ή στο Νομό Αττικής, για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια που εδρεύουν στο νομό αυτόν. Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν υπάλληλοι της οικείας υπηρεσίας με τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις για να οριστούν μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ορίζονται υπάλληλοι από άλλη δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές. Αν ο αριθμός των υπηρετούντων στην έδρα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου δεν επαρκεί για τη συγκρότησή του, ορίζονται υπάλληλοι που υπηρετούν εκτός της έδρας του νομού αυτού, που πληρούν τις προϋποθέσεις.

β) «Δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων με βαθμό τουλάχιστον Γ' των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ».

Η περ. β' αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 9 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 (Α' 54). Με την δε παρ. 13 ιδίου άρθρου ενάτου ορίστηκε ότι: «Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 7 έως και 12 ισχύουν από την 1η Νοεμβρίου 2011 και εφαρμόζονται αναλογικά και για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού

δικαίου αορίστου χρόνου για την εφαρμογή της παρ. 4 της περίπτωσης Β' του άρθρου 40 του ν. 1884/1990 (Α' 81)».

Με την παρ. 2 του άρθρου 75 του ν. 4745/2020 ([Α' 214](#)) ορίστηκε ότι: «2. Η διαδικασία για την εκλογή αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων στα υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια που προβλέπονται στις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143) και του ν. 3852/2010 (Α' 133), δύναται να διεξάγεται μέσω ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι λεπτομέρειες ως προς τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και τον τρόπο διεξαγωγής της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας και κάθε ειδικότερο τεχνικό ζήτημα. Με την ως άνω απόφαση δύναται να προβλέπεται η εφαρμογή της παρούσας και σε ήδη εκκρεμείς διαδικασίες.».

7. Τα μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ορίζονται από τον οικείο Υπουργό ή τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας ή το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Ένα από τα μέλη που προβλέπονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου ορίζεται ως Πρόεδρος και ένα αναπληρωτής του Προέδρου. Τα μέλη που προβλέπονται στην περίπτωση β' της προηγούμενης παραγράφου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. ΔΙΚΠΡ/Φ.80/30/8703/19.9.1988 (ΦΕΚ 684/Β') απόφασης του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

8. Αν λυθεί η υπαλληλική σχέση τακτικού αιρετού μέλους του Συμβουλίου, τακτικό μέλος ορίζεται ο επόμενος στη σειρά εκλογής, για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της θητείας.

9. Στα περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια διοικητικού προσωπικού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μπορεί να ορίζονται ως πρόεδροι ή μέλη εκπαιδευτικοί λειτουργοί με βαθμό Α' από τους υπηρετούντες στην πόλη της έδρας του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, εφόσον δεν υπάρχουν μόνιμοι υπάλληλοι από τους αναφερόμενους στην περίπτωση α' της παραγράφου 6.

10.-11. (Καταργήθηκαν από την παρ. 14 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#))).

12. Στα Υπηρεσιακά Συμβούλια των δημοσίων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ. ως εισηγητές ορίζονται οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών προσωπικού.

13. Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος «με βαθμό τουλάχιστον Δ'», που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με την απόφαση ορισμού των μελών.»

Η μέσα σε «» φράση της παρ. 13 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 10 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#)). Με την δε παρ. 13 ιδίου άρθρου ενάτου ορίστηκε ότι: «Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 7 έως και 12 ισχύουν από την 1η Νοεμβρίου 2011 και εφαρμόζονται αναλογικά και για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου για την εφαρμογή της παρ. 4 της περίπτωσης Β' του άρθρου 40 του ν. 1884/1990 (Α' 81)».

«14. Η θητεία των μελών των Υπηρεσιακών Συμβουλίων του παρόντος άρθρου είναι διετής και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη συγκρότησή τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή η θητεία των τακτικών μη αιρετών μελών των Υπηρεσιακών Συμβουλίων αρχίζει από την ημερομηνία συγκρότησής τους και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πρώτου άρτιου έτους που ακολουθεί αμέσως μετά ή κατά τον χρόνο συγκρότησής τους, εφόσον είναι άρτιο έτος.».

Η παρ. 14, που είχε προστεθεί με την παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4275/2014 ([Α' 149](#)), αντικαταστάθηκε ως άνω από την περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 4690/2020 ([Α' 104](#)). Με την δε περ. β' ίδιας παρ. και ιδίου άρθρου ορίστηκε ότι: «β. Οι ρυθμίσεις της περ. α' αφορούν και στα υπηρεσιακά συμβούλια που έχουν ήδη συγκροτηθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 159 του ν. 3528/2007.»

Το άρθρο 159,

-που είχε κωδικοποιηθεί από το άρθρο 13 του π.δ. 57/2007 ([Α' 59](#)),

-η παρ. 8 του οποίου είχε αναδιατυπωθεί από την παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3731/2008 ([Α' 263](#)),

-αντικαταστάθηκε από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)).

Με την παρ. 5 του άρθρου τετάρτου ιδίου άνω ν. 3839/2010 ορίστηκε ότι: «Τα Συμβούλια που προβλέπονται στα άρθρα 157, 158 και 159 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου συντάσσουν ετήσιες εκθέσεις μετά από γραπτή γνώμη της ΑΔΕΔΥ και της αντιπροσωπευτικότερης συνδικαλιστικής οργάνωσης του οικείου φορέα αντίστοιχα στις οποίες αναφέρεται η αποτελεσματικότητα τόσο της λειτουργίας τους όσο και του εφαρμοζόμενου συστήματος επιλογής προϊσταμένων, καθώς και η διατύπωση προτάσεων βελτίωσης των διαδικασιών που ακολουθούνται.»

Με την παρ. 1 του άρθρου πέμπτου ιδίου άνω ν. 3839/2010 ορίστηκε ότι: «Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού λήγει αυτοδικαίως η θητεία των μελών των Υπηρεσιακών Συμβουλίων των δημοσίων υπηρεσιών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μέλη του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου, που προβλέπονται στα άρθρα 158 και 159 του Υ.Κ., όπως ίσχυαν πριν να αντικατασταθούν με τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του παρόντος νόμου. Εξαιρούνται τα μέλη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου και τα αιρετά μέλη των Υπηρεσιακών Συμβουλίων, τα οποία εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητες τους μέχρι τη λήξη της θητείας τους, καθώς επίσης και τα μέλη των Υπηρεσιακών Συμβουλίων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι.»

Με την παρ. 4 του άρθρου πέμπτου ιδίου άνω ν. 3839/2010 ορίστηκε ότι: «Έως τη συγκρότηση των Σ.Ε.Π. και των Υπηρεσιακών Συμβουλίων που προβλέπονται στα άρθρα 158 και 159 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του παρόντος νόμου, σε κάθε δημόσια υπηρεσία, Περιφέρεια και Ν.Π.Δ.Δ., συγκροτούνται Υπηρεσιακά Συμβούλια μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, τα οποία είναι πενταμελή και αποτελούνται από:

α) Τρεις (3) υπαλλήλους (με βαθμό Α'), οι οποίοι λαμβάνονται μεταξύ των δέκα (10) υπαλλήλων που έχουν τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Διεύθυνσης, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου και υπηρετούν στην έδρα του ή στο Νομό Αττικής, για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια που εδρεύουν στο νομό αυτόν. Αν δεν επαρκούν οι υπάλληλοι με τις προϋποθέσεις αυτές ο αριθμός συμπληρώνεται από υπαλλήλους με τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Τμήματος με την προϋπόθεση να ανήκουν σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορεί να προΐστανται Διεύθυνσης. Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν υπάλληλοι της οικείας υπηρεσίας με τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις για να οριστούν μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ορίζονται υπάλληλοι από άλλη δημόσια

υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές. Αν ο αριθμός των υπηρετούντων στην έδρα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου δεν επαρκεί για τη συγκρότησή του, ορίζονται υπάλληλοι που υπηρετούν εκτός της έδρας του νομού αυτού, που πληρούν τις προϋποθέσεις.

Η μέσα σε () φράση της περ. α' διαγράφηκε από την παρ. 11 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 (Α' 54). Με την δε παρ. 13 ίδιου άρθρου ενάτου ορίστηκε ότι: «Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 7 έως και 12 ισχύουν από την 1η Νοεμβρίου 2011 και εφαρμόζονται αναλογικά και για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου για την εφαρμογή της παρ. 4 της περίπτωσης Β' του άρθρου 40 του ν. 1884/1990 (Α' 81)».

β) «Δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων με βαθμό τουλάχιστον Γ' των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ».

Τα υπό στοιχείο α' μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ή του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. και τοποθετούνται ως προϊστάμενοι Διεύθυνσης μέχρι την επιλογή των προϊσταμένων Διευθύνσεων από τα Σ.Ε.Π. με τις διατάξεις του παρόντος νόμου (και πάντως όχι πέραν του ενός (1) έτους από την τοποθέτηση τους). Τα Συμβούλια αυτά λειτουργούν με ελλιπή σύνθεση, χωρίς αναπληρωματικά μέλη μέχρι την επιλογή προϊσταμένων Διευθύνσεων, οπότε ορίζονται και τα αναπληρωματικά τους μέλη. Οι επιλογές των προϊσταμένων Διευθύνσεων, Τμημάτων, αυτοτελών γραφείων και αντίστοιχου επιπέδου οργανικών μονάδων γίνονται από αυτά τα Υπηρεσιακά Συμβούλια.»

Το μέσα σε «» πρώτο εδάφ. της περ. β' αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 12 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 (Α' 54) και οι μέσα σε () λέξεις διαγράφηκαν από τότε που ίσχυε ο ν. 3839/2010 από την παρ. 8 του άρθρου 37 του ν. 3986/2011 (Α' 152). Με την δε παρ. 13 του ίδιου άρθρου ενάτου ορίστηκε ότι: «Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 7 έως και 12 ισχύουν από την 1η Νοεμβρίου 2011 και εφαρμόζονται αναλογικά και για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου για την εφαρμογή της παρ. 4 της περίπτωσης Β' του άρθρου 40 του ν. 1884/1990 (Α' 81)».

Με την παρ. 5 του άρθρου πέμπτου ίδιου άνω ν. 3839/2010 (Α' 51), όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 (Α' 87), η οποία αναριθμήθηκε σε παρ. 13 από την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3861/2010 (Α' 112) ορίστηκε ότι: «Η κατά τα ανωτέρω επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων γίνεται με τις προϋποθέσεις του άρθρου 84 με εξαίρεση τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1 και των διατάξεων της παρ. 1 των περιπτώσεων δ', ε' και στ' της παρ. 2, της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 και των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 86 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου. Για την επιλογή λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 85 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τα κριτήρια που προβλέπονται στις υποπεριπτώσεις (1), (4) και (5) της περίπτωσης γ' των παραγράφων 1, 2 και 3. Δεν επιλέγεται ως προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης υπάλληλος του οποίου το υπολειπόμενο διάστημα, μέχρι την αυτοδίκαιη αποχώρηση από την υπηρεσία είναι μικρότερο του ενός (1) έτους κατά την ημερομηνία συνεδρίασης του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου, με εξαίρεση τους ήδη υπηρετούντες προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης. Τα ως άνω ισχύουν και για όσους υπηρετούν ήδη σε θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης σε υπηρεσία άλλη από αυτή που ανήκουν οργανικά προκειμένου να κριθούν για επιλογή στη θέση αυτή, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της παραγράφου 7 του άρθρου αυτού.»

Με τις περ. α' και β' της παρ. 14 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως η παρ. αυτή αναριθμήθηκε από την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3861/2010 (Α' 112), ορίστηκε ότι: «α. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων

157, 158 και 159 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010, τα Υπηρεσιακά Συμβούλια της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.Υ.Π), της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελμάτων, για τα οποία επιτρέπεται η υπαγωγή τους στο ΕΙ.Σ.Ε.Π. και στο Σ.Ε.Π. του εποπτεύοντος υπουργείου καθώς και η προσαρμογή τους προς τις ρυθμίσεις του άρθρου 159 με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού. β. Ειδικές διατάξεις που αφορούν τα υπηρεσιακά συμβούλια των ανεξάρτητων αρχών δεν θίγονται.»

Για την σύσταση στην έδρα κάθε Περιφέρειας, καθώς και στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη και του οικείου Γενικού Γραμματέα αντίστοιχα, έως την συγκρότηση των συμβουλίων των άρθρων 248 και 249 του ν. 3852/2010 (Α' 87), καθώς και των νέων υπηρεσιακών συμβουλίων των υπαλλήλων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων των άρθρων 158 και 159 του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 (Α' 51), η οποία δεν μπορεί να υπερβεί την 31η Δεκεμβρίου 2011, βλ. την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 3938/2011 (Α' 61).

Με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4275/2014 (Α' 149), ορίστηκε ότι: «1. Οι διατάξεις των άρθρων 84, 85, 86 και των άρθρων 157, 158, 159 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση των οργανικών διατάξεων των δημοσίων υπηρεσιών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

«Άρθρο 160

Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων. Το Συμβούλιο αυτό είναι αρμόδιο για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση, εκτός των θεμάτων πειθαρχικού δικαίου και επιλογής, των προϊσταμένων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης των δημοσίων υπηρεσιών, με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων διατάξεων και με εξαίρεση την Ακαδημία Αθηνών, τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, καθώς επίσης και για τη συμμόρφωση προς δικαστικές αποφάσεις που αφορούν σε επιλογές προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων που πραγματοποιήθηκαν από το εκάστοτε αρμόδιο όργανο για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις περί επιλογής προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων.

2. «Το Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι πενταμελές και αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο του ΑΣΕΠ, ο οποίος ορίζεται Πρόεδρος, δύο λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με βαθμό Νομικού Συμβούλου ή Παρέδρου, ένα μέλος του ΑΣΕΠ και έναν Βοηθό

Συνήγορο του Πολίτη, οι οποίοι υποδεικνύονται αρμοδίως. Γραμματέας του Συμβουλίου ορίζεται υπάλληλος της κατηγορίας ΠΕ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με την ως άνω απόφαση ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Συμβουλίου με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Εισηγητές στο Συμβούλιο ορίζονται τα μέλη του από τον Πρόεδρο.»

Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 43 του ν. 4308/2014 (Α' 251), με ισχύ της αντικατάστασης από 1.1.2015 δυνάμει της περ. β) του άρθρου 44 ιδίου νόμου.

3. Η θητεία του Συμβουλίου Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων είναι τετραετής και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους λήξης της θητείας τους.

4. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία των μελών του Συμβουλίου αρχίζει από την ημερομηνία ορισμού τους και λήγει στις 31.12.2018.»

Το άρθρο 160,

-που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 (Α' 51),

-αντικαταστάθηκε και πάλι από το άρθρο 2 του ν. 4275/2014 (Α' 149). Με την δε παρ. 4 του άρθρου 6 ιδίου άνω ν. 4275/2014 ορίστηκε ότι: «4. Εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου συγκροτείται το Ειδικό Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων του άρθρου 160 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου και καταργείται αντιστοίχως το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων που συγκροτήθηκε με το άρθρο 157 του ίδιου ως άνω Κώδικα, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του ν. 3839/2010. Όσες υποθέσεις δεν εξετάστηκαν από το καταργούμενο με τις διατάξεις του παρόντος Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων, εξετάζονται από το Ειδικό Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων του άρθρου 160 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου.»

«Άρθρο 161

Εκπροσώπηση των φύλων

«Στα Συμβούλια που συγκροτούνται με τις διατάξεις των άρθρων 157, 158, 159 και 160 ο αριθμός των μελών που ορίζονται από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνόλου των μελών του Συμβουλίου, εφόσον στην οικεία υπηρεσία υπηρετεί επαρκής αριθμός υπαλλήλων που συγκεντρώνει τις νόμιμες προϋποθέσεις για ορισμό και τα μέλη που ορίζονται είναι περισσότερα από ένα (1). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο τουλάχιστον με το μισό της μονάδας.»

Το άρθρο 161 που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 (Α' 51), αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από το άρθρο 2 του ν. 4275/2014 (Α' 149).

«Άρθρο 162

Λειτουργία των Συμβουλίων

1. Κάθε Συμβούλιο αποτελεί διακριτή αρχή.
2. Κατά τη διάρκεια της θητείας απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών των Συμβουλίων, εκτός αν συντρέχουν σοβαροί, υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.
3. Το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), το Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, τα Συμβούλια Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.) και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια βρίσκονται σε απαρτία, όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη τους. Σε κάθε περίπτωση, για την ύπαρξη απαρτίας απαιτείται η παρουσία του Προέδρου ή του αναπληρωτή του.
4. Οι γνώμες και οι αποφάσεις όλων των Συμβουλίων διατυπώνονται σε πρακτικά που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον γραμματέα το συντομότερο δυνατόν και πάντως όχι πέραν του τριμήνου από την ημερομηνία της συνεδρίασης, κατά την οποία διατυπώθηκε η γνώμη ή λήφθηκε η απόφαση. Μέχρι την καθαρογραφή των πρακτικών μπορεί να χορηγείται στην οικεία υπηρεσία βεβαίωση για τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί, η οποία υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου. Βάσει της βεβαίωσης αυτής μπορεί να γίνονται από τη διοίκηση οι απαιτούμενες περαιτέρω ενέργειες για την εκτέλεση των πράξεων-αποφάσεων των Συμβουλίων. Όμοια βεβαίωση μπορεί να χορηγείται και στους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους, ύστερα από αίτησή τους. Στα πρακτικά καταχωρίζεται και η γνώμη όσων μειοψήφησαν.
5. Η ψηφοφορία των μελών των Συμβουλίων γίνεται κατά σειρά αντίστροφη από εκείνη της απόφασης ορισμού τους. Δεν επιτρέπεται η αποχή από την ψηφοφορία ή η λευκή ψήφος. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Εάν σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες, όσοι ακολουθούν την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες.
6. Η ιδιότητα του εισηγητή του Συμβουλίου δεν είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους αυτού. Στο ΕΙ.Σ.Ε.Π., στα Σ.Ε.Π. και στο Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, με απόφαση του Προέδρου, εισηγητές ορίζονται μέλη του.
7. Η λειτουργία όλων των Συμβουλίων διέπεται συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων διοίκησης.».

Το άρθρο 162 το οποίο:

-είχε συμπληρωθεί από την υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ. 35.18/1086/οικ. 28206/10-10 - 2008 ([B' 2250](#)) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών – Οικονομίας και Οικονομικών «Οργάνωση και λειτουργία της Γραμματείας του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου.»,

-είχε αντικατασταθεί από το άρθρο δεύτερο του ν. 3839/2010 ([A' 51](#)),

-το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 και οι παρ. 8, 9 και 10 του οποίου είχαν καταργηθεί από την παρ. 2 του άρθρου ογδού του ν. 4057/2012 ([A' 54](#)),

-είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 2 του ν. 4275/2014 ([A' 149](#)),

-στο τέλος της παρ. 12 του οποίου, όπως είχε προστεθεί με το άνω άρθρο 2 του ν. 4275/2014, είχε προστεθεί εδάφιο με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4304/2014 ([A' 234](#)),

-αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από το άρθρο 42 του ν. 4590/2019 ([A' 17](#)).

Άρθρο 163

Συγκρότηση και λειτουργία Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου

(Καταργήθηκε, όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο τρίτο του ν. 3839/2010 ([Α' 51](#)), από την παρ. 3 του άρθρου ογδόου του ν. 4057/2012 ([Α' 54](#))).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Άρθρο 164

Είδη υγειονομικών επιτροπών

Με την περ. β' της παρ. 9 του άρθρου 20 του ν. 4019/2011 ([Α' 216](#)), ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 54, 55, 56, 164, 165, 166 και 167 του ν. 3528/2007 (Α' 26) έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)», με την δε περ. γ' ίδιας άνω παρ. 9 ορίστηκε ότι: «Οι περιπτώσεις α' και β' της παρούσας παραγράφου ισχύουν από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)»

1. Αρμόδιες να αποφαινούνται για θέματα υγείας των υπαλλήλων είναι οι υγειονομικές επιτροπές που διακρίνονται σε:

- α) πρωτοβάθμιες,
- β) δευτεροβάθμιες,
- γ) προσφυγών,
- δ) ειδικές.

2. Αρμόδιες να γνωματεύουν προκειμένου να χορηγηθούν αναρρωτικές άδειες σε μόνιμους υπαλλήλους του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι κατά τη μονιμοποίησή τους διατήρησαν την υγειονομική ασφάλιση του Ι.Κ.Α., είναι οι οικείες υγειονομικές επιτροπές του Ι.Κ.Α..

3. Στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που διαθέτουν δική τους υγειονομική οργάνωση, μπορεί, με πράξη του διοικητικού συμβουλίου η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό που εποπτεύει το νομικό πρόσωπο, να ανατίθεται η άσκηση των έργων των πρωτοβάθμιων ή δευτεροβάθμιων υγειονομικών επιτροπών σε υφιστάμενες σε αυτά αντίστοιχες υγειονομικές επιτροπές. Η αρμοδιότητα των επιτροπών αυτών μπορεί, με κοινή απόφαση των Υπουργών που ασκούν την εποπτεία, να επεκτείνεται και σε νομικά πρόσωπα, οι υπάλληλοι των οποίων είναι ασφαλισμένοι για τον κλάδο ασθενοείας στο νομικό πρόσωπο στο οποίο λειτουργούν οι επιτροπές.

Άρθρο 165

Πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές

Με την περ. β' της παρ. 9 του άρθρου 20 του ν. 4019/2011 ([Α' 216](#)), ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 54, 55, 56, 164, 165, 166 και 167 του ν. 3528/2007 (Α' 26) έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)», με την δε περ. γ' ίδιας άνω παρ. 9 ορίστηκε ότι: «Οι περιπτώσεις α' και β' της παρούσας παραγράφου ισχύουν από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)»

1. Σε κάθε νομό και νομαρχιακό διαμέρισμα συνιστώνται, με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, μία ή περισσότερες πρωτοβάθμιες υγειονομικές επιτροπές που αποτελούνται από τρία (3) μέλη και συγκροτούνται από γιατρούς του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή Ο.Τ.Α. που υπηρετούν στο νομό ή το νομαρχιακό διαμέρισμα.

Οι πρωτοβάθμιες υγειονομικές επιτροπές είναι αρμόδιες να γνωματεύουν, ύστερα από ερώτημα της υπηρεσίας:

α) για τη χορήγηση αναρρωτικών αδειών,

(β) για την πιστοποίηση της υγείας των υποψηφίων για διορισμό),

(γ) β) για το χαρακτηρισμό νοσημάτων που χρήζουν νοσηλείας για τη χορήγηση άδειας έως είκοσι δύο (22) εργάσιμων ημερών το χρόνο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 2 του παρόντος και

(δ) γ) για κάθε άλλο θέμα υγείας του υπαλλήλου το οποίο έχει σχέση με τα υπηρεσιακά του καθήκοντα.

Η περ. β' καταργήθηκε και οι περ. γ' και δ' αναριθμήθηκαν αντίστοιχα σε περ. β' και γ' από την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4210/2013 (Α' 254).

«δ) για την πιστοποίηση της υγείας και της φυσικής καταλληλότητας των υποψηφίων για διορισμό ατόμων με αναπηρία.»

Η περ. δ' προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

Με την παρ. 5 του άρθρου 48 ιδίου ν.4674/2020 ορίστηκε ότι: «5. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλες τις εκκρεμείς περιπτώσεις διορισμών κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Αν συσταθούν περισσότερες επιτροπές, με την απόφαση σύστασης τους ορίζονται η έδρα και η χωρική αρμοδιότητά τους.

2. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας συνιστάται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή, που αποτελείται από πέντε (5) μέλη και συγκροτείται από γιατρούς του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή Ο.Τ.Α. που υπηρετούν στο νομό.

Οι δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές είναι αρμόδιες: α) για την κρίση ενστάσεων κατ' αποφάσεων των πρωτοβάθμιων επιτροπών κατά το άρθρο 56 παρ. 5, β) για την απόλυση από την υπηρεσία λόγω ασθένειας όταν δεν συντρέχει περίπτωση του άρθρου 153 παρ. 1 εδάφιο δεύτερο του παρόντος και γ) για την κρίση της αποκατάστασης της υγείας όσων αναδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος.

Δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή μπορεί να συσταθεί και εκτός της έδρας της Περιφέρειας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, με την οποία ορίζεται και η χωρική της αρμοδιότητα.

Στις δευτεροβάθμιες επιτροπές δεν μπορεί να μετέχει μέλος που μετείχε στην πρωτοβάθμια επιτροπή κατά της οποίας στρέφεται η ένσταση.

3. Ο ορισμός των μελών των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων υγειονομικών επιτροπών γίνεται τον Ιανουάριο κάθε δεύτερου έτους με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο γραμματέας από τους υπαλλήλους που υπηρετούν στην έδρα των υγειονομικών επιτροπών και η αποζημίωση των μελών τους και του γραμματέα.

4. Οι αρνητικές αποφάσεις των υγειονομικών επιτροπών κοινοποιούνται απευθείας στον ενδιαφερόμενο και στην υπηρεσία του.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων υγειονομικών επιτροπών, ο τρόπος εξέτασης των υπαλλήλων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 166

Επιτροπές προσφυγών

Με την περ. β' της παρ. 9 του άρθρου 20 του ν. 4019/2011 (Α' 216), ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 54, 55, 56, 164, 165, 166 και 167 του ν. 3528/2007 (Α' 26) έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)», με την δε περ. γ' ίδιας άνω παρ. 9 ορίστηκε ότι: «Οι περιπτώσεις α' και β' της παρούσας παραγράφου ισχύουν από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)»

1. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστώνται, τον Ιανουάριο κάθε δεύτερου έτους, στις έδρες των ιατρικών τμημάτων Πανεπιστημίων, επιτροπές προσφυγών που αποτελούνται από τρεις (3) καθηγητές ιατρικών τμημάτων Πανεπιστημίων οποιασδήποτε βαθμίδας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η έδρα, η αρμοδιότητα, ο τρόπος λειτουργίας τους και η ειδικότητα των μελών τους. Η αμοιβή των μελών και του γραμματέα των επιτροπών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας και Οικονομικών.

Ο ορισμός των μελών και του γραμματέα των επιτροπών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για θητεία δύο (2) ετών.

2. Οι Επιτροπές προσφυγών αποφαινόμενες για τις προσφυγές σε όσες περιπτώσεις ρητά προβλέπει ο παρών Κώδικας.

Άρθρο 167

Ειδικές υγειονομικές επιτροπές

Με την περ. β' της παρ. 9 του άρθρου 20 του ν. 4019/2011 (Α' 216), ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 54, 55, 56, 164, 165, 166 και 167 του ν. 3528/2007 (Α' 26) έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)», με την δε περ. γ' ίδιας άνω παρ. 9 ορίστηκε ότι: «Οι περιπτώσεις α' και β' της παρούσας παραγράφου ισχύουν από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)»

1. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστώνται ειδικές υγειονομικές επιτροπές αποτελούμενες από τρεις (3) καθηγητές ιατρικών τμημάτων Πανεπιστημίων οποιασδήποτε βαθμίδας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η συγκρότηση των ειδικών υγειονομικών επιτροπών κατά ειδικότητα σε σχέση προς τα είδη των δυσίατων νοσημάτων, η χωρική αρμοδιότητα τους και ο τρόπος λειτουργίας τους, καθώς και η αμοιβή των μελών τους και του γραμματέα.

2. Οι ειδικές υγειονομικές επιτροπές γνωματεύουν για τη χορήγηση αναρρωτικών αδειών σε υπαλλήλους που πάσχουν από δυσίατα νοσήματα και για την απαλλαγή τους από την υπηρεσία εφόσον δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα τους, λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας που οφείλεται στα νοσήματα αυτά.

Οι γνωματεύσεις των επιτροπών αυτών υπόκεινται σε προσφυγή στις επιτροπές του άρθρου 166 του παρόντος, τόσο από τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο όσο και από τη Διοίκηση, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίησή τους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τον Ιανουάριο κάθε δεύτερου έτους, ορίζονται τα μέλη των επιτροπών αυτών, μετά από πρόταση των οικείων ιατρικών τμημάτων, καθώς και ο γραμματέας.

ΜΕΡΟΣ Η'

ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 168

Τελικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 22 του ν. 2266/1994 (ΦΕΚ 218 Α'), όπως ισχύουν, για μετατάξεις υπαλλήλων σε παραμεθόριες περιοχές εξακολουθούν να ισχύουν για όσες περιπτώσεις μετατάξεων δεν υπάγονται στο άρθρο 72 αυτού του Κώδικα.

2. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 10 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α') εξακολουθούν να ισχύουν για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 72 του παρόντος, καθώς και για όσους υπαλλήλους δεν υπάγονται στον παρόντα Κώδικα.

3. Οι ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα προσωπικού των ανεξάρτητων αρχών του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α') και της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (Ε.ΥΠ.) δεν θίγονται.

Επίσης, οι διατάξεις που αφορούν στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης δεν θίγονται.

4. Χρόνος υπηρεσίας, ο οποίος, βάσει ειδικών διατάξεων που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Τμήματος, λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του παρόντος.

5. Όπου στον παρόντα Κώδικα προβλέπεται η έκδοση κανονιστικών πράξεων, έως την έκδοση τους εξακολουθούν να ισχύουν οι υφιστάμενες κατά τη δημοσίευση του για τα αντίστοιχα θέματα, κατά το μέρος που δεν είναι αντίθετες με τις ρυθμίσεις του.

6. Όπου στις διατάξεις του παρόντος αναφέρεται ως αρμόδιος για την έκδοση της οικείας πράξης «υπουργός», για τους υπαλλήλους των Περιφερειών την αντίστοιχη πράξη εκδίδει ο οικείος Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας.

7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ, μπορεί να μεταβάλλεται ο αριθμός των μορίων των κριτηρίων κάθε μίας από τις τρεις ομάδες (ενότητες) κριτηρίων του άρθρου 85 του παρόντος χωρίς υπέρβαση του συνολικού αριθμού μορίων κάθε ομάδας (ενότητας).

8. Σε περίπτωση που με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στο άρθρο 81 διαφοροποιηθεί το περιεχόμενο των εκθέσεων αξιολόγησης, με το ίδιο προεδρικό διάταγμα γίνεται προσαρμογή της βαθμολογίας του κριτηρίου της υπηρεσιακής αξιολόγησης των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 85 τηρουμένου του συνολικού αριθμού των μορίων της βαθμολογίας του κριτηρίου αυτού.

9. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 1586/1986 δεν θίγονται.

10. Κάθε διάταξη που είναι αντίθετη με τον παρόντα Κώδικα ή ρυθμίζει θέματα που διέπονται από αυτόν καταργείται.

Άρθρο 169

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 85 του παρόντος προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, εφόσον έχουν επιλεγεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3260/2004 (ΦΕΚ 151 Α'), εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντα τους μέχρι τη λήξη της θητείας για την οποία έχουν επιλεγεί.

2. Οι κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 85 του παρόντος προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, οι οποίοι δεν έχουν επιλεγεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3260/2004, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους έως την τυχόν επανεπιλογή τους ή την τοποθέτηση νέου προϊσταμένου. Εφόσον η νέα επιλογή, βάσει των διατάξεων του ανωτέρω νόμου, δεν γίνει εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του άρθρου 85 του παρόντος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα αυτού.

3. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις επαναφοράς υπαλλήλων στην υπηρεσία ύστερα από έκπτωση ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 150 του παρόντος.

4. Τα μέλη των υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υπηρεσιακών συμβουλίων, του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και των υγειονομικών επιτροπών, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντα τους ως τη λήξη της θητείας τους.

5. Εκκρεμείς διαδικασίες μετατάξεων ολοκληρώνονται με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν, εφόσον μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν αποφανθεί τα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια.

6. Οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΤΕ, καθώς και οι υπάλληλοι των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ που είναι κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, οι οποίοι υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατατάσσονται αυτοδικαίως στους βαθμούς της κατηγορίας τους με βάση την κλίμακα βαθμών και τον αντίστοιχο εισαγωγικό βαθμό, όπως ορίζεται στο άρθρο 80 και το χρόνο εξέλιξης όπως ορίζεται στο άρθρο 82, με επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 89 του παρόντος. Τυχόν πλεονάζον χρόνος λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας στο βαθμό κατάταξης. Για την κατάταξη εκδίδεται διαπιστωτική πράξη που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. Η προσαύξηση αποδοχών των υπαλλήλων στους οποίους χορηγήθηκαν εκπαιδευτικές άδειες κατ' εφαρμογή των διατάξεων του προϊσχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 2683/1999) εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις αυτού.

8. Η χρονική διάρκεια των αποσπάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 68 του προϊσχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 2683/1999) επιτρέπεται να παρατείνεται κατά ένα (1) επιπλέον έτος, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου.

9. Τα πιστοποιητικά επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ή άλλων σχολών επιμόρφωσης του Δημοσίου, που έχουν αποκτηθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος ή θα αποκτηθούν έως την εφαρμογή συστήματος πιστοποιημένης επιμόρφωσης, γίνονται δεκτά για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 85.

10. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν μειωμένο ωράριο εργασίας για ειδικές κατηγορίες υπαλλήλων του Δημοσίου και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου διατηρούνται σε ισχύ.

11. Οι πίνακες προακτέων στους ενιαίους βαθμούς που είναι σε ισχύ κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος δεν θίγονται.

12. Έως την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στο άρθρο 56 παρ. 4, η παράταση ή χορήγηση της προβλεπόμενης στην ίδια παράγραφο άδειας γίνεται με ειδική αιτιολογημένη απόφαση της οικείας ειδικής υγειονομικής επιτροπής του άρθρου 167 του παρόντος.

13. Έως ότου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στο άρθρο 81 του παρόντος, η αξιολόγηση των προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων των δημόσιων υπηρεσιών γίνεται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα στον οποίο υπάγονται, των Ν.Π.Δ.Δ. από το μονομελές όργανο διοίκησης του Ν.Π.Δ.Δ. και αν δεν υπάρχει από τον πρόεδρο του Δ.Σ. αυτού, για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτό και των Περιφερειών από τους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς. Κάθε αξιολογητής υποχρεούται να συντάσσει εκθέσεις αξιολόγησης για τους προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης που άσκησαν υπ' αυτόν καθήκοντα τουλάχιστον για τρεις (3) μήνες στις Γενικές Διευθύνσεις που προϊσταται. Οι εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται επί ειδικού εντύπου αξιολόγησης του οποίου ο τύπος και το περιεχόμενο καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις.».

Εκδόθηκε η υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.32.3/299/οικ.27952/19-10-2007, απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Αξιολόγηση Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων.» (B' 2119).

Άρθρο δεύτερο

Οι διατάξεις των κεφαλαίων Δ', Ε', ΣΤ', Ζ', Η', Θ' του Μέρους Γ' του «Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» εφαρμόζονται και στο μόνιμο προσωπικό των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πλην των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86, οι οποίες αρχίζουν να ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2008.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προεδρία της Κυβέρνησης

Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικών Κωδικοποιήσεων -
«ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ»

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025